

KOLMAPÄEV, 26. SEPTEMBER 2007

ISTUNGI JUHATAJA: RODI KRATSA-TSAGAROPOULOU

Asepresident

1. Istungi algus

(Istung algas kell 9.00.)

Juhataja. - Tere hommikust, austatud liikmed! Täna, 26. septembril on Euroopa keelte päev. Meie kohuseks on tuletada inimestele Euroopa Parlamendis, keelte pühakojas, meelde, kui oluline on see päev nii Euroopa Liidu filosoofia ja põhiolemuse kui ka meie töö jaoks, mida me teeme paljukultuurse Euroopa saavutamise nimel, kus austatakse eripärasid, kultuure ja meie rahvaste vaimu.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – *(ES)* Proua juhataja, tänan, et lubasite mul sõna võtta. Täna tähistame Euroopa keelte päeva, ja ma sooviksin rääkida tunnetest, mis valdavad paljusid Hispaania riigi kodanikke, kelle jaoks on jäänud mõistmatuks, miks parlamendi juhatus neid diskrimineerib, kuna katalaanide, galeegide ja baskide, nagu ma isegi, kodanike esindajatel ei ole oma keele kasutamine parlamendis lubatud.

Erinevalt komisjonist ja nõukogust ning regioonide komiteest, kus kodanike esindajad võivad väljendada end teistes ametlikes keeltes, keeldub juhatus aktsepteerimast baski, katalaani ja galeegi keeli, millel on Hispaania riigis ametlik staatus.

Proua juhataja ...

(Kõneleja rääkis baski keeles)

Juhataja. - Härra Ortuondo, eesistujariik püüab seda teemat silmas pidada, kuigi seda küsimust oleme varem mitmeid kordi arutlenud ja vastused sellele on juba ammu teada.

2. Sisseränne - Seaduslik ränne - Kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastane võitlus (arutelu)

Juhataja. - Järgmine päevakorrapunkt on ühine arutelu, mis käsitleb

– nõukogu ja komisjoni avaldusi sisserände kohta,

– Lilli Gruberi poolt kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raportit seadusliku rände poliitikakava kohta [2006/2251(INI)] (A6-0322/2007) ja

– Javier Moreno Sáncheze poolt kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni nimel koostatud raportit kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastase võitluse poliitiliste prioriteetide kohta [2006/2250(INI)] (A6-0323/2007).

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – *(PT)* Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, muutuvale rändeolukorrale reageerimine on Euroopa Liidu jaoks ikka veel märkimisväärne väljakutse.

Euroopa Ülemkogu poolt 2005. aasta detsembris vastuvõetud dokument „Üldine lähenemisviis migratsioonile“ kujutab endast endiselt baasraamistikku, mis määratleb reageerimisviisi eelseisvatele väljakutsetele. Üldist lähenemisviisi vastu võttes rõhutas Euroopa Ülemkogu vajadust tasakaalustatud, tervikliku ja sidusa lähenemisviisi järele, mis

hõlmaks ebaseadusliku sisserände vastu suunatud poliitikat ja rakendaks koostöös kolmandate riikidega seadusliku sisserände eeliseid. Üldise lähenemisviisi rakendamine on olnud prioriteediks mitme eesistumise ajal.

Üldine lähenemisviis pole jäänud staatiliseks – Euroopa Ülemkogu on seda täiustanud ja arendanud toimunud sündmusi ja selle rakendamisega seotud arengut arvesse võttes. Nüüdseks on see integreeritud Euroopa Liidu laiaulatuslikku rändepoliitikasse.

Euroopa Ülemkogu võttis käesoleva aasta 21. ja 22. juuni kohtumisel vastu järeldused üldise lähenemisviisi laienemisest ja tugevdamisest. Needsamad järeldused sätestavad üldise lähenemisviisi kohaldamise ELi idasse ja kagusse jäävates naaberpiirkondades ja Euroopa Liidu ning kolmandate riikide vahelise korduvrände- ja liikuvuspartnerluse kohta.

Üldise lähenemisviisi rakendamise olulisust rõhutasid suvesündmused ja eriti just need sündmused, mis leidsid aset ELi lõunapoolsetel merepiiridel. Üldise lähenemisviisi edasisel kohaldamisel peavad kasutuselevõetavad meetmed sisaldama ka nii ebaseadusliku sisserände vastast võitlust kui seadusliku sisserände võimaluste laiendamist.

Nõukogu on püüdnud nende kahe lahutamatu eesmärgiga edu saavutada. Juunis toimunud kohtumise ajal arutati Vahemere lõunapiiride olukorda. Kinnitati Frontexi rolli olulisust ja otsustati alustada uut tööd Malta ettepanekuid arvesse võttes. Selle töö teostamise tulemusena võeti 18. septembri nõukogu koosolekul vastu järeldused ELi lõunapoolsete merepiiride haldamise tugevdamise kohta. Osa nendest järeldustest nõuavad kehtivate meetmete ja olemasolevate korralduste kiiret tugevdamist. Liikmesriike ergutatakse pakkuma vastastikust toetust liikmesriikidele, kelle geograafiline situatsioon ja koostöötase naabruses asuvate kolmandate riikidega on põhjustanud erakorralise surveolukorra ebaseadusliku sisserände tõttu. See koostöö hõlmab näiteks tagasisaatmismetmeid, vastuvõtutingimusi ja kohustusi varjupaigataotlejate, pagulaste ja alaealiste osas.

Järeldustes rõhutati samuti vajadust tugevdada koostööd selles valdkonnas kolmandate päritolu- ja transiidiriikidega, eriti mis puudutab nende endi piiride haldamist, otsingu- ja päästetöödes endale vastutuse võtmist, äritsemise ja inimkaubanduse vastu võitlemist ja ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise tarbeks tõhusa raamistikku loomist.

Suurt rõhku asetati tiheda koostöö arendamisele selliste rahvusvaheliste organisatsioonidega nagu UNHCR (ÜRO Pagulaste Ülemkomissari amet) ja IOM (Rahvusvaheline Migratsiooni Organisatsioon). Oluline on ka püüde tugevdada Frontexi tegevust pikaajalisi ühisoperatsioone läbi viies ja Euroopa rannapatrulli võrgustiku siseselt tegevusi laiendades.

Mis puudutab pikaajalisi meetmeid, siis on nõukogu palunud komisjonil esitada võimalike lisameetmete kohta raport Malta teatud ettepanekute põhjaliku analüüsiga, mereõiguse asjassepuutuvate osade uurimise ja kohustusega luua ekspertidest koosnev varjupaigataotlejatega tegelev rühm, juhindudes komisjoni rohelise raamatu Euroopa ühise varjupaigasüsteemi kohta toimuva arutelu ulatusest.

Frontexi roll liikmesriikide poolt EL välispiiridel tõhusa kontrolli tagamisel on muutumas aina olulisemaks. Nagu te teate, alustas Frontex oma tööd alles 2005. aasta oktoobris, kuid see on suhteliselt lühikese ajaga arendanud oma toimevõimet ja teinud olulisi samme Euroopa Liidu välispiiride turvalisuse suurendamise nimel, keskendudes peamiselt ebaseadusliku sisserändega võitlemisele. Frontexi koordineerimise all on läbi viidud erinevaid ühisoperatsioone ja teisi viiakse hetkel läbi Atlandil ja Vahemerel. Eriti tähtis hetk oli selle aasta maikuu Euroopa rannapatrulli võrgustiku käivitamine, mille alla koondub pikemas perspektiivis ka Euroopa tulevane järelevalvesüsteem.

Teine tähtis sündmus on seotud selle aasta juulis nõukogu poolt vastuvõetud ja 20. augustil jõustunud määrusega, millega kehtestatakse RABITi nime all tuntud mehhanism piirivalve kiirreageerimiserühmade loomiseks. Selle määrusega luuakse mehhanism piiratud aja jooksul kiire operatiivabi osutamiseks taotluse esitanud liikmesriigile, kes on sattunud erakorralisse ja kiireloomulisse surveolukorda seoses välispiirile massiliselt saabuvate kolmandate riikide kodanikega, kes üritavad ebaseaduslikult liikmesriigi territooriumile siseneda.

Frontex tegeleb hetkel selle määruse rakendamisega. Et Frontexi koordineerimise all läbiviidavad operatsioonid oleksid edukad, on ülimalt oluline kindlustada vajalike vahendite olemasolu. Vastavalt Frontexi määrusele on Frontex loonud tehnilise varustuse keskregistri (CRATE). See register sisaldab juba ulatuslikku nimekirja helikopteritest, lennukitest, laevadest ja muudest vahenditest, mida liikmesriigid on valmis Frontexi koordineeritud operatsioonide tarvis pakkuma.

Mis puudutab ebaseadusliku sisserändega võitlemisele suunatud seadusandlikke meetmeid, siis analüüsivad nõukogu pädevad organid juba ettepanekut võtta vastu parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega sätestatakse karistused ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike töödandjatele. 2007. aasta mais komisjoni esitatud ettepaneku eesmärgiks on võidelda ebaseadusliku töötamisega kui ebaseadusliku sisserände tõmbeteguriga.

Kasutades kiirema kokkuleppe saavutamiseks kaasotsustamismenetlust, peab nõukogu tähtsaks ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanekut ühiste nõuete ja korra kohta liikmesriikides ebaseaduslikult viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmisel. Seda analüüsivad hetkel nõukogu pädevad organid.

Tagasivõtmispoliitikaga seoses tuleb märkida, et pärast Venemaaga sõlmitud tagasivõtulepingu jõustumist juunis langetati otsus sõlmida tagasivõtuleping ka Ukrainaga ja sellele lisaks on sõlmitud rida tagasivõtulepinguid ka Lääne-Balkani riikide ja Moldovaga. Kõik need lepingud viiakse lõpule siis, kui Euroopa Parlament on esitanud oma arvamuse.

Tahaksin rääkida lühidalt seadusliku sisserände tegevuskavast. Nagu te teate, peavad ka nõukogu ja eesistujariik Portugal seadusliku sisserände edendamist esmatähtsaks. Eesistujariigi Portugali korraldusel viidi 13. ja 14. septembril Lissabonis läbi seadusliku sisserände küsimusele pühendatud kõrgetasemeline konverents. Sinna saabusid ministrid, kõrgemad ametnikud, tunnustatud teadlased ning ka meie parlamendi ja komisjoni esindajad. Sellel konverentsil arutati seadusliku sisserändega seonduvaid küsimusi, nagu näiteks seadusliku sisserände kanalid ja rändevoogude haldamine, integratsioon ja Lissaboni tegevuskava, ränne ja areng. Konverentsi tulemused on olulised järgmiste kuude töö planeerimisel.

Nõukogu alustab peatselt tööd ka ettepanekute kallal luua raamdirektiiv, mis käsitleb liikmesriigis seaduslikult töö eesmärgil elavate sisserändajate õigusi ning ühtse elamisloa loomist, ning kõrgelt kvalifitseeritud töötajate liikmesriikide territooriumile sisenemist ja seal viibimist reguleeriv direktiiv, mille komisjon esitab loodetavasti järgmise paari nädala jooksul. Need kaks ettepanekut koos teiste järgmiste aastate jooksul esitatavate ettepanekutega sümboliseerivad järgnevaid samme seadusliku rände poliitikakavas, mille komisjon esitas 2006. aasta jaanuaris.

Nõukogu analüüsib juba ettepanekut nõukogu direktiivi kohta, millega muudetakse direktiivi 2003/109/EÜ eesmärgiga laiendada selle reguleerimisala rahvusvahelise kaitse saajatele. Selle ettepaneku eesmärgiks on laiendada rahvusvahelise kaitse saajatele võimalusi

pikaajalise elaniku staatuse omandamiseks. Selle õigusakti eelnõu kiireks vastuvõtmiseks vajab nõukogu hetkel vaid parlamendi arvamust.

Mis puudutab välissuhteid sisserände valdkonnas, siis pean teile teatama, et nõukogu on jätkanud aktiivset „üldise lähenemisviisi migratsioonile“ rakendamist, nagu Euroopa Ülemkogu on seda oma 2005. ja 2006. aasta detsembrikuistes järeldustes määratlenud. Teie tähelepanu juhitakse samuti nõukogu poolt juunis vastu võetud järeldustele „üldise lähenemisviisi migratsioonile“ laiendamise ja tugevdamise kohta. Euroopa Ülemkogu palus komisjoni 2006. aasta detsembris: teha ettepanekuid, kuidas kohaldada üldist lähenemisviisi Euroopa Liidust idas ja kagus asuvates naaberpiirkondades; välja pakkuda seadusliku rände integreerimisviise ELi välispoliitikatesse, eesmärgiga arendada kolmandate riikidega tasakaalukat koostööd, mis arvestaks liikmesriikide tööturgude erivajadustega; soovitada ajutise ringrände hõlbustamiseks viise ja vahendeid; ning esitada üksikasjalikke ettepanekuid, kuidas paremini korraldada ja esitada teavet seadusliku rände erinevatest moodustest Euroopa Liidu ja kolmandate riikide vahel.

Vastuseks nendele üleskutsetele esitas komisjon kaks teatist ja, pärast seda, kui komisjon need teatised oli vastu võtnud, esitas eesistujariik nõukogule otsuste projektid, mille eesmärk oli algatada töö komisjoni poolt kindlaksmääratud meetmetega.

Novembris peetakse Euromedi ministrite rändeteemaline konverents. Selle konverentsi eesmärgiks on arendada rändega seotud küsimuste rakendamiseks vajalikke algatusi ja meetmeid. Lisaks on suurt tähelepanu osutatud ka 2005. aastal Aafrika riikidega rändealaste küsimuste üle alustatud dialoogi jätkamisele ja süvendamisele. Erilise tähelepanuga teostatakse seiret ka 2006. aasta juulis Rabatis ja 2006. aasta novembris Tripolis toimunud ministrite rändeteemaliste konverentside üle. Need ministrite konverentsid, millest esimene on piirkondlik ja teine kontinentaalne, määratlesid mitmeid valdkondi, milles on võimalik tugevdada koostööd migrantide päritoluriikide, transiidiriikide ja sihtriikide vahel.

Nõukogu teeb sellel alal aktiivset tööd, et töötada Rabatis ja Tripolis heakskiidetud ühisprogrammide alusel välja konkreetseid meetmeid.

Franco Frattini, komisjoni asepresident . – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, olen ülimalt tänulik nõukogu esindajale meie ühismeetme põhisuundade kirjeldamise eest, ja tahaksin eriti tänada kahte raportööri, Lilli Gruberit ja Javier Moreno Sánchezit tänasel arutelul oleva kahe raporti koostamise eest.

Meie esialgne tähelepanek puudutab loomulikult seda, kui palju on Euroopa niivõrd lühikese ajaga saavutanud, teisisõnu – alustame optimistlikust noodist. Me kõik mäletame, et kuni 2005. aasta oktoobris Hampton Court'is toimunud tippkohtumiseni väljendati kahtlusi selles osas, kas Euroopa ühine sisserändestrategia on üldse võimalik. Nüüdseks pole see meie kõigi jaoks lihtsalt loosung – selles valdkonnas rakendatakse juba kindlaid algatusi, milles on kokkuleppele jõutud ja mis on hakanud juba vilja kandma.

See näitab, et Euroopal on oma osa rände kui globaalse, pidurdamatu nähtuse haldamises; liikmesriikide riiklikest meetmetest enam ei piisa. See näitab ka, et Euroopa meetmed on kasulikud Euroopale endale, liikmesriikidele ja meie kõikide koostööpartnerite, nii lõunapoolsetele – enamasti Aafrika riikidele – kui ka meie idanaabritele, kuna, nagu meile meelde tuletati, tegi komisjon ettepaneku laiendada tervikliku lähenemisviisi ulatust ida suunas, st idapoolt pärit rändevoo suunas. Nõukogu avaldas selles osas oma täielikku nõusolekut.

Me räägime alatasa üldisest lähenemisviisist. Nüüd nõustume kõik, et selle mõte on luua täiesti lahutamatu seos välismõõdme ja sisemise rändepoliitika vahel. Me ei saa piirduda sisserände kontrollimisel vaid omaenda territooriumiga; me peame tegelema sisserände põhjustega, mille keskmes on tänapäevalgi peamiselt tagakiusamise, vaesuse või sõja eest põgenevad meeleheitelised inimesed, kelle jaoks pole valikut, kas lahkuda oma riigist või jääda sinna. Nad on sunnitud lahkuma oma riigist ellujäämise eesmärgil.

Seetõttu on ilmselge, et sisserände põhjustega ei saa tegelda ainuüksi julgeoleku aspektist lähtudes, kuna Vahemere piirkonna patrullimise peamiseks eesmärgiks on ja jääb Kanaari saari ümbritseva piirkonna kaitsmine. See ei saa olla meie ainus strateegia ning me peaksime kindlasti ELi liikmesriikide üleskutset seadusliku rände kontrollimisest kuulda võtma. See on üks parimaid ebaseadusliku sisserändega võitlemise viise.

Mida rohkem suudame juhtida majandusrännet, mis on meie vältimatu kohustus, seda rohkem peame vähendama ebaseadusliku sisserände halli ning ebamäära kihti. See ongi põhjus, miks sooviksin rääkida esmalt seaduslikust rändest, mida me arutasime tähtsal kohtumisel Lissabonis paar päeva tagasi. Me rääkisime edasistest väljavaadetest, ja mulle tundus – ma loodan, et parlament seda kinnitab –, et me võime täheldada positiivset poliitilist tõuget majandusrände käsitlemisele mitteideoloogilisest aspektist lähtudes.

Loomulikult peame tegema seda teades, et vajame ühendusevälist töajõudu, ja mõistes, et me ei tohi tekitada paanikat, levitades kuulujutte suurtest arvudest, mis võivad jätta vale mulje. Mõned vaatlejad ja isegi mõned juhtivad ajalehed on öelnud: „Oleme valmis vastu võtma 20 miljonit seaduslikku sisserändajat“. Sellised arvud on kahtlemata ohtlikud. Üks asi on juhtida tähelepanu ilmsele demograafilisele arengusuunale: Euroopa rahvastik vananeb ja töötajate arv Euroopas langeb demograafilise languse tõttu; teine asi on nimetada arvud, mis võiksid 50 aasta möödudes osutada õigeks.

Seepärast kontrolligem selle nähtuse kõiki aspekte, alustades demograafilisest langusest Euroopas. Teine aspekt on paraku Lissaboni strateegia eesmärkide rakendamine Euroopa majanduse konkurentsivõimet ja atraktiivsust silmas pidades. Selle teostamiseks on meil vaja töajõudu kõikidesse nendesse sektoritesse, millest, nagu tundub, on lahkunud paljud meie Euroopa kaaskodanikud. Kolmas asjaolu on see, et sisseränne ei saa olla ainsaks vahendiks demograafilise langusega võitlemisel.

Me ei tohiks näiteks unustada, et ajal, mil me räägime ühendusevälisest sisserändest, kehtivad ikka veel meie enda ühenduses töajõu vaba liikumise osas piirangud. Mõnedel meie kaaskodanikel Euroopas pole täit vabadust töötada teistes ELi riikides. Seda nähtust nimetatakse tehnilises žargoonis „ühenduse eelistuseks“, kuid seda nähtust peab selgitama poliitilise tegevuse, mitte bürokraatliku termini abil. See tähendab, et tõeline töajõu vaba liikumine hakkab Euroopas kehtima alles siis, kui meie kaaskodanike jaoks kaotatakse piirangud, ja loomulikult pean ma siinkohal silmas töötajaid uutest liikmesriikidest. Järelkult tuleks ka seda asjaolu arvesse võtta.

Neljas aspekt on keeldumine käsitlemast demograafilist langust kui midagi, millega me peame leppima sõnadega: „Pole hullu, töajõud saabub Aafrikast“. Meie demograafiline langus nagu ka meie tulevik peab valmistama muret. Seepärast on näiteks perekondadele ja sündimusele suunatud abimeetmed eurooplaste jaoks selles kontekstis sama olulised kui seda on ühendusevälise sisserände kui nähtuse kontrollimine.

Loomulikult teeme algatusi selle kõige saavutamiseks ja paljud algatused on juba sisserände valdkonnas tarvitusele võetud. Võin teile öelda, et me avaldame pakkumismenetluse

teadaande Euroopa sisserändeportaali loomiseks. Loodan, et pakkumismenetlus lõpeb paari kuuga, kui võimalikku bürokraatiat arvesse võtta, ja et see võimaldab meil luua Euroopa esimese ühise sisserändeportaali. Portaal tagab juurdepääsu töövõimalustele, tööpakkumistele ja tööotsingutele, pakkudes teavet sektorite kohta, kus on vajadus tööjõu järele jne. See peaks Euroopa suutlikkust selles valdkonnas oluliselt parandama.

Euroopa integratsioonifond on saanud lõpuks reaalsuseks. Me oleme seda teistel puhkudel arutlenud ja te väljendasite sellele oma toetust. Pean ütlema, et nõukogu on kärpinud pisut rahalisi vahendeid, mille summa suhtes ma algselt ettepaneku tegin, kuid vähemalt sai see fond loodud ning see toimib. Meie käsutuses on peaaegu 1 miljard eurot, et tegelda sisserändestrategia peamise osaga. Integratsioonita pole sisseränne võimalik. Nüüd eksisteerib Euroopa fond. Me rahastame päritoluriikides keele- ja kutseõppekursusi. See on majandusrände kontrollimise teine eeltingimus: kui siiasaabuvad inimesed pole saanud kutsekoolitust, mida siin eri sektorites nõutakse, või ei räägi selle riigi keelt, kus nad töötavad, ootab neid ees sotsiaalne isoleeritus ja me ei taha, et see juhtuks. Euroopa Liit rahastab juba selle valdkonna algatusi.

Nagu te ehk teate, võtab komisjon järgneva paari päeva jooksul minu ettepanekul vastu kaks õigusloomealgatust. Nõukogu esindaja juba mainis neid. Mõlemal juhul on tegu tulevaste üpris uuenduslike direktiividega, millest esimene puudutab kõrgelt kvalifitseeritud töötajaid. Kohe kindlasti ei ole see pühendatud numbrimängule: kui mitu inseneri on vaja saata Itaaliasse või mitu arsti Belgiasse. Taoliste küsimuste üle langetavad otsused riikide valitsused üheskoos asjassepuutuvate riikide tööturgudega. Me tahame muuta Euroopa atraktiivsemaks kui seda on meie konkurendid Ameerika Ühendriigid, Kanada ja Austraalia, kes meelitavad 95% kõrgelt kvalifitseeritud mitteeurooplastest, Aafrika ja Aasia riikidest, samal ajal, kui Euroopa suudab meelitada oma tööturule vaid 5%. Seda on liiga vähe!

Idee Euroopa „sinise kaardi“ tööloast on järgmine: kõrgelt kvalifitseeritud töötaja omandab teatud riigis teatud aja möödudes õiguse liikuda teise ELi riiki – kus tal on loomulikult olemas töökoht – igasuguste formaalsuste ja toiminguteta. Sellel inimesel on õigus naasta soovi korral oma kodumaale ja tulla teatud aja möödudes uuesti Euroopasse, kui ta seda soovib. Taoline korduvränne võib päritoluriikides ära hoida ajude äravoolu.

Teine direktiiv, mis käsitleb majanduslikel põhjustel sisserändajate ühiseid õigusi, kujuneb muidugi võrdselt oluliseks, kuna töö- ja elamisluba kehtestatakse esmakordselt ühtse dokumendina. Inimene tuleb Euroopasse töö eesmärgil. Loomulikult ei räägi ma varjupaigataotlejatest või perekonna taasühinemisest; ma räägin inimestest, kes tulevad Euroopasse töötama: majandusrändajatest.

Otse loomulikult toob see endaga kaasa õiguste ühtlustamise. Mõnes liikmesriigis ei garanteerita arstiabi saamise õigust igakülgsest, samal ajal kui mujal on see garanteeritud. Komisjoni ettepanek nõukogule ja parlamendile jätab olemasoleva taseme ületamise liikmesriikide endi otsustada, kui näiteks mõned riiklikud süsteemid on juba soodsamad. Me ei oota muidugi, et mõni eesrindlikum riik langetaks oma õiguste taset, vaid ütleme, et vähem eesrindlikumad riigid peaksid oma sotsiaal-, haridus-, meditsiini- jm teenuste õigustasemeid tõstma.

Kavatsen 2008. aastal esitada ettepanekud, mis käsitlevad võõrtöötajate teisi kategooriaid: hooajatöölised, makstud koolituskursusi külastavad töölised ja niinimetatud „äriühingusisest üleviidavad isikud“. Näiteks, kui ettevõttel on esinduskontorid erinevates Euroopa linnades, siis on selle idee lihtsustada ettevõttesisest liikumist, kaotades vajaduse alustada igas riigis toiminguid algusest peale. Siis on muidugi järg lihttöölise käes, kes

moodustavad suurima kategooria ning kelle jaoks tuleb veel palju selgitustööd teha. Selle asemel, et formuleerida praegu õigusloome ettepanek, eelistan ma valikute või erinevate lahendustega ettepanekute esitamist – mida ma järgmise aasta alguses ka teen – eesmärgiga koguda kommentaare ja soovitusi enne parima võimaliku ettepaneku formuleerimist. Jutt ei käi siinkohal teatud piiratud rühmadest, vaid nende ülekaalukast enamusest, kes saavad Euroopasse ilma igasuguse kutselise ettevalmistuseta. Selle valdkonna mitmed aspektid vajavad tähelepanu.

Üheks peamiseks aspektiks – tsiteerin siinkohal proua Gruberi raportit – on loomulikult arendada koostööd päritoluriikidega vältimaks ajude äravoolu. Minu jaoks on see aspekt eriti murettekitav. Nagu ma juba mainisin, on ringrände idee peamiseks eesmärgiks vältida tööjõuvarude pidevat tühjendamist. Me oleme juba alustanud koostööd teatud riikidega Sahara-taguses Aafrikas, et spetsiaalselt hinnata, kuidas tuleb näiteks ümber käia kõrgelt kvalifitseeritud töötajatega, kes on töö Euroopas ja naasevad tagasi kodumaale, kus nende töölevõtt ja töötlahkumine on kasulik nende päritoluriikidele.

See on avatud dialoog, mida ma kavatsen järgmised paar kuud aktiivselt juhtida, osalt tänu toetusele, mida pakub mulle eesistujariik Portugal, nagu on seda teinud ka senised eesistujariigid. Meil on selles mõttes suur võimalus. Tulemas on kaks ministrite tippkohtumist: juba mainitud Euroopa-Vahemere piirkonna tippkohtumine ning ELi ja Aafrika liidrite tippkohtumine. Ma loodan ja usun, et see tippkohtumine kujuneb arengusammuks, kuna ma eeldan, et valitsusjuhivad võtavad Euroopa-Aafrika tippkohtumisel vastu Euroopa ja Aafrika vahelise tõelise koostöödeklaratsiooni sisserände, liikuvuse ja tööhõive kohta.

Kui see peaks juhtuma, usun, et see tähendaks suurt edusammu, osalt seetõttu, et vastavalt eesistujariigi Portugaliga saavutatud kokkuleppele, liigub ettepanek, mida me Saksamaa eesistumise ajal koos Liitvabariigi tööhõive ministri ja siseministriga arutasime, edasi esimesse sise- ja tööhõive ministrite ühishinõukogusse. Detsembri alguses saame olla esmakordselt tunnistajaks käegakatsutava poliitilise meetme võtmisele, mis keskendub rändestrategia erinevate osade ühendamisele: peale julgeoleku aspekti on kaasatud ka majanduslik ja tööhõive aspekt, mis on niivõrd oluline kõigi nende mainitud põhjuste kontekstis.

Koostöölepingud päritoluriikidega on juba teine teema. Komisjon on hakanud selles valdkonnas teatud riikidega tegelema eksperimentaalsel tasandil. Lühidalt öeldes, oleme koostanud riikide profiilid. Iga riik erineb teisest ning me ei saa kontrollida rändevoogu Malilt samamoodi nagu Senegalist. Igal riigil on oma eripära ja sellele tuleb läheneda erinevalt.

Kui see tehtud saab, pakume lepingu osana koostöövõimalusi. Me nimetasime need „koostööplatvormideks“. Leping sisaldab platvormide alla koondatud teemasid, milles tuleb kokkuleppele jõuda: ühine võitlus inimkaubanduse vastu, kuna inimkaubandus saab alguse päritoluriigis; seeläbi on võimalik paljastada korrupsiooni, mis soodustab inimkaubanduse arengut, ja hallata ka töövõimalusi, esitades teavet ja pakkudes kutse- ja keeleõpet. Euroopa rahaliste vahendite toetusel avasime esimese töökeskuse Bamakos, Mali pealinnas. Lisaks lubasime, et pakume selles keskuses teavet Euroopa seaduste, töövõimaluste ja koolituskursuste kohta. Tõepoolest, seda me juba teemegi. Mali on esimene riik, kes väljendas oma huvi, me oleme nendega selle algatuse realiseerinud. Tahame teha seda ka teiste riikidega niipea, kui nad oma huvitatusest meile teatavad.

Mis puudutab integratsiooni, siis lubage mul kõigepealt lühidalt öelda, et integratsioon on rändepoliitika oluline osa, ja loomulikult osaleb fond kõikides poliitikates, mille eesmärk on kaasata ühiskonda kõik need, kes meie reegleid austavad. Viimaseks, meie poliitilise strateegia üheks osaks on ka ebaseaduslik sisseränne. Ma tean, ja mul on hea meel selle üle, et LIBE komisjon kiitis heaks härra Weberi raporti Euroopa tagasisaatmispoliitika kohta. Arutelu selle üle seisab veel ees, kuid see teema on samuti oluline.

Ebaseadusliku sisserändega võitlemine tähendab mitte soodustada registreerimata töötamist. Nagu te teate, kaotab üha suurem osa Euroopa sisserännanutest oma töökohti. See on ülimalt murettekitav asjaolu. Algselt oli tööd paljude inimeste jaoks, – hooajatöö, põllumajandus, turism, avalik töö – samas kui nüüd võib kahetsusväärsetläheldada üha kasvavat töötust. Mida me kõigi nende töökoha kaotanud inimestega peale hakkame?

Seepärast, ärgem soodustagem ebaseaduslikku töötamist: karistagem tööandjaid, kes ebaseaduslikest sisserändajatest kasu saavad; tagagem tagasisaatmispoliitika, mis järgib põhilisi inimõigusi, kuid on samas meie eesmarke arvestades väga selge ja sihikindel. Me ei saa taluda õigusvastasust ja korduvat ebaseaduslikku tegevust.

Euroopa agentuur Frontex on aidanud peatada tuhandeid ebaseaduslikke sisserändajaid. Ainuüksi sel suvel päästis agentuur üle 1 200 inimese, keda ähvardas hukkimine, nagu on see juhtunud paljude teistega, ja me võlgname suure tänu Frontexi päästeoperatsioonidesse kaasatud laevade, lennukite ja helikopterite meeskondadele. Lisaks on Frontex vähendanud patrullitavates piirkondades ebaseadusliku sisserände voogu. See on olnud, on ja jääb tervikliku lähenemisviisi peamiseks vahendiks.

Kokkuvõtteks, proua juhataja, tahaksin öelda, et sisseränne on meie järgnevate aastakümnete, mitte kuude töö. Seega on positiivne, et Euroopa on haaranud kinni võimalusest mängida maailmas olulist rolli ka selles valdkonnas.

Lilli Gruber, raportöör . – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, sisseränne pole hädaolukord ega ka mööduv nähtus. Aastal 2006 elas EL-27s 18,5 miljonit sisserändajat. Nagu te teate, on selleks mitmeid põhjusi: sõjad, vaesus, keskkonnakatastroofid, julmad diktaatorlikud režiimid maailma paljudes piirkondades. Euroopa Liit on maailma üks mõjukaim jõud, seega peab ta lõpetama tegude edasilükkamise ja koostama struktuuripoliitika, mis saavutab meie eesmärgid. Me ei jõua üksinda töötades mitte kuhugi!

Ebaseadusliku sisserändega võitlemise nimel on tehtud palju, kuid sellest ei piisa. Peamine moodus ebaseadusliku sisserändega võitlemiseks on avada ELi sisenemiseks seaduslikud kanalid. Need on ühe mündi kaks poolt, ja see ongi põhjus, miks Javier Moreno Sánchez ja mina otsustasime oma raportid esitada koos.

Meie majandused ei suudaks võõrtöøjõuta enam toimida, ja nende sotsiaalkindustusmakseteta oleks meie hoolekandesüsteem halvatud, ohus, nagu on ta seda järsult langeva sündimuse tõttu. Eurostati andmed on täiesti selged: 2050. aastaks moodustavad kolmandiku 490 miljonist eurooplasest üle 65 aasta vanused inimesed. Komisjoni 2005. aasta tegevuskava oli oluliseks edusammuks, kuna selles esitati praktilisi ettepanekuid ELi tasandil seaduslike sisserändekanalite ühtse avamise kohta. Ilmselgelt kuulub sisserände kvootide kehtestamine liikmesriikide kohustuste hulka.

Viiest direktiivist, mille te järgnevate kuude jooksul esitate, volinik Frattini, on meie jaoks olulisim see, mis tagab võõrtöölise õiguste ühtse raamistiku. Soovin teile edu, kuna me kõik teame, et läbirääkimised nõukogus ei saa olema kerged, kuid teil on parlamendi toetus.

See on üks põhjustest, miks meil on vaja üle minna kaasotsustamisele ja kaotada nõukogus vetoõigus.

Minu raport võeti kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis üksmeelselt vastu, välja arvatud üks vastuhäl, ja ma olen tohutult tänulik oma kolleegidele teistest fraktsioonidest nende kindla toetuse eest. Raportis palume, et ELi tasandil oleks kättesaadav terviklik ja usaldusväärne statistika. Sisserändevalane õigusloome on võimatu selle tõelist ulatust teadmata; täpsete andmeteta võib see väga kergesti muutuda propagandavahendiks.

Selle nähtusega tuleb tegelda demagoogia, populismi ja tabudeta. Seepärast usun, et poliitikud ja ajakirjanikud peavad tingimata näitama suuremat vastutustunnet selle niivõrd tundliku küsimuse käsitlemisel. Nagu te teate, on mõlemal osapoolel integratsiooniprotsessis oma tähtis roll.

Integratsioon on osapoolte õiguste ja kohustuste mõlemasuunaline protsess, sisserändajate aktiivne osalus vastuvõtjariigi majanduslikus, ühiskondlikus ja poliitilises elus on ülimalt tähtis. Ma nõustun teiega, härra Frattini, kui te sotsiaalmajanduslike õigustega seoses viitate võrdse kohtlemise põhimõttele, kuna põhiõiguste hulka kuulub võrdne tasustamine ja tööhutus, kuid ka kvalifikatsioonide tunnustamine, pensioniõiguste ülekandmine, perekondade taasühinemine ja naistele nende abikaasast sõltumatu õigusliku seisundi tagamine.

Mis puudutab direktiivi kõrgkvalifitseeritud töötajate kohta, siis niinimetatud sinisest kaardist võib saada ka suurepärase vahendi, mis meelitaks Euroopasse vajalikke spetsialiste. Igal juhul soovime sellest sinisest kaardist rohkem teada saada, volinik Frattini, arvestades, et tänapäeval – nagu te meenutate – on võõrtöötajad kõrgelt kvalifitseeritud vaid 5%, vastukaaluks 95%-le lihttöölisele.

Direktiiv hooajaliste töötajate kohta peaks kaotama viimase tööliisterühma õigustes esinevad puudused, ja ma usun, et reegleid järgivatel hooajatöölistel peaks olema õigus kasutada eeliskorras ajutise ja alalise sisserände teisi vorme. Idee vähekvalifitseeritud ja lihttöölisi puudutavatest algsetest ettepanekutest ja võimalustest, nagu te neid nimetasite, härra Frattini, on hea mõte, kuid kui kaua tuleb meil oodata, enne kui ilmub seda valdkonda käsitlev direktiiv? Minu küsimus on otseselt suunatud nõukogule.

Minu aeg on lõppenud, daamid ja härrad. Nõuame valitsustelt ja nõukogult realistlikumat ja julgemat lähenemist. Meil on vaja arukat poliitikat, et oma järjest rahutumaks muutuvate ühiskondade kartustele ja teadmatusetele vastu astuda. Pole olemas suletud piire ja meid ei ähvarda sisserändajate sissetung! Sisseränne on vajalik, ja arukalt lähenedes võib see kujuneda erisusi austava kodanikuühiskonna oluliseks väärtuseks.

(Aplaus)

Javier Moreno Sánchez, raportöör . – (ES) Proua juhataja, austatud komisjoni asepresident, nõukogu eesistuja, proua Gruber, daamid ja härrad, kujutleda Euroopat ja meie ühiskondade tulevikku globaliseerumise ajastul ilma sisserändeta tähendab eemalduda reaalsusest. Sisseränne on vajalik ja positiivne ELi demograafilise stabiilsuse, majanduskasvu ja kultuurilise mitmekesisuse jaoks.

Me vajame õiguste ja kohustustega seaduslikke töötajaid, mitte orje. Seadusliku sisserände poliitika areng ja edu sõltuvad suuresti pidevast võitlusest mündi teise poolega: ebaseadusliku sisserändega.

Nende ebaseaduslike rändevoogude haldamise ja kontrolliga ei ole liikmesriigid suutelised omal käel toime tulema, ja see on kindlasti ühise tervikliku rändepoliitika kõige tundlikum külg, mida Euroopa Liit arendama peab.

Hiljutised sotsiaalsed ja majanduslikud tasakaalutused, rahvusvahelised konfliktid ja kliimamuutus suurendavad ebaseaduslikku rännet Euroopa Liitu. Need vood on kiiremad kui meie poliitilised otsused ja need ei lõpe iseenesest. Me peame tegutsema juba täna.

Me tervitame ja toetame komisjoni lähenemisviisi. See on oluline selleks, et liikmesriigid saaksid arendada ühtsemat ja tõhusamat poliitikat, mis põhineks inimese väärikusel ja põhiõigustel, solidaarsusel ning oleks loodud jagatud vastutuse, vastastikuse usalduse ja läbipaistvuse vaimus.

Esiteks peab meie maa-, õhu- ja merepiiride turvalisus olema tagatud integreeritud järelevalve ning seire abil, ja siinkohal on Frontexi ja RABITi näol tegemist suunaga, mille me peame valima: suunaga, mis viib meid jagatud vastutuse ja solidaarsuseni.

Daamid ja härrad, Frontex toimib. Läbiviidud operatsioonide piirkondades on päästetud elusid ja oluliselt vähendatud ebaseaduslikku sisserännet. Ebaseaduslikud sisserändajad pidid otsima teisi teid, nagu seda hiljuti täheldati Hispaanias ja Itaalias.

Ometi on Frontex veel vaid vastsündinu, ELi laps, mille kasvamine ja tegutsemisvõime sõltub täielikult selle vanematest, liikmesriikidest, keda me palume täita oma kohustusi inimeste ja logistikaga varustamise osas.

Lisaks, äärmiselt oluline on kehtestada tõkkevahendina Euroopa tagasivõtmispoliitika, mis rajaneb inimõigustel ja mille raames koostatakse kolmandate riikidega sõlmitavaid tagasivõtmise lepinguid. Soovime Portugali eesistumise ajal võtta vastu ettepaneku tagasivõtmist käsitleva direktiivi kohta.

Daamid ja härrad, meil on vaja poliitilist julgust ja soovi, et tegelda ebaseadusliku sisserände peamise tõmbeteguri, ebaseadusliku töötamisega. Me peame võitma lahingu, mida peame ebaseaduslikke sisserändajaid ekspluateerivate kuritegelike võrgustike ja südametunnistuseeta ettevõtjate vastu. See on äri, mis sisaldab rohkelt varjatud huve ja kus ringleb tohutu kogus salaraha, millele peame kokkuvõttes kiiresti reageerima.

Me peame, nagu te mainisite, härra asepresident, rakendama ebaseadusliku töötamise suhtes täisleppimatust selleks, et piirata varimajandust, mis loob „tõmbeefekti“. Psühholoogilise mõõtme olemasolu on siin silmnähtav. Kui ELis pole ebaseadusliku töötamise võimalust, väheneb ka ahvatlus emigreeruda ELi.

Samuti tahame paluda liikmesriike võidelda järjekindlalt inimkaubanduse vastu piisavate rahaliste vahenditega tagatud õigus- ja politseialase koostöö abil, pöörates erilist tähelepanu haavatavatele inimrühmadele – naistele ja lastele – ning kindlustades neile juurdepääsu tervishoiule ja haridusele.

Välistegevus nõuab dialoogi ja tihedat koostööd päritolu- ja transiidiriikidega. Me peame jätkama Rabatis ja Tripolis toimunud konverentsidel ja Brüsselis peetud maailmafoorumil alustatud teekonda, keskendudes eelkõige rände ja arengu vahelisele seosele.

Ränne peab muutuma päritolu- ja vastuvõtjariikide arenguteguriks, ning me peame kindlustama, et kasutame ühises võitluses ebaseadusliku sisserände süvapõhjuste vastu ühist arengut.

Samuti peame maksimeerima sisserändajate poolt tehtavate rahaliste ülekannete positiivset mõju nende päritoluriigi arendamisele ja uurima mikrokreidiidi võimalikkust.

Lisaks peab meil olema ühtne välispoliitika, mis tagab kaubanduspoliitika eesmärkide ja arenguabi vastavuse sellisel, et vähemarenenud riigid saavad eksportida oma kaupa, mitte oma kodanikke.

Daamid ja härrad, ma ei tahaks lõpetada oma sõnavõttu, avaldamata tänu kõikidele raportööridele, kellega nautisin tihedat positiivset koostööd, nagu sellest andis tunnistust kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonis saavutatud laialdane üksmeel.

Ärgem eksigem, daamid ja härrad, selles, et me peame võitlema ebaseadusliku sisserände vastu ja tegelema selle põhjuste ning kanalitega, mitte aga võitlema ebaseaduslike sisserändajate vastu, kuna nemad ei ole kurjategijad: emigreerumine ei ole kuritegu. Peame tegema lõpu populistlikult ksenofoobsele diskursusele, mis seostab sisserännet ebakindluse, kuritegevuse, terrorismi ja töötusega. Inimesed ei emigreeru impulsiivselt: nad juhinduvad vajadusest. Tegutsegem selle vajaduse kõrvaldamiseks ja muutkem see isiklikuks valikuks.

(Aplaus)

Manolis Mavrommatis (PPE-DE), arengukomisjoni arvamuse koostaja. – (EL) Proua juhataja, esmalt tahaksin ma õnnitleda Lilli Gruberit ja Javier Moreno Sánchezit nende suurepärase töö ja koostöö eest, mille tulemusena valmisid need kaks raportit.

Euroopa Liidu komisjoni väljakujunenud seisukoht näeb ette tõelise ühise sisserändepoliitika vastuvõtmist 27 liikmesriigi poolt. Sisseränne on arenguga lahutamatu seotud ja, võttes arvesse hetkel ELi ees seisvat demograafilist probleemi, on seaduslikul sisserändel oma roll paljude Euroopa probleemide lahendamisel, selle asemel, et olla lihtsalt veel üheks probleemiks.

Võimalus koostada arvamus võimaldas meil arengukomisjonis, Euroopa Parlamendi rollis, kindlustada mõlemale sugupoolele võrdsed õigused, kaitsta haavatavaid isikuid nagu naised ja lapsed, ning varustada vastsaabunud sisserändajaid teabe ja keeleõppe võimalustega.

Lisaks võeti arvesse ka ajude äravoolu sellistest maailma piirkondadest nagu Aafrika, kus on ülimalt suur vajadus inimressursside järele tervishoiuvaldkonnas. Need piirkonnad kannatavad iga kord, kui arst lahkub riigist Euroopasse parema tuleviku otsinguil.

Seega tervitame me komisjoni ettepanekut ringrände tugevdamise kohta. Järelilikult avaneb sisserändajatel võimalus naasta ühe aasta möödudes oma kodumaale ja tuua endaga kaasa teadmised ja kogemused, mis nad ELi liikmesriikides omandasid.

Samuti on äärmiselt oluline, et komisjon annaks rohkem teavet õigusraamistikust, mis hõlmab terminit „ringränne“. Siinkohal tahaksin tänada volinik Franco Frattinit tundlikkuse eest, millega ta sisserände teemat viimase kahe aasta jooksul on käsitlenud ja tema edasiste pingutuste eest, mida tal läheb vaja saavutamaks 27 liikmesriigi vaheline kokkulepe ühise sisserände poliitika üle.

(Aplaus)

Maria Badia i Cutchet, kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamuse koostaja. – (ES) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamuse koostajana rõhutasin ma, kui oluline on sisserände puhul arvestada sotsiaalseid, hariduslikke ja kultuurilisi aspekte. Need tegurid mõjutavad oluliselt majanduskasvu ja sotsiaalset sidusust. Samuti

on tähtis hõlbustada nende inimeste integreerumist vastuvõtjariikidesse, vähendades seeläbi vastastikust usaldamatust.

Mis puudutab haridust, tegin ettepaneku välja töötada poliitika, mille idee on võimaldada sisserändajatele juurdepääsu ja integreerumist haridussüsteemi koos kolmandates riikides omandatud akadeemiliste või kutsekvalifikatsioonide tunnustamisega.

Ajude äravoolu ennetamise eesmärgil keskendusime komisjoni ettepanekule edendada etnilise tööjõu palkamist riikides, kus kvalifitseeritud spetsialistide väljaränne võib kohaliku sotsiaalse ja majandusliku olukorra tasakaalust välja viia.

Lõpetuseks tahaksin ma juhtida tähelepanu meediakanalite tähtsusele ja vastutusele teabe edastamisel päritolu- ja vastuvõtjariikides ning seda eesmärgiga hoida ära eelarvamusslikku suhtumist rändesse.

Maria Panayotopoulou-Kassiotou (PPE-DE), *naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjoni arvamuse koostaja*. – (EL) Proua juhataja, naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon avaldab kahetsust selle üle, et teatistes seadusliku rände kavandatava strateegia kohta ja tekstis, mille üle me peame täna hääletama, on äärmiselt vähe silmas peetud naiste võrdõiguslikkuse küsimust.

Seepärast palume komisjonil, liikmesriikidel ja nõukogu erinevatel rühmadel, kes selle valdkonna eest vastutavad, suurendada oma pingutusi. Seadusliku rände poliitika koordineerimine peab andma naisimmigrantidele, kes on kahekordse diskrimineerimise ohvriteks, õiguse erilisele kaitsele. Peame olema ebaseadusliku rände vastu; see soodustab mitmesuguste võrgustike teket, mis eksploateerivad haavatavaid mehi, naisi ja lapsi.

Rõhutame, et terviklik lähenemisviis on seadusliku rändepoliitika käsitlemisel äärmiselt oluline. See peab hõlmama mõlemasuunalise tegevuse integratsioonimeetmeid, et tugevdada nii vastuvõtjariikide vastuvõtusuutlikkust kui mees- ja naisimmigrantide integreerumisvalmidust.

Sellele aitavad eriti suurel määral kaasa naised ja nende pered, ja perekonna taasühinemist tuleks hõlbustada sõltumatul viisil. Me peame võitlema diskrimineerimise, amputeerimise, sundabielude, polügaamia, aukuritegude ja vägivallega selle päritoluühiskonnas, ja kindlustama naiste oskuste seaduslikku arengut.

Joseph Daul, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (FR) Proua juhataja, volinik Frattini, härra nõukogu eesistuja, daamid ja härrad, rände küsimus on eriti tähtis poliitiline teema, kuna selle keskmes on inimdraama. Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsioon on selle arutelu tõsidusest teadlik ja meie mõtted on sadade elu kaotanud inimestega, kes unistasid elust Euroopas. Oma sisserändepoliitika kavandamisel peab esiplaanile olema seatud austus inimelu vastu.

Tahaksin tänada raportööri tehtud töö eest ja volinik Frattinit tema valmiduse ja poliitilise järjekindluse eest. Meie kohustuseks on kontrollida sisserändajate voolu nii hästi kui võimalik. Kõne all on meie ühiskonna sidusus, meie vastuvõtusuutlikkus ja järjekindel võitlus rassismi, sallimatuse ja ksenofoobia vastu. Selleks, et sisserännet hallata, on oluline võtta kasutusele lähenemisviis, mis põhineb austusel inimväärikuse vastu, tegelikul ning kindlal õigusraamistikul.

Daamid ja härrad, arutades sisserännet puudutavat küsimust, on oluline teha vahet varjupaigataotlejate, ajutiste pagulaste ja majandusrändajate vahel, millest viimaste arv on vaieldamatult suurim. Viimase kategooria puhul tuleb meil eristada ebaseaduslikku

sisserännet, mille eest vastutab Euroopa Liit, ja seaduslikku sisserännet, mis kuulub liikmesriikide jurisdiktsiooni alla.

Mis puudutab ebaseaduslikku sisserännet, siis toetame rangete meetmete rakendamist. Euroopa peab oma vastutustele kindlalt vastu astuma ja karistama kuritegelikke võrgustikke, mis kauplevad inimviletsusega. Me tunnistame, et teatud areng on juba toimunud, nagu näiteks Frontexi agentuuri, Euroopa välispiirifondi ja piirialadel patrullivate piirivalve kiirreageerimisrühmade loomise näol. Ometi on seda kõike liialt vähe, kuna tarvituses olevaid inim-, materiaalseid ja rahalisi ressursse napib ikka veel. Me kavatsime nüüd hankida need vahendid koos vajalike lisaressurssidega. Tõhusama töö nimel peavad need liikmesriigid, kes täidavad meie välispiiridel valvaja-rolli, tegutsema ühiste standardite järgi. On oluline, et me koostaks meie välispiiride kaitseks ja täieliku järelevalvesüsteemi jaoks tõelise ühenduse protokoli.

Rändevoogudega seotud probleemid erinevad liikmesriigiti. Me peaksime hoolikalt tegema vahet meie piire kaitsvate liikmesriikide ja teiste liikmesriikide vahel. Liidu lõuna- ja idapiirkonnas asuvatel liikmesriikidel lasub tohutu ülesanne. Siin on ülioluline roll solidaarsusel ja kasutusele tuleb võtta kõik tehnilised, logistilised ning rahalised vahendid, andmaks abi liikmesriikidele, kellel on hädaolukord seoses suure sisserändajate vooga. Kui ebaseadusliku rände vastases võitluses on meetmete rakendamine vajalik meie välispiiridel, siis nõuab pingutusi ka Euroopa Liidu sisene mobiliseerumine. Hetkel viibib liidu territooriumil ebaseaduslikult umbes 10–15 miljonit inimest.

Kui meie demokraatiate peamiseks juhtpõhimõtteks on võrdsus seaduse ees, oleme kohustatud rakendama poliitikat, mis näeb ette ELi ebaseaduslikult sisenenud inimeste tagasisaatmise nende päritoluriiki. Euroopa Liit peab korraldama ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmise viisil, mis kindlustab inimõiguste ja -väärikuse austamise. Me tahame, et Euroopa oleks jätkuvalt varjupaigaks neile, kes põgenevad tagakiusamise eest ning sellel põhjusel oleme me ebaseaduslike sisserändajate seadustamise vastu. Tegemist pole lahendusega, kuna see tekitaks ebaseaduslike sisserändajate ja ELi pääseda soovijate jaoks kujutluse sellest, et neile antakse varem või hiljem õiguslik seisund. Taolised amnestiad soodustaksid ebaseadusliku sisserände ja inimkaubandusega tegelevate kuritegelike rühmituste tegevuse jätkumist. Me tervitame väga komisjoni ettepanekut karistada ebaseaduslikke sisserändajaid palkavaid tööandjaid.

Mis puudutab praegust seadusliku sisserände olukorda, siis meie fraktsioon usub, et päritoluriigi poolne ebaseadusliku sisserände kontrollimise kohustus peaks olema kolmandate riikidega peetavate läbirääkimiste tingimuseks. Seadusliku sisserände reguleerimise eest vastutavad loomulikult liikmesriigid, mitte Euroopa Liit. Sellegipoolest, kui me tahame parendada selle valdkonna tõhusust ja sidusust, vajavad meie jõupingutused EL-27 tasemel tõhusamat kooskõlastamist. Lisaks peame uurima võimalusi ühise vastuvõtuprotsessi tutvustamiseks, mis võimaldab kõrgelt kvalifitseeritud töötajatel ja muudel kvalifitseeritud töötajatel siseneda Euroopa tööturule. Ettepanekut ELi sinise kaardi kasutuselevõtu kohta peab edasi arendama ja arutlema koos projekti ideega, mis keskendub lihttöölise ringrandele.

Daamid ja härrad, sisseränne sõltub õigest tasakaalust, mida suudetakse tagada ühelt poolt tugeva ja teistele avatud sidusa ühiskonna ning teiselt poolt seaduses sätestatu järgimise vahel. Me ei sule uksi, vaid tahame veenduda, et tulevased sisserändajad on teretulnud ning sulanduvad nõuetekohaselt meie ühiskonda, nagu see leiab aset teistes maailma piirkondades.

Claudio Fava, *fraktsiooni PSE nimel*. – (IT) Proua juhataja, daamid ja härrad, lubage mul tänada mõlemat raportööri nende väärtusliku ning asjakohase töö eest.

Tahaksin alustada jutuga pildist, mis on olnud kõigi meie silme ees juba mitmed kuud: foto 40st laevahukust pääsenuist, kes veetsid Vahemeres kaks päeva ja kaks ööd tuunikala võrgust kramplikult kinni hoides. Sellel konkreetsel juhul paistis olevat kalade päästmine palju olulisem kui nende meeleheitel inimeste elude päästmine: neid ei võeta mööduva kalalaeva pardale. Mainin seda põhjusel, kuna volinik tuletas meile meelde, et meil on vaja üldist, kuid teistsugust lähenemisviisi sisserände küsimusele. See lähenemisviis peab sisaldama tasakaalu, solidaarsust ja – nagu proua Gruber mainis – tabude puudumist.

Sisserännet ei saa vaadelda vaid julgeoleku aspektist lähtudes. See on Euroopa jaoks vajalik väljakutse; see on integratsiooni ja sotsiaalse arengu aspekt, millele me peame vastu astuma. Me nõustume volinik Frattiniga, kes ütles, et Euroopal on selles oma roll. Euroopa osaleb selles tingimusel, et suudab kõigi seda küsimust puudutavate keerukustega toime tulla.

Oma kõne paari viimase sekundi jooksul tahaksin rõhutada kolme olulist põhimõtet, mida need kaks raportit sisaldavad. Kõige tõhusam viis ebaseadusliku sisserände piiramiseks on avada seaduslikud sisserände kanalid eeldusel, et sisserändajatel ja neid vastuvõtvatel riikidel on vastastikused õigused ja kohustused.

Mis puudutab ebaseaduslikku sisserännet, siis siinkohal tahaksin öelda, et liikmesriikide vahel tuleb kehtestada solidaarsuspõhimõtte tingimusel, et see kehtib eranditult kõikide, mitte vaid Vahemerega piirnevate liikmesriikide jaoks. Samal ajal, nagu paljud minu kolleegid juba mainisid, peame võitlema ebaseadusliku sisserändega, luues päritolumaades tingimused, mis leevendavad sügava meeleheite põhjusi, mille eest inimesed põgenevad: härra Frattini mainitud põhjusi.

Lõpetuseks tahan öelda, proua juhataja, et austus inimõiguste vastu jääb meie poliitika tähtsaks põhipunktiks. Euroopa integratsiooniprotsess saab olla kindel ja mõttekas ainult siis, kui me suudame takistada Euroopat sisserändajatele uksi sulgemast.

ISTUNGI JUHATAJA: GÉRARD ONESTA

Asepresident

Graham Watson, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (EN) Härra juhataja, mis võiks veel paremini illustreerida vajadust Euroopa ühise sisserändepoliitika järele kui Tuneesia kalurite juhtum? Kõik selle traagilise sündmuse juures – alates rändajatest kummipaadis avamerel kuni inimkaubitsejateni, kes nad selleni viisid ja võimudeni, kes nende päästjad vangi panid – annab tunnistust sellest, et Euroopas on sisserände käsitlus läbi kukkunud.

Iga inimliku tragöödia puhul sellel meeleheitlikul mittemidagitegemise kümnendil küsisid liberaalid ja demokraadid ühe lihtsa küsimuse: mitu inimest peab hukka saama enne, kui valitsused näevad, et Euroopa kindluse silla ülestõmbamine ei teeni kellegi huve? Rände planeerimine on samapalju meie huvides, kui nende huvides, kes meie kaldaid otsivad ja on valmis seda tehes surema. Kui populism on käivitanud poliitika, mis on sepietatud hirmu sulatusahjus, siis vaadake meie tõe näkku.

Esimene fakt: järgmise 20 aasta jooksul kaotab Euroopa 20 miljonit töötajat – inimesed, kes töötavad meie teenustesektoris ja kelle maksud rahastavad meie kodanikele osutatavaid teenuseid.

Teine fakt: liikmesriikide valitsused hirmutavad tagasi inimesed, keda Euroopa vajab, kui me tahame kõirilõikajalikul maailmaturul konkurentsi pakkuda – tegelikult isegi ellu jääda. 85% parimatest ajudest läheb Ameerikasse ja Austraaliasse, neid heidutavad meie bürokraatia, põikpäisus ja piirangud vabale liikumisele.

Kolmas fakt: nendest sisserändajatest, kes Euroopasse jõuavad, omab kvalifikatsiooni vaid kolm inimest 20st; enamik on oskusteta, meelegeitel ja varatud. Volinik Frattini ettepanekud käsitlevad probleemi üht poolt, arendades edasi proua Hennis-Plasschaerti ideesid luua Euroopa roheline kaart puuduolevate oskustöölise leidmiseks. Kuid tema „sinise kaardi“ kaval on ka omad puudused: näiteks ei ole mainitud töötajaid, keda meil on vaja toitlustuse, tervishoiu ja turismi sektorisse. See võiks leevendada majanduslikke ja demograafilisi probleeme, kui sellega kaasneks töötajate vaba liikumine ELi uutest liikmesriikidest, kuid sellest on vähe kasu ebaseaduslike sisserändajate probleemi lahendamiseks meie lõunapiiridel.

Seda võin ma teile kinnitada, et komisjoni mugav arvestus, et me võtame vastu parimad ja teisest keeldume, ei toimi. Kannustatuna vaesusest, viletsusest ja sõjast jätkavad inimesed Vahemere ületamist olenemata sellest, kas nad vastavad meie kriteeriumidele või mitte. Miks? Sest nende toodete hinnad ei suuda konkureerida meie põllumajandus- ja kalanduspoliitikaga ja me teeme rõövretki nende loodusvaradele.

Loomulikult tuleb meil Euroopa piiridel patrullida. Moreno Sáncheze raportis nõutakse õigusega, et Frontexile antaks töötamiseks vajalik eelarve, töötajad ja varustus – kuigi seda, et Gibraltar Frontexilt ära võetaks, mis oleks sama kui jätta aia sisse auk, on ausalt öeldes raske uskuda. Pikas perspektiivis suudab valitsevatele suundumustele siiski vastu panna vaid terviklik ELi poliitika, mis karistab inimkaubitsejaid, loob seaduslikke kanaleid ja lootusetuse asemele lootust.

Tegelikkuses on meil arenguriikide kohtlemisel vaid üks valik: me kas võtame nende kaubad või nende inimesed. Kui me tahame vähem sisse lubada, siis tuleb meil neid rohkem aidata kodus, nagu proua Gruber õigesti ütleb. Seepärast peabki Portugal eesistujana kahekordistama oma jõupingutusi, et alandada Euroopa põllumajanduse tariife ja viia Doha läbirääkimiste voor eduka lõpuni ning komisjon peab koostama Aafrikale helde tegevuskava, mis ühendab raha ja turu avatuse austusega inimõiguste ja õigusriigi vastu, et anda inimestele lootus paremale elule oma kodus.

Härra Lobo Antunes, härra Frattini, te pidage oma järgmine nõukogu kohtumine immigratsiooni saalis Ellis Islandil New Yorgis. Õppige meie enda väljarändamisest läände, mida te kavatsete ELi-Aafrika tippkohtumisel detsembris käsitleda. Ränne ei kao kuskile – seda kannustab joovastav kokteil lootusetusest ja lootusest, see järgib pakkumise ja nõudluse seadusi, kuid õige juhtimise korral võib see Euroopat rikastada ja ergutada.

(Aplaus)

Cristiana Muscardini, fraktsiooni UEN nimel. – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, juba on olemas mitmed seaduslikku rännet käsitlevad direktiivid ja mitmed on esitamisel, kuid tõeline lahendamata probleem on jätkuvalt ebaseadusliku ja kontrollimatu sisserände ära hoidmine, nagu ka ühemõtteline ELi maades kehtivate seaduste ja eeskirjade austamise määramine ja kindlustamine: see on ühiskondliku kooseksisteerimise esmajärgulise tähtsusega eeltingimus.

Ma olen tänulik volinik Frattinile tehtud ettepanekute eest. Probleem on aga jätkuvalt keeruline, sest on olemas kohtunike otsused – ma viitan Saksamaa ja Itaalia juhtumitele –,

mis näevad ette, et tüdruku koju vangistanud vanemaid ei saa kohtulikult karistada, või et korduvalt mehe käes peksa saanud naise lahusavaldust ei saa kuulda võtta, kuna nende kohtunike arusaama kohaselt ühtib selline käitumisviis sisserändajate päritolumaal kommunita ja tavadega. See kõik on oluline ka Lissaboni lepingu projekti valguses: see loob tingimused ühiseks sisserändepoliitikaks, kuid sellega läheb kaua aega, samal ajal kui ebaseadusliku sisserände tõkestamiseks on meil ühist poliitikat vaja viivitamatult.

2004. aasta veebruaris olin ma väliskomisjoni arvamuse koostaja Frontexi kohta, mis sündis 2004. aastal ja on olnud tegev alates 2005. aastast, kuid millel on siiani puudu piisavatest ressurssidest. Paljudel juhtudel puuduvad vahendid mitte ainult ametlike riigipiiride, vaid ka meie piiride kontrolliks, sest meie piirid vajavad kontrolli rohkem. Selleks, et ehitada õiglane ühiskond, ilma avalike või varjatud konfliktideta, mille riskid on ilmsed – kaasa arvatud meie endi ja teiste inimeste identiteedi moonutamine – on meil ebaseadusliku teguviisi vastu võitlemiseks vaja tugevat poliitikat. Me kutsume üles komisjoni ja nõukogu mitte üksnes suurendama ELi piirikontrolli, vaid ka tutvustama harmoonilist seadusloomet, et karistada inimkaubitsejaid kiiresti ja resoluutselt, ning edendada paremaid kokkuleppeid sisserännanute päritoluriikidega.

Inimõiguste ja inimväärkuse kaitsmine on täielikult vastuolus nõrga poliitikaga, mis õhutab terrorismi ja sotsiaalset kuritahtlikkust. See on üks põhjus, miks me juhiksime tähelepanu sellele, et varjupaigaõiguse ühise normatiivi puudumine halvendab olukorda, kuid me ei näe fraktsioonide poolt suuremat aktiivsust.

Jean Lambert, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (EN) Härra juhataja, ma tahaksin tänada komisjoni, nõukogu ja meie kaht raportööri, et lõpuks ometi saadakse aru nende teemade keerukusest ja sidusa lähenemisviisi vajalikkusest. Me teame, et ränne on elu tõsiasi, me teame, et see on arengumootor ja me teame, et ka paljud ELi kodakondsed lahkuvad raha, teadmiste või millegi parema otsinguil, täpselt nagu teevad need Sahara-tagusest Aafrikast pärit inimesed.

Me tervitame liikumist selles suunas, et kõigil rändajate rühmadel oleksid siin võrdsed õigused, sest meie mure on, et teema killustatud käsitlemine võib muuta asja veelgi keerulisemaks, kui erinevatel töötajatel on erinevad õigused.

Kuid meil on mure ka selle pärast, et meil tuleb leida staatus nendele inimestele, kes ei saa praegu konflikti tõttu oma päritoluriikidesse tagasi minna ja on seepärast jäetud puudust kannatama, tihti meie tänavatele.

Samuti ootame me liikmesriikidelt suuremat avameelsust vajaduse kohta võõrtöölise järele praeguses majandusolukorras. Üleilmastumine on rännet kiirendanud ja ma olen absoluutselt nõus nende liikmesriikidega, kes räägivad vajadusest meie kaubanduseeskirju muuta. Või nagu meile öeldi: „Kui te võtate meie kala, siis võtke ka meie kalurid!“ Sellisel juhul nõuan ma tungivalt, et liikmesriigid ei valaks krokodillipisaraid probleemide pärast teatud rändajatega, vaid hääletaksid siin kajas kalanduskokkulepete ja teiste riikide majandustele laastavalt mõjuvate kaubanduseeskirjade vastu.

Me jälgime õigusega, et selles arutelus kajastuksid ka võrdsed võimalused, võrdne tasu, korralik järelevalve, millest on kasu kõigile töötajatele, kes peavad oma õigusi tundma. Kui ajude väljavool on meile probleemiks, siis peame me vaatama, kuidas oma oskustöölisi kinni hoida. Me peame kasutama ja arendama meile sisse rännanud töötajate oskusi ning EQUAL on andnud mitmeid fantastilisi näiteid, mida ei tohi kahe silma vahele jätta.

Kui me tahame olla atraktiivsed kõige kõrgemini kvalifitseeritud töäjõu jaoks, siis ei ole oluline mitte üksnes vaba liikumine, vaid sel juhul peab võitlema rassismi ja ksenofoobia vastu, mis takistab mitmeid kõrgelt kvalifitseeritud inimesi Euroopa Liitu tulemast.

(Aplaus)

Giusto Catania, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, volinik Frattini rääkis meile täna, esiteks, seaduslikust sisserändest, ja teiseks, korrapäratust sisserändest. Kui Euroopa Liidu poliitika järgiks tema sõnade loogikat, oleksin ma temaga nõus, kuid kahjuks pole see nii.

Viimastel aastatel on ELi poliitilises keeles esiteks ja eelkõige kasutusel olnud terminid nagu sissepääsukeeld, rändajate kriminaalsus, represseerimine, sissetungitont; nüüd, viimaks ometi, hakkame me rääkima sissesõidupoliitikast. Me peaksime kõik nõustuma, et mis puudutab korrapäratu sisserände vastu võitlemist, inimkaubitsemise ennetamist, lootusrikaste rändajate mereületamise ärahoidmist ja Vahemere kasvavat muutumist vabaõhukalmistuks, on seaduslik rändepoliitika otsustav. Meil tuleks aga käituda ka loogiliselt. Niisiis, enne sisenemiskeelu poliitika välja pakkumist, peaksime me arutama, kuidas laiendada seaduslikke sisenemiskanaleid ja kuidas tegelda demograafilise väljakutsega.

Ma ei saanud päris hästi aru, millele härra Frattini täna täpselt vihjas, kas ta ehk rääkis ajakirjanduse lekkeist. Õigupoolest, prognoos 20 miljonist sisserändajast 2030. aastaks on tehtud Euroopa Komisjoni enda rohelises raamatus, mis selgitas, et demograafiline kriis ELis on selline, et me vajame 20 miljonit sisserändajat 2030. aastaks. 20 miljonit sisserändajat ei tähenda aga 20 miljonit tööskestega sisserändajat. Me edeneme tagantpoolt ettepoole: esmalt rakendame sisserännet keelavaid poliitikaid, siis otsustame, kuidas sisse tuua tööskestega sisserändajaid ja viimasena võtame käsile põhiprobleemi, mida teha kõigi ülejäänutega.

Ma usun, et me peaksime vaatama lähemalt viimastel aastatel rakendatud poliitikaid ja neid analüüsima. Me peaksime ka ära määrama, millist poliitikat me soovime sissepääsukeelule. Minu arvates on 18 kuud haldusaresti iseenesest solvamine ja süstemaatiline inimõiguste rikkumine.

Me peaksime ka uurima, millega tegeleb Frontex. Sellel aastal oleme kulutanud 45 miljonit eurot; Frontexil on 90 töötajat ja sel suvel on läbi viidud neli meremissiooni. Ma ei usu, et me võiksim Frontexi järgitud poliitikaga rahule jääda. Selle poliitika on loonud sissepääsukeelu pretsedendi inimelu päästmise asemel.

Ma järeldaksin siinkohal: inimelude päästmine peab olema prioriteediks. Meie fraktsiooni esimehe ja teiste palvel pidi komisjon meile täna tegema ettekande seitsme Tuneesia kalamehe juhtumi kohta, kes on Itaalias vangis 44 rändaja päästmise eest. Ma loodan, et volinik Frattini on võimeline meid valgustama selles asjas, mis on kooskõlas sisserände kriminaliseerimise loogikaga.

Roger Knapman, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (EN) Härra juhataja, vaene härra Frattini eksleb ikka veel Hampton Courti labürindis ja meie oleme tunnistajaks, kuidas EL järjest demokraatiast kaugeneb. Võrreldes – ja mitte esimest korda – oma olukorda Šveitsiga.

Šveits teab, et sisserändepoliitika märksõna on kohalikud teadmised. EL püüab koondada kontrolli sisserände üle liikmesriikide valitsuste tasandist kõrgemale. Šveits aga, vastupidiselt, annab otsustusõiguse võimaluse korral allapoole, oma kantonite tasandile. Šveitsis otsustab

sisserändajate aasta kvoodi osaliselt keskvalitsus ja osaliselt kantonid. Seal on föderaalne migratsiooniameti ettepanekuid tagasi lükatud.

Šveitsi kantonid ja nende pikk otsedemokraatia traditsioon on olnud sisserände poliitika ajaloolised vedurid, pannud selle poliitika tööle riigi majanduse hüvanguks ja taganud sisserändajate hea lõimumise Šveitsi ühiskonda. Genfi Ülikooli professor Windisch on öelnud Prantsuse poliitilise innovatsiooni sihtasutuse 2006. aasta aprilli uudiskirjas, et Šveitsi otsedemokraatia pidi – avalikult ja väga varakult – tegelema sisserände ja lõimumise teemadega referendumite ja rahvaalgatuste korras. Jumal hoidku selle eest! Ta jätkas: vastupidiselt väga tsentristlikule Prantsusmaale peeti arutelusid nii föderaalset tasandil kui kantoni ja kommuuni tasandil, vastuseid nõuti kogukondadelt ning tehti selliseid algatusi nagu igasse kantonisse integratsiooniameti loomine ja uute saabujate geograafiline hajutamine.

Nende jaoks meie hulgas, kel ei ole olnud piisavalt õnne EList väljapoole jääda, nagu šveitslastel, on saadud õppetund järgmine: sisserändepoliitika toimib Šveitsis sellepärast, et otsused tehakse vastavalt kohalikele, aga ka riiklikele vajadustele ning rändajate lõimumise eest kooskõlas nende vajadustega on vastutavad kohalikud kogukonnad, mitte nimetu keskvalitsuse bürokraatia. Ühendkuningriigis, ajutiselt ELi liikme staatuses nagu ta on, liigub rändepoliitika kohaliku teadmise lätest veelgi kaugemale eemale ning Ühendkuningriigi Iseseisvuspartei juhtis selle puudustele koheselt ka tähelepanu.

Alessandro Battilocchio (NI). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma alustaksin kahe raportööri tänamisega nende võrratu töö eest. Seadusliku rände edendamine ja seadustamine on ainus võimalik lahendus, mitte ainult võitlemiseks rändevõrgudega seotud kuritegeliku käitumisega, vaid samuti inimõiguste kaitsmiseks ja tagamiseks. Sarnaselt teistele Euroopa kodanikele tuleb sisserändajad lõimida ja kogukondades omaks võtta ning nad peavad nõustuma kaasnevate õiguste ja kohustustega.

Aasta tagasi olin ma arengukomisjoni arvamuse koostaja raporti kohta, mis käsitles välispiiride ületamist. Rõhutaksin nüüd, nagu tegin ka siis, Euroopa vajadust leida piisavalt vahendeid, et ehitada sündsad vastuvõtukeskused, koolitada meie personali, tagada välismaalastele juurdepääs nende õigusi ja kohustusi puudutavale teabele, karmilt karistada kõiki ebaseaduslikust sisserändest kasu lõikavaid isikuid ja mis peamine, tagada täielik koostöö liikmesriikide vahel.

Nüüd, kui Frontex töötab, peab see saama asjakohased vahendid ja kaasama võimalikult aktiivselt teisi rändest mõjutatud naaberriike.

Mikel Irujo Amezaga (Verts/ALE). - (ES) Jah, härra juhataja. Vabandage, mul oli mõningaid takistusi tõlkimisega, ja kui te lubate mulle paar sekundit, siis soovin vaid öelda, et ...

(Sõnavõtja kõneles baski keeles)

Ma vabandan: soovisin vaid Euroopa keelte päeval lisada mõned sõnad baski keeles, sest nagu arutelu jooksul on mainitud, ei ole me kurjategijad; tahame üksnes rääkida oma emakeelt.

Alfredo Antonozzi (PPE-DE). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, ma pean asepresident Frattinile lugupidamist avaldama ja tänama teda tegevuskava esitamise eest, mis lõpuks annab meile märkimisväärse aluse seadusliku rände üle arutlemiseks ja selle käsitlemiseks tulevikus.

Mis puudutab raportit, siis pean seda tasakaalustatud tekstiks, see on kasulike läbirääkimiste ja erinevate fraktsioonide oluliste kompromissmuudatusettepanekute vili, mis võimaldab laiapõhjalist toetust tekstile ja sellest tulenevalt toetada parlamendi rollis Euroopa Komisjoni edasist tööd selle teemaga. Soovin rõhutada, et käesoleva raporti välja töötamisel lisas fraktsiooni PPE-DE seisukoht sellele niivõrd vajalikku tasakaalu ja sisu.

Meie fraktsiooni seisukoha alatised võtmepunktid sisserände kui nähtuse küsimuses on leidnud kinnitust. Nende eriliste punktide seas meenutaksin meie pühendumist kindlatele ja otsustavatele meetmetele võitluses ebaseadusliku sisserändega, toetust tugevamale seosele seadusliku ja ebaseadusliku sisserände vahel ning täiendavate mehhanismide otsimist sisserändajate lõimimiseks ja dialoogiks.

Kahtlemata võib käesolevat raportit kirjeldada kui Euroopa raportit, seda mitte ainult kõnekujundina, sest siin esitatakse vaated vajadusest tegelda sisserände nähtusega ühiselt kõigi Euroopa partnerite poolt, nii positiivsest kui negatiivsest aspektist. Kõik peavad ilmutama solidaarsust ning sel viisil probleemidega tegeldes näitama üles võrdsel määral tähelepanu ja enesekindlust, isegi kui mõningaid riike mõjutab ränne rohkem kui teisi. Sõltumata sellest, kas ebaseaduslike sisserändajate laev hukkub Sitsiilia või Kanaari saarte ümbruses või mujal, peame seda käsitlema jagatud probleemina.

Vähim, mida võib öelda on, et sisserände nähtuse koordineerimise poliitika Euroopa tasandil on vajalik. Käesolev raport näitab meile õige suuna selle veendumuse kinnituseks ning samal ajal väljendab täielikku austust riikide otsustuspädevuse vastu, mis puudutab rändevoos kvantitatiivset poolt.

Bárbara Dührkop Dührkop (PSE). – (ES) Härra juhataja, nagu teisedki, soovin esmalt önnitleda raportööri suurepärase töö puhul.

Me kõik teame, et sisseränne ei ole uus nähtus, kuid uus on selle ebaloomulikult kiire juurdekasv viimaste aastate jooksul, selle põhjus on tõusev vaesuse tase ja asjaolu, et vaesusest tabatud riikide arv kasvab.

Niisiis tunnen ma, et praegu seisneb peamine väljakutse rändevoogude kontrollimises, nende struktureerimises kooskõlas tegelike vajadustega, inimeste parema lõimumise kindlustamises vastuvõtvates riikides ning ka tegelemises meie piiride järelevalvega, lähtudes päritoluriikidesse tagasisaatmist võimaldavatest poliitikatest.

Esmatähtis on tegelda inimkaubitsejate kuritegelike grupeeringutega. Vajalik on leida vastus ning lõpetada ebaseadusliku sisserändega seotud inimlikud tragöödiad: selles osas oleme kõik ühel meelel.

Siiski võiksid liikmesriigid piirikontrolli teostada ühiselt. Jagatud vastutus ja solidaarsus peaksid käima käsikäes.

Nüüd soovin öelda paar sõna Frontexi kohta, mis on teinud head tööd, ja ma suunan need nõukogule, mis on just meile ette lugenud pika nimekirja laevadest ja helikopteritest. Praegu imestan ma selle üle, kus need on? Ei piisa lihtsalt nimekirjas olemisest. Samuti tunnen ma, et nõukogu käitub skisofreeniliselt, nõudes Frontexile rohkem toetust ja vähendades samal ajal eelarvet 2,5% võrra võrreldes 2007. aastal tehtud kulutustega.

Siiski, Frontexist hoolimata teame, et sisserändevoog jätkub, sõltumata sellest, kas me soovime seda täielikult kontrollida: meil on vaja valmisolekut, mitte seadusandlikke akte, sest komisjon ja nõukogu otsustanud ELi seadusliku sissesõidu tingimusi reguleeriva ühe direktiivi vastu.

Nüüd on kõik, millele me panime lootuse Tampere, kõik, mille eest sotsialistide fraktsioon on jõuliselt võidelnud, hajunud suitsuna tuulde.

Jeanine Hennis-Plasschaert (ALDE). – (NL) Härra juhataja, maailmas, kus me näeme aset leidmas üha rohkem piirkondlikke konflikte, kus valitseb mõõtmatu ebavõrdsus jõukuses, ja kus kasvab liikuvus, muutub rändevoogude kontrollimine jätkuvalt tähtsamaks ja samal ajal raskemaks. Kas liit on valmis võtma vastutust kõikehõlmava paketiga tegelemiseks, kui asi jõuab rändeni, nii seadusliku kui ebaseaduslikuni? Oleme nüüdseks sellest juba mõnda aega rääkinud: inimesi liikumapanevad tõuketegurid, lahkuma ahvatlevad tõmbetegurid, abi osutamise tähtsus piirkonnas, sageli ebainimlikud elamistingimused, kavatsetav koormuse jagamine liikmesriikide vahel, ebaseaduslike rändajate tagasisaatmine, seadusliku rände võimaluste puudumine, ajude äravoolu oht, rääkimata liidu ees seisvatest demograafilistest muutustest. Kõiki neid aspekte on teataval viisil käsitletud või käsitletakse lähemas tulevikus direktiivide, tegevuskavade ja teiste instrumentide abil. Selle eest sooviksin tänada volinik Frattinit. Eelmisel neljapäeval rändestrategiate kujundamise konverentsil, mille ma kolleegidega korraldasin, esitasite te veelkord enda püstitatud eesmärgid suure entusiasmiga.

Härra nõukogu eesistuja, ma imetlen minister Sokratese avaldusi. Euroopa Liidu riigid kannavad tõepoolest ajaloolist vastutust nende ees, kes nüüd liiguvad vastassuunas. Teie nõukogu eesistujana olete väljendanud kaugeleulatuvaid ambitsioone, kuid siiski, tegelikkus näitab meile, et ELil on veel pikk tee käia, enne kui see jõuab globaalse vastutuse võtmiseni. Paljudes liikmesriikides lähtub rännet puudutav arutelu täiesti vastandlikelt seisukohtadelt. Ei tehta vahet varjupaiga taotlejatel ja majanduslikel eesmärkidel rändajatel, kellest viimased on sageli ebaseaduslikud. Aruteludes valitseb lõimumise probleem. Sotsiaalkindlustussüsteemid öeldakse olevat kaalul ja kui me ei ole ettevaatlikud, siis võrdsustatakse keskmine sisserändaja terroristiga. Avalik, õiglane ja läbipaistev arutelu on liigagi sageli peaaegu võimatu. Kahjuks kajastub see nõukogu ärritavalt aeglastes otsustamismenetlustes, kui nõukogu otsustab liikuda harmoniseerimise poole, kuid jõuab välja madalaimate mõeldavate miinimumstandarditeni. Konkreetsete meetmete üle otsustamine toimub alati väikseima ühise nimetaja alusel. Jah, ma olen loomu poolest kannatamatu inimene, kuid mõtlesin, et mainin selle ära.

Siiski on tegelikkus selline, et paljudel liikmesriikidel puudub püüdlus. Solidaarsuse puudumine jahmatab, kui ma nimetan Frontexit, kuid leidub veelgi palju näiteid. Millal hakkavad liikmesriigid näitama toetust pikaajalisele väljavaatele, kui nad ei ole enam hirmust tagant tõugatud ega lase oma tegevust juhtida ajalehe esikülje kriitilisel artiklil või järgmistel valimistel. Me ei tee seda üksnes nõukogu toredate järeldustega. Härra nõukogu eesistuja, sellest tulenevalt on minu küsimus järgmine, kuidas te hakkate tagama, et selline olukord muutub? Kas nõukogu eesistuja soovib reformilepingu ootuses anda parlamendile kaasotsustamise õigused uute seaduslikku rännet käsitlevate direktiivide puhul nagu näiteks sinine kaart. Härra nõukogu eesistuja, see oleks õige signaal.

Mario Borghesio (UEN). - (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, juhataja Doyle hoiatab meid lihtsustatud lahenduste ohu eest. Frontexi, mis oleks võinud olla paremini vahenditega varustatud, saavutused näitavad, et midagi hakkab juhtuma ja saavutatakse tulemusi. Prantsusmaa poliitika on õigel teel ja seda võib seada eeskujuks. Sama kehtib ka mõne kohtuotsuse kohta, näiteks Itaalias hakatakse aresti alla panema ebaseaduslikele sisserändajatele välja üüritud maju. Selliseid praktilisi meetmeid peaks rakendama kõikjal Euroopas.

Milliseid erinevaid mõttekäike kuuleme siin heade kavatsuste ja avara mõttelaadiga vasakpoolsetelt, kuid vabandage, proua Gruber, minu hämmingut, kuulates teid kui intelligentset inimest ütlemas, et uste avamisega seaduslikele rändajatele on võimalik edendada seaduslikku rännet ja võidelda ebaseadusliku rändega. Tõde on risti vastupidine! Ebaseaduslikkuse nuhtluse väljajuurimisega saame avada ukсед vastuvõetavale ja sallitavale, seades sealjuures rea tingimusi, mis teisisõnu tähendab korrapärast, puhast ja läbipaistvat sisserännet. Kas te olete kunagi kuulnud maffiast? Tõsi küll, sellist sõna teie raportis ei esine, samuti ka sõna terrorism, kuid maffia ja terrorism elatuvad ja rikastuvad inimkaubanduse ja vaeste ebaseaduslike rändajate hukkamise arvel. Isegi teie peaksite seda mõistma; see ei ole keeruline!

Kathelijne Maria Buitenweg (Verts/ALE). – (NL) Härra juhataja, sooviksin teile ette lugeda lõigu parlamendi rahastatud raportist. See ütleb:

Võib mõistuspärase järelduse teha, et alates kontrolli laiendamisest välispiiridele 1995. aastal on Euroopa piiridel hukkunud inimeste arv märgatavalt suurenenud.

(NL) Härra juhataja, tegelikult ei ole Euroopasse pürgivate isikute arv suurenenud, vaid piire valvatakse palju paremini, nii tuleb inimestel ette võtta raskemaid ja ohtlikumaid teekondi. Ka käesolev raport konstateerib seda:

(EN) Julgeoleku ja jälgimise tõhustamisele võetud suuna tõttu suurendavad Euroopa Ülemkogu ettepanekud tõenäoliselt personalikulusid.

(NL) Härra juhataja, ma sooviksin väga kuulda komisjoni ja nõukogu vastust. Usun, et me ei peaks toetuma sellisele uurimusele, vaid peaksime koguma oma andmeid saatuslikel ristteedel. Kas te olete nõus, ja kes peaks siis neid andmeid koguma?

Härra juhataja, ma ei väitle selle üle, et piirikontrolle ei peaks üldse olema, väidan, et peaks olema rohkem seadusliku sisserände võimalusi. Sellest tulenevalt soovin tervitada komisjoni sinise kaardi ettepanekut. Sinine kaart: nimetus viitab sinisele värvile Euroopa lipul, kuid see näib tegelevat peamiselt tähtedega. See vajab täiendamist. Mul on heameel, et komisjon on lubanud selle kallal töötada. Ootan innukalt komisjoni ettepanekuid, sest pean neid vajalikuks täienduseks siiani esitatud ettepanekutele.

Nils Lundgren (IND/DEM). – (SV) Härra juhataja, ränne on toimunud kogu inimajaloo vältel. See on olnud üks ajaloo peamine liikumapanev jõud. Riikidevahelist rännet käsitledes kõneleme me küllaltki põhjapanevatest küsimustest, inimliku vabaduse olemuslikest küsimustest. Kas inimestel ei ole õigust valida, kus nad maailmas tahavad elada? Ükski neist küsimustest ei ole tegelikult praeguse arutelu teemaks. Moodne heaoluriik ei sobi kokku vaba sisserändega ja üldiselt just erinevate elustandardite tõttu on raske leppida ulatuslikuma rändega.

Uurimusele tuginedes võib öelda, et sisseränne meie rahvastiku noorendamise vahendina on tegelikkuses põhjaminekule määratud. Sisseränne koos pereliikmetega avaldab demograafilisele struktuurile väga väikest mõju. Riigi kogurahvastikust peaks sisserändajad moodustama 50–70%, kui meie eesmärk oleks näiteks Jaapani sarnase riigi rahvastiku noorendamine.

Paljude arengumaade peamine probleem on ajude äravool. Käesolevaga on mõjusalt tehtud ettepanek röövida teistest riikidest nende haritud inimesi. Vajame uut lähenemisviisi.

Marine Le Pen (ITS). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, Eurodaci, mis on Euroopa biomeetriline vahend varjupaigataotlejate jälgimiseks, 2006. aasta tegevust käsitlevas

aastaruandes toodud uusimad andmed näitavad, et alates 2005. aastast on ühe ELi riigipiiri ebaseaduslikult ületanud isikute arv kasvanud 64%. Selline murettekitav areng tõestab, kui tõendeid on vaja, et Euroopa on jõuetu oma välispiiride kontrollimisel ja kordades kasvava, eriti Aafrikast tuleva, ebaseadusliku sissetuleku ohjeldamisel.

Raportis sisalduv ainus lohutav sõnum on see, et parlament näib olevat avanud silmad asjaolu suhtes, et Euroopa Liidu territooriumile ebaseaduslikult sisenenud sissetulekajate massiline seadustamine ei ole iseenesest lahendus ja ei lahenda ka probleemi. Hästi, kiitke issandat! Hoolimata sellest tuli Hispaanial, Belgial, Itaalia ja Madalmaadel esimesena kasutada päästeabinõuna seda ohtlikku seadustamispoliitikat, mis ilmselgelt andis tõe nappust „püüdluse“ nähtuse tekkeks ning enne, kui nad sellest lõpuks teadlikuks said, mõjutas see rändevoogusid Euroopa naaberriikides.

Olgem siiski positiivsed. Vähemalt oleme algust teinud. Siiski, kui me tahame tõhusalt võidelda ebaseadusliku sissetulekuga, siis tuleb kiiremas korras rakendada üks meede: taastada Euroopa Liidu välispiiride kontroll. Petutrik Frontex, tõesti tühi keegi piisava personali ja varustusega, mida isegi mõned Euroopa riigid ei toeta, sest nad on ärevil suveräänsuse säilitamise pärast sissetuleku haldamisel, ei päästa eales Euroopat sellest põrgulikust spiraalst.

Olles allkirjastanud kuritegelikud Schengeni lepingud, võib Euroopa süüdistada vaid iseennast jätkuva ja kasvava sissetulekuprobleemi eest. Ta peab need tühistama ja kiiresti.

Irena Belohorská (NI). - (SK) Euroopa Liidul on ulatuslik rändepoliitikat puudutav seadusandlike aktide kogum. Meil on Genfi konventsioonid, Dublini konventsioon, mitmeid määrusi ning suur hulk direktiive.

Siiski on peamine probleem nende rakendamine ning nende suur arv muudab kogu süsteemi läbipaistmatuks. Lisaks rakendatakse liikmesriikide seadusandlike akte sageli valesti ning tihti kattuvad põgeniku ja varjupaigataotleja staatus.

Aja piiratuse tõttu jään vanemateta liikuvate laste küsimuse juurde, kes lahkuvad oma päritolumaalt ja taotlevad varjupaika teises riigis: täpselt 5% kõigist varjupaigataotlejatest moodustavad lapsed. Meil on statistilised andmed laste kohta, kes on taotlenud varjupaika, kuid me ei tea, kui palju neist ületab piiri ja ei taotle varjupaika. Me teame, kui paljud on saanud varjupaiga, kuid meil puudub teave nende saatuse kohta, kelle taotlused tagasi lükati.

Enamgi veel, riiki saabumisel tuleb lastele määrata seaduslik esindaja, kes kaitseb nende parimaid huve, kuid me ei tea täpselt, kuidas määratleda lapse parimaid huve. Lapse seaduslik esindaja ei tohiks olla kogenematu vabatahtlik töötaja, üliõpilane või juriidiline isik, kelle puhul ilmneb huvide konflikt.

Patrick Gaubert (PPE-DE). - (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, hiljuti oli mul heameel lugeda Euroopa Parlamendi sotsialistide fraktsiooni üleskutset mitte muuta täna hommikust arutelu valimisharjutuseks. Enamgi veel, täna hommikul teid kuulates leian ma, et teie seisukohad on muutumas ohtlikult sarnaseks minu fraktsiooni seisukohtadega.

Ma nõustun proua Gruberiga, et liikmesriigid ei saa kauem juhtida sissetulekut, tegutsedes igaüks iseseisvalt oma Euroopa nurgas. Samuti nõustun ma härra Morenoga, et me soovime aidata kõrge väljarände tasemega riike areneda, et nende kodanikel oleks rohkem põhjust koju jääda. Olen ka ühel nõul härra Favaga, kes ütleb, et Euroopa peaks võtma kõigutamatut seisukohta oma töötajaid halastamatult ekspluateerivate töötajate suhtes.

Leidub inimesi, kes seostavad sisserännet vägivallega ja kes peavad sisserändajaid kõigi nende riiki tabavate hädade põhjuseks. Need inimesed ei jaga Euroopa Liidu põhiväärtusi.

Õnneks leidub ka neid, kes võitlevad inimsõbralikult ebaseadusliku sisserändega, mis tekitab ainult moodsa aja orje, toetades seaduslikku sisserännet, mis loob majanduslikke, kultuurilisi ja intellektuaalseid võimalusi meie kõigi jaoks.

Meie siin täiskogus teame ühte asja: seda probleemi ei ole võimalik lahendada lihtsalt riiklikul tasandil tegutsedes. Ainus edasiviiv tee on kooskõlastatud Euroopa poliitika. Me ei loonud Frontexit, et see tooks Euroopa lõunapiirkonna meredest välja uppunud või korjaks idapoolsetelt aladelt üles nälga ja janusse surnud lapsi. Frontex ei ole ületamatu riigipiir, vaid vahend liigse arvu sisserändajate saabumise vältimiseks, kelle jaoks meil pole piisavalt ühiskondliku heaolu ja materiaalseid vahendeid.

Meie piiride kontrollimine ei ole tehniline ega sõjaline probleem, see on poliitiline küsimus. Nagu teiegi, püüan ma leida kõige realistlikumat ja humaansemat lahendust. Kõik me teame, et see lahendus tuleb leida siin Euroopa laua taga, jõuda kokkuleppele omavahel ja nendega, kes valitsevad riike, mis on sisserände peamised allikad. Meie peame algatama uue, tõhusama kaasarengu vormi, mis võimaldab rändevoogude intelligentset haldamist ja sisserändajate rahumeelset saabumist Euroopa Liitu.

Kaasliikmed, sageli ei ole rändajatel mingeid valikuid oma saatuse osas, kuid meil on valik: me võime teha valiku võtta nad vastu hoolitsevalt, auväärset ja arusaamisega. See oleneb meist, kas meil õnnestub see, milles teised on siiani läbi kukkunud.

(Aplaus)

Martine Roure (PSE). – *(FR)* Härra juhataja, me tõepoolest tervitame käesolevat ühisarutelu, sest tänasel päeval on võimatu rakendada tõeliselt tõhusat ja sidusat Euroopa sisserändepoliitikat, kui me ei käsitle neid kahte probleemi koos ühenduse tasandil.

Meie teatavad riigid on palju aastaid kasutanud sisserände suhtes tõkestavat poliitikat, siiski ei ole see poliitika peatanud rändajate saabumist. Vastupidi, end suurde ohtu seades jätkavad nad Euroopasse tulemist, et leida paremaid elutingimusi ning paljudele neist on see elu ja surma küsimus. Tänapäeva maailm on üleilmne küla ja me ei suuda eales peatada neid, kes pagevad viletsusest ja lootusetusest. Mõned inimesed jätkavad kujutelma loomist, et me võime sulgeda oma piirid, ja on selles osas täiesti vastutustundetud.

Kõik taandub moraali ja solidaarsuse küsimusele ning meist sõltub kõigi nende hädasolevate riikide välja aitamine. Sellest tulenevalt tahan ma näha käesoleva arutelu laiendamist enamale kui ainult Frontex. Kindlasti tuleb Euroopa Nõukogul anda selgitusi, miks oli Frontex tegevusvahendite puudusel sunnitud augusti keskel ajutiselt katkestama operatsioonid Vahemerel. Siiski on põhiküsimus, millele tegelikult peame keskenduma: kuidas me võimaldame neil, kes soovivad tulla Euroopasse, teha seda õigesti korraldatud viisil?

Loomulikult peaksime kaalutlema Euroopa sinise kaardi võimalikku kasutuselevõtmist: see annab rändajatele võimaluse liikuda vabalt Euroopa ja nende päritoluriigi vahel, ning teha seda läbipaistvalt ja turvaliselt. Samal ajal on esmatähtis, et komisjon esitaks ettepaneku, milles määratletak ühtsetel alustel rändajate õigused. Erinevates meie riikides ekspluateeritakse skandaalsel kombel väga paljusid inimesi. Me peame endale täielikult teadvustama, et tänapäeva muutuv maailmas on praegu hädavajalik, et siiani vaesuses elavaid riike lubataks edasi areneda harmooniliselt. See pole midagi enam kui meie

kohustus. Kõigil peab olema õigus olla ja elada oma sünnimaal: praeguse asjade seis juures neil selline valik puudub.

Lõpuks, ma loodan, et liikmesriigid austavad valitsustevahelise konverentsi mandaati esitada seadusliku sisserände küsimus kvalifitseeritud hääleteenamusega hääletamisele ja kaasotsustamisele. Rõhutan veelkord, et see on absoluutselt vajalik, kui me tahame võtta vastu sidusa Euroopa poliitika selles valdkonnas.

Jean-Marie Cavada (ALDE). – (FR) Härra juhataja, volinik, nõukogu eesistuja, lõpuks oleme võimelised koos arutama küsimusi, mis puudutavad ebaseaduslikku sisserännet ja sisserännet, millele viidatakse kui seaduslikule: need on ühe mündi kaks külge, millela tänapäeval ei saa ükski riik tõeliselt väita, et tal on edukas sisserändepoliitika. Tegelikult on enamikul neist lihtsalt õnnestunud tekitada tasakaalutus valijaskonnas, mis ainult süvendab probleeme, ja mis tõesti ei ole vajalik, kui tahame tegutseda tulemuslikult.

Praegusel ajal ei saa ükski liikmesriik öelda, et soovib üksi juhtida oma sisserändepoliitikat ja Euroopa Liidu tragöödia seisneb selles, et paljud liikmesriigid on ajalooliselt, kahe sajandi vältel või kauemgi, olnud väga teadlikud sisserändest, kuna nad on olnud selle ohvrid. Täna võetakse teatavaid poliitilisi seisukohti, kuid ma arvan, et käes on aeg astme võrra kõrgemale tõusta. Sellisel inimeste vaba liikumist võimaldaval territooriumil nagu meie oma, avaldavad ühe liikmesriigi poolt tehtud otsused vahetut mõju naaberriikidele. Liicati peavad edaspidi välispiiride valvamisel osalema kõik liikmesriigid, me ei saa oodata ELi lõuna- ja idaosas asuvatelt liikmesriikidelt, et nad üksi ja abituna seisaksid silmitsi massiivse rändajate sissevooluga, nagu me praegu näeme Maltal, Kanaari saartel ja Lampedusal, liidu ida- ja isegi kirdepoolsetes piirkondades.

Siin selgelt vajamineva solidaarsusega peame kohaldama teatavat poliitilist tahet, mida liikmesriigid ei ole minu arvates piisavalt valmis ilmutama. Me ei saa arendada asjakohast Euroopa sisserändepoliitikat kehtivaid aluslepinguid tasakaalustamata: võitlus ebaseadusliku sisserändega peab saama asjakohase ühenduse süsteemi osaks ja ei tohi kauem leppida praeguse üleüldise halvatusega, mis mõjutab meie seadusliku sisserände poliitikat.

Seetõttu rõhutan ma veelkord, et seadusliku sisserände ja integratsiooni poliitikate elluviimiseks valitsustevahelise konverentsi antud mandaadi alusel peame me kohaldama kvalifitseeritud hääleteenamusega hääletamise põhimõtteid ja kaasotsustamist Euroopa Parlamendiga. See on ainus tõhus ja demokraatlik viis vastata ühele suuremale praegu Euroopa Liidu ees seisvale väljakutsele.

Roberts Zīle (UEN). - (LV) Härra juhataja, volinik, mul on erakordselt hea meel, et tugevdades ühenduse lähenemisviisi, tegeleb parlament tõsiselt ka minu riigis, Lätis, esinevate seadusliku sisserände probleemidega, mis puudutavad tööjõunappust teatavates sektorites nagu ehitus- ja toitlustusteenused. Jah, Lätist on lahkunud palju inimesi tööle nendesse sektoritesse erinevates ELi riikides ja kolmandate riikide kodanikud töötavad meie riigis nende ametikohtadel nii seaduslikult kui ebaseaduslikult. Siiski, neile, kes sisserände küsimustes soovivad tungivalt suurendada Euroopa Parlamendi rolli ja vähendada liikmesriikide, eriti väikeste, rolli, soovitan ma muuta rõhuasetust. Peaksime võtma tarvitusele kõik abinõud, et veenda erinevaid liikmesriike loobuma piirangutest tööjõuturule sisenemisel liikmesriikide suhtes, mis liitusid ELiga 2004. aastal, kõnelemata suhtumisest 2007. aastal liitunud riikidesse, mis julgustab isegi ELi kodanike ebaseaduslikku töötamist. Olgem järjekindlad, daamid ja härrad! Tänan teid.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Härra juhataja, sisserände seaduslike kanalite ettepaneku idee tuleneb tegelikult Euroopa majanduse vajadustest, mis suuremas osas ei vasta liidu lõunapoolsetes piirkondades elavate inimeste tegelikele vajadustele. Sisuliselt otsustate te selle üle, kui palju rändajaid võib Euroopasse siseneda seaduslikult, ja jätate kahe silma vahele meie territooriumile saabujate koguarvu. Siiski, kuidas jääb teistega?

Teiste jaoks jääb üle vaid öudustäratav merereis. Takistused sünnimaalt lahkumisel, tabamine merel, mitteametlikud kanalid, kinnipidamine, pääsemine või uppumine – ja ma soovin kuulda teid ütlemas ja üle kordamas, et inimeste päästmine merel on meie üldine ja peamine ülesanne, seda seitsme Tuneesia kaluri juhtumi valguses, ja et see on vähim, mida me võime loota – ning seejärel nende võimalik sunniviisiline tagasisaatmine, lõputu ekslemine vaenulikes transiidiriikides, millele lisandub inimõiguste tõsine rikkumine ja nii edasi.

Õigluse, vabaduse ja turvalisuse eest vastutava volinikuna peaks teie peamiseks mureks olema inimõiguste austamise tagamine, nagu see on meie mureks, ja teie pädevused selles valdkonnas on tõesti väga suured, tegelikult, nagu me kõik teame, on need tohutult ulatuslikud.

Kui Tšetšeeni rahvusest isikutele keeldutakse andmast varjupaika Slovakkias ja nad heidetakse välja läbi Ukraina Venemaale, siis kuidas te tagate, et nad ei lange julma kohtlemise ohvriks? Milliseid tulemusi on andnud esialgsed kokkulepped tagasisaamise kohta, mille üle EL on selles valdkonnas läbirääkimisi pidanud? Kuidas saame me tagada, et ei järgne repressioone, kui me niiviisi tseremoonitsemata saadame inimesed tagasi?

Kui Frontexi patrullid tabavad merel rändajatest tulvil paadi, siis kuidas te tagate pardalolijaile tõhusa varjupaiga taotlemise võimaluse, ja et kõnealused patrullid käituvad lastega nõuetekohasel viisil ja nende parimaid huvisid silmas pidades, nagu seda sätestab rahvusvaheline õigus?

Lõpetuseks soovin paluda arusaadavat selgitust, miks teil ei ole proaktiivset poliitikat, mis nõuaks liikmesriikidelt võõrtöölise ja nende perekondade kaitse kohta kehtiva rahvusvahelise konventsiooni ratifitseerimist?

Pedro Guerreiro (GUE/NGL). – (PT) Üheminutilises sõnavõtus saame rõhutada vaid seda, et repressiivsed, turvalisusele suunatud poliitikad, mis muudavad rändajad kurjategijateks, nii mehed kui naised, kes püüdleval töö ja väärika elu poole, peab lõppema. Rändajate kinnipidamiskeskused tuleb sulgeda ja lõpetada ebainimlik tagasisaamispoliitika. Peab võitlema ksenofoobia, rassismi ning kõigi poliitikate ja korrupsiooniga, mis neid julgustavad. Võõrtöölise olukord tuleb seadustada, tagades neile töö ja sotsiaalsed õigused, mis on eeltingimus vastuvõetamatu ekspluateerimise lõpetamiseks. Vaja on tõhusat integratsioonipoliitikat, eriti mis puudutab perekondade taasühinemist.

Meie arvame, et ühtse rändepoliitika arendamine ei ole asjakohane vastus neile küsimustele ja probleemidele, nagu on näidanud teiste ühtsete poliitikate tulemused. Rände olukord erineb igas riigis, mis moodustavad Euroopa Liidu. Selles poliitika valdkonnas vastu võetavad otsused peavad austama iga riigi iseseisvust, mis muidugi ei välista vajalikku sellealast koostööd ELi tasandil. Ühtse poliitika asemel vajame me pigem erinevat poliitikat ja erinevaid meetmeid, mis kaitsevad tõhusalt rändajate huve ning võitlevad rände algpõhjuste vastu.

Patrick Louis (IND/DEM). – (FR) Härra juhataja, daamid ja härrad, aitab sellest poliitilisest silmakirjalikkusest. Varjupaigaõigus ja sisseränne ei ole probleem, kui me arvestame sarnaste

kultuurikeskkondadega. Tegelik küsimus puudutab sisserännet teisest kultuurikeskkonnast ja see ei ole kellelegi kasulik.

Tööotsijate sisseränne on kahekordselt ebaõiglane: see röövib päritoluriigilt oskused, mille eest see on maksnud, samal ajal kui vastuvõtvas riigis muutub tööjõud turul odavamaks ning võtab tööhõive võimaluse kohalikele töötutelt.

Õnneotsijate sisseränne on viga kahel põhjusel: see juurib oma elukohast välja vaesed, läänemaailma ahvatlusest pimestatud inimesed, viies samal ajal tasakaalust välja vastuvõtivate riikide sotsiaalvaldkonna eelarved, mis on loodud ning on jätkusuutlikud ainult riigi piiratud ja kaitsvas kontekstis.

See tähendab, vastupidiselt Brüsselis parlamendiliikmete restorani seintele kuu aega tagasi kirjutatud sõnadele, et Euroopa Liit ei vaja sisserännet. Tegelikult on asi vastupidi: Euroopa vajab asjakohast pere- ja rahvastikupoliitikat, vajab sõltumatut koostööd rahvaste ja piirivalvurite vahel, mitte Frontexit. Ühest küljest peab maailm aru saama, et rahu ei saabu sisserände abil, vaid enesekindla arengu kaudu, ja teisalt, et tegelik proletariseerumine toimub siis, kui inimesed kaotavad oma kultuurilised juured.

Jim Allister (NI). – Härra juhataja, rahvusriigi võime kontrollida oma piire ja vastavalt vajadusele sisserändepoliitikat muuta on käegakatsutav suveräänsuse näitaja.

Asjaolu, et Ühendkuningriik ei saa enam parandada 2004. aastal Ida-Euroopale uste avamisega tehtud tõsist valearvestust, on märk sellest, kui palju iseseisvust me Ühendkuningriigis sellesse klubisse kuulumise eest oleme loovutanud. Ma ütlen „tõsine valearvestus“ seetõttu, et prognoositud 13 000 võõrtöötaja asemel on meile saanud 750 000, mis on kurnanud meie sotsiaalhoolekandesüsteemi miljonite võrra aastas lastetoetustes ja maksusoodustustes laste eest, kes isegi ei ela Ühendkuningriigis, vaid kvalifitseeruvad siia, sest nende isad on siin tööl. ELi reeglite tõttu oleme me jõuetud selle vastu midagi ette võtma ja ometi tahaksid mõned Brüsselile veelgi rohkem võimu anda. Kui rumalad me peaksime olema!?

József Szájer (PPE-DE). - (HU) Daamid ja härrad, Euroopa sisserändepoliitika puudujäägid ja ühistegevuse korraldamisel ilmnunud raskused on päädinud ühiskonna toetuse õõnestamisega ühiste väärtuste suhtes nagu kodanike vaba liikumine Euroopa Liidu piires.

Me oleme avanud oma sisepiirid, aga ikkagi ei ole meil ühist sisserändepoliitikat. See on täiesti absurdne. Samal ajal tunnevad Euroopa kodanikud, et takistusteta piiriületamine ELi piires viib kontrollimatu sisserändeni. Kui me soovime säilitada rahu ühiskonnas ja avalikkuse toetust liikumisvabadusele, siis sisserände küsimuses vajame me tugevat Euroopat, tugevamat kui see praegu on. Siiski ei tohi me seoses sellega unustada, et uute liikmesriikide kodanikele tehakse siiani suuri piiranguid sisserändepoliitika osas, hoolimata asjaolust, et nad on Euroopa kodanikud.

Euroopa Rahvapartei usub, et asjakohase, läbipaistva ja ühise Euroopa sisserändepoliitika teostamiseks on vajalik alljärgnev. Esiteks: liikmesriikide vaheline solidaarsus, millega välistatakse ühepoolsed otsused, mis avatud piiride kaudu mõjutavad kõiki liikmesriike, nagu see on juhtunud Hispaania valitsuse otsuse tõttu. Teiseks: peamine põhimõte peab olema inimväärikus.

Kolmandaks: peame otsustavalt tegutsema ebaseadusliku sisserände vastu. Kaasliige sotsialistide fraktsioonist ütles veidi aega tagasi, et sisseränne ei ole kuritegu. Siiski, daamid

ja härrad, iga Euroopa seadusi ja liikmesriikide seadusi rikkuv isik paneb tõepoolest toime kuriteo, seepärast me viitame ebaseaduslikule sisserändele. Ebaseadusliku sisserände vastu tegutsemiseks vajame olemasolevast tugevamat kaitset meie välispiiridel ja seaduslikke aluseid sisserändajate tagasisaatmiseks nende päritolumaale.

Neljandaks: ebaseadusliku sisserände reeglistikku tuleb tugevdada ja läbipaistvamaks muuta – vabandust, ma pidasin silmas seadusliku sisserände reeglistikku –, arvestades suuremal määral meie riikides vajamineva tööjõu liike.

Viiendaks: sisserändepoliitika ei pea algama meie piiridel. Hämmastav, et kuigi Euroopa Liit on üks maailma suuremaid abiorganisatsioone, ei ole me abisaavatele riikidele kehtestanud paljusid korrupsiooni, inimõiguste austamise ja demokraatiaga seotud tingimusi. See tuleb ära lõpetada ja abi saavatele riikidele tuleb kehtestada asjakohased tingimused. *Ceterum censeo*: Euroopa vajab tugevamat sisserändepoliitikat.

Stavros Lambrinidis (PSE). - (EL) Härra juhataja, mõned aastakümned tagasi rändasid miljonid meie Euroopa kaaskodanikud välja Ameerikasse, Austraaliasse, Lõuna-Aafrikasse ja teistesse Euroopa riikidesse. Nad ei olnud rikkad, vaid põgenesid vaesuse eest.

Me palusime neid vastu võtta ja anda neile õigused. Nende koju saadetud raha toetas meie majandusi. Meie rahvuspühade ajal lehvivad nendes riikides tuhanded Itaalia, Kreeka ja Iiri lipud. Nad armastavad neid maid, kuhu nad siirdusid, kuid neil lubatakse samuti armastada oma kodumaad, kedagi ei hirmuta nende kahetine armastus. Nad muutsid paremaks ja tõukasid tagant vastuvõtnud riikide majanduse arengut ning kultuurilist ja demokraatlikku heaolu.

Järelkult ei tuleks sisserännet kindlasti käsitleda peamiselt avalikku julgeolekut puudutava nähtusena, rääkimata selle pidamisest võimalikuks terrorismi allikaks, nagu see on välja kujunenud Euroopas peetavates aruteludes.

Sisserändepoliitika peaks olema kõikehõlmav ja käsitlema tervet rida aspekte:

- esiteks, seaduslike rändekanalite parandamine;
- teiseks, võitlus salajase sisserändega, eriti ebainimlike inimkaubitsejate ühendustega, ja toetus inimõiguste austamisele kinnipidamiskeskustes. Nende inimeste ainus kuritegu on olla sündinud vaeses või sõdadest lõhestatud riigis;
- kolmandaks, sisserändevoo põhjuseks on sõjad, vaesus, madal arengutase, diktatuurid; Euroopa peab neid nähtusi arvestama oma välis- ja majanduspoliitikas;
- neljandaks, peaksime küsima, miks on Euroopa sisserändajatele nii ahvatlev. Samal ajal peame võitlema ebaseadusliku töötamisega;
- viiendaks, Euroopa Liidu demograafiat, arendustegevust, haridust ja majandust puudutavad vajadused; me peame ligi tõmbama rohkem vajalikku tööjõudu;
- kuuendaks, põhiõiguste austamine;
- seitsmendaks, Euroopa silla loomine inimeste ja kultuuride vahel, tugevdades nii meie välispoliitikat.

Väga vähesed ülalnimetatud aspektidest nõuavad poliitilist tegevust. Ühest küljest vajavad need taiplikke ja julgeid poliitikuid. Mul on heameel, et komisjon liigub nüüd esialgselt

repressiivselt lähenemisviisilt edasi hoopis parema, kõikehõlmava lähenemise suunas. Õnnitlen härra Frattinit!

Mogens N.J. Camre (UEN). - (DA) Härra juhataja, siin arutlusel olevate murettekitavate probleemide algpõhjus on maailma demograafiline tasakaalustamatus. Ebaseadusliku sisserände seadustamine ei lahenda ühtegi nendest probleemidest: sisserände juhtimine vastavalt ühtsele reeglistikule teeb seda veel vähem. Aitab ainult arengu ja demokraatia toetamine. ELi riigid on niivõrd erinevad, et ühtseid reegleid on võimatu hallata. Taanis ei osale tööturul üle poole kõigist mitte-lääneriikidest pärit sisserändajatest ja nende hulgas, kes osalevad tööturul, on töötuse tase kõrge. See on tingitud riigi kõrgest alampalgast ja kõrgetest sotsiaalhüvitistest, tegelikult nii kõrgetest, et vähesed siin parlamendis mõistavad, et Taani ei suuda nii lihtsalt ilma oskusteta inimesi tööturule kaasata, sõltumata kõnealuse isiku rahvusest ja hoolimata tohutust rahalise toetuse algatusest.

Liikmesriikide vastuseis suurenenud sisserändele võõrastest kultuuridest peaks olema piisav, et sundida Euroopa Parlamenti rohkem kuulda võtma oma valijaskonda.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). - (ES) Härra juhataja, igasugune sisserännet puudutav arutelu peab põhinema vähemalt neljal faktil. Siia saabumiseks riskivad inimesed jätkuvalt oma eluga, hoolimata sellest, kui palju müüre, vanglatrelle või piirivalvelaevu me neile vastu seame. Inimesed ei tule Hispaaniasse, Maltale või Itaaliasse: nad tulevad Euroopasse. Kõik uuringud toovad välja asjaolu, et praeguse heaolutaseme tagamiseks ELis on sisseränne vajalik. Siiski esineb veel häirivalt palju nende inimeste ärakasutamist häbematu ärimeste poolt, kes ekspluateerivad neid, lõigates kasu nende haavatavast olukorrast.

Sellisel juhul – ja ma meenutan, et see on juba tõendatud, mitte eelarvamuste või kahtluste tulemus – sellisel juhul peame me nüüd välja töötama mõistliku ja aruka Euroopa poliitika ligipääsuks meie piiridele: inimeste peatamine piiri ületamisel ei aita protsessi kontrollida; see muudab olukorra ainult veel dramaatilisemaks.

Samuti peame ilmutama vastutustundlikkust vastuvõtuprotsessis: tagama sisserändajatele varjupaiga taotleja ja põgeniku staatuse, iga isiku juhtumi individuaalse käsitlemise ja realistlike lahenduste pakkumise.

Kyriacos Triantaphyllides (GUE/NGL). - (EL) Härra juhataja, me oleme hoolikalt lugenud kahe austatud kaasliikme raporteid. Seal ei leidu ettepanekuid, mis oluliselt erineksid nõukogu ja komisjoni pakutud meetmetest ja poliitikatest.

Frontex, mille rahastamiseks otsitakse rohkem vahendeid, ei ole ainult meie piiride valvemehhanism, samuti saaks seda kasutada ELiga piirnevate ELi mittekuuluvate riikide kontrollimise platvormina. Ebaseadusliku sisserände vastase võitluse lahenduseks ei ole repressiiv- ja sekkumismehhanismide rakendamine. Me ei peaks rajama kinnipidamiskeskusi, koguma biomeetrilisi andmeid kesketesse andmebaasidesse ega üleüldiselt kohtlema kõiki meie piire ületada püüdnud isikuid terroristide või kurjategijatena.

Samal ajal ei ole ka seadusliku sisserände kriteeriumide raamistiku loomine ebaseadusliku sisserände vastase võitluse vahend. Me ei peaks jätkama selle raamistiku kasutamist ettekäändena Euroopa Liitu tervikuna haaravate meetmete edendamiseks, arvestamata sealjuures sisserändajate endi õigusi.

Asjaomane seletuskiri ei kritiseeri biomeetriliste andmete kasutamist; see ei tee vahet sisserände kontrollimisel ja juhtimisel, samuti ei arvesta see neid sisserändajaid, kes ei kuulu

kasulike intellektuaalsete oskustega inimeste või elujõuliste füüsilise töö tegijate kategooriasse, mis vastaks rahvusvaheliste firmade nõuetele.

Sisseränne on kahepoolne suhe, mis hõlmab pakkumist ja dialoogi, vahetust ja vastastikuseid mõjutusi, koostööd ning lugupidamist rahvuste ja üksikisikute vastu, mõistmist ja võrdsete võimaluste tagamist. Seetõttu on meie kohustuseks edendada poliitikaid, mis põhinevad sellel ja ainult sellel lähenemisviisil.

ISTUNGI JUHATAJA: MARIO MAURO

Asepresident

Manfred Weber (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, daamid ja härrad, täna oleme rändajatest palju rääkinud. Sooviksin nüüd hetkeks tähelepanu koondada sellele, mida meie kodanikud meilt küsivad. Küsimus, mille kodanikud meile esitavad on: meil on Euroopa Liidus miljoneid töötuid ja ikkagi samal ajal räägime me kõrgelt kvalifitseeritud töötajate sisserändest. Poliitikutena tuleb meil pühendada palju energiat selgitamiseks meie kodanikele, et rääkides oskustöötajatest, siis vajame me maailma parimaid ajusid.

Kodanikud esitavad veel teisegi küsimuse: "Kas te võtate tõsiselt meie muret selle probleemi pärast?" Me räägime ringrändest. Viimaste aastakümnete jooksul oleme minu riiki sisse toonud Türgi kodanikest tööjõudu. Tšehhi Vabariigis on meil vietnamlased. Ringränne – teisisõnu, võõrtöölise tagasipöördumine koju – ei ole siiani nendes riikides toimunud. Meie kodanikud küsivad: kuidas te kavatsete selle probleemi lahendada? Kuidas see kõik omavahel klappib?

Samuti tuleb meil selgitada kodanikele, et me arvestame rändajate kohustusega integreeruda, täpselt nagu on öelnud härra Lambrinidis, mis tähendab keele omandamist ja püüdlust integreeruda. Me teeme kodanikele seadusliku sisserändega seotud Euroopa rändepoliitika arusaadavaks üksnes siis, kui me selgitame neile seda, et mis puudutab ebaseaduslikku sisserännet, siis ebaseaduslikel rändajatel tuleb Euroopast lahkuda. See on ainus võimalus saavutada avalikkuse heakskiitu seaduslikule sisserändele.

Minu arvates on raporti tähtsaim element selge lubadus Euroopa kodanikele, et me jätame kvoodid – teisisõnu ülesande määrata kindlaks tööturule tulevate inimeste arv – liikmesriikide otsustada, nii nagu oli varemgi. See tähendab sinna, kus kodanike vahel valitseb palju suurem usalduslikkus.

Ma sooviksin tänada kahte raportööri hea raporti esitamise eest. Fraktsiooni PPE-DE nimel lubage mul väljendada meie heameelt selle üle, et täiskogu kaasliikmed vasakpoolsetest parteidest on samuti lähenenud meie seisukohale paljudes valdkondades, eriti mis puudutab robustset väljasaatmispoliitikat, kvootide üle otsustamist riiklikul tasandil ja tõhusa piirikontrolli kehtestamist. Minu jaoks on erakordselt rõõmustav, et fraktsioon PPE-DE on olnud võimeline meie seisukohti siin kinnistama.

Magda Kósáné Kovács (PSE). - (HU) Tänan teid, härra juhataja. Euroopa vajab ühtset sisserändepoliitikat. Tampere kohtumisest Haagini, alates Claude Moraes'ist ja Patrick Gaubertist kuni kahe tänase suurepärase raportini, sealhulgas kõik vahepealsed komisjoni teatised, on olnud erinevad peatuspunktid teel, kus me oleme juba kindlaks teinud, et sisserändepoliitika paindumatus ei ole väärtus iseeneses.

Meie ülesanne on kooskõlastada ja eristada. Me peame koordineerima rände tegureid tervikliku nähtusena, sealhulgas nii üksnes majanduslikel põhjustel rändavaid inimesi kui

ka neid, kes ületavad piiri ebaseaduslikult. Nende hulgast peame me eristama varjupaigataotlejad, kuritegelikel eesmärkidel sisseimbujad ja need, kes võib-olla on tegutsenud ebaseaduslikult võimude endi survele.

Kuni viimase ajani olime meie, uued liikmesriigid, transiidimaad, kuid nüüd me saame samuti sihtriikideks ning meie vastutus kasvab, kuna me vajame samuti uut tööjõudu. Kuigi me ei vaja täiendavat musklirammu ega ekspluateeritavat halli massi, vajame me värsket tööjõudu oma tööturule. See on põhjus, miks ma tervitan määrusi, mis näitavad ära sisserändajate koha meie tööturu olukorras. Samuti tervitan ma ühise õigusloome kava ja selles kavas soovitatavaid vahendeid.

Lõpetuseks soovin rõhutada, et koostöö päritoluriikidega kujutab endast tõelist inimnäolist tulevikku, kus otsus seadusliku või ebaseadusliku sisserände kohta ei avalda eluaegset mõju ning ei tähenda põgenemist oma riigist ja kodust, vaid on pigem ajutine periood, mille vältel tuleb vastastikuse mõistmise ja integratsiooni kaudu luua tingimused tagasipöördumiseks. Täna teid, härra juhataja.

Simon Busuttil (PPE-DE). – (MT) Täna teid, härra juhataja, volinik. Frontex teeb suuri pingutusi, kuid pean ütleva, et see on ikkagi soovitud tulemuste saavutamiseks kaugel. Eelmise aasta juulis vähendas Frontexi missioon Vahemerel poole võrra – võrreldes üleelmise aasta juuliga – sisserändajate arvu minu riiki, Maltale. Uskumatu, kuid sellest hoolimata lõpetas missioon juuli lõpus tegevuse ning tegelikult nägime me augustis sisserändajate arvu kahekordistumist võrreldes eelmise aastaga. Sellel kuul jätkas Frontexi missioon tegevust, kuid siiski on sisserändajate arv suurenenud võrreldes eelmise aasta septembriga. Mida see kõik tähendab, härra juhataja? Esiteks tähendab see, et peame jätkuvalt tugevdama Frontexit ja seetõttu on parlament kohustatud Frontexi eelarvet suurendama selle vähendamise asemel, nagu seda püüab teha nõukogu. See tähendab, et liikmesriigid ei austa oma lubadusi anda Frontexile niipalju laevu, helikoptereid ja lennukeid nagu nad lubasid ja ma eeldan, et nii Frontex kui komisjon töötavad koos parlamendiga, et sundida liikmesriike oma vastutust austama. Samuti tähendab see, et on vaja teha rohkem tööd selleks, et kolmandad riigid nagu Liibüa, teeksid meiega koostööd sisserände valdkonnas. Siiski tähendab see ka, härra juhataja, et siiani võib Euroopa sisserändepoliitika leida silmakirjalikkust. Kõik nõustuvad sellega, et peamine prioriteet peaks olema Vahemeres uppivate inimeste elu päästmine. Väga kena, nii see peaks olema. Samas, kui me küsime, nagu tegi seda Malta, kes võtab vastu uppumissurmast päästetud inimesed, valitseb vastuseks täielik vaikus.

Wolfgang Kreissl-Dörfler (PSE). – (DE) Austatud juhataja, daamid ja härrad, on hea, et lõpuks saadakse aru, et asi ei seisne ainult ühistes jõupingutustes võitluses ebaseadusliku sisserände vastu, vaid et seadusliku rände juhtimiseks ja koordineerimiseks ühtsetel alustel on vaja ka kõikehõlmavaid strateegiaid, eriti piirideta Euroopas. Siiski ei saa see olla ainult siseasjade ministrite ülesanne, kes jõuavad kiiresti kokkuleppele ebaseaduslike rändajate suhtes rakendatavates meetmetes; samuti on see tööhõive- ja sotsiaalministrite ülesanne.

Sellest tulenevalt tervitan ma nõukogu ja komisjoni algatust kaasata asjakohased spetsialiseerunud ministriumid, sealhulgas näiteks meie asekancler Müntefering. On tõsiasi, et seaduslik ränne tähendab alati sisenemist tööturule ja seeläbi samuti sotsiaalhoolekande süsteemi.

Siiski, me peame samuti tegusamalt võitlema rände ajendite ja põhjustega, mis sunnivad nii paljusid inimesi olukorrale kergendust otsima, põgeneses oma laastatud riikidest. Me

peame looma seadusliku töötamise võimalused. „Sinine kaart“ ja ringränne on esimesed sammud õiges suunas.

Ka Frontexi kohta on mul üks märkus: mõnede liikmesriikide tegevus siin on skandaalne. Alati nõutav solidaarsus peab kehtima mitte ainult üksikute, vaid kõigi ELi riikide kohta, ja minu arvates peavad põgenikud jaotuma liikmesriikide vahel vastavalt valemile, mis tuleb veel otsustada. See ei tohi olla ainult Malta või Kanaari saarte või Kreeka mure. Lõppude lõpuks saab Frontex olla ainult nii hea nagu liikmesriigid seda võimaldavad.

Sooviksin teha ääremärkuse Frontexi kohta: Frontex võtab oma operatsioonide nimetused alati Kreeka mütoloogiast; Nautilus on üks näide. Ja ikkagi, ühte eelseisvat operatsiooni kutsutakse Hydraks. See tundub mulle halva maitse ilminguna. Minu arvates tuleks operatsiooni nimi ära muuta, sest igauks, kellel on vähegi aimu Kreeka mütoloogiast, teab mida Hydra tähendab.

(Aplaus)

Agustín Díaz de Mera García Consuegra (PPE-DE). – (ES) Härra juhataja, soovin teha mõned märkused ja esile tõsta mõningaid statistilisi andmeid. Eurostati andmetel eelistab 45% Euroopa kontinendile saabunud välismaalastest jääda Hispaaniasse. 21. septembri ja 24. septembri varahommiku vahelisel ajal saabus Hispaania randadele 595 Sahara kõrbest lõuna poole jäävate rahvuste esindajat. Aasta algusest on üksnes Kanaari saartele jõudnud 11 000 sisserändajat, kellest 9 000 saabus pärast 23. aprillil alanud Hera missiooni.

Numbrid näitavad, et hoolimata Frontexi, Hera, Hermese, Nautiluse, Poseidoni ja Malta operatsioonidest leiavad inimkaubitsejate kuritegelikud ühingud vajalikud vahendid meie kontrollimehhanismide üle kavaldamiseks ja avavad uusi mereteid. Üks näide on Hispaania idarannikule jõudvate sisserändajate suur arv või rohkem kui 4000 Sri Lankast ja Pakistanist pärit sisserändajat, kes ootavad Euroopasse toomist Guineas Conakry randadel.

Järelikult peavad olema esmatähtsad kuritegelike ühingute liikmete kindlakstegemisele ja kinnipidamisele suunatud missioonid, ning politseijõudude töö ja rahvusvahelise koostöö kiirendamine ühiste uurimisrühmade loomise kaudu. Frontex peab alaliselt jätkama oma missioone kriisipiirkondades. Oluline on, et nõukogu edendaks Euroopa välispiiride haldamise võrgustikku, mis parandab seire- ja valvekohustuste täitmist.

EL tervikuna peab toetama ja julgustama koostöölepinguid ja teavitamiskampaaniaid, seda mitte ainult keeleprobleemide ja kutsealase tegevuse seisukohalt; päritolu- ja transiidiriike tuleb samuti teavitada sisserändajate poolt võetavatest riskidest ja nende hukkimistest.

Lõpuks, sisserändepoliitikaid tuleb koordineerida Euroopa tasandil, et vältida „tõmbeefekti“ põhjustavaid lubavaid seadusi ja seadustamisprotsesse. Me peame samuti julgustama heldekäelist ja inimlikku varjupaigapoliitikat ning vajalikku rahvusvahelist kaitset.

Härra juhataja, ma olen lõpule jõudmas: võimatu on rääkida nõukogule 20%-ist solidaarsusest. Frontex annab 80% üüritud laevade, lennukite ja kütuse eest, kõige, välja arvatud põhivara amortisatsiooni eest. Seepärast peab nõukogu julgustama 20% solidaarsust ja hoiduma poliitilisest kahekeelsusest, mis mõjutab tervet Euroopa Liitu.

Inger Segelström (PSE). – (SV) Härra juhataja, lubage mul alustuseks tänada raportööri väga hea töö eest. Mulle meeldib plaan teha elu raskemaks tööandjatel ja eraisikutel, kes kasutavad töötajaid ebaseaduslikult. Ebaseaduslik töötamine näiteks koduabilistena ja lapsehoidjatena hõlmab enamasti naisi, kes on sageli sisserändaja taustaga. Lisaks asjaomastele isikutele puudutab see ka sotsiaalkindlus- ja rahandussüsteeme ja konkurentsi

kõnealustes riikides. Samuti on mul hea meel, et jätkuvalt toetatakse inimkaubanduse vastast võitlust, mis valdavalt puudutab naisi ja lapsi. Ma olen tänulik toetuse eest, mis on kümne aasta jooksul vähendanud ohvrite arvu poole võrra ja loodetavasti kaotab sellise tegevuse igaveseks.

Teisest küljest olen ma pettunud, et kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni konservatiivide fraktsioon ei toetanud mind naiste ja laste vabastamise ja uue elu alustamise võimaluse küsimuses. Hääletus muudatusettepaneku 29 üle annab uue võimaluse toetada naiste ja laste jäämist ELi või nende abistamist tagasipöördumisel. Tehke seda, et naised saaksid pärast inimkaubitsemist edasi elada.

Samuti valmistab mulle heameelt, et me ütleme jätkuvalt „ei“ põgenikelaagrite rajamisele väljapool ELi. Siiski hoiataksin ma sellise majandusrändajate tööjõu eest, kellel me ei luba kaasa tuua perekondi, partnereid ja lapsi. Sellisel juhul tulevad enamasti noored mehed, mis ei mõju hästi ühele ühiskonnale ELis.

Me räägime ELi piiridest. Tähtis on hoida eemal inimkaubanduse, kuritegevuse, narkootikumide, relvakaubanduse ja rahapesuga seotud isikud, kuid samal ajal peame kaitset vajavad isikud inimlikku ELi vastu võtma. Nad on ELi selgroog ja neid ei saa välistada ELi ühisest tulevikust. Ränne on oluline, mitte ainult meie kaasaegsete jaoks, vaid samuti tulevaste põlvkondade jaoks, ning me peame saavutama nii ülemaailmse kui meie enda õitsengu.

Carlos Coelho (PPE-DE). – (PT) Härra nõukogu eesistuja, komisjoni asepresident, daamid ja härrad, tänane arutelu rajaneb kahel raportil, mis esindavad selgelt kahte täiendavat lähenemisviisi: seadusliku rändepoliitika kava ja ebaseadusliku sisserände vastase võitluse prioriteedid. Oleks tõsine viga soodustada ühte teise arvelt, sest need on ühe mündi kaks külge. Tänapäeval on ränne suure ulatusega nähtus. Hinnangute kohaselt on Euroopa Liidus praegu 26 miljonit nii seaduslikku kui ebaseaduslikku sisserändajat. Rändel on kindlasti Euroopa mõõde, selle põhjuseks pole iseenesest liikmesriikide suutmatuse seda tõhusalt juhtida, vaid eriti asjaolu, et iga liikmesriigi tehtud muudatus rändepoliitikas võib mõjutada rändevoogusid ja nende arengut teistes liikmesriikides.

Härra komisjoni asepresident, ma toetan selgelt sinise kaardi ideed ja samuti Euroopa sisserändeportaali loomist, mis annab laiaulatuslikku informatsiooni Euroopa Liitu seadusliku sisserände tingimuste ja võimaluste kohta. Ma tervitan loobumist ühe direktiivi ideest, mis tekitab nõukogus aastateks suluseisu, ja edasiviiva meetodi vastu võtmist, mis hõlmab nelja sektoriviisilise lähenemise direktiivi esitamist järgneva kolme aasta jooksul. Rõhutaksin vajadust arenguabi poliitika järele, mille raames allkirjastatakse rände tõhusa ohjamise lepingud kolmandate riikidega. Võitluses inimkaubanduse ja ebaseadusliku tööhõivega on esmatahtis koostöö päritoluriikidega.

Lõpetuseks, härra juhataja, peame samuti tagama piirikontrolli ja olemasolevate võimaluste, nagu Frontex ja RABIT (kiirreageerimisrühmad), kasutamise, millele tuleb võimaldada kõik nende tööks vajalikud ressursid.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Ränne ei ole ainult Euroopa lõunapoolsete piirkondade probleem. See mõjutab samuti liitu tervikuna, sealhulgas minu riiki Poolat, mis asub kontinendi kirdeosas.

Poola idapiir on liidu pikim maapiir ja meie vastutame selle turvalisuse eest. Lisaks baseerub Frontex, millele on nii palju lootusi pandud, Varssavis. Me eraldasime Frontexile teatavad

kohustused ja vastutused ning seepärast peame tagama selle võimekaks tegutsemiseks ja meie piiride tõhusaks kaitsmiseks vajalikud tehnilised ja rahalised vahendid.

Viimaste aastate jooksul on Poolast lahkunud peaaegu kolm miljonit minu kaasmaalast. Nad on liikunud liidu teistesse liikmesriikidesse, et kasutada ühisturu põhimõtete eeliseid. Siiski oleme me vastu võtnud ka tuhandeid Kaug-Idast saabunud isikuid, näiteks Koreast ja Vietnamist. Loomulikult on inimesi saabunud ka Ukrainast ja Valgevenest. Me vajame neid uustulnukaid, nad aitavad ehitada Poolat.

See on põhjus, miks ma tervitan proua Grüberi ja härra Moreno Sáncheze raporteid, eriti raportit sisserändepoliitika kohta, sest seaduslike sisserändekanalite rajamine loob eeldused tsiviliseeritud sisserändeks. Kaks raportit täiendavad teineteist väga hästi. Koos ettepanekuga vastu võtta direktiiv sanktsioonide rakendamise kohta ebaseaduslike sisserändajate tööandjate suhtes, mida kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjon praegu välja töötab, loovad need liidu sisserändepoliitikale tugeva õigusliku aluse. Mul on hea meel, et parlamendil on selles küsimuses peamine roll.

Sooviksin lisada viimase märkuse. Sisserännet ei peaks käsitlema probleemina. Ma peaksime tajuma seda võimalusena vananevale Euroopale! Me peaksime ära kasutama meile seaduslikult saabuvate inimeste energia ja entusiasmi ning kaasama nad uute rahvaste ja meie ühise Euroopa loomisesse!

Barbara Kudrycka (PPE-DE). - (PL) Härra juhataja, väärrib märkimist, kus on ebaseaduslikku sisserännet käsitleva raporti rõhuasetus. Raport keskendub peamiselt Vahemere ümbruse piirkonnale. Samuti väljendab see liialdatud usaldust ühenduse tegevusvahendite vastu.

Me oleme kõik teadlikud, et vastutus piirikontrolli eest lasub liikmesriikidel. Siiski, hoolimata viidetest subsidiaarsuspõhimõttele ja Frontexi olemasolule, sõltub selles küsimuses palju ikkagi asjaomaste liikmesriikide eriteenistuste valmisolekust.

Olukord kaguosa maapiiril nõuab samuti tähelepanu, rahalisi vahendeid ja ühist tegutsemist, isegi kui see ei ole praegusel ajal peamine ebaseadusliku sisserände tee.

Lisaks, Schengeni ala laienemine võib teravdada rändega seotud probleeme. Seepärast on liidu seadusliku sisserände poliitika niivõrd suure tähtsusega küsimus. Siiski, et olla võimeline juhtima seaduslikku majanduslike eesmärkidega seotud rännet, peame esmalt tegelema tööjõu varude ja selle liikuvuse rakendamisega liidu piires.

Uute liikmesriikide kodanikele kehtestatud üleminekuperioodid tööturgude avanemiseni ja nende korralduste valikuline tõstmine tööturgude avamiseks ainult kõrge kvalifikatsiooniga töölistele nurjab tõsiselt kõik katsed luua ühenduse rändepoliitika kolmandate riikide kodanike suhtes.

Märkimisväärne on ka seadusliku rändega seotud kultuurilised ja geograafilised tegurid. Lähtuvalt geograafilisest asukohast, kultuurilisest ja keelelisest sarnasusest, kalduvad liikmesriigid ilmselt rohkem vastu võtma rändepoliitikat, mis on seotud teatavate kolmandate riikidega. Ma viitan nendele riikidele, mille kodanikel on läheduse ja tuttavlikkuse tõttu kõige lihtsam intergreeruda Euroopa kultuuri ja neid väärtusi omaks võtta, kui keeleoskus välja arvata. Seepärast on sellist liiki seaduslik ränne kahekordse lisaväärtusega.

Josep Borrell Fontelles (PSE). - (ES) Austatud juhataja, daamid ja härrad, Vahemeri on maailma kõige ebavõrdsem piir. Selle kahe kalda vahel valitsev hiiglaslik erinevus

majandusliku olukorra ja sissetulekute osas tekitab inimestevoo, mida pole võimalik ainult politseijõududega kontrollida.

2006. aasta suvel oli mul võimalus õnnitleda volinik Frattinit, sest tema ja mõned Hispaania kalurid säilitasid Euroopa au, päästes rühma meres hulpivaid inimesi, ning seejärel olime tunnistajaks häbiväärsele kompromissiprotsessile, mis puudutas nende edasist käekäiku. Volinik, kas aasta hiljem on meil parem seisukoht selle probleemiga tegelemiseks?

Tõepoolest, me liigume edasi väga aeglaselt ja meie edenemise kiirus ei ole kooskõlas meie ees seisva probleemi kaalukusega. Seda probleemi ei suuda me lahendada päritolumaade jätkuva arenguta. Peame selle endale selgeks tegema. Me ei ole võimelised seda probleemi lahendama päritolumaade jätkuva arenguta seepärast, et kuigi me vajame suurt hulka sisserändajaid, ei tule me toime kogu Sahara kõrbest lõuna poole jääva rahvastiku üleküllusega.

Veel enam, siin esineb kohutav kombinatsioon näljast ja teisalt televisiooni satelliiditaldrikutest. Tühi kauss köögis ja ootustega laetud satelliiditaldrik loovad parima võimaliku kasvulava ebaseaduslikule sisserändele, mida me saame kontrolli all hoida vaid päritolumaade arendamisesse panustades ja tõkestades tegelikku „tõmbeefekti“: ebaseaduslikku töötamist.

(Aplaus)

Philip Bradbourn (PPE-DE). – (EN) Härra juhataja, teema, mida me siin täna arutame, on kahtlemata üks olulisemaid teemasid Euroopas, mille puhul igal liikmesriigil on omad probleemid. Just sellepärast ja olenemata sellest, kas tegemist on ebaseadusliku või seadusliku rändega, ei tohi kõiki ühe vitsaga lüüa. Rände küsimused peavad jääma iga liikmesriigi siseasjaks.

Ma siiski pooldan liikmesriikide vahelist tihedamat koostööd, et leida ühised huvid ja et kõik sellest kasu saaksid. Ning, nagu teisedki sõnavõtjad, tahaksin ma eriti juhtida selle koja tähelepanu Frontex-süsteemile, millele me hiljuti eraldasime veel 12 miljonit eurot.

Süsteem on algusest saati kannatanud nende liikmesriikide tõttu, kes on vahendeid lubanud, aga ei ole oma lubadusi täitnud. Kui see projekt õnnestub, tuleb meil tagada, et need lubatud vahendid vastavalt vajadusele kättesaadavaks tehakse.

See on siiski vaid üks moodus ebaseadusliku sisserände peatamiseks. Me peame otsima uusi ja innovatiivseid lahendusi just seal, kus sisserändajad oma teekonda alustavad. Me peame tegema suunatud kampaaniaid päritoluriikides selgitamaks, et Euroopa ei ole avatud üks. Eelkõige tuleb meil aga sihikule võtta inimkaubitsejad.

Müüdi teine külg on see, et liikmesriikidel peab olema tõhus tagasisaatmispoliitika, et peatada neid, kes otsivad ja korraldavad ebaseaduslikku rännet.

Kokkuvõtteks võin ma öelda, et reguleerimise asemel vajavad liikmesriigid koostööd. Ühe vitsaga löömine sisserände probleeme ei lahenda ning me ei tohi langeda selle lõksu, et lahenduseks võiks olla „rohkem Euroopat“.

Louis Grech (PSE). – (MT) Härra juhataja, on tõsi, et viimaste kuude jooksul on volinik Frattini järjepidev pühendumine koos Portugali eesistumise seatud prioriteediga andnud mõningaid tulemusi, hoolimata hirmuäratavast bürokraatiast ja ilmsest solidaarsuse puudumisest mõnes aspektis, mille tõttu on viibinud mitme algatuse rakendumine. Igal juhul väärrib see traagiline teema ühist Euroopa poliitikat, mis tegeleks kiireloomuliselt

peamiste „probleemidega“, sealhulgas: kõigi liikmesriikide vahel „koormuse jagamise“ poliitika vastuvõtmine, Dublin II läbivaatamine, nagu pakutakse Sáncheze raporti lõikes 18, asjakohane rahaline või muud liiki toetus, sealhulgas kapitalimahutused infrastruktuuriprojektidesse kui ka nende elujõulisuse hindamine, või teisisõnu, päritolu- ja transiidiriikidesse töökeskuste välja arendamine, realistliku tagasisaatmispoliitika välja töötamine, õigeaegse integratsioonipoliitika rakendamine ja võitlus organiseeritud kuritegevusega, sealhulgas inimkaubitsemisega, aga samuti ksenofoobia ja rassismiga. Kahjuks ei ole meil Vahemere piirkonnas Euroopa agentuuri ühise sisserände- ja varjupaigapoliitika arendamiseks. Frontex ei ole kunagi võimeline oma rolli täitma, kui selle pädevus oluliselt ei muutu. Härra juhataja, lõpuks soovin tänada kahte raportööri, kes selgesõnaliselt näitasid meile, kui mahajäänud on liit selles küsimuses. Nad käsitlesid sisserändajate, kes sageli on poliitiliste repressioonide, vaesuse ja organiseeritud kuritegevuse ohvrid, õigusi ja väärikut, samuti väikeste liikmesriikide nagu Malta ees seisvaid raskusi kanda ebaproportsionaalselt suurt koormust, sageli ilma tegeliku solidaarsuseta.

Libor Rouček (PSE). - (CS) Daamid ja härrad, Euroopa seisab silmitsi kahe väljakutsega. Ühest küljest näeme vananemist ja demograafilist langust. Teisest küljest koputavad samal ajal liidu lõuna- ja idapoolsetele värvatele sajad tuhanded, isegi miljonid, arengumaadest pärit inimesed, kes soovivad siia tulla seaduslikult või ebaseaduslikult. Selle väljakutsega peab ühiste jõupingutustega tegelema Euroopa Liit, sest ükski riik, sõltumata selle suurusest, ei suuda seda üksi lahendada.

Seepärast ma tervitan komisjoni pingutusi otsida ja teha ettepanekuid ühisteks lahendusteks, nagu Frontexi kasutamine ebaseadusliku rände ennetamiseks. Teine näide on seadusliku rände haldamine sinise kaardi süsteemiga või põhjalike koostöölepingute abil päritoluriikidega. Samuti toetan ma täna korduvalt kõlanud volinik Frattini üleskutset neile Euroopa Liidu riikidele, kes ei ole veel avanud oma tööturget kaaskodanikele uutest liikmesriikidest, teha seda niipea kui võimalik.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, ma teen lühidalt. See oli kindlasti üks täiuslikem, üksikasjalikum ja kõikehaaravaim arutelu, mida mul on olnud au juhatada, millel kohal viibida või osaleda nõukogus ja parlamendis. See oli arutelu, mille jooksul ma panin tähele ja loomulikult võtsin teadmiseks erinevaid soovitusi, nõuandeid ja ettepanekuid, mis minu arvates on üliolulised ja põhjanevad meie töö jaoks tulevikus.

Kõige selle valguses tunnen ma, et võin õigustatult teha järelduse, et Euroopa Liidul on sidus ja kõikehõlmav strateegia rändeküsimustega tegelemiseks ja see toimib hästi poliitikate rakendamises, mis annavad kõnealusele strateegiale kuju ja praktilise vormi. Kuigi ilmnevad loomulikult mõningad kõhklused, kindlasti ka kahtlused ja muidugi vajadus olla pisut ambitsioonikam, pean ma rõhutama, et kõike tasakaalustab meie igapäevase elu tegelikkus ja meie ees seisvad raskused. Ma tunnen, et oleme õigel teel ja me saame ja peame liikuma otsusekindlalt edasi tõeliselt globaalse lähenemisviisi rakendamise suunas rändeküsimustes.

Meie arvamuse kohaselt moodustavad selle poliitika aluse kaks põhimõistet, need on inimlikkus ja solidaarsus: inimlikkus seetõttu, et kõnealune poliitika põhineb inimestel ja on suunatud inimestele. Eesistujariik ei tohi seda unustada ega unusta kunagi inimlikkuse mõõdet. Nagu öeldud, räägime me inimestest, kes meie ühiskondadesse teed otsides püüdleavad õigustatult nii enese kui oma perekondade parema elujärje poole. See on inimlik ihalus ja soov, mida peame täielikult austama. Teine märksõna on solidaarsus seepärast, et nagu on öeldud, ei ole see küsimus või probleem, mida saab lahendada vaid üks

liikmesriik, isegi mitte kaks või kolm. See probleem avaldab mõju kõigile, millest järeldub, et tuleb anda ühine vastus. Õnneks me usume, et silmanähtavalt kasvab teadlikkus vajadusest ühendada need kaks kontseptsiooni – inimlikkus ja solidaarsus – Euroopa rändepoliitika määratlemisel ja elluviimisel.

Võitluseks ebaseadusliku sisserände vastu oleme juba rajanud ühise vahendi, mida tuntakse Frontexi agentuurina, ja mis on toiminud kaks aastat. Selle aja jooksul on astunud esimesed sammud ja meie arvates, hoolimata mõnedest raskustest, on see oma osa hästi täitnud. On selge, et me peame suurendama pingutusi Frontexi varustamiseks vajalike vahenditega, eesmärgiga saavutada selle loomisega seotud eesmärk tõhusamalt, kiiremini ja korralikumalt. Siiski, me võtame arvesse, et see ühine vahend on siiani andnud hea kinnituse, et selle loomine oli vajalik ja õige.

Seadusliku sisserände kontekstis on siin täna väga õigesti mainitud dialoogi suurendamise vajadust kolmandate riikidega, eriti rändevogude päritoluriikidega. Nagu öeldud, on see dialoog absoluutselt kõige aluseks ja ma nõustun sellega täielikult, sest arvesse võtmata, analüüsivõime ja teatud määral ründamata põhjuseid, mis päritolumaades on rändevogude tekitajaks, ei ole me kunagi võimelised sellele probleemile püsivat lahendust leidma.

Selles valdkonnas oleme sisse seadnud dialoogi Aafrikaga ja me loodame, et järgmisel Euroopa-Aafrika tippkohtumisel päritolumaadega peetava rände ja rännet puudutava dialoogi kontekstis võime saavutada lõpuks olulisi tulemusi seadusliku rände osas. Portugal on seadusliku rände oma kuuekuulise eesistumisaja tegevuskava prioriteetide hulgas esile tõstnud. Ka komisjon on selles valdkonnas aktiivselt tegutsenud ja esitanud meie arvates väga huvitavaid ettepanekuid. Need tulevad arutusele meie eesistumisaja jooksul, mille vältel ma loodan, nagu öeldud, saavutada märkimisväärset edu.

Kokkuvõtteks, hoolimata meie ees seisvatest raskustest ja ränkadest probleemidest, tunnen ma, et oleme õigel teel. Võib-olla siin ja seal peame olema pisut ambitsioonikamad. Võib-olla siin ja seal peame olema pisut kiiremad, kuid ma tunnen, et keegi heas usus toimivatest inimestest ei saa eitada, et viimaste aastate jooksul on palju ära tehtud.

Komisjon loomulikult tervitab ja julgustab selleteemalist arutelu Euroopa Parlamendiga. Täna tõstatati kaasotsustamise ja reformilepingu küsimus. Nagu te teate, on reformilepingu juurteks Euroopa Ülemkogu ja sellest tulenevalt kõigi liikmesriikide poolt heaks kiidetud mandaat. Loomulikult tuleb sellist liiki otsused teha mitte ainult eesistuja poolt, vaid kõigi liikmesriikide osavõtul. Igal juhul usun ma, et reformileping nagu ka põhiseaduse leping on erakordselt olulised sammud kaasotsustamismenetluse laiendamisele paljudele ELi õigusloomega seotud algatustele.

Franco Frattini, komisjoni asepresident . – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, olen samuti tänulik kõigile sellel erakordselt tähtsal arutelul sõnavõtnuile. Ma usun, et Euroopal peab olema tõeliselt ühine lähenemisviis kõnealusele globaalsele nähtusele, mis hõlmab miljoneid lapsi, naisi ja mehi ning avaldab mõju kõikidele kontinentidele.

Ma nõustun eelpool öelduga, et võitlust seadusevastase käitumisega peame alustama vahendajatest ja ebaseaduslike sisserändajate eksploateerijatest, ning kasutama tagasisaatmispoliitika vahendeid, mis on nii usaldusväärsed kui ka austavad täielikult iga inimolendi isiklike õigusi ja väärikust. Euroopa Liit on juba kasutanud kodumaale tagasisaatmist ja võib selle tegevusega jätkata. Ma meenutaksin, et sageli delegeeritakse tagasisaatmise algatused ÜRO Pagulaste Ülemkomissari ametile, tagamaks meiepoolse inimõiguste austamise maksimaalne läbipaistvus.

Ma usun, et Euroopa poliitika peab siduma abi, inimõiguste austamise, kaubanduspoliitika Aafrikaga ja sisserände. Olen kahel käel nõus härra Watsoni tarkade sõnadega kõnesolevate riikide kohta: „me kas võtame nende kaubad või me võtame nende inimesed“. Me peame selle üle mõtisklema, eriti seetõttu, et strateegia peab olema globaalne ja ei tohi välistada meie kaubandussuhteid või meie arenguabi poliitikat Aafrika suhtes.

Välispiiride kontrollimine on samuti elutähtis. Mõned teist mainisid seda, mõned avaldasid kahtlust. Mina usun, et Frontex väärrib toetust. Väärrib toetust, sest lisaks sellele, et möödunud suvel päästeti inimesed, kes muidu oleksid oma elu kaotanud, on Frontexi ametnikud vahistanud rea inimesi: 400 inimkaubitsejate ühenduste liiget on kinni peetud ja võimudele üle antud. See on suur arv, kuna see puudutab vaid eelmist suve.

Seetõttu loodan ma, et täiskogu tunnistab vajadust eraldada 2008. aasta eelarvest Frontexile täiendavaid vahendeid. Ma olen teadlik muudatusettepanekust, mis taotleb 30% Frontexi tegevuskulude viivitamatut külmutamist. Ma loodan, et nimetatud ettepanek vaadatakse uuesti läbi ja eelarvet, millest tuleneb kulutuste jälgimine ja täielikult vastutustundlik kasutamine, hoopis suurendatakse.

Endastmõistetavalt on palju viidatud majandusrändele. Üksikasjalik ettepanek, mille ma esitan Euroopa tööloa kohta, ei tähenda kindlasti, et me otsustame Brüsselis, kui palju sisserändajaid iga riik vajab. See otsus jääb iga riigi valitsuse ja koduturu pädevusse, soovin seda veelkord kinnitada kõigile neile, kellel on selles osas küsimusi või muremõtteid. Teiste sõnadega, iga liikmesriik on vaba otsustama, kui palju ja millist liiki ühendusevälist töjõudu ta vajab. Siiski, daamid ja härrad, on üks asi, mida liikmesriigid teha ei saa, see on öelda „me ei vaja neid üldse“, ning seejärel jätkata ebaseadusliku sisserände ja maksustamata töjõu ärakasutamise sallimist. See ei ole võimalik tulevaste Euroopa seaduste tõttu.

Loomulikult loob sisseränne meie jaoks üldist väärtust, nagu mõned teist on märkinud, nimelt rahvastevahelist liikumist. Ma usun, et see puudutab nii võimalusi kui ka õiguseid. Õigustega kaasnevad alati kohustused. Mõeldamatu on poliitika, mis puudutab õigusi, kuid mitte kohustusi. Me ei saa ja me ei soovi peale sundida Euroopa seaduseid ega rahastamist kellelegi, kes sellega ei nõustu. See on asjaolu, mille peame tegema kristallselgeks: meie idee ja poliitika on partnerlus. See puudutab laiaulatuslikku kokkulepet sisserändajate päritolu- ja transiidiriikidega.

Selle kokkuleppe võtmekomponent peaks olema täielik lugupidamine meie seaduste vastu meie territooriumil, austus põhiõiguste ning meie absoluutsete ja üldiste väärtuste vastu: elu, iga naise ja mehe väärikus, üksikisiku väärtustamine. Sellega jõuan ma integratsioonini.

Sisserändajate integreerimine tähendab austuse üles näitamist nende tagapõhja ja religiooni vastu, sest nemad on meie kõigi rikastamise allikas, kuid see nõuab ka nendelt austust meie traditsioonide, tagapõhja, kultuuri ja religiooni vastu. Sellest tulenevalt näen mina integratsiooni tähendust ühistegevuses.

Üsna otse öeldes, me ei saa seaduse abil integreerida neid, kes ei soovi integreeruda, kes ei ole valmis edasi liikuma, kes arvavad, et Euroopa võib siiani sallida sunnitud abielusid või mitmenaisepidamist. Sellised asjad on vastuvõetamatud, sest meil on oma seadused ja üldkehtivad väärtused.

See tähendab siis haridust, keeleõpet, kutseõpet, see tähendab regulaarset tööhõivet ja mis tahes ebaseadusliku tegevuse tagasilükkamist. See tähendab kõigutamatu seisukoha võtmist ebaseaduslikkuse suhtes. Keegi on väljendanud mõtet, millega ma eriti nõustun: kuritegusid

toime panevad sisserändajad on ausate sisserändajate, kes töötavad ja teenivad elatist normaalsel viisil, halvimald vaenlased.

See on põhjus, miks me peame oma mures olevatele kodanikele selgitama kõnealust poliitikat: nad ei peaks kartma sisserännet kui nähtust, vaid neid isikuid, kes panevad toime kuritegusid. Meie kohustus on tagada kurjategijate karistamine, sest vastasel korral kodanikud ei taju eristamist ning meil ei õnnestu hajutada seda hirmu ja muret, mis areneb rassismiks ja muutub ksenofoobiaks, mis on kohutav, kuid laienev nähtus Euroopa Liidu piires.

Kokkuvõtteks, härra juhataja, poliitikud peavad tegema valikuid. Usun, et meie valik peab viima globaalse õiguste ja kohustuste kokkuleppe sõlmimiseni võrdsete vahel, võrdsete osaliste vahel. Üks pool ei tohiks seada tingimusi ja teine pool ei peaks neid aktsepteerima; samuti ei saa meile peale sundida seda, mis on meile vastuvõetamatu. See on vajalik, sest me räägime inimolendite väarikusest ja õigustest. Me ei räägi majanduslikust kergendusest ega bürokraatia vähendamisest.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub homme kell 12.00.

(Istung katkestati kell 11.45 ja jätkus kell 12.00)

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Filip Kaczmarek (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Ebaseaduslik sisseränne on mõneti paradoksaalne mõiste. Olen üles kasvanud poliitilise süsteemi tingimustes, kus teatavaid mõisteid peeti võimukandjate ja nende propaganda poolt *a priori* positiivseteks või negatiivseteks. Näiteks internatsionalism kandis positiivset, aga kosmopoliitsus negatiivset tähendust. Peame vältima langemist sarnasesse semantilisse lõksu. Ksenofoobia on halb, seetõttu paljud vaevast teadvustavad, et riigi või Euroopa Liidu kaitsemine ebaseadusliku sisserände eest on väga hea. See on pigem vajalik patt.

Oma kodulinna Poznańis nägin ma seinale maalitud sõnu „Keegi ei ole ebaseaduslik“. Vahetevahel võib võtta aega mõtlemiseks, kas inimolend saab tegelikult olla ebaseaduslik. Liidu piire ületada püüdes ei riski inimesed eluga ainult Atlandi ookeanil ja Vahemerel. Eelmisel nädalal hukkus Ukraina ja Poola piiril Tšetšeeni naine koos kolme väikese tütreaga. Nad põgenesid tragöödia eest, mis on tabanud nende kodumaad. Vaevast see kedagi üllatab, et inimesed püüavad Tšetšeenias pageda ja on selle nimel isegi valmis eluga riskima.

Ebaseaduslikult liitu sisenenud mitme miljoni sisserändaja kohalolu Euroopas on väga reaalne probleem. Siiski, seda lahendada püüdes peame meeles pidama Euroopa integratsiooni toetavaid üldiseid väärtusi. Samuti peame meeles pidama, et sisseränne iseenesest ei ole negatiivne nähtus, sellel lihtsal põhjusel, et ükski inimolend ei ole negatiivne nähtus.

Katalin Lévai (PSE), kirjalikult. – (HU) Daamid ja härrad, härra juhataja, 85% arengumaadest pärit tööoskusteta sisserändajaid elab Euroopa Liidus ja ainult 5% suundub Ameerika Ühendriikidesse, samal ajal kui üksnes 5% kõrge kvalifikatsiooniga sisserändajatest saabub vana maailma riikidesse ja rohkem kui poole neist kahmab ära Ameerika Ühendriikide majandus. Mul on heameel, et muuhulgas otsib proua Gruberi raport võimalusi selle protsessi peatamiseks ja tagasipööramiseks.

Arvan, et peame leidma oskustöoliste ligimeelitamise teid, kuid samal ajal vältima „ajude väljavoolu“ arengumaadest. Seetõttu tuleb määratleda mõiste „kõrge kvalifikatsiooniga töäjõud“ ja Euroopa Liidus peab standardiseerima ja kehtestama ühtsed nõuded kutsealasele väljaõppele.

Seekord ma ei toeta komisjoni põhimõtte „mida rohkem, seda lõbusam“ rakendamist, ja ma nõustun viie direktiivi ühendamisega. Vähem bürokraatiat mõjub ligitõmbavamalt ka oskustöolistele.

Enne direktiivi(de) projektide välja töötamist soovitan ma viia läbi esialgne mõjude hindamine, mis arvestab ka sotsiaalsete teguritega. See hinnang võib olla abiks, kui kodanike tegelikke huve esindades välja töötatud seadusandlikud aktid tagavad Euroopa Liidule miljonite eurode suuruse kokkuhoiu.

Härra Frattini ettepanek, mis puudutab seadusliku sisenemise kvootide pakettide tutvustamist, võib minu arvates hõlbustada ebaseadusliku rände vähendamist Euroopa Liidu piires, kuid seda võib saavutada ka tõhusama ebaseadusliku rände kontrollimisega kolmandates riikides.

Ma arvan, et raportis pakutud ELi rohelise kaardi asemel töötab uus sinise kaardi skeem tõenäoliselt paremini meie seadusliku rändega seotud ootuste täitumisel.

ISTUNGI JUHATAJA: ALEJO VIDAL-QUADRAS

Asepresident

3. Tervitus

Juhataja. – Ma sooviksin tervitada Tema Pühadust Satguru Baba Jid ja tema delegatsiooni liikmeid, kes viibivad ametlike külaliste rõdul. Tema Pühadus on liikumise Sant Nirankari Mission, tuntud ka Universaalse Vendlusena, vaimne juht. Missioon asutati usus, et tõeline usk ei lahuta kunagi, vaid ühendab.

Tema Pühadus külastab Euroopat ja levitab missiooni sõnumit inimlikkusest kui ainsast religioonist. Tema tänane külaskäik parlamenti ja kohtumine president Pötteringiga on osa tema käesolevast missioonist, mis on suunatud harmoonia ja arusaamise loomisele kultuuride ja religioonide vahel.

Me tervitame teda ja soovime talle kõiges edu.

(Aplaus)

4. Vajadus võtta meetmeid ohustatud ajaloolise mälestusmärgi, Bukaresti (Rumeenia) roomakatoliku Püha Joosepi (Sfântul Iosif) katedraali kaitsmiseks (kirjalik deklaratsioon) (vt protokoll)

*
* *

Reinhard Rack (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, president Pöttering palus eile meid õigeaegselt hääletamisele ilmuda. Paljud meist püüdsid seda teha, kuid selle hoone liftid ei jõua kolleege ülakorrustelt õigeks ajaks alla tuua. Võib-olla peaks selles suhtes midagi ette võtma või pisut varem kella helistama.

Juhataja. – Hästi, härra Rack, ärge muretsege, me alustasime täpselt keskpäeval ja praegu on kell 12.04, seega läheb kõik päris kenasti.

5. Euroopa Parlamendi uute liikmete volituste kontrollimine

Giuseppe Gargani (PPE-DE). - (IT) Härra juhataja, daamid ja härrad, õiguskomisjon on volitanud mind tegema väga lühikese suulise raporti. 10. ja 11. septembril toimunud osaistungjärgul kontrollisime Bulgaariast pärit 18 parlamendiliikme volitusi ja veel seitsme isiku volitusi, kes määrati kompetentsete riiklike organite poolt lahkunud liikmete asemele. Me oleme tavapäraseid dokumente ja neile lisatud protokolle kontrollides kindlaks teinud, et deklaratsioonid mittesobivuse kohta on korras ja majanduslike huvide deklaratsioonid on liikmete poolt allkirjastatud. Seepärast usun, et võin rääkida täiskogu nimel ja tervitada 18 ja veel seitset parlamendiliiget Bulgaariast, kes nii viivad lõpule meie Euroopa hõlmatuse. Seepärast soovime soojalt tervitada neid, kes tänasest ühinevad meiega Euroopa Parlamendi töös.

Juhataja. – Tänan teid, härra Gargani. Nii on nende mandaatide kehtivus kinnitatud. Soovime uutele parlamendiliikmetele kõiges edu.

6. Hääletused

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on hääletus.

(Hääletuse tulemused ja teised üksikasjad: vt protokoll)

6.1. Euroopa Tehnoloogiainstituut (hääletus)

- **Raport: Paasilinna (A6-0293/2007)**

6.2. Liikmesriikides elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike õigus hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel (hääletus)

- **Raport: Duff (A6-0267/2007)**

- *Enne hääletust:*

Andrew Duff (ALDE), raportöör. – (EN) Härra juhataja, raportis toetatakse komisjoni ettepanekuid süvalaiendada menetlusi nende kodanike jaoks, kes tahavad kandideerida või hääletada Euroopa Parlamendi valimistel oma elukohariigis. Selles on täielikult austatud siseriiklikke õigusnorme ja tavasid ning arendatud edasi tulevikku suunatud väidet piiriülese demokraatia laiendamise kohta. Ma palun, et parlamendiliikmed toetaksid komisjoni resolutsiooni ilma muudatusteta.

Franco Frattini, komisjoni asepresident. – (FR) Härra juhataja, soovin tänada raportöör Duffi ideedest tulvil raporti eest. Mõned Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud lähevad oluliselt kaugemale komisjoni tehtud ettepanekutest, mis on suunatud teatavate direktiivi rakendamisel ilmnunud administratiivsete raskuste lahendamisele, mis selgusid 2004. aasta valimiste kohta koostatud raportis.

Siiski saan ma täiesti aru mõnede parlamendi muudatusettepanekute motivatsioonist – lisaks toetab neid ka komisjon – eriti vajadusest parandada kodanike osalusmäära Euroopa valimistes ja Euroopa koosseisu Euroopa Parlamendi valimistel. Kõik see on seotud

topeltkandideerimise välistamist puudutavate küsimustega, millele üks parandusettepanek otsib lahendust, ja kandideerimisõiguse kaotamisega automaatse menetluse käigus.

Seetõttu pooldab komisjon nende probleemide põhjalikumat uurimist, vajadusel asjakohase uurimuse teostamist, ja ilmselt kaasatakse sellesse protsessi ka Euroopa Parlament. Vajadusel peaks neid küsimusi arutama institutsioonidevaheline teabegrupp, mis käesoleval ajal uurib kõiki võimalusi, et informatsiooni levitamine 2009. aasta Euroopa valimiste kohta muutuks tulemuslikumaks.

Richard Corbett (PSE). - (EN) Härra juhataja, üks korralduslik märkus – ma näen, et ALDE fraktsioon on palunud selle raporti iga üksiku muudatusettepaneku kohta eraldi hääletust.

Euroopa Parlamendi kodukorra kohaselt saab muudatusettepaneku esitada üksnes fraktsioon. Ma tahtsin kontrollida, kas seda tehti tõesti fraktsiooni nimel või on see lihtsalt üks nende liikmeid, kes väidab end fraktsiooni nimel tegutsevat.

Juhataja. – Härra Corbett, meil on siin tõestus, mis näitab, et seda palus fraktsioon, nii et kõik on korras. Mul on kahju, aga kõik on korras!

(Naer)

6.3. Maa tootmisest kõrvaldamine aastal 2008 (hääletus)

- Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus – Maa tootmisest kõrvaldamine aastal 2008 (C6-0302/2007)

6.4. Hiinas toodetud ohtlikud mänguasjad (hääletus)

- Resolutsioon: B6-0351/2007

6.5. Euroopa ühise energiaalase välispoliitika suunas (hääletus)

- Raport: Saryusz-Wolski (A6-0312/2007)

6.6. Seaduslik ränne (hääletus)

- Raport: Gruber (A6-0322/2007)

- Pärast hääletust muudatusettepaneku 19 üle:

Roberta Angelilli, fraktsiooni UEN nimel. – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, ma tahtsin võtta sõna enne hääletamist. Ma räägin kodukorra artikli 150 alusel. Lähtudes sellest, et meie muudatusettepanek 19 ühtib fraktsiooni PPE-DE muudatusettepanekuga 1, võtab fraktsioon UEN oma ettepaneku tagasi ning soovib allkirjastada muudatusettepaneku 1 koos Euroopa Rahvapartei ja Euroopa Demokraatide fraktsiooniga.

6.7. Kolmandate riikide kodanike ebaseadusliku sisserände vastase võitluse poliitilised prioriteedid (hääletus)

- Raport: Moreno Sánchez (A6-0323/2007)

7. Selgitused hääletuse kohta

- **Raport: Paasilinna (A6-0293/2007)**

Jaroslav Zvěřina (PPE-DE). - (CS) Austatud juhataja, daamid ja härrad, ma ei toetanud ettepanekut asutada Euroopa Tehnoloogiainstituut. Nii nagu enamus teist, soovin ka mina, et Euroopa Liit kohanduks ja suurendaks leiutiste ja patentide hulka.

Kuid pärast selle ettepanekuga seotud arutelu ära kuulamist ei ole ma kindel, et veel ühe institutsiooni loomine oleks samm õiges suunas. Meie ülikoolid ja uurimisinstituudid ei saa mingeid täiendavaid rahalisi vahendeid; nad saavad vaid veel ühe institutsiooni, kellega uurimistoetuste pärast konkureerida. Samuti ei pane seda auväärset institutsiooni puudutav hääletus mingit alust uuele superteadlaste kogule. Instituuti hakkavad juhtima teadlased, kes lahkuvad oma praegustest ülikoolidest. Seepärast olen ma veendunud, et oleks vaja suunata leiduvad ja kättesaadavad vahendid teadusuuringute toetamise kaudu juba olemasolevatele tippteadlaste meeskondadele.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). - (SK) Kui me tahame edestada Ameerika Ühendriike, Jaapanit ja teisi maailma liidreid teaduse ja tehnoloogia vallas ning kui me tahame, et Euroopa tooni annaks, siis tuleb luua selleks vajalikud eeltingimused.

Tippkeskustele tuleb tagada kõik tingimused ja eeltingimused. Euroopa Tehnoloogiainstituut on samm õiges suunas. On kahju, et selle otsuse tegemisega on nii kaua viivitatud. Ma usun, et ETI piisava rahastamisega seotud probleemid leiavad rahuldava lahenduse.

Samuti toetan ma era- ja avaliku sektori partnerluse põhimõttest lähtuvat kaasfinantseerimise ideed, nagu seda kasutatakse näiteks Ameerika Ühendriikide uurimiskeskustes. Ma soovin, et teadlaste meeskonda valitaks ja kaasataks teadlasi ka uutest riikidest ning et juhatuse tegevust kontrolliks Euroopa Parlament. Uurimisesmärgid peaksid kajastama teadusuuringute ning tehnoloogia arendamise seitsmendat raamprogrammi; maksumaksjate arvel ei tohiks rahastada vaid embrüo tüvirakkude uuringut riikides, kus see on ebaseaduslik.

Tomáš Zatloukal (PPE-DE). - (CS) Härra juhataja, lubage mul teha märkus Euroopa Tehnoloogiainstituudi hääletuse kohta. Ma hääletasin ettepaneku poolt, kuna see on esimene süsteem, milles on ühendatud teadus-, haridus- ja äri sektor.

See on Euroopa innovatsioonivaldkonna üks põhiprojekte ja nii nagu teiste sarnaste projektide puhul, kaasnevad ka sellega probleemid, antud juhul eriti finantsprobleemid. Ettepanek asutada instituut ning anda piisavalt ruumi selle olemasolu õigustamiseks väärib seega meie toetust.

Hannu Takkula (ALDE). - (FI) Härra juhataja, tahaksin öelda mõne sõna seoses Euroopa Tehnoloogiainstituudiga. Esiteks tahaksin tänada raportööri, härra Paasilinna. Ta on teinud suurepärase tööd. Ma tean, et ta on ekspert hariduse- ja teaduse ning teistes sarnastes valdkondades.

See on väga ambitsioonikas projekt, kuid ma tahaksin sellest hoolimata rõhutada, et Euroopa Liidus uusi institutsioone asutades on väga oluline tagada olemasolevate institutsioonide piisav rahastamine. Järelikult tuleb meil tagada, et juba olemasolevate ülikoolide võrgustik saaks küllaldast toetust uute uuringute teostamiseks.

Mina hääletasin vastavalt härra Paasilinna soovitusel, kuid palun parlamendil arvesse võtta, et seejuures tuleb tagada olemasolevate teadusringkondade rahastamine ning nendele

määratud vahendeid ei tohiks kasutada uue institutsiooni tarbeks. Palun selle märkuse registreerida ning otsuste tegemisel seda arvesse võtta.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin Euroopa Tehnoloogiainstituuti puudutava Paasilinna raporti poolt, kuna minu arvates aitab see otsustavalt kaasa Euroopa majanduse konkurentsivõime tõstmisele, tugevdades innovatsiooni, teaduse ja hariduse vahelist sünergia.

Seetõttu toetan ma raportööri ettepanekuid, mille eesmärgiks on selgelt määratleda tulevase Euroopa Tehnoloogiainstituudi finantseerimisallikad, et instituut saaks alustada tööd niipea kui võimalik ning täidaks edukalt oma missiooni, vastupidiselt Lissaboni strateegia eesmärkidele.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Meie positsioon Euroopa Tehnoloogiainstituudi loomise suhtes on mitmesuguste teadusorganisatsioonide võetud seisukohtade tõttu kriitilise tähtsusega. Näiteks esitas Euroopa Teadusülikoolide Liiga möödunud aastal uurimuse, millest selgub, et Euroopa Tehnoloogiainstituudi asutamise kava oli „läbimõtlemtu ja läbikukkumisele määratud“. Euroscience, Euroopa teadlaste ja poliitikaekspertide organisatsioon nimetas seda „poliitiliselt motiveeritud ideeks, mis lähtub valedest eeldustest“. Ühendkuningriigi teadusnõustaja Robert May ütles, et „see põhineb väärarusaamal“ innovatsioonist.

See instituut on virtuaalne, koosneb ELi ülikoolide, teaduslaborite ja ettevõtete teadlastest ning vastupidiselt esialgsele ettepanekule ei taga kvalifikatsiooni. Lähtudes instituudi asukohale pretendeerinud riikide avaldatud survest, sai sellest virtuaalne värav erinevate piirkondade teadusringkondadega konsulteerimiseks. Euroopa Parlament võttis äsja vastu komisjoni ettepaneku mitmed muudatused, kuid meie arvates pole need piisavad selleks, et siluda midagi, mis oli vildakas juba algusest peale.

Mis puutub rahastamisse, siis on üheks võimaluseks ühenduse eelarve, sealhulgas teadustegevuseks eraldatud vahendite kasutamine, millest võib aga kujuneda veel üks võimalus arenenud maade toetamiseks ning seega ebavõrdsuse süvendamiseks.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, Euroopa Tehnoloogiainstituudi kontseptsioon Euroopa Liidus innovatsiooni edendamist käsitleva elava arutelu käigus on muutunud. Algselt pidi instituut olema Massachusettsi Tehnoloogiainstituudi Euroopa vasteks Lissaboni agenda raames. Teiste sõnadega, see pidi olema osa Ameerika Ühendriikidega konkureerimise strateegiast. Praeguses kiiresti muutuvus globaalses keskkonnas peame me aga silmas hoopis teadmise- ja innovaatiikakogukondade ehk nn TIK võrgustikku, mida koordineerib keskne asutus. See kajastub Euroopa Parlamendi esitatud 2008. aasta eelarveprojekti muudatustes kahe eelarvera eraldamises (võrgustiku ja koordineeriva asutuse eraldi rahastamine). Näib, et oleme selle ettevõtmise rahastamise lahendusele lähemale jõudnud, kuna komisjon tegi ettepaneku 2007—2013 finantsperspektiivi läbivaatamiseks, täpsemalt öeldes tõsta rubriigi 1A limiiti, vähendades teiste rubriikide limiiti. See kinnitab taas, et parlament ei eksinud, kui juhtis tähelepanu Lissaboni strateegiale eraldatud eelarveressursside liiga madalale tasemele.

Samuti soovin toetada Wrocław pakkumist Euroopa Tehnoloogiainstituudi peakorterimajutamiseks. Kuid pean siiski märkima, et uurimis- ja arendustegevuse parem rahastamine ja uue institutsiooni loomine ei ole piisav Euroopa konkurentsivõime ja innovaatiivsuse

tagamiseks. Selle määrab ettevõtlikultuuri areng, riskivalmidus ning praktilised seosed teadus- ja arendusringkondade ja eraettevõtluse vahel.

Erika Mann (PSE), *kirjalikult.* – (DE) Minu arvates oli otsus ETI idee alalhoidmise kohta viga. Ükski esitatud argumentidest pole veenev, kuna need lähtuvad valedest eeldustest.

1. Isegi komisjoni president Barroso esitatud esialgne mõte ETI loomisest Ameerika MIT Euroopa vastena eiras tegelikku olukorda ning täna hääletusele pandud ettepanek halvendab esialgset ideed veelgi. MIT kujunes välja suurte rahaliste vahendite ja mitmekesise abi toel ning Euroopas on juba arvukalt „mini-MITe“, kus viiakse läbi maailmatasemel teadusuuringud. Euroopa dilemma on innovaatika ja tipptasemel teadusuuringute ebapiisav rahaline ja moraalne toetus.

2. Kavandatud 309 miljoni euro suurune eraldis eelarve reservvahenditest takistab teiste parlamendi algatuste nagu näiteks strateegilise tähtsusega Galileo projekti teostamist. Rahastamisetpanek hõlmab vaid kaheksandikku eelarveprognoosist ega paku seega mingit stiimulit täiendavate tõsiste eraalgatuste käivitamiseks. Briti energiakontsern BP on juba üksnes Ameerika Ühendriikides Berkeleys investeerinud 500 miljonit USA dollarit biokütuste sektoris.

3. Oma rahastamisallikate ja juba olemasolevatele tipptasemel Euroopa institutsioonidele mõeldud toetuste korral oleks ETI-l väljavaateid edule. Näiteks võiks EL järgida Kanada mudelit ning luua innovatsioonifondi, mida rahastatakse aasta lõpus EL eelarvest ülejäänud vahenditest.

4. Kavandatud võrgustiku infrastruktuur on virtuaalne riigiülene institutsioon, millel pole tegelikult Euroopa ja rahvusvahelise teadustegevuse maastikul mingit tähtsust. See on kurb ja bürokraatlik kompromiss.

Seetõttu hääletasin ettepaneku vastu.

David Martin (PSE), *kirjalikult.* – (EN) Põhimõtteliselt ma Euroopa Tehnoloogiainstituudi ideed toetan. Mina siiski hääletamisest hoidusin, sest minu meelest ei ole veel selge, milline peaks olema selle instituudi eesmärk, juhtimine ja rahastamine.

Pierre Pribetich (PSE), *kirjalikult.* – (FR) Teisipäeval, 25. septembril toetasin oma kolleegi Reino Paasilinna, hääletades Euroopa Tehnoloogiainstituudi (ETI) asutamise poolt.

See raport kajastab reaalselt soovi pöörduda teadmisteühiskonna poole. Euroopa Liidu raames vajalike vahendite määramine innovatsiooni, teadusuuringute ja hariduse integreerimise edendamiseks aitab lõppkokkuvõttes ergutada Euroopa majanduse konkurentsivõimet.

ETI tegevust juhib teadus- ja halduspersonalist koosnev juhatus. See juhatus määrab teadmista ja innovaatikakogukonnad (TIKid), mis tegelevad ETI strateegiliste prioriteetide elluviimisega.

Samal ajal on kahetsusväärne, et selle projekti jaoks sihtotstarbeliselt eraldatud rahalised vahendid on mõnevõrra puudulikud. See võib pikemas perspektiivis selle paljulubava algatuse olematuks muuta.

Meil tuleb arvestada sellega, et Euroopa Liidu jaoks on hädavajalikud ühenduse projektid, mis tagavad ELi arengu Lissaboni strateegia kontekstis.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Euroopa Liit on ülejäänud maailmaga võrreldes oma konkurentsivõime osas nüüd tõepoolest ristteele jõudnud. Vaatamata paljude tõmbeturite olemasolule, olgu need siis ajaloolis-kultuurilised või majanduslikud ja turismiga seotud, ei saa me vältida uute esilekerkivate Aasia majandustega globaalse konkurentsi peamisi väljakutseid. Meie suutlikkus pakkuda teaduse ja innovatsiooni jaoks atraktiivset keskkonda on küsitav.

Olen veendunud, et Euroopa Tehnoloogiainstituudi hääletus märgib olulist sammu innovatsiooni, teadusuuringute ja hariduse kolmnurgal põhineva Euroopa meetmete raamistiku loomises, mis aitaks meie majandusel kasvada ja areneda. Minu arvates ei aita madalad palgad ega odav tööjõud tõsta ELi kui investeerimiskeskonna atraktiivsust ega aita meie ettevõtetel kasvada. Tuleviku ettevõtted mõistavad, et neil tuleb investeerida rahva töösuste tõstmiseks, aidates ühiskonnal suhelda tööstuse ja ettevõtete, ning pakkuda dünaamilise ja nõudliku turu vajadustele vastavaid kõrgkvaliteetseid ja innovaatilisi lahendusi.

Dominique Vlasto (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Komisjoni ettepanek asutada Euroopa Tehnoloogiainstituut (ETI) tähendas uue kõrghariduse, teadusuuringute ja innovatsiooni tippkeskuse loomist. See ambitsioon on nüüd takerdunud keerulisse rahastamisküsimusse ning seni pole probleemile veel rahuldavat ega püsivat vastust leitud. See on äärmiselt murettekitav, kuna see vähendab ETI usaldusväarsust juba enne selle asutamist.

Mõte sellest, et ETI väljastaks ETI märgi, võiks aidata lahendada Euroopa teadusuuringuid vaevanud nähtavuse probleemi, tunnustades samal ajal projekte, mis oma silmapaistvuse ja kvaliteedi tõttu seda märki väärivad. Mulle tundub, et selline paindlik süsteem, mis kohandub hästi Euroopas olemasoleva mitmekesisusega, ergutaks ülikoolide- ja teadusprojektide vahelist konkurentsi.

Teine kohustuslik element on minu arvates erasektori kaasamine ETI projektis. Avaliku võimu rolli tuleks piirata mitmesuguste vajalike vahendite edendamise ja korraldamiseni. Kõik ülejäänud, nimelt ETI rahastamine, töö korraldamine ja juhtimine, peaks tulema erasektorist. Üle kõige soovin, et ETIst ei saaks vaid järjekordset nime ELi allasutuste pikas nimekirjas.

Nendest piirangutest hoolimata toetan ma raportit, et anda ETI-le võimalus ennast tõestada.

Glenis Willmott (PSE), kirjalikult. – (EN) EPLP on otsustanud Euroopa Tehnoloogiainstituudi raporti muudetud ettepaneku ja õigusloomega seotud resolutsiooni hääletamises mitte osaleda. Pooldades küll ettepaneku ja selle innovatsioonisuunitluse üldisi eesmärke, oleks ELi ja liikmesriikide raha paremini kasutatud olemasolevates ülikoolides ja ELi teadusuuringute raamprogrammides. Meie arvame, et ETI haldusstruktuur peaks olema nii vähe bürokraatlik kui võimalik ja seega väiksem kui väljapakutud 21 määratud liiget. ETI rahastamises erakapitalist ja riiklikest vahenditest on ikka veel tõsiseid küsimärke. Arvestades, et komisjoni ettepanek ETI rahastamise kohta viitab finantsperspektiivi uuesti avamisele, ei saa me seda raportit toetada.

- Rapport: Duff (A6-0267/2007)

Frank Vanhecke (ITS). – (NL) Härra juhataja, tahaksin lühidalt selgitada, miks ma hääletasin Duffi raporti vastu, kuigi kõnealune raport pole tegelikult kuigi vastuoluline raport. Põhjuseks on see, et ma olen vastu selle raporti aluseks olevale Euroopa föderaalsetele filosoofiale.

Lühidalt olen ma vastu Euroopa föderaalsetele riigile ning seega olen ma automaatselt vastu ka ELi kodakondsusele ning ELi kodanike hääletamis- ja kandideerimisõigus teistes liikmesriikides on selle lahutamatuks osaks. Ma usun, et liit peab jääma riiklike demokraatiate ühenduseks, kus mis tahes hääletamis- ja kandideerimisõigus peab jätkuvalt kuuluma asjaomase riigi kodanikele. ELi kodakondsuse süstemaatiline kinnitamine ja laiendamine, sealhulgas Euroopa Liidu põhiõiguste harta siduvaks muutmine, on tegelikult märk Euroopa Liidu evolutsioonist.

Bogusław Rogalski (UEN). - (PL) Härra juhataja, tänasel hääletusel võtsime vastu härra Duffi raporti, mis käsitleb liikmesriigis elavate, kuid selle riigi kodakondsuseta liidu kodanike õigust hääletada ja kandideerida Euroopa Parlamendi valimistel.

Ma ei saa seda raportit toetada, kuna vastupidiselt raportööri kavatsusele ei edenda see Euroopa Parlamendi hääletamis- ja valimismeetod minu arvates riikidevahelisi heanaaberlikke suhteid, seda eriti juhul, kui neil on ühine piir. Oluliste rahvusvahemustega riigid on paljude aastate jooksul välja töötanud standardid rahvuslike konfliktide vältimiseks.

Vastu võetud hääletusmeetod võib taas sütitada sellised konfliktid, mis on vastu Euroopa rahvaste vahelise rahumeelse kooseksisteerimise vaimule. Selle põhjuseks on üksikisikutele antud võimalus kandideerida ja hääletada, kuigi nad pole antud riigi kodanikud. See viib paratamatult süsteemi kuritarvitamiseni, näiteks fiktiivne elukohta registreerimine konkreetse riigi häälte arvu vähendamiseks ning valimistulemuste mõjutamiseks. Vastavate andmete kontrollimine on keeruline ja kulukas.

Peale selle tugevdab see hääletusmeetod separatistlikke liikumisi, mida me kaasaegses Euroopas kindlasti ei soovi. Mul on kahju, et me oma tahet liikmesriikidele mõnevõrra ebaselgetel põhjustel peale surume, sekkudes nii siseriiklikku valimismenetlusse.

Daniel Hannan (PPE-DE). - (EN) Härra juhataja, kõigist Euroopa põhiseaduse toetajate väidetest kõige rumalam on see, et ELi kodakondsus ei kahjusta riigi kodakondsust. Ükshaaval on nõrgenenud õigused, mis kunagi kaasnesid kodakondsusega: õigus elamisloale, õigus valida oma esindajaid, järjest rohkem ka õigus nõuda sotsiaalabi.

Iga neutraalne vaatleja teeks järelduse, et meie kodanike esimeseks õiguslikuks seisundiks on saamas ELi kodakondsus ning riigi kodakondsus on jäämas teisele, folkloorihõngulisele, kohale.

Ma aktsepteerin, et see on suund, kuhu enamik sellest kojast tahab suunduda, kuid, taeva pärast, olge ometi ausad! Ärgem siis rääkigem rohkem rumalusi, et see ei mõjuta minu valijate seisundit Briti almatena.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE), kirjalikult . - (ES) Mulle tundub, et selle raporti vastuvõtmine on tõsine viga ja äärmiselt vastutustundetu samm ning seetõttu hääletan ma selle vastu.

Meil tuleb eelkõige meeles pidada seda, et puudub Euroopa valimissüsteem. Sellise süsteemi loomise korral oleksid asjad teisiti (ning ma toetaksin seda). Vahepeal peavad aga Euroopa valimised olema kooskõlas iga liikmesriigi valimissüsteemiga. Duffi raportis tehakse ettepanek kaotada Euroopa Parlamendi valimistel kahekordne või mitmekordne kandidatuur. Sama kandidaat saaks kandideerida mitmes liikmesriigis ning pärast valimisi valida, millist kohta ta soovib säilitada.

Lisaks ilmselt komplitseeritud korraldusele on selge, et tegemist on valijate hääle väljapetmisega ning see ei aita kuidagi tõsta parlamendi auväarsust, mida me soovime edendada.

Peale selle välistab täna hääletusele pandud ettepanek kandideerimisõigusega seotud (nii tsiviil- kui ka kriminaalkohtu) kohtulahendite kohustusliku tunnustamise, võimaldades isikul, kes ei tohi oma asukohajärgse kohtu otsuse alusel oma riigis kandideerida, teha seda teises liikmesriigis. Sellest tuleneb vastuolu Euroopa õiguse ja siseküsimumuste vahel ning on kerge ette kujutada, milliseid häbiväärseid olukordi see võib põhjustada.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE), kirjalikult . – (RO) Liikmesriikide vahelise infovahetussüsteemi keerukuse tõttu teavad tegelikult väga vähesed kodanikud, kuidas kasutada oma lepingust tulenevat õigust hääletada Euroopa Parlamendi valimistel, kui nad on teise Euroopa riigi residentid. Nende inimeste häält tuleb kuulda võtta ning võimaldada neile juurdepääs oma elukohariigi poliitilisele elule; seetõttu toetan ma olemasoleva süsteemi asendamist vande all antud avalduse täitmise nõudega.

Euroopa valimistel kandideerida soovivate residentide jaoks on riiklik tõendamiskohustus ebaproportsionaalne nõukogu direktiivis 93/109/EÜ sätestatud üldeesmärgiga. Tegelikuses on sellise tõenduse saamine kodakondsusjärgse riigi asutustest väga keeruline ja aeganõudev. Selle formaalse kohustuse tulemuseks on lepinguga antud õigusest loobumine.

Komisjoni tulevased ettepanekud peaksid käsitlema ka riigi kodakondsuseta liidu kodanike poliitiliste parteide loomise küsimust. Liikmesriikide valimisseadused ei tohi teha vahet konkreetse riigi kodakondsusega isikutest koosnevate riiklike parteide ning teiste parteide vahel. Poliitiline esindatus Euroopa valimistel on väga tähtis riikide jaoks, kus suur osa rahvastikust elab teises Euroopa Liidu liikmesriigis, nagu näiteks Rumeenia.

Carl Lang (ITS), kirjalikult. – (FR) Kui suur hulk Euroopa kodanikke ei hääleta oma elukohariigis ning kui Euroopa valimistel osalejate arv ei vasta eurokraatide püüdlustele, siis pole põhjuseks mitte see, et Euroopa valimiste valimis- ja hääletamisõiguse kohaldamine oleks liiga keeruline liikmesriikide infovahetuse vajaduse tõttu.

Põhjuseks on üksnes see, et teie bürokraatia ja poliitika tundub neile parimal juhul mõttetu ja arusaamatu ning halvimal juhul kahjulik; samuti see, et paljud Euroopa kodanikud, kes ei ela oma päritoluriigis, eelistavad osaleda oma riigis toimuvatel parlamendivalimistel.

Mis puudutab raportit, siis on selles sisalduva tehnilise pseudo-lihtsustuse eesmärgiks lubada mitmekordset kandidatuuri, teiste sõnadega ühe ja sama kandidaadi kandideerimist erinevates riikides, mis annaks tavaõiguses erakordselt suure eelise ainult riigis elavatele välisriigi kodanikele ning see püüab mööda hiilida nende liikmesriikide hääleõigust puudutavatest seadustest. See on täiesti vastuvõetamatu.

Me usume, et kodakondsus on lahutamatu seotud riikliku kuuluvuse ja eriti valimisõigustega, mida saab kasutada ainult riiklikul taustal. Kui Euroopa kodanikud tahavad osaleda oma asukohamaa demokraatlikus elus siis on selleks alati võimalus olemas: naturalisatsioon.

David Martin (PSE), kirjalikult. – (EN) Ma tervitan seda raportit, mis peaks vähendama valimiskomisjonide ja valijate koormust Euroopa valimistel osalemisel. Ma toetan praeguse teabevahetuse süsteemi lõpetamist ja isiku avalduse allesjätmist selle kohta, et ta ei hääleta ega kandideeri kaks korda.

- Ettepanek võtta vastu nõukogu määrus – Maa tootmisest kõrvaldamine aastal 2008

Agnes Schierhuber (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, maa tootmisest kõrvaldamise lõpetamine on meie jaoks täiesti õige tegevussuund. Nõudlus toidu ja sööda järele ning taastuva toorme järele kasvab pidevalt ning seetõttu on äärmiselt oluline nende alade tootmiseks kasutamine. Maa tootmisest kõrvaldamine on meede, mida põllumajandustootjad kunagi ei soovinud, kuid millega nad pidid nõustuma, kuna see oli vajalik. Põllumajandustootjad tahavad toota! Ma loodan, et maa tootmisest kõrvaldamise tühistamist ei kohaldata ainult üheks-kaheks aastaks, vaid alatiseks. See annab ka põllumajandussektorile võimaluse aidata kaasa ELi ambitsioonika eesmärgi, süsinikdioksiidi heitmete vähendamisele.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), kirjalikult. - (PT) Me oleme nõus sellega, et lubada tootmisest kõrvaldatud maa põllumajanduslikku kultiveerimist 2008. aastal, kuid peale selle oleme me veendunud, et seda mööndust ei tuleks enam kohaldada. Seetõttu esitasime ettepaneku 2009. ja 2010. aasta suhtes ning 2009. aasta osas on nõusolek saadud. Selle tulemusel saavad põllumajandustootjad oma tegevust paremini planeerida, võttes arvesse erakordselt kõrgeid hindu teraviljaturul.

Kuid see meede ei paku lahendust põhilisele küsimusele, mis puudutab iga liikmesriigi toodangu ja tarnete ning maapiirkondade tööhõive tõstmise vajadust.

Samuti tuleb pöörata tähelepanu teravilja puudujäägile Euroopa turul ning biokütuste peale lootmise negatiivsele mõjule nii pakkumise kui ka hinna osas.

Juhime taas tähelepanu ÜPP (ühise põllumajanduspoliitika) põhjaliku läbivaatamise vajadusele, mis võtaks arvesse iga riigi mullastikku ja bioloogilist mitmekesisust külvikordade määramiseks ja põllumajandustootjatele piisava sissetuleku tagamiseks ilma, et see kahjustaks tarbijate huve seoses tervisliku ja kõrgkvaliteetse toiduga.

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. - (FR) Kas oleksite uskunud, et pärast ühise põllumajanduspoliitika aastatepikkust süüdistamist kõikvõimalikes rikkumistes, liiga suurtes kulutustes ning eriti pudrumägede ja piimajõgede tootmises, mida ei saa turul realiseerida, leiame nüüd, et tootmisvõimsuse kärpimine nendes piirkondades tuleb lõpetada?

Olen rahul voliniku kohese reaktsiooniga hinnatõusule, mis on põllumajandustootjatele kindlasti tulus olnud: lõpetage maa tootmisest kõrvaldamine ning julgustage põllumajandustootjaid tootma rohkem vilja, et turu survet vähendada.

Volinik võiks sama kiiresti reageerida ka piimakvootide tõusule ning tühistada lisamaksud kvootide ületamise eest riiklikul tasandil. Peale selle on see loodetavasti õppetunniks komisjonile, kes on püüdnud vähendada ka veini tootmisvõimsust 200 000 hektari võrra, eirates Euroopa veiniproduktide ekspordivõimalusi sellistele tekkivatele turgudele nagu Hiina ja India.

David Martin (PSE), kirjalikult. - (EN) Võttes arvesse muutuvaid turutingimusi, mõistan ma ja toetan komisjoni ettepanekut jätta 2008. aastal tootmisest kõrvale 0% maad. Maa tootmisest kõrvalejätmise lõpetamine peaks suurendama teravilja tootmist vähemalt 10 miljoni tonni võrra. See peaks laskma õhu välja kerkivatest vilja hindadest.

Jean-Claude Martinez (ITS), kirjalikult. - (FR) Brüsselis asuv komisjon on meile juba alates 1992. aastast rääkinud viljamägedest, rääkimata piimaookeanidest ja teistest pilgeni

täis varudest. Seetõttu tuli Euroopa põllumajandusmaa tootmisest kõrvaldada ning toodangut kärpida. Lõunapoolkera ja Ameerika Ühendriigid pöördusid nisu ja õliseemnete monopoli suhtes Maailma Kaubandusorganisatsiooni poole.

Meenutage, et mitmepoolsete kaubandusläbirääkimiste Uruguay vooru ja 1992. aasta Blair House'i lepingu ühe osana nõustus komisjon piirama õliseemne kasvupinda 5 miljoni hektarini.

Juhtus see, mis juhtuma pidi. Põllumajandust mõjutavad ilmastiku kapriisid. Sama selgitas Joosep piiblis vaaraole. Põud Austraalias, tootmise langus Ukrainas ja lõputult kasvav nõudlus Hiinas, Indias ja Aafrikas: kõik need tegurid tõstavad teravilja ja maisi hinda.

Pärast seda, kui me maksime oma põllumajandustootjatele, et nad alates 1993. aastast tootmise lõpetaksid, isegi pärast tootmisabi ärajätmist ning miljonite hektarite ulatuses maa tootmisest kõrvaldamist ajal, kui kolmandik inimkonnast on näljas, avastab Brüsselis istuv komisjon lõpuks, et viljast on puudus ning varud on otsakorral. Seega taganevad nad oma maa tootmisest kõrvaldamise otsusest.

Sama toimub ka veiniga. See on juba juhtunud või ja lihaga. Etendust juhivad segadus ja maltusianism.

Brian Simpson (PSE), *kirjalikult*. – (EN) Üks suuri mõistatusi Euroopa Liidu elanikkonna jaoks on see, kuidas on võimalik luua süsteem, mis maksab põllumajandustootjatele selle eest peale, et nad maa sööti jätavad. Nüüd ma näen, et mõned väarikad organisatsioonid (nt linnukaitseühing RSPB Ühendkuningriigis) kasutavad seda süsteemi oma suurepärase töö rahastamiseks, sellegipoolest ei saa see olla õige, et me jätame hea maa sööti ja maksame põllumajandustootjatele selle eest peale.

Seepärast toetan mina null protsendi maa kasutusest kõrvale jätmist, kuid koos peame me julgustama oma põllumajandustootjaid ja teisi maad korras ja viljakana hoidma, aidates neid teistest allikatest.

Kui me tõsiselt kaalume põhjalikku ÜPP reformi, siis peab igasuguse reformikava eesliinil olema maa kasutusest kõrvaldamise maksete lõpetamine. Seepärast mina toetan komisjoni ettepanekuid.

- Resolutsiooni ettepanek (B6-0351/2007)

Kathy Sinnott (IND/DEM). – (EN) Härra juhataja, ma tahaksin juhtida parlamendiliikmete tähelepanu sellele, mille järgi mina hääletasin.

Oluline on see, et me peame kaitsma, ja kaitsemegi, lapsi. Kompromissitu peab olema kemikaalide ja saasteainete vastu, mis võivad mingilgi moel nende talitlust ja arengut mõjutada. Vastutavaks tuleb pidada ettevõtjaid.

Kuid see ei ole veel kõik. Me peame tõsiselt vaatama, millise pinge all ettevõtted on. Hiinas tegutsevad ettevõtted on Hiina valitsuse surve all. Hiinas on mängureeglid hoopis teistsugused kui mujal maailmas. Kui ettevõtte tahab seal tegutseda, tuleb anda suurem osa oma otsustusprotsessist ja tegevusprotseduuridest valitsusele.

Hiina on kehtestanud stiimulid, millega saab kontrollida tootmise vertikaalseid tegevusi. Seadmed, mida Mattel nende 21 miljoni mänguasja tootmiseks kasutas, on valmistatud Hiinas ja nende omad. Vormid plastmassi vormimiseks ja mänguasjade valmistamiseks

on Hiina omad. Selle põhjuseks on see, et Hiina toetab Hiinas tegutsevaid välisettevõtteid ning selle süsteemi mittekasutamine suurendab ettevõtte kulusid 20% võrra.

Sellest on näha, et Hiina kontrollib ettevõtlust märksa rohkem kui me ehk arvaksime ning mänguasjade ohutuse küsimuses tuleb sellest õppida. Me ei tohi seda taluda, nagu me ei tohi enam taluda inimõiguste ja keskkonnaalaseid rikkumisi Hiinas.

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – (EN) Ma olen korduvalt kutsunud Euroopa Komisjoni üles suruma edasi õigusaktidega, millega nõutaks päritoluriigi etiketi paigaldamist kõigile imporditud toodetele. See on äärmiselt oluline, sest on leitud, et 2006. aastal oli 17% kõigist avastatud ohtlikest toodetest (sh mänguasjadest) määratlemata päritoluga ning 58% kolmandate riikide päritoluga.

Kuigi 48% avastatud ohtlikest toodetest pärines Hiinast, ei tohi eeldada, et see on üksnes Hiina tootjate puuduliku kvaliteedikontrolli süü. Nii on näiteks viimase kolme kuu jooksul USA Mattel Company (mis turustab Euroopas oma tooteid ka Fisher-Price kaubamärgi nime all) poolt tagasi kutsutud 21 miljonist mänguasjast 18 miljonit tingitud Matteli tootedisaini vigadest, mitte vigasest tootmisest.

Juba mõnda aega on selge, et nii tootjatele kui importijatele on vaja karmimaid karistusi, et nad võtaksid tõsiselt vastutust oma tarbijate – antud juhul kaitsetute laste – ees. Kuid mõned liikmesriigid on importijate ja tootmise allhanget tegevate ettevõtjate korraldusel jätkuvalt muutustele vastu.

Brigitte Douay (PSE), kirjalikult. – (FR) Kaubanduse globaliseerumine ning läbipaistvuse ja teabe puudumine mitmesuguste Euroopa Liidus turustatavate toodete päritolu kohta suurendab ohtlike, vigaste või võltsitud kaupade omandamise riski.

Ühise otsuse tooteohutuse ja eriti mänguasjade ohutuse kohta, mille poolt ma kolmapäeval hääletasin, on vastu võtnud peaaegu kõik fraktsioonid. See on veel üks näide Euroopa Liidu ja eriti Euroopa Parlamendi pühendumisest tarbijakaitsele.

See otsus, milles kutsutakse üles kehtestama nõuded tooteohutusele, EÜ vastavusmärgi terviklikkusele, võltsitud kaupade välistamisele ja jälgitavuse juurutamisele, pakub tarbijatele, eriti lastele, tõhusamat kaitset.

Kuid üleskutse koostöö parandamiseks kolmandate asjaomaste riikidega ei tohiks jätta varju nende ettevõtete vastutust, kes tellimusi esitavad, kuna nemad peavad tagama tootespetsifikatsioonide vastavuse tervishoiu- ja ohutusnõuetele.

Edite Estrela (PSE), kirjalikult. – (PT) Ma hääletasin resolutsiooni ettepaneku „Hiinas toodetud ohtlikud mänguasjad“ poolt, kuna minu arvates on oluline võtta kõik vajalikud seadusandlikud ja haldusmeetmed, et tagada ELis turustatud tarbekaupade täielik vastavus olemasolevatele ELi standarditele ning samuti vältida tarbijate tervise ja ohutuse ohustamist. Seetõttu leian, et direktiiv 88/378/EMÜ mänguasjade ohutuse kohta tuleks esimesel võimalusel läbi vaadata ning see peaks sisaldama tõhusaid ja tulemuslikke tooteohutuse nõudeid.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Tooteohutuse, eriti mänguasjade ohutuse tagamine on rahva tervise ning eriti laste tervise kaitse üks prioriteete.

Toodete kontrolli- ja kvaliteedisüsteem on peamine mehhanism selle eesmärgi saavutamisel. Ettevõtted ja pädevad asutused peaksid seda kontrolli ja tõestamist ellu viima ennetava meetmena.

Kuna õigusaktides määratletakse kõik ohutuseeskirjad, millele tooted peavad vastama, siis lasub vastutus nende nõuete täitmise eest ettevõttel või ettevõtetal, kes neid tooteid kujundavad, toodavad ja turustavad.

Kolmandatest riikidest imporditud ohtlike või tervisele kahjulike toodete, eriti mänguasjade korral on esimeseks reaktsiooniks veeretada süü teiste kaela, kuni selleni, et *Financial Times* avaldab Matteli ametliku vabanduse Hiina valitsuse ja rahva ees. Tuleb rõhutada, et paljud imporditud tooted on valmistatud kolmandates riikides, kuid nende tootjate omanikud on suured EL-põhised rahvusvahelised ettevõtted, kes kasumiahnuses on oma tootmise mujale üle viinud.

Pealegi jääb importtoodete kehva kvaliteedi üle arutlemisele keskendudes märkamata tõsiasia, et paljud ELis valmistatud tooted ei vasta samuti kehtivatele standarditele.

Malcolm Harbour, Andreas Schwab, Marianne Thyssen ja Corien Wortmann-Kool (PPE-DE), kirjalikult. – Täna parlamendis suure häälteenamusega vastu võetud resolutsioon keskendub õigesti tooteohutuse tagamise olulisele teemale olemasolevate ELi direktiivide alusel.

PPE-DE fraktsioon on kogu aeg toonitanud, et resolutsioonis tuleks keskenduda praktilistele ettepanekutele, mis aitaksid viivitamata tarbijate ohutust suurendada.

Peale selle oleme me teinud ettepaneku anda hinnang Euroopa tarbijaohutuse etiketile, et tarbekaupade müüjad saaksid selle vabatahtlikult kasutusele võtta. Meil on hea meel, et parlament seda ettepanekut toetab.

Me jälgime kavandatavat mänguasjade direktiivi suure huviga ja uurime komisjoni kavandatud reforme ilma eelarvamusteta. Meie meelest oli täiesti tarbetu proovida selle resolutsiooniga lisada kavandatavasse direktiivi väga üksikasjalikud ja konkreetsed nõuded. Seepärast hääletasime me kavandatud täienduste vastu, kuid see ei vähenda kuidagi meie huvi ja muret koostada tõhus ja toimiv direktiiv, kui me saame 2008. aastal komisjoni ettepaneku.

Carl Lang (ITS), kirjalikult. – (FR) Parlamendi resolutsioon sisaldab vaid mõnda ettepanekut lõpetada ohtlike toodete import, millest poole moodustavad Hiina tooted. Selles keskendutakse mänguasjadele, kuid jäetakse siiski mainimata toksilisi värvaineid sisaldavad rõivad, ohtlikud ravimid, inimtarbimiseks kõlbmatud toiduained, tuleohtlikud elektrikaubad, antifriisist tehtud hambapasta – nimekiri on lõputu. Selles aetakse läbi mannetute meetmetega, mis põhinevad koostööl ja tõendamisel ning osutatakse vastutuse osas pigem liikmesriikidele kui Hiinale, pigem Euroopa kui teiste riikide ettevõtetele.

Sellel konkreetsel juhul pole see piisav. On aeg kohaldada hoiatavaid sanktsioone mis tahes riigi suhtes, kes pärast Maailma Kaubandusorganisatsiooni liikmeks saamist jätkab kahtlast äri, olgu see siis dumping, võltsimine või sunnitöö. On tõsi, et mõned Euroopa Liidus olemasolevad kaubanduskaitse dokumendid kuuluvad härra Mandelsoni pädevusse, kelle passiivsust antud valdkonnas on üsna põhjendatult mainitud.

Kui me antud dokumendi lõpuks siiski vastu võtame, siis on põhjuseks see, et kõigest hoolimata on parem sätestada pigem mõned naeruväärsed meetmed, kui neid üldse mitte kehtestada. See on vähemalt mingisugune reageerimise vorm.

David Martin (PSE), kirjalikult. – Ma tervitan ülekaalukat häälteenamust, millega see resolutsioon vastu võeti. Me saatsime mänguasjatootjatele ja Hiinale selge sõnumi, et me ei kavatse taluda laste mänguasjade rangetest ohutusnõuetest mittekinnipidamist. Hiinale

on antud teada, et ta peab tõhustama kaupade kontrolli ja tuvastamisemeetodeid, et dramaatiliselt vähendada ohtlike kaupade sattumist Euroopa turule.

Jean-Claude Martinez (ITS), kirjalikult. – (FR) Lapsed Vietnamis, Aafrikas ja mujal seisavad maamiinidel. Euroopas lämmitavad ja mürgitavad Barbie nukud ja mänguasjad meie enda lapsi ning põhjustavad neil allergiat.

Kinolinal on juba häirekella löödud filmiga „*Le père Noël est une ordure*“. Nüüd on parlamendiliikmete kohustuseks anda oma vastus ja teha seda nii turvalisuspõhimõtete kui ka meie kontinendi demograafilise tuleviku kaitsmise seisukohast, mida täiskasvanute mängud on juba kahjustanud.

Seda tuleb teha nüüd. Isegi eile oli juba hilja, sest nii paljud Brancusi skulptuuri sarnased näod on räsitud tselluloidnukkudest, mis lahvatavad põlema ainsast tiku süütamisest. Mänguasjad tapavad ning Darfuri lapsed ei tea, kuidas neil on vedanud, et neil pole lubatud söögi ajal mängida.

Tokia Saïfi (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Pärast seda, kui Ameerika Ühendriikide tootja Mattel võttis turult tagasi suure hulga Hiinas valmistatud mänguasju, revideerib komisjon nüüd oma tooteohutusealaseid õigusakte, eriti neid, mis puudutavad importmänguasjade ohutust. RAPEX ja EÜ-märgi kasutamise tõttu on Euroopa sellealane reguleerimissüsteem küll vastupidav, kuid seda tuleb veelgi tugevdada.

Seetõttu läheb Euroopa Parlament veelgi kaugemale ning taotleb mänguasjade ohutust puudutava resolutsiooni osana ühise toodete turustamise ja turgude järelevalve raamdokumendi vastuvõtmist. Minu jaoks on tarbijate usalduse taastamine ja laste tervise kaitsmine olulise tähtsusega tingimus. Lähtuvalt REACH määrustest, mis kehtestavad range kontrolli kemikaalide kasutamise üle tarbekaupades, hääletasin ma täna selle poolt, et keelustada tingimusteta mistahes toksiliste ainete kasutamine mänguasjade tootmisel.

Peale selle olen ma selle poolt, et lähtuvalt muudatusettepanekutest 8 ja 6 keelustada täielikult ohtlike ftalaatide kasutamine mänguasjades, mida lapsed võivad suhu panna. Mänguasjade keemiline ohutus ei ole vaid regulatiivküsimus; see on seotud ka hügieeniga ning seetõttu eluliselt tähtis laste ohutuse tagamisel.

Karin Scheele (PSE), kirjalikult. – (DE) Tänapäevane resolutsioon rõhutab mänguasjade direktiivi läbivaatamise vajadust. KMRid – teiste sõnadega kantserogeenseteks, mutageenseteks või reproduktiivtoksilisteks liigitatud ained – tuleb uues mänguasjade direktiivis keelustada. Volinik Verheugen toetas seda nõuet eilsel arutelul. Samuti on vaja lõpetada segadus seoses CE-vastavusmärgisega. Euroopa tarbijad peavad seda märki kas toote päritolu tähiseks või kvaliteedimärgiks, kuigi CE-vastavusmärgis ei tähenda kumbagi.

- **Raport: Saryusz-Wolski (A6-0312/2007)**

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). - (SK) Energiavarustuskindlus ja energia loovad telje, mille ümber pöörleb liidu iga sise- ja välispoliitika ning need on elutähtsad tegurid jõukuse säilitamises ning kriitilise puudujäägi korral on kaalul ellujäämine.

Meil tuleb astuda koheseid samme, et vabastada ennast sõltuvusest Venemaalt pärit toorainest, mis võib edaspidi muutuda poliitiliseks sõltuvuseks. Mind häirib, et me lubame kasutada energiat transiidi- ja sihtriikidele poliitilise surve avaldamiseks. Ma toetan Musta mere mõõtme arendamist, koostööd Lõuna-Kaukaasia riikidega, suhete kiirendamist Norra, Magrebi ja Mashreqiga ning Euroopa-Vahemere partnerlust. Energiaturu etteennustatavuse

tagamiseks tuleb sõlmida lepingud Hiina, India ja Brasiiliaga ning luua partnerlussuhted ka Ameerika Ühendriikide valitsusega.

Mustvalge mõtlemisega keskkonnategelased peaksid lõpuks ometi aru saama, et „öko“-kütuste ja biomassi põletamine suurendab tohutult CO₂ kogust atmosfääris ning et mõistlikus ulatuses tuumaenergia kasutamine on vajalik. Fanaatiliste roheliste mõju, kellel on õnnestunud keelustada tuumaenergia liikmesriigi põhiseaduses – mis ei mõjuta kindlasti ei kõnealuse riigi ega ka naaberriikide majandust – on võtnud tragikoomilised mõõtmed.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). - (FI) Härra juhataja, energiavarustuskindlus on üks Euroopa üldise julgeoleku olulisi tegureid. Härra Saryusz-Wolski raport vastab sellele Euroopa tuleviku ees seisvale väljakutsele.

ELi probleem seisneb aina kahanevas energiasõltumatuses. EL impordib juba praegu poole oma energiavajadusest ning 2025. aastaks ületab arvestuslik sõltuvus impordist 70% künnise. Selle probleemi lahendamiseks on meil vaja kindalt ühist häält, uut laadi energiadiplomaatiat ning selle rakendamiseks ka ELi energiaalase välispoliitika kõrgetasemelist esindajat.

Kuid liidule energiaalase välispoliitika alase mandaadi andmine ei tohi tähendada liikmesriikide nõrgemat suveräänsust nende energiatootmisvahendite ja struktuuri üle otsustamisel. Ma tahaksin raportööri selle eest tänada. Raport võimaldab liikmesriikidel teha sõltumatuid otsuseid oma energiavarude struktuuri kohta.

Lena Ek (ALDE), kirjalikult. - (EN) Läbipaistvus, vastastikus ja õigusriik on Euroopa energiapoliitika ja seega ka meie välispoliitika nurgakivid. Praegu ei ole siiski õige aeg uute institutsioonide loomiseks ja seepärast olen ma energiaalase välispoliitika kõrge ametniku uue ametikoha loomise vastu, millega väheneksid ka Euroopa Parlamendi võimalused mõjutada välispoliitika energiaaspekte.

Françoise Grossetête (PPE-DE), kirjalikult. - (FR) Ma hääletasin raporti poolt, kuna see on suunatud ühise energiaalase välispoliitika kehtestamisele.

Rakendatavad lahendused peavad olema rahvusvahelise ulatusega ning Euroopa Liidul peab olema juhtiv roll. On selge, et energia on muutnud tänapäeva rahvusvahelistel läbirääkimistel tõeliseks relvaks.

Alates 2006. aasta jaanuaris Venemaa ja Ukraina vahel aset leidnud kütusekriisist on Euroopa Liit olnud teadlik oma haavatavusest energiavarude osas. Energiaalase välispoliitika väljatöötamiseks tehakse raportis sisuline ettepanek määrata energiaalase välispoliitika kõrge ametnik, kes vastutaks ELi tegevuse koordineerimise eest antud valdkonnas. Energiaalase välispoliitika kõrge ametnik peaks aga kahte ametit, kuna kõnealusel isikul oleksid nii äsjaloodud ühise välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja kui ka komisjoni asepresidendi volitused.

Ma tervitan seda positiivset arengut, mis aitaks eriti edendada dialoogi tootjariikide – mis annab tunnistust Euroopa-Vahemere partnerlusest – ja tarbijate vahel. See võimaldaks ELil energiavarustuskindluse valdkonnas välistarnijatega läbirääkimisi pidades oma huve kaitsta.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. - (PT) Energia on hetkel keskne strateegiline teema.

Mitmed EL riigid kalduvad kõrge energiasõltuvuse tõttu ekspluateerima valdavalt olemasolevaid energiaressursse, sellest ka ettepanek lisada ühise välis- ja julgeolekupoliitika

raames ka energiat käsitlev sektsioon. Vastuvõtmise korral pakuks see võimalust saada üle suurvõimude vahel eksisteerivatest vastuoludest.

Selleks peaks EL deklareerima oma „turu“, oma „konkurentsi“ ja laienemise teistesse riikidesse nn „energiakogukondade“, „Energiaharta lepingu“ raames – millega tagatakse „investeeringute turvalisus“ ja „õigus hüvitisele sundvõõrandamise ja/või natsionaliseerimise korral“ – või „energiavarustuskindluse klausli“ lisamine kõigisse kommertslepingutesse. See kõik on kontrollitav, sellest ka „OPECi gaasiversiooni“ tekkimise hirm.

Parlamendi enamus kaitseb samuti „Ameerika Ühendriikidega energiarvarustuskindluse partnerluse sõlmimist“ ning muidugi „kriitilist ja konstruktiivset dialoogi“ Lõuna-Kaukaasia, Kaspia mere ja Kesk-Aasia riikidega, „mis tasakaalustab ELi huve nafta- ja gaasivarude mitmekesistamise ja nendes riikides poliitiliste reformide saavutamise osas“. Kellele on veel sõnu vaja? Iraak, Afganistan, Aafrika ...?

Janusz Lewandowski (PPE-DE), *kirjalikult*. – (PL) Härra juhataja, Euroopa Liit on suur energiatarbija ning sõltub välistest energiaallikatest. Viimaseid iseloomustab ebakindlus ja võimalik destabiliseerumine. Konkreetselt Venemaa ja loodusvarade poolest rikaste SRÜ riikide puhul lisab ebakindlust veelgi kalduvus kasutada energiat poliitilise relvana, nagu me oleme juba näinud. See oleks pidanud sundima Euroopa Liitu oma ridu tugevdama ning kriisiolukorras õlg-õla kõrval seisma. Reageerimine on aga olnud väga aeglane huvide erinevuste tõttu riikides, mille jaoks energia kasutamine väljapressimise vahendina kujutab väiksemat ohtu, kui postkommunistlike riikide jaoks.

Härra Saryusz-Wolski raport on samm õiges suunas. See kutsub rajama EL-Venemaa suhteid vastastikusele usaldusele ja austusele energiahartas sätestatud põhimõtete suhtes.

Käesoleva arutelu konteksti määravad komisjoni samaaegsed jõupingutused liidu energiaturu liberaliseerimiseks, arvestades taustal oleva Gazpromiga. See põhjustab tugevamat survet tootmise ja turustamise lahususe põhimõtte rakendamisele. Liberaliseerimisele vastu seisvad riigid on needsamad riigid, kes kalduvad toetuma kahepoolsete energialepingute sõlmimisele Venemaaga ning teevad koostööd Venemaa riigiettevõtetega. Pole kokkusattumus, et see hõlmab riiklike energiamonopolide jäänukeid mandri-Euroopas. Selle tulemusena takistatakse energiatarbijate vaba valikut ja selle strateegilise sektori solidaarsusel põhineva ühenduse poliitika arendamist.

David Martin (PSE), *kirjalikult*. – (EN) On selge, et Euroopa Liidul on vaja tänasest paremini koordineerida oma lähenemisviisi välistele energiaallikatele. Ma siiski ei näe, millist kasu võiks tuua energiaalase välispoliitika kõrge ametnik ja usun, et see põhjustaks üksnes segadust härra Solana praeguse rolli osas ning seepärast hääletasin ma ettepaneku vastu. Samas hääletasin ma energia tootmise ning energia ülekande ja jaotuse eraldamisele viitamise poolt.

Tobias Pflüger (GUE/NGL), *kirjalikult*. – (EN) Raport pooldab ühtset Euroopa energiaalast välispoliitikat. Kuigi siiani ei ole sellise poliitika jaoks isegi õiguslikku alust, on raporti eesmärk see ellu viia isegi enne selle võimalikku lisamist uude reformilepingusse. Selle asemel, et lahendada kalli ja saastava energia probleem, tahetakse raportiga kujundada EL hegemooniks, ülemaailmseks toimijaks. ELi selline ekspansiooniline geopoliitiline lähenemine suurendaks maailmas pingeid ja konflikte. Tekstis on läbivalt näha tugevat venevastast hoovust. Lisatud on peaaegu kõik ideed, millega saab Venemaa ja ELi liikmesriikide vaheliste suhete arengut takistada. Seepärast räägivad kriitikud külma sõja hingusest. Nn energia varustuskindluse punkti lisamisega kõigisse tootja- ja transiidiriikidega sõlmitavatesse

lepingutesse määratleb EL oma huvid kaugel väljaspool enda piire. Me oleme mures ELi energiaalase välispoliitika põhialuste pärast, mis tugineksid geopoliitilisele survele, sõjalise ohu taustale. Raportis nõutakse energia varustuskindluse valdkonnas lähedast partnerlust USAga, olles teadlikud, et USA on odavate energiaallikate jahil sõjakäigul Iraagis.

Luís Queiró (PPE-DE), kirjalikult. – (PT) Arvestades ühelt poolt energia kasvavat tähtsust tänapäeva ühiskonnas ning teiselt poolt kasvavat rahvusvahelist sõltuvust, millest on saanud ühine joon, on võimatu jätta energiapoliitika välja ELi välispoliitika mõõtmest, olgu see siis liikmesriigi tasandil või ühise välispoliitika seisukohast.

Seepärast nõustun resolutsioonis toodud väitega, et „ehkki liikmesriigid peaksid säilitama suveräänse õiguse teha strateegilisi valikuid energiaallikate osas, ekspuuteerida oma energiavarusid ja otsustada tarnestruktuuride üle, on siiski vaja [edendada ühist lähenemist ja mitte tingimata ühtset poliitikat], mis viiks varustuskindlust, transiiti ja investeeringuid hõlmava Euroopa ühise energiaalase välispoliitika loomiseni ning energiatõhususe ja energia kokkuhoiu, nagu ka puhaste ja taastuvate energiaallikate edendamiseni, eelkõige suhetes nende riikidega, kelle energiatarbimine kasvab hoogsalt“. Kuid energiaalase välispoliitika kõrge ametniku osas tuleks see mõõde lisada välis- ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja tööülesannete hulka, kuna ma ei usu spetsiifilisema lähenemise otstarbekusse.

Andrzej Jan Szejna (PSE), kirjalikult. – (PL) Ma hääletasin Euroopa ühtset energiaalast välispoliitikat käsitleva Saryusz-Wolski raporti vastuvõtmise poolt.

Nõukogus 2007. aasta märtsis vastu võetud energiapoliitika tegevuskava kohaselt tuleb meil teha kõik jõupingutused selleks, et kujundada Euroopa Liidu jaoks välja Euroopa ühtne energiaalane välispoliitika ning selle tõhusaks toimimiseks vajalikud õigusaktid. Tahaksin juhtida tähelepanu liikmesriikidevahelise solidaarsuse ja koostöö vajadusele, energiaallikate mitmekesistumisele ning jätkuvale arengule ja koostöö tihendamisele selles valdkonnas.

Nõustun üksikasjaliku juhendi koostamise vajadusega, kus oleks kirjas poliitika elluviimise erinevad etapid. Komisjon peaks esimesel võimalusel esitama sellekohased ettepanekud. Samuti on liikmesriikide jaoks tähtis konsulteerida omavahel ja komisjoniga küsimustes, mis puudutavad strateegilisi otsuseid seoses kolmandate osapooltega selles valdkonnas sõlmitavate lepingute kohta. Ettepanek määrata energiaalase välispoliitika kõrge ametnik on täiesti kohane ja väärib edasist kaalumist. Nimetatud isik vastutaks kogu energiavarustuskindluse välisaspektidega seotud poliitika koordineerimise eest. See positsioon peaks aitama tugevdada ELi liikmesriikide huvide kaitsmist välispartneritega peetavatel läbirääkimistel.

Charles Tannock (PPE-DE), kirjalikult. – (EN) Briti konservatiivid tunnistavad, et 27 liikmesriiki peavad energiaalase välispoliitika puhul näitama üles suuremat solidaarsust, nüüd kui kõik liikmesriigid muutuvad lähiaastatel järjest sõltuvamaks kolmandatest riikidest imporditud naftast ja gaasist, sest muidu võivad need riigid sõltuvamatele ja haavatavamatele riikidele löögi anda ning kahjustada seeläbi kogu Euroopa Liitu.

See ei tähenda, et me ühist energiapoliitikat toetaksime, eriti seda, et EL saaks määrata energialiikide jaotust liikmesriikides, näiteks fossiilkütuste ja taastuvate energiaallikate vahekorda.

Üldiselt konservatiivid toetavad selle raporti eesmärke, kuid me ei näe vajadust ühe jõulise koordineeriva figuuri järele selle valdkonna eestkõnelejana. Samuti ei näe me vajadust, et aluslepingutesse peaks selle teema reguleerimiseks lisama uue õigusliku aluse.

Püüded lisada uusi ELi pädevusi selle asemel, et kasutada korralikult ära olemasolevaid, ei ole vajalikud. Samuti usuvad konservatiivid turupõhisesse lähenemisviisi, mitte aga suuremasse ELi institutsionaliseerumisse.

Glenis Willmott (PSE), kirjalikult. – (EN) Tööpartei Euroopa Parlamendis toetab suuremat osa sellest resolutsioonist, eriti seda, et prioriteetideks on taastuvate energiaallikate toetamine, energia propageerimine Euroopa naabruspoliitika ühe nurgakivina ja suuremate kaitsemeetmete nõudmine saastamise vastu.

Kaheteistkümnenda volituse üle me ei hääletanud, sest see jääb Euroopa põhiseaduse lepingu raamest välja, mis muudab kavandatava volituse asjakohatuks. Muudatusettepaneku 2 ja lõike 13 hääletuses me ei osalenud, sest meie meelest võib energiapoliitika kõrge ametniku ametikoht tuua kaasa mittevajalikku segadust.

Me hääletasime lõike 62 poolt, millega säilitatakse viide energiatootmise eraldamisele, sest me soovime jääda varem avaldatud seisukoha juurde, et kõige tõhusam moodus investeringute, võrgule õiglase juurdepääsu ja turu läbipaistvuse edendamiseks on ülekandevõrkude omandi eraldamine.

- Raport: Gruber (A6-0322/2007)

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Ma hääletasin proua Gruberi raporti poolt.

Ma tervitan üldise raamdirektiivi ja kõrgelt kvalifitseeritud töötajate liikmesriikide territooriumile sisenemist reguleeriva direktiivi, hooajatöölise liikmesriikide territooriumile sisenemist ja seal viibimist reguleeriva direktiivi ning tasustatud praktikantide liikmesriikide territooriumile sisenemist ja seal viibimist reguleeriva direktiivi koostamist.

On ilmselge, et Euroopa Liit peab kehtestama täpsed reeglid ja aktiivselt reguleerima seda, keda ELis töötada lubatakse. Me kõik teame, et Euroopas on juba saabunud „demograafiline talv“ ning vajatakse kiiresti tööjõudu kolmandatest riikidest. Kuid on elutähtis võtta vastu ainult kõrgelt kvalifitseeritud tööjõudu ning teen ettepaneku valida neid töötajaid, kelle ametikaaslast Euroopa tööturul napib. Meil tuleb olla selles suhtes järjekindel; vastasel korral tekivad Euroopa Liidu tahtlikult ja järelemõtlematult lihttöölisega üle ujutamise korral probleemid, mille juured on töötute sisserändajate jõudeolekus, kes kalduvad kuritegevusele, tegelevad ebaseadusliku kaubanduse ja varimajandusega ning on sageli seotud narkootikumide ja inimkaubandusega. Nad loovad getosid ning lõpetavad tihti terroristlike rühmituste liikmetena.

Hubert Pirker (PPE-DE). – (DE) Härra juhataja, hääletasin raporti poolt, kuna parlamendis tehti selgeks, et liikmesriikidele jääb õigus otsustada, milliseid ja kui palju võõrtöölisi nad oma suveräänsele territooriumile lubavad. „Sinise kaardi“ kasutusele võtmise korral on tähtis tagada, et seda kohaldataks ELis elavate kõrgelt kvalifitseeritud töötajate kontrollivahendina, mis lubaks ajutist – mitte alalist – elukohta Euroopa Liidus tervikuna.

Tahaksin esitada volinik Frattinile – keda pole kahjuks enam siin – Euroopa Rahvapartei ettepaneku: märgistada „sinine kaart“ täiendava riigisümboliga, näiteks lipuga, nii et oleks ilmne, milline liikmesriik on töö-ja elamisloa välja andnud.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (EN) Härra juhataja, tahaksin õnnitleda kolleege Lilli Gruberit ja Javier Morenot. Ajutise töövõimetuse tõttu olen ma pidanud kasutama täiendavat sisserändaja lepingut ning ma mõistsin paremini seda, mida härra Lobo Antunes täna

solidaarsuse ja inimlikkuse kohta ütles, kuigi ma mõistan ka härra Frattini selgitust õigusriigi täieliku austamise kohta.

Üksi olles olen ma sageli mõelnud, et kuulus tegelane Don Quixote, kõigi aegade suurim kirjanduslik kuju, poleks saanud eksisteerida ilma Sanchota ning tänasel päeval on Sancho kahtlemata talle appi ruttav emigrant.

Seetõttu tuleb alati austada õigusriiki ning austada kõiki inimolendeid.

Frank Vanhecke (ITS). – (NL) Härra juhataja, ma ei kiitnud tõepoolest heaks Gruberi raportit seadusliku rände poliitilise kava kohta kahel põhjusel. Esiteks, ma ei arva, et oleks tark julgustada ajude äravoolu vaesematest riikidest Euroopasse praegusest veelgi suuremas ulatuses. Ma ei leia, et see kedagi aitaks, kindlasti mitte vaesemaid riike.

Teiseks olen jätkuvalt hämmastunud parlamendi naiivsuse üle, kus sisserännet käsitletakse lahendusena Euroopa ümberlökkamatule demograafilisele probleemile. Igal juhul pole sõnagi öeldud vastuvõtjariikide sisserändest põhjustatud tohutute kulutuste kohta ega selle kohta, et meil tuleb rohkem kui kunagi varem olla valvel, et säilitada Euroopa kultuuri, meie väärtushinnanguid ja -norme, mis satuvad teistest kultuuridest pärit sisserändajate tohutu hulga tõttu aina suurema surve alla. Peale kõigi muude probleemide tähendab see ka majanduslikke kulutusi. Täna elab Euroopa pealinnas Brüsselis umbes 53% inimesi, kes pole Belgia päritolu; 2050. aastaks ähvardab see protsent ulatuda 75%ni. Meil pole vaja järjekordset massilist sisserännet, vaid hoopis vastupidi.

Philip Claeys (ITS). – (NL) Härra juhataja, Gruberi raportis järgib parlament eriti ühepoolset kvantitatiivset majanduslikku lähenemist sisserände probleemile. Ma lükkan otsustavalt tagasi väite, et ainult uus sisserände laine võib tagada Euroopa majanduse tuleviku ning ma tahan rõhutada, et sisseränne tähendab palju enam kui vaid numbreid ja tabeleid. Selle raporti ettepanekud süvendavad juba niigi tõsiseid integratsiooniprobleeme. Selleks, et seda uskuda, tuleb seda lugeda. Kuigi teatud osa sisserändajatest ei taha töötada ega ümber õppida, tahavad mõned inimesed rajada Malil sisserände teabe- ja juhtimiskeskuse. On ümberlökkamatu fakt, et paljud nn ajutised töölised kaovad pärast tööloa aegumist ebaseaduslikku maailma, nagu see praegu toimub. Näiteks Šveitsi kogemus näitab selgelt, et hooajatöölise perekonnaliikmed tulevad riiki jätkuvalt ebaseaduslikult.

Viimase, kuid mitte vähemtähtsana on tõsi, et kõrgelt haritud isikute suurem seaduslik sisseränne viib kahtlemata täiendava ajude äravooluni arenguriikidest, koos kõigi sellega kaasnevate tagajärgedega.

Alfredo Antoniozzi (PPE-DE). – (IT) Austatud juhataja, daamid ja härrad, ma hääletasin Gruberi raporti poolt, kuna selles käsitletakse nii paljusid fraktsiooni PPE-DE ja minu enda tõstatatud küsimusi. Kuid kuigi ma mõistan integratsiooni tähtsust, olen ma veendunud, et see peaks toimuma meie kodanike nõusolekul. Seetõttu on lisaks integratsioonile vaja ka kindlat, otsustavat õiguskaitset. Näiteks peavad liikmesriigid jõustama eeskirja, mille kohaselt tuleb sisserändajad oma kodumaale tagasi saata, kui nad ei näita kolme kuu jooksul, et suudavad oma perekonda ülal pidada. Mõnes riigis seda ei juhtu ning sellisel puhul muudab kodanike rahulolematust mistahes integratsiooniga seotud Euroopa algatuse mõttetuks.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), kirjalikult. – (PT) Vaatamata sellele, et raport sisaldab tähtsaid punkte sisserände küsimustes, mida me oleme kaua aega kaitsnud, ei tühistata see mitte üksnes ELi kehtivaid suuniseid ja poliitikaid – mis on sisserändajate suhtes kuritahtlikud ja repressiivsed –, vaid näitab neid hoopis teisest aspektist.

Täpsemalt öeldes võtab raport omaks erinevate sisserändajate „kategoriate“ idee – näiteks „kõige kõrgemini kvalifitseeritud“, „hooajalised“ ja teised – ning nende juhtimise vastavalt erinevate ELi riikide tööjõuvajadustele, eriti sinise kaardi kasutuselevõtmise kaudu: kui ebainimlik arusaam sisserändest ja sisserändajatest.

Peale selle toetab raport ühtse sisserändepoliitika loomist, mida me peame ebapiisavaks ja ebareaalseks, arvestades nii teiste „ühtsete“ poliitikate tulemusi kui ka erinevat olukorda liikmesriikides. Kordame, et sisserändepoliitika eest vastutab iga riik ja selle demokraatlikud asutused.

Nagu öeldud, ei ole meil tarvis ühtset poliitikat, küll aga on vajalik teine, liikmesriikide vahelise koostöö raames loodav poliitika, mis edendab sisserändajate õigusi, seda eriti sisserändajatest töötajate ja nende pereliikmete õiguste kaitse ÜRO konventsiooni ratifitseerimise kaudu.

Carl Lang (ITS), *kirjalikult.* – (FR) Arvestades, et „tulevast olukorda ELi tööjõuturgudel võib üldjoontes kirjeldada kui [...] seaduslikku sisserännet vajavat olukorda“, püüab proua Gruber, nagu ka härra Sarkozy Prantsusmaal, anda majanduslikku põhjendust mitmetes liikmesriikides kohaldatavale sisserändepoliitikale. Kuid aeglasema arenguga riikidest saabuval tööjõul pole enamasti piisavaid oskusi meie majanduses pakutavate töökohtade jaoks. Peale selle tuleb mees pidada, et seaduslik sisseränne on oma olemuselt mitte töötajate, vaid inimeste sisseränne.

Poliitika, mis toob meile igal aastal juurde ligikaudu kaks miljonit sisserändajat, muutub tegelikult Euroopa koloniseerimiseks. Aastaks 2050 on täna juba 40 miljoniline mitte-eurooplastest elanikkond kolmekordistunud. Pärast Türgi liitumist kuulub Brüsselis kavandatavasse Euroopasse 220 miljonit asiaati ja aafriklast, kellest enamus on pärit moslemi maailmast.

See koloniseerimine on surmahoop meie tsivilisatsiooni kristlikele ja humanistlikele väärtustele. Kui me kavatsime kaitsta Euroopa rahvaste seaduslikku õigust enesemääramisele ja endaksjäämisele, siis tuleb meil taastada oma piirid, pöörata tagasi sisserändajate vool ning võtta kasutusele põhipoliitika, mis toetab perekonda ja elu. Me vajame uut Euroopat, „euroopalikumat“ Euroopat, kus elavad iseseisvad rahvad, kuna see on ainus asi, mis võib tagada meie õiguse kaitsta oma kultuuri ja ajalugu.

Jörg Leichtfried (PSE), *kirjalikult.* – (DE) Tõsiasi, et ELis elab ligikaudu 18,5 miljonit kolmandate riikide kodanikku, näitab selgesti, et Euroopa vajab ühist sisserändepoliitikat. Meil tuleb leevendada oma kodanike sisserändega seotud muret ja hirme ning näidata neile, et reguleeritud ja mõistlik sisseränne on mõnes Euroopa osas täiesti vajalik. Kuid ma ei jaga seisukohta, mis on ilmselt esitatud konservatiivide usutunnistusena, et demograafilise muutuse küsimust tuleks seostada Euroopa sotsiaalse mudeli säilitamise küsimusega. Selle asemel oleks vaja algatada arutelu selle kohta, millises ulatuses oluline jõukuse kasv Euroopa majanduses, mida tuleb käsitleda demograafilisest muutusest eraldi, peaks aitama solidaarsuse alusel kaasa Euroopa sotsiaalse mudeli tagamisele.

Kartika Tamara Liotard (GUE/NGL), *kirjalikult.* – (NL) Ma hoidusin hääletamisest muudatusettepaneku 8 suhtes, kuna vaatamata sellele, et ma mõistan, kui tõsist probleemi kujutab ajude äravool arengumaadest Euroopasse, ei usalda ma ITS fraktsiooni motivatsiooni selle parandusettepaneku esitamisel. Meil tuleb püüelda selle poole, et vältida haritud inimeste massilist lahkumist oma riigist, millega kaasneb majanduslik kahju, kuid seejuures ei tohiks kindlasti keskenduda Euroopasse sisserändamise vastu võitlemisele.

David Martin (PSE), *kirjalikult.* – (EN) Mina tervitan seda raportit, mille eesmärk on muuta seaduslike rändajate elu kergemaks. Olenemata nende staatusest satuvad seaduslikud rändajad tihti tahtlikult või tahtmatult diskrimineerimise ohvriks. Raportöör nõuab seaduslike rändajate jaoks rida meetmeid, sealhulgas paremaid tööõigusi, pensioni ja sotsiaaltoetuste õiguste ülekandmist, kvalifikatsioonide tunnustamist, pikaajalisi ja mitmekordseid viisasid, mida ma kõiki toetan.

Mary Lou McDonald, Søren Bo Søndergaard ja Eva-Britt Svensson (GUE/NGL), *kirjalikult.* – (EN) Meie tänane hääletustulemus peegeldab meie soovi näha Euroopas tõhusat, humaanset ja õigustel põhinevat lähenemisviisi rändele. Igat tüüpi rändajaid tuleb kohelda võrdselt ja vastavalt inimõiguste ja süüdsuse kõrgeimatele standarditele.

Peale selle peaksid Euroopa liikmesriigid üldiselt võtma rändajaid vastu lahtuvalt rändajate vajadustest, millele lisanduvad Euroopa riikide majanduste vajadused. Euroopa rändepoliitika ei tohi soodustada oluliste oskuste kadumist, „ajude väljavoolu“ arenguriikidest; liikmesriigid ja Euroopa Komisjon ei tohi ajada poliitikat, mis õhustaks arengut.

Erik Meijer ja Esko Seppänen (GUE/NGL), *kirjalikult.* – (EN) Meie hääletasime muudatusettepaneku 8 poolt. Üldiselt on meie vaated väga erinevad selle esitanud fraktsiooni vaadetest, eriti pagulaste, sisserändajate ja etniliste või usuliste vähemuste puhul. Fraktsioon ITS püüab tõkestada ohus olevate põgenike vastuvõtmist ja meie, vastupidi, püüame mahasurumise, katastroofide ja vaesuse ohvreid aidata. Seetõttu saame me väga hästi aru, miks enamus meie fraktsioonist ei taha fraktsiooni ITS muudatusettepanekuid rände kohta toetada. Erinevalt pagulastega ja traditsioonilise rände vormidega kaasnevast olukorrast teevad ELi liikmesriigid kavandatud kõrgelt kvalifitseeritud töötajate meelitamisega karuteene nende päritoluriikidele. Oskustega inimesed näiteks Indias, Lõuna-Aafrikas või Brasiilias on väga vajalikud oma riigi arendamiseks. Praegu on näha, et samasugused probleemid tekivad isegi uusimates ELi liikmesriikides Rumeenias ja Bulgaarias, kust rikkamatesse riikidesse lahkuvad suure kiirusega meditsiinitöötajad ja insenerid. Privilegeeritud riigid ja ettevõtted varastavad nende inimeste ajud. Kuna me ei taha seda ajude väljavoolu toetada, hääletasime me selle muudatusettepaneku poolt.

Tobias Pflüger (GUE/NGL), *kirjalikult.* – (DE) Gruberi raportis käsitletakse mõnes kohas sisserännet vaid sisserändajatest töötajate kui kapitali kasulikkuse seisukohast. Näiteks rõhutatakse raportis, et „on oluline luua ettevõtete ja töötajate vahel püsivad ja seadusi järgivad suhted, et parandada tootlikkust ja ELi majanduslikku konkurentsivõimet üldiselt“ ning kutsutakse „seega komisjoni kaaluma ringrände vormide mõjusid kõnealuses kontekstis“.

Kui rändajate ja varjupaiga taotlejate suhtes kohaldatavad repressiivsed meetmed ei leia mingit vastupanu, tuleb toetada „kõiki meetmeid, mille eesmärk on suurendada ühtlaselt liidu ligitõmbavust kõige kvalifitseeritumate töötajate jaoks, et vastata ELi tööturu vajadustele ning tagada Euroopa õitseng ja Lissaboni strateegia eesmärkide järgimine“.

Samaaegselt „ajude väljavooluga kaasnevate ohtude“ ära hoidmisega nähakse ette nende sisserändajate „tagasisaatmine“, kes saavad Euroopa kindlusse siseneda vaid ebaseaduslikul teel. Mis puutub seadusliku rände poliitikakava kinnitamisega, siis on põhiohk vastuvõtmismenetlustel „mille abil on võimalik viivitamata vastata tööjõuturu kõikuvatele nõudmistele“.

Sisserännet ei saa reguleerida rände kui ELi kapitali kasulikkuse alusel. Euroopa ettevõtete kasu asemel tuleb sisserände puhul prioriteediks seada hoopis sisserändajate ja varjupaigataotlejate põhiõigused ja inimõigused. Ma lükkan tagasi inimeste liigitamise kasulikkusest lähtuvalt.

Luís Queiró (PPE-DE), *kirjalikult.* – (PT) Sisserännet puudutavas arutelus keskendutakse liiga sageli ebaseaduslikule rändele ja seetõttu unustatakse seaduslik ränne, mis annab olulise panuse meie majandusse ja rikastab meie kultuuri.

Selles kontekstis nõustume kahe põhiseisukohaga: selge ja tõhus poliitika seadusliku rände osas on üks viise ebaseadusliku sisserände probleemi lahendamiseks ning saabujaid tuleb ühiste integratsiooni ja kohandumist edendavate põhimõtete alusel lahkelt tervitada. Kuid samuti on vajalik tunnistada, et rändevõogudel, rändajate kogukondadel ja vastuvõtjariikidel on erinevad traditsioonid, tavad ja mälestused ning et neid erinevusi ei saa eirata.

Arutelu teiseks läbivaks teemaks on rändajate kvalifikatsioon. Sinise kaardi idee, mis hõlbustaks riiki sisenemist ja liikumist, tundub huvitav, kuigi näib pisut liiga keeruline. Igatahes peab keskseks teemaks olema tõmbefaktor, eriti akadeemilisel tasandil. Seetõttu on hädavajalik teha haridusasutustele selgeks teistest maailma piirkondadest pärit üliõpilaste ligitõmbamise vajadus. Mina muidugi toetan seda eesmärki.

Carl Schlyter (Verts/ALE), *kirjalikult.* – (SV) Rootsi roheliste partei toetab liberaalset sisserändepoliitikat. Raportis on ära toodud mitmed head asjad, mis seda eesmärki toetavad. Kuid ma usun, et selle valdkonna raamdirektiiv vähendab inimeste rändevõimalusi, mitte vastupidi. Peale selle kujutab ettepanek ohtu arengumaid kahjustava ajude äravoolu süvenemiseks ning EL kasutab seda küüniliselt oma arengu huvides. Seetõttu hoidun lõpphääletusest.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE), *kirjalikult.* – (EN) See on ohtlik eksijäreldus, et demograafiline muutus meie riikide elanikkonnas nõuab suuremahulist inimeste sisserännet erinevatest, tihti vaenulikest kultuuridest ja ühiskondadest, koos kõigi mõjudega, mida see avaldab meie riikide rahvuslikule ühtekuuluvusele ja identiteedile, meie sisserändajatest püsielanikkonna täielikule lõimumisele, meie avalikele teenustele, aga ka rahvatervisele, ohutusele ja turvalisusele.

Ma olen täiesti selle vastu, et riikliku piirikontrolli, immigratsiooni ja asüülipoliitikaga seotud võim või vastutus läheks riigi asutustelt üle ELile. Seepärast hääletasin ma selle raporti vastu.

- Rapport: Moreno Sánchez (A6-0323/2007)

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, ma hääletasin raporti poolt, kuna Euroopa Parlament on leppinud kokku laiapõhjalise strateegia osas inimkaubanduse ja ebaseadusliku sisserände vastu võitlemiseks. Euroopa Parlamendi liikmetena tuleb meil saata selge sõnum, et „ebaseaduslik“ tähendab sama, mis „mitte seaduslik“ ning sellega tuleb vastavalt käituda. Minu arvates on eriti tähtis selgitada, et liikmesriikides ei kohaldata ebaseaduslike sisserändajate kvoodipõhist paigutamist ning viimastel aastatel nähtud massilised legaliseerimised ei ole enam lubatud. See tagab „tõmbeefekti“ puudumise ning võimaldab kaudselt lahendada inimkaubanduse probleemi.

Frank Vanhecke (ITS). – (NL) Härra juhataja, raport poliitika prioriteetide kohta võitluses kolmandatest riikidest pärit kodanike ebaseadusliku sisserände vastu, mille me äsja kinnitasime, pole kindlasti kõige halvem raport, mis siin kunagi vastu võetud ning see

sisaldab tegelikult mitmeid väga huvitavaid soovitusi, kuid ma arvan siiski, et raport ei räägi kogu lugu tervikuna ning seetõttu ma selle poolt ei hääletanud.

Euroopa sisserände probleem ähvardab kujuneda saabuva sajandi probleemiks – see võib juba täna probleemiks olla – ning ebaseaduslik sisseränne on selle oluliseks osaks. Seetõttu oleksime võinud oodata palju kindlamat seisukohavõttu, eriti erinevate Euroopa riikide järjestikuste reguleerimislainete vastu. Lõppude lõpuks kalduvad need inimesi endasse haarama ja need lained veerevad lõpuks üle kogu liidu ning kõigi liikmesriikide.

Tegelikult on see lihtne ning meil peaks olema julgust seda sõnastada. Ebaseaduslikku sisserännet ei tohi sallida. Ebaseaduslikud sisserändajad tuleb üles leida ning nad resoluutselt, kuid inimlikul viisil oma kodumaale tagasi saata. Need, kes sõandavad seda öelda, kuid mitte ellu viia, loovad tohutu probleemi, mis läheb lõpuks meie õitsengule ja tsivilisatsioonile kalliks maksma.

Koenraad Dillen (ITS). – (NL) Härra juhataja, Moreno Sáncheze raporti läbivaatamine toob automaatselt meelde hollandi ütluste „*zachte heelmesters maken stinkende wonden*“, mis tähendab, et lootusetud ajad nõuavad drastilisi meetmeid. Nagu kolleeg härra Vanhecke juba ütles, kuigi vähesed raporti ettepanekud kujutavad sammu õiges suunas, on parlament siiski valinud pooliku lähenemise, mis ei kujuta tõhusat ja kindlat Euroopa poliitikat ebaseadusliku sisserände vastu võitlemiseks. Parlament pole näiteks suutnud selgeks teha seda, et paljudes Euroopa riikides rakendatavad reguleerimismeetmed on tegelikult üheks olulisemaks, kui mitte kõige olulisemaks ebaseadusliku sisserände põhjuseks, kuna need loovad sisserändajate päritoluriigis „tõmbeefekti“.

Ebaseaduslikke sisserändajaid ei tohiks muuta tavapäraseks, vaid nad tuleks aktiivselt üles leida ning resoluutselt, kuid inimlikult kodumaale tagasi saata. Vastupidiselt parlamendi vihjetele pole selle poliitilise sõnumi selgel avaldusel mingit pistmist nn ksenofoobiaga. Lisaks kindlale väljasaatmispoliitikale, tihedale piirikontrollile ning riikidega sõlmitud lepingutele oma kodanike tagasivõtmiseks võiksid mõningast leevendust pakkuda päritolupiirkonnas asuvad põgenikekeskused, kuid parlament on ka selle tagasi lükanud. Nimetatud põhjustel hääletasin ma selle raporti vastu.

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh ja Inger Segelström (PSE), kirjalikult. – (SV) Sotsiaaldemokraadid soovivad ELi solidaarsusel põhinevat inimlikku sisserände- ja pagulaspoliitikat, mille eesmärgiks on suurendada vastutustundlikult piiriülest liikumist ning tagada kaitse kõigile, kes seda vajavad. Kuid me ei taha alalisi ELi rahastatud piirikontrolli ühispatrulle. Liikmesriigid vastutavad ise oma piiride valvamise eest. Ühenduse tegevus peaks põhinema vajadusel ning päringutel. Seepärast otsustasime lõike 37 osas hääletamisest hoiduda.

Selles osas, mis puudutab lõikes 18 käsitletud II Dublini määruse aluspõhimõtte ülevaadet, leiame, et arutelu põhimõtte üle on õigustatud, kuid see tuleks läbi viia laiemas kontekstis ning osana ühise sisserände- ja pagulaspoliitika arutelust.

Gérard Deprez (ALDE), kirjalikult. – (FR) Ma toetan täielikult seda suurepärasest raportist ning tahaksin lisada kolm kommentaari selles küsimuses.

Kõigepealt tuleb meil vabaneda illusioonist, et seadusliku sisserände aktiivne poliitika teeb lõpu ebaseaduslike rändajate saabumisele meie riikidesse. Seadusliku sisserände aktiivse poliitika määravad meie enda vajadused, kusjuures ebaseaduslik sisseränne vastab nende – hetkel kümnete tuhandete, peamiselt Aafrikas elavate – inimeste vajadustele, kes tahavad

siia kolida selleks, et pääseda sõja, tagakiusamise, vaesuse või lihtsalt enda ja oma laste tulevikuväljavaadete puudumise eest.

Teiseks jääb ELi välispiiride kontroll ja võitlus välismaalaste ebaseadusliku üle piiri toimetamise vastu kahjuks poliitiliseks prioriteediks veel paljudeks aastateks, kuna tegelikkuses on inimkannatustega kaubitsemise kuritegelike rühmituste käes. Ebaseadusliku sisserände vastane võitlus pole seetõttu suunatud ebaseaduslike sisserändajate kui selliste „vastu“: see on osa võitlusest organiseeritud kuritegevuse vastu, mille võitmiseks tuleb meil tegutseda koos.

Kolmandaks ja viimaseks peame samal ajal säilitama pidevad jõupingutused vaesusega võitlemiseks ning seda saab teha ainult Aafrikaga arengukoostöö tegemise kaudu.

Patrick Gaubert (PPE-DE), *kirjalikult*. – (FR) Ma tervitan raporti vastuvõtmist, kuna see esitab tasakaalustatud ja reaalse seisukoha sisserände küsimuses ning on saavutanud raportööri loodetud laiapõhjalise konsensuse.

Raport esitati just õigel ajal, kui võtta arvesse hiljutisi sündmusi ning liikmesriikide püüet kohandada oma seadusandlust, et sisserändajate vooluga nii hästi kui võimalik toime tulla.

Tegelikkuses teame me kõik, et rände fenomeni skaala ületab asjaomaste riikide suutlikkuse neid sündmusi üksikult kontrollida ning et seetõttu on tarvis globaalset ja sidusat lähenemist Euroopa tasandil, nagu raportis põhjendatult märgitakse.

Tekstis sätestatakse mitmed prioriteedid: inimkaubanduse vastane võitlus, Euroopa Liidu põhiõiguste harta ning inimõiguste ja põhivabaduste kaitse Euroopa konventsiooni austamine ebaseadusliku sisserände ärahoidmise meetmete rakendamisel, koostöö tugevdamine kolmandate riikidega, kindlate sammude astumine, mis on vajalikud ebaseadusliku tööhõivega võitlemiseks ning lõpuks vastutustundliku tagasisaatmispoliitika vajadus.

Nimetatud põhjustel toetasin ma raporti vastuvõtmist lõpphääletusel.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), *kirjalikult*. – (PT) Vaatamata sellele, et raport sisaldab teatud punkte, millega me nõustume, võetakse selles ka repressiivne turvalisusele orienteeritud seisukoht „ebaseadusliku sisserände“ suhtes.

Kuigi mitte kõigis aspektides, toetab raport osaliselt praeguste ELi suuniste põhitelgedele ja sisserändega seotud otsuste edasiarendamist: nn „Euroopa tagasisaatmispoliitika“ ehk teiste sõnadega repatrieerimine; Frontexi tegevus piiripatrullide ja kontrolli osas; nn „ajutised vastuvõtukeskused“; biomeetriliste vahendite väljatöötamine või nn „tagasivõtulepingud“. Raportis tehakse samuti ettepanek luua „Euroopa patrullivõrgustik“, „Euroopa järelevalvesüsteem“ merepiiridel ning isegi „automaatne riiki sisenemiste ja riigist väljumiste registreerimise“ süsteem.

Teiste sõnadega püütakse raportis tugevdada ELi julgeolekule orienteeritud poliitikat, näidates „ebaseaduslikku sisserännet“ kuritegelikuna ning muutes selle Euroopa ühispoliitikaks, mis on repressiivne, hõlmab pahaendelisi teabesüsteeme ning kaasab meetmeid ja infrastruktuuri sisserändajate kinnipidamiseks ja väljasaatmiseks. Me lükkame selle kogu südamest tagasi.

Sellise repressiivse poliitika kohaldamine viis liikmesriikide võimud merel 44 inimest päästnud seitsme Tuneesia kaluri kohtu alla andmiseni, vaatamata sellele, et tegu oli kooskõlas rahvusvahelise mereõigusega.

Carl Lang (ITS), kirjalikult. – (FR) Ametlikest näitajatest selgub, et Euroopa ujutatakse üle ebaseaduslike sisserrändajatega. Oma välispiiride kontrollimisel on Euroopa osutunud täiesti võimetuks. Aastaruanne, kus tuuakse välja Eurodaci tegevused 2006. aastal, milleks on Euroopas varjupaigataotluste järelevalves kasutatav biomeetriline vahend, näitab et Euroopa üht välispiiri ebaseaduslikult ületanud inimeste osakaal oli 2005. aastal kuni 64%.

Härra Moreno esitatud raport tõstab esile mitmeid lähenemisi, mis peaksid sellele astmeliselt kasvavale nähtusele lõpu tegema. Minu arvates on need kõik sama kasutud, kui kõik teised, kui mitte öelda, et lausa edasiliikumist takistavad.

Kuidas saaksime me näiteks olla rahul seisukohaga, mille kohaselt seadusliku sisserrände julgustamine peamiselt Euroopa sinise kaardi ehk sisuliselt Euroopa sisserrändajatele antud tööloa kasutamise kaudu vähendaks ebaseadusliku sisserrände taset? See on idiootlik. Kui me avame ukSED mõnele, siis avame need kõigile.

Mis mõtet on biomeetrilise andmebaasi loomisel ebaseadusliku sisserrände vastases võitluses? Miks kavandada suuremaid tööjõu ja ressursside mahutusi Euroopa välispiiride agentuurile Frontex, kui liikmesriigid pole ikka veel suutnud tagada kõnealuste sise- ja välispiiride nõuetekohast kaitset?

Taas kord on Euroopa ametivõimudel õnnestunud sõnastada probleem, kuid ebaõnnestunud selle lahendamine, kuna nad on kantud ideoloogiast, mis põhineb „immigratsionismil“ ja internatsionalismil.

Janusz Lewandowski (PPE-DE), kirjalikult. – (PL) Härra juhataja, sisserrännet – nii seaduslikku kui ka ebaseaduslikku – peetakse üheks peamiseks Euroopa Liidu ees seisvaks väljakutseks. Lisaks menetlus- ja seadusandlikele küsimustele ilmneb üha enam ka selle nähtuse traagiline inimlik mõõde. Olen külastanud Aafrika pagulaste keskusi Maltal ning pidanud nõu Vahemere patrullteenistuse ja vastutavate ametnikega. Seal viibides kerkis esile uudis Bieszczady piirkonna tšetšeeni perekonnale osaks saanud tragöödiast, mis kinnitab selle nähtuse universaalset olemust. Tulles riigist, mis oli sajandeid poliitilise ja majandusliku väljarände allikaks, on raske jääda ükskõikseks nende pagulaste tragöödia suhtes, kelle jaoks liit on töötatud maa.

Mina lähenesin Euroopa Parlamendis arutluse all olevale kahele raportile just sellest perspektiivist. Need dokumendid annavad ülevaate sisserrände probleemi ulatusest ning ühenduse poliitika sellealastest hetkesisust. Nõustun eeldusega, et Euroopa vajab demograafilisest olukorrast tulenevalt kontrollitud sisserrändekanaleid, mis kompenseeriksid tööjõupuudust ning vähendaksid ka varimajanduse ja sellega seotud probleemide ulatust.

Frontex, liidu spetsiaalne agentuur, on kursis kõigi nimetatud küsimustega. Välja pakutud lahendused, eriti nn „koormuse jagamine“, väärivad tõsist kaalumist.

Tervikliku õigusliku ja finantsbaasiga ühenduse sisserrändepoliitika saabumise tähtaeg on juba ammu möödas. Parem hilja kui mitte kunagi!

Astrid Lulling (PPE-DE), kirjalikult. – (FR) Ma hääletasin kolmandatest riikidest pärit ebaseaduslike sisserrändajate vastase võitluse poliitilisi prioriteete käsitleva raporti poolt ning tahan rõhutada, et Euroopasse saabuvate rändajate voolu kontrollimine, eriti kolmandatest riikidest, on üks suurimaid Euroopa poliitikakujundajate ees seisvaid väljakutseid.

21. sajandil on inimkaubandus täiesti vastuvõetamatu ja meil tuleb leida viis, kuidas see kohutav tegevus välja juurida ning lõpetada sellega kaasnevad isiklikud tragöödiad. Selleks

on hädavajalik tegelda ebaseadusliku sisserände probleemiga Euroopa tasandil, kuna ühe liikmesriigi avatus varjatud sisserändele seab surve alla ka kõik teised liikmesriigid.

Seadusliku rände poliitilise kava rakendamine peab hõlmama võitlust ebaseadusliku sisserände vastu, kuna need kaks on omavahel tihedalt seotud.

Selles raportis ei esitata aga konkreetseid ettepanekuid, mis lubaksid meil leida lahenduse, kuidas teha lõpp ulatuslikule varjatud sisserändele ja heidutada inimeste smugeldajaid. Näiteks Itaalias ei ole majandusliku rände kvootide kasutusele võtmine vähendanud riiki saabuvate ebaseaduslike sisserändajate taset. Tegelikult lausa vastupidi, kuna kvootide kehtestamine on vallandanud ebaseaduslike sisserändajate voo, kes on Euroopa Liidu territooriumile sisenemiseks valmis eluga riskima.

David Martin (PSE), *kirjalikult.* – (EN) Ma tervitan seda raportit, millega põhimõtteliselt nõutakse ranget poliitikat ebaseadusliku sisserände vastu võitlemiseks, mis põhineb liikmesriikide solidaarsusel ja koostööl kolmandate riikidega, austades täiel määral isiku põhiõigusi.

Andreas Mölzer (ITS), *kirjalikult.* – (DE) Hoolimata miljonitesse eurodesse ulatuvast rahastamisest ei ole päritolumaad koostöö tegemiseks valmis. Kuid ebaseaduslike sisserändajate tagasisaatmine tuleb lõpuks ometi kohustuslikuks teha. EL käitub väga hoolimatult, kui ei suuda tagada piisavaid vahendeid oma välispiiride kindlustamiseks või kinnipeetud ebaseaduslike sisserändajate vastuvõtukeskustes majutamiseks, et vältida nende põranda alla minekut enne kodumaale tagasi saatmist, rääkimata sellest, et piiridevalve agentuur on peamisel rändehooajal suletud!

Brüsselis pole märgatud ka islamiusuliste sisserändajatega kaasnevat potentsiaalset ohtu. Kui EL kiiremas korras ei ärka ega peata radikaalsete moslemite sissevoolu ning islami riikide kodanike sisserännet ja naturalisatsiooni, siis oleme me sunnitud elama pidevas terrorismirünnakute ohus ning muutume varsti võõrasteks omaenda kodus.

Kõnealuses raportis pööratakse neile küsimustele liiga vähe tähelepanu, mistõttu – vaatamata selles sisalduvatele arukatele lähenemistele – olen kahjuks sunnitud selle tagasi lükkama.

Luís Queiró (PPE-DE), *kirjalikult.* – (PT) Tõhus poliitiline sekkumine ebaseadusliku sisserände valdkonnas peab keskenduma probleemi kahele põhipunktile, päritolule ja sihtkohale: teiste sõnadega, nagu märgitakse vastuvõetud resolutsioonis, „päritoluriikide ametiasutuste vastutus, nagu ka õigusliku raamistiku tugevdamine, et võidelda kauplemisvõrgustike vastu, ebaseadusliku tööhõive ja inimkaubanduse vastu võitlemine“ moodustavad olulise osa. Ilma kindluseta nendes valdkondades on reageerimine ebapiisav, seda ka juhul kui see hõlmab teisi mõõtmeid nagu arengukoostöö ja seadusliku rände valdkonna meetmed.

Nagu sedastasime Euroopa merestrategieat käsitlevas raportis, „nõuab“ tõhus sisserändepoliitika Euroopa Liidu raames – nagu märgitakse käesolevas resolutsioonis – „liikmesriikidelt solidaarsuspõhimõtte järgimist, jagatud vastutust, vastastikust usaldust ning läbipaistvust“. Nõustume sellega täielikult.

Carl Schlyter (Verts/ALE), *kirjalikult.* – (SV) Ma hääletan lõpphääletusel raporti vastu, kuna ei toeta FRONTExi ega ELi piirivalve politsei ideed, mille aruandekohustust on raske tagada. Raportis näidatakse üles entusiasmi kallite ja ebatõhusate biomeetriliste andmete

kasutamise suhtes passides ja viisadel, mis ohustavad isikupuutumast. EL kasutab pagulaste keerulist olukorda küüniliselt ära selleks, et saavutada võimu meie piiride üle.

- Raportid: Gruber (A6-0322/2007), Moreno Sánchez (A6-0323/2007)

Philip Bradbourn (PPE-DE), kirjalikult. – (EN) Briti konservatiivid hääletasid rände raportite vastu, sest rände teema on ainult liikmesriikide ja valitsustevahelise koostöö küsimus. Viited reformilepingu projektile ja kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamise laiendamine ei ole õige tee ELi probleemide lahendamiseks. „Ühe vitsaga löömise“ lähenemisviis rände puhul ei toimi.

Proinsias De Rossa (PSE), kirjalikult. – (EN) Nõudega, et kolmandate riikide kodakondsusega ELi kodanike abikaasad peaksid enne liri elamisloa saamist olema elanud teises ELi liikmesriigis, on valitsus minu meelest rikkunud 2004. aasta direktiivi. Peale selle on mitte liri kodakondsusega ELi kodanike abikaasade väljaotsimine väljasaatmiskorralduste avaldamisel vastuolus ELi õigusaktidega, millega on keelatud diskrimineerimine rahvuse alusel.

Ma tahaksin komisjonile meelde tuletada, et 2006. aastal teavitasi nad Euroopa Parlamenti, et 2004. aasta elukoha direktiivi tuleb tõlgendada koosmõjus Euroopa Kohtu otsustega 2002. aasta juulist (kohtuasi nr C/459/99 (MRAX)) ja 2005. aasta aprillist (kohtuasi nr C/157/03). Nende otsustega väljendati selgelt, et ELi kodaniku perekonnaliikme, kes on kolmanda riigi kodanik, sisenemise õigus ja elamise õigus ühenduses tuleneb sellest suhtest ega sõltu nende eelneva ühenduses viibimise seaduslikkusest või elamisloa esitamisest või liikmesriigi poolt väljastatud mõne muu loa esitamisest. Iirimaa tegevus on selgelt nende kohtuotsustega vastuolus. Seepärast tuleb komisjonil aluslepingute kohaselt võtta meetmed liri valitsuse vastu.

8. Hääletuse parandused ja hääletuskavatsused (vt protokoll)

(Istung peatati kell 13.15 ja see jätkus kell 15.00.)

ISTUNGI JUHATAJA: HANS-GERT PÖTTERING

President

9. Eelmise istungi protokoll kinnitamine (vt protokoll)

10. Salajased kinnipidamiskohad ja kinnipeetavate ebaseaduslik transport, millesse on segatud Euroopa Nõukogu liikmesriigid (Fava ja Marty raportid) (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused, milles käsitletakse **salajasi kinnipidamiskohti ja kinnipeetavate ebaseaduslikku transporti, millesse on segatud Euroopa Nõukogu liikmesriigid (Fava ja Marty raportid).**

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra president, volinikud, daamid ja härrad, 2005. aasta detsembris koostatud Euroopa Parlamendi resolutsioonis, millega taotleti kinnipeetavate transpordi ja ebaseadusliku kinnipidamise ajutise komisjoni moodustamist, kinnitab parlament, ma tsiteerin, „kindlat otsust võidelda terrorismiga, kuid rõhutab, et seda võitlust ei ole võimalik võita, kui ohverdatakse just need põhimõtted, mida terrorism püüab hävitada, ja eriti rõhutab, et põhiõiguste kaitset ei tohi kunagi ohustada“.

Eelmistel nõukogu eesistujatel oli võimalus väljendada selles kojas oma nõusolekut. Ma ei saa alustada oma sõnavõttu rõhutamata, et praegune eesistuja on sama otsustav ja resoluutne. Kordaksin, et terrorismivastane võitlus ei tohi ohustada meie põhiõiguste kaitset puudutavaid väärtusi ja põhimõtteid. See on meie arvates eluliselt tähtis küsimus. Terrorismivastases võitluses saame me võita vaid juhul, kui me oleme vabad: vabad hirmust ja hirmu nimel kurjasti kasutamisest või manipuleerimisest. Meie võimsaim relv ja kõige tõhusam kaitse on meie väärtused ning põhiõiguste kaitse põhimõtted.

Kuigi nõukogul kui sellisel puudub pädevus seisukoha väljendamiseks, ei ole Euroopa Liidus ühtegi liikmesriiki, kes ei tunnista tõe väljaselgitamiseks tehtud jõupingutuste ja algatuste tähtsust. Tuleb mees pidada, et me räägime Euroopa demokraatia aluseks olevatest aluspõhimõtetest. Tõe leidmine kaotab kahtluste õhkkonna. Seetõttu on oluline, et kõnealuse valdkonna uurimine heidaks sellele teemale rohkem valgust ega süvendaks segadust. Eelmised eesistujad, kellel oli võimalus astuda selle koja, ELi peasekretäri ja kõrge esindaja ning ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori ette, tegid Euroopa Parlamendi ajutise komisjoniga edukat koostööd.

Seetõttu usun, et oleks täiesti ebaõiglane arvata, nagu poleks nõukogu või välisministrid oma panust andnud. Tegelikult pean siinkohal esile tõstma mitmete Euroopa riikide nimetatud raportitel põhinevaid arvukaid parlamentaarseid ja seadusandlikke algatusi.

Seega oli täiesti kohane tegutseda lähtuvalt subsidiaarsuspõhimõttest. Nagu teada, ei ole Euroopa Liidul tegutsemisvolitusi paljudes komisjoni uuritud valdkondades. Pean silmas eriti luureteenistuste järelevalvet. Seda tõsiasi märkisid parlamendi ja komisjoni poole pöördudes ka varasem nõukogu eesistuja ja kõrge esindaja härra Solana. Selline olukord on küll kahetsusväärne, kuid on tõsi, et kehtivad lepingud piiravad nõukogu tegevusulatust nimetatud valdkondades.

Kuid kolleegide nimel võin teile kinnitada, et Portugali eesistuja töötab teha aktiivset ja konstruktiivset koostööd. Meenutan teile Portugali valitsuse pakutud täielikku ja läbipaistvat koostööd nii käesoleva aasta veebruaris töö lõpetanud parlamendi ajutise komisjoni läbiviidud uurimiste käigus kui ka seoses Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 52 alusel nõukogu peasekretäri koostatud algatustega Euroopa riikide oletatava kasutamise kohta CIA vangide transportimiseks ja ebaseaduslikuks kinnipidamiseks kohta Euroopas.

Nagu üldiselt teada, siis kuigi nõukogu pole vastavalt parlamendi ja nõukogu egiidi all härra Fava ja härra Marty raportite suhtes veel seisukohta võtnud, ei tähenda see veel nende ignoreerimist. Tegelikult on nõukogu Euroopa Liidu välispoliitikas inimõigusi ja rahvusvahelist õigust aktiivselt ja kindlalt kaitsnud.

Oleme pidevalt väitnud, et rahvusvahelise õiguse põhiväärtuste kaitse nõuab tõsist ja põhjalikku dialoogi inimõiguste üle terrorismivastase võitluse kontekstis. Selles osas on EL rõhutanud vajadust austada ja tagada inimõigused, pagulaste õigused ja rahvusvahelise humanitaarõiguse. Nõukogu jätkab terrorismivastase võitlusega seotud inimõigustes toimivate arengute tihedat kontrollimist ning võtab kohased meetmed nende kaitse tagamiseks. Samuti pühendub EL kindalt piinamiste ning julma, ebainimliku ja alandava kohtlemise ja karistuste täielikule keelustamisele.

Meie tegevusi reguleerib nimetatud eesmärk ning kolmandate riikide puhul tõstatame me alati sellest probleemist tuleneva küsimuse. EL ja liikmesriigid on selgelt näidanud, et salajaste kinnipidamiskohtade olemasolu, kus kinnipeetavaid hoitakse õiguslikus vaakumis,

ei ole kooskõlas rahvusvahelise humanitaarõigusega. ELi suunistes piinamise kohta sätestatakse selgelt, et liikmesriigid peavad keelama salajased kinnipidamiskohad ning tagama, et kõiki kinnipeetavaid hoitakse ametlikult tunnustatud kinnipidamiskohtades ning et nende asukoht on teada. ELi suunistes piinamise kohta kehtestatakse samuti, et kedagi ei tohi sunniviisiliselt tagasi saata riiki, kus teda ähvardab piinamine või väärkohtlemine.

On üldteada, et kõnealused küsimused, mis hõlmavad lennujaamade üle teostatava kontrolli, uurimise ja luureteenistuste pädevust, kuuluvad põhiliselt liikmesriikide vastutuse ja kontrolli alla. On tõsi, et Sitsen teeb liikmesriikide esitatud andmetel põhinevaid regulaarseid analüüse, kuid sellel puudub tegelik jurisdiktsioon nn „luure“-tegevuste üle. Tuleb märkida, et ELi liikmesriigid seisavad samuti silmitsi lennu-, maandumis- ja maapealse uurimise taotluste sorteerimisele ja töötlemisele iseloomuliku keerulise korraga. See on uus väljakutse kõigi jaoks. Portugali valitsus on selle kohati keerulise ja väga aeglase andmete kogumise protsessi ellu viinud ning moodustanud isegi töörühma arvukate menetluste hindamiseks ja täiendustepanekute tegemiseks, mille tähtsust tunnustatakse parlamendis veebruaris vastu võetud lõppraportis.

Tuleb märkida, et peame nõukogu peasekretäri tööd väga oluliseks ning pöörasime härra Marty esitatud raportitele suurt tähelepanu. Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 52 alusel nõukogu peasekretäri poolt välja töötatud küsimustik ja soovitused lubavad nii Portugalis kui ka minu arvates teistes liikmesriikides siseriiklike õigusraamistike, tagatiste ja kontrollimehhanismide pretsedenditult hindamist, sealhulgas riigi territooriumil lennu- ja maandumislubade taotluste läbivaatamise sorteerimis-, kontrolli- ja uurimismenetluse analüüsi.

Portugali puhul on need aidanud kaasa institutsioonide, tehnoloogia ja tegevuste täiustamisele. Nõukogu peasekretäri kaitsegarantiisid puudutavate soovitude osas valitseb liikmete hulgas arusaam, et kõnealused algatused ei tohiks kaasa tuua tarbetuid kattuvaid õigusakte või nõukogule uute volituste andmist.

Teiselt poolt näib olevat saavutatud kokkulepe, et olemasolevate mehhanismide tõhusamaks rakendamiseks ja põhjalikumaks järelevalveks on veel ruumi. Ma usun, et kui uurimine toimuks suurema jäikuse ja enesevalitsusega, siis oleks nende tulemused palju tõhusamad. Hoolimata soovitudest kasutada jäika lähenemist ning vältida faktide ja oletuste äravahetamist, järgides kõnealuste väärtuste ning Euroopa demokraatia tähtsusest rääkides teatud piiranguid keelekasutuses, on tõsi, et kõigil neil algatustel on oma ulatus ja tähendus. Seepärast tuleb neid järgida, eriti ajal, kui on hädavajalik tõsiselt ja ausalt analüüsida terrorismiohust põhjustatud uusi dilemmasid, näiteks julgeoleku ja vabaduse vaheline dilemma. Peale selle vajame aina rohkem rahvusvahelise õiguse vastust pretsedenditu ohu vastasest võitlusest tulenevatele keerulistele küsimustele.

Härra president, volinik, daamid ja härrad, Haagi programmil ja vastaval tegevuskaval põhineva vabaduse, julgeoleku ja õigluse ala tugevdamine on Saksamaa, Portugali ja Sloveenia eesistujate 18-kuulise ühisprogrammi üks peamisi prioriteete. Sellest lähtuvalt on terrorismivastane võitlus üks peamisi väljakutseid, mille osas kolm eesistujat on sõnastanud eesmärgi tugevdada koostööd ELi terrorismivastase strateegia järjepideva rakendamise kaudu. Nagu teada, määrati Gilles de Kerchove hiljuti uueks ELi terrorismivastase võitluse koordinaatoriks ning sarnaselt oma eelkäijatele edastab ta sellele kojale kogu vajaliku teabe.

Kasutan juhust, et rõhutada, et inimõiguste austamise küsimus terrorismivastases võitluses tõstatati ka üleatlandilises dialoogis, eriti aprillis toimunud Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide viimasel tippkohtumisel, kus käsitleti Euroopa Ülemkogu poolt 11. detsembril 2006. aastal vastu võetud otsuseid.

Portugal on nõukogu eesistumise ajal selgelt väljendanud oma pühendumist selle dialoogi jätkamisele ja avardamisele, mida käsitletakse mõlemapoolse võtmeküsimusena.

Franco Frattini, komisjoni asepresident. – (IT) Härra president, daamid ja härrad, ka mina tahaksin nõukogu esindajat tänada. Daamid ja härrad, komisjon – nagu ka mina isiklikult – on algusest peale jälginud ja toetanud Euroopa Parlamendi ajutise komisjoni tööd selles üldtuntud küsimuses ning sellega seotud tõsiste süüdistuste ja sündmuste osas.

Nende sündmuste tõsidus, isegi nende esinemise võimalus muudab hädavajalikuks kõigi kolme institutsiooni – komisjoni, parlamendi ja nõukogu – koostöö. Meil tuleks siiski veel kord korrata – ning teen seda rõõmuga – et terrorismivastaseks võitluseks tuleb täielikult austada põhiõigusi ja õigusriigi põhimõtet. Need kaks tingimust on demokraatia toimimiseks hädavajalikud.

Sellest lähtuvalt olen ma veendunud, et vangide ebaseaduslik transport ning oletus suurema või väiksema arvu salajaste kinnipidamiskohtade olemasolu kohta – juhul kui selliseid sündmusi esitatakse nõuetekohaselt – tähendaks kahtlemata rahvusvahelise õiguse ja inimõiguste tõsist rikkumist. Oleme teadlikud sellest, et kõik Euroopa Liidu liikmed on kohustatud täitma inimõiguste konventsioonis, eriti artiklites 5 ja 6 sätestatud olulisi põhimõtteid.

Loomulikult loodame, et neid sündmusi liikmesriikides põhjalikult uuritakse. On selge, et uurimist peavad läbi viima pädevad õigusorganid. Üks peab olema kindel, ehkki seda on juba mitu korda selgelt väljendatud nii härra Fava kui ka nõukogu raportis: parlamendi raport saab esitada fakte, kuid parlamendil pole mõistagi volitusi ega kohustust viia läbi kohtulikku uurimist.

Tundmatutest allikatest pärit tõendite tsiteerimise korral dikteerib õigus – mida tuleb austada –, et uurimist peavad läbi viima vabad, sõltumatud kohtud. Nende kohuseks on avaldada süüdistuse aluseks olevad allikad. On selge, et liikmesriigi või üksikisiku süüdistamine ilma süüdistuse alust avaldamata on vastuvõetav parlamendi raportis, kuid mitte kohtulikus uurimises. Seepärast loodangi kohtuliku uurimise jätkumist, nagu see toimub mõnes liikmesriigis, sealhulgas minu maal. Kuid raport vajab ka järeltööd, seepärast loetlen algatused, mis minu arvates sellele kaasa aitavad.

23. juulil kirjutasin ma Poola ja Rumeenia valitsustele, meenutades neile kohustust viia läbi täielik, põhjalik juurdlus ning paludes neilt üksikasjalikku teavet selle kohta, kas uurimine on alanud ning millised on olnud senised tulemused. Ma loodan, et mõlemad valitsused saavad vastuse ning annan teile nende vastustest teada, eriti seetõttu, et olen veendunud, et läbipaistvuse ja tõe huvides tuleb süüdistuse esitamise korral tagada süüdistatavale kõik õiguslikud vahendid süüdistuse alusetuse selgitamiseks ja tõestamiseks või anda uurimine üle sõltumatule kohtule. Minu arvates on väga selge vastuse leidmine süüdistatava huvides.

Teiseks: ma olen koostanud kõigile liikmesriikidele terrorismialase küsimustiku, nagu ma viimasel osaistungjärgul mainisin. Ankeedis küsitakse igalt liikmesriigilt, milliseid meetmeid on riik võtnud terrorismiga võitlemiseks, millised on olnud tulemused riikliku õiguse kohaldamise seisukohast ning millist põhiõiguste kaitset pakub riiklik seadusandlus.

Kavatsen vastuseid analüüsida ning koostada nõukogule ja parlamendile raporti liikmesriikide terrorismivastase võitluse meetmete tõhususe ning meetmete sobivuse ja vastavuse kohta põhiõiguste austamise põhimõtte seisukohast.

Kolmandaks tahaksin käsitleda õhuliiklust. Lubasin kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjonile, et uurin hetkel kõrvale jäänud äärmiselt tähtsat õiguslikku aspekti: milline on erinevus tsiviilõhusõiduki ja valitsuse õhusõiduki (teisiti öeldes sõiduk, mille suhtes ei kohaldata tsiviilõhusõiduki tavakontrolli) määratluse vahel? Igatahes töö selles osas käib ning komisjon kavatseb avaldada teatise üldlennunduse kohta. Komisjon võtab teatise vastu enne käesoleva aasta lõppu, seega üsna varsti ning me teeme ettepaneku valitsuse lennuki mõiste paremaks määratlemiseks, mida tõlgendatakse sageli viisil, millega saab vajalikust kontrollist hoiduda.

Kuid on veel üks õhuliiklust puudutav algatus. See on osa üldisest lahendusest, millega kehtestatakse kõigile liikmesriikidele ühised eeskirjad iga tüüpi lennuki jaoks, mis siseneb Euroopa ühtsesse lennuruumi ilma kinnitatud lennuplaanita. Kindlasti teate, et nn ühtse Euroopa õhuruumi eeskirjade rakendamisega nähakse alates 1. jaanuarist 2009 ette kõigi liikmesriikide lennuplaani ühispäring, nii et sellest kontekstist lähtuvalt ühtlustame me kõigi õhusõidukite lennuplaanide eeskirju, mis Euroopa õhuruumi sisenevad või seda läbivad. See on äärmiselt kasulik, kuna välistab liikmesriikides leitud ülelende ja maandumist puudutava erikohtlemise.

Teiseks teemaks on Euroopa ja Ameerika Ühendriikide vahel sõlmitud väljaandmislepingu ratifitseerimine. Kui Euroopa leping – millele me oleme alla kirjutanud, kuid mis on veel ratifitseerimata – oleks juba varem olemas olnud, siis oleksid vangide Ameerika Ühendriikidest ja Ühendriikidele väljaandmise eeskirjad olnud palju selgemad. Jutt käib terrorismis kahtlustatavatest või sellega seoses uurimise all olevatest kinnipeetavatest. Õnneks on jäänud vaid mõned liikmesriigid, kes peavad nimetatud lepingu veel ratifitseerima. Ma koostasın kõigile justiitsministritele veel ühe ametliku pöördumise kõnealuse Euroopa ja Ameerika Ühendriikide vahelise väljaandmislepingu võimalikult kiireks ratifitseerimiseks.

Käsitlemist vajab ka luureteenistuste järelevalve küsimus. Seda teemat on kajastatud mõlemas raportis, kuid tegemist on tundliku küsimusega. Minu arvates loeb kõige enam riiklik reaktsioon, kuigi võib rõhutada teatud ühiseid nõudeid. Esimene nõue on tugevdada parlamendi kontrolli liikmesriikides. Mõned riigid võtavad või on vastu võtnud riiklikke seadusi, millega tugevdatakse rahvusparlamendi kontrolli salateenistuste tegevuse üle. Minu arvates on see õige tee, kuna ma ei suuda ette kujutada tulevast ühtset Euroopa õigust, millega reguleeritakse salateenistusi, kuid ma leian, et selle teema arutlemine on äärmiselt kasulik.

Härra president, lõpetuseks arvan, et seda teemat tuleks jätkuvalt arutleda, pidades meeles õiguspõhimõtteid ning austades põhiõigusi; kuid põhiõiguste hulka kuulub ka õigus mitte aktsepteerida süüdistusi, kui need ei põhine nõuetekohase menetluse käigus kogutud tõenditele.

Jas Gawronski, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (IT) Härra president, daamid ja härrad, minu fraktsioon on avaldanud põhjendatud kriitikat Marty raporti suhtes ning ma hääletasin ülekaalukalt Fava raporti vastu. Sellest on kahju, kuna vähemalt selliste teemade puhul, nagu terrorism ja inimõigused, võiks see koda olla üle oma sisemistest vastuoludest ning esitada ühise seisukoha. Ebaõnnestumise põhjuseks on see, et Fava raport lähtub kahjuks eelarvamuslikust seisukohast: Ameerika Ühendriigid on süüdi! Seetõttu raiskasime terve

aasta otsides mitte tõde, vaid püüdes seda süüd tõestada, jättes kõrvale ning isegi varjades fakte, mis oleksid olnud selle seisukoha vastu

Lubage tuua vaid üks praktiline ning kui võib öelda siis skandaalne näide. Üheks Poola visiidi põhjuseks oli intervjuu ajakirjanikuga, kes oli üks esimesi, kes teatas aasta varem Poolas asuvatest LKA vanglatest. Temaga kohtumise ajaks oli ta kahjuks oma meelt muutnud; siinkohal on „kahjuks“ öeldud irooniliselt. Ta polnud enam kindel; ta ütles meile, et tänasel päeval poleks ta seda artiklit kirjutanud. Igatahes pole aruandes sõnagi sellisest meelemuutusest, samas kui see kubiseb raportööri seisukohta jagavate ajakirjanike tunnistustest. Oleme terve aasta kulutanud maksumaksja raha mitte midagi tehes ning pole avastanud midagi enamat, kui see, mida me juba ajakirjanduse ning Ameerika Ühendriikide ametlike ja mitteametlike allikate vahendusel teame ning kui president Bush isiklikult poleks LKA vanglate olemasolu paljastanud, siis poleks me selleski kindlad.

Volinik Frattini, ütlesite, et olete selgitust taotledes kirjutanud Poolasse ja Rumeeniasse, kuid pole vastuseid saanud. Vastamata jätmine on küll alati ebaviisakas, kuid see ei üllata mind, arvestades seda, et süüdistused on alusetud. Te esitate oma kirjas oletused, mitte konkreetseid fakte ning mõlemad riigid on juba kõrgeimal tasemel märkinud, et nad on asja uurinud ning et nende arvates LKA vanglaid seal ei eksisteeri. See võib olla tõsi või mitte ning igaüks võib sellest mõelda mida ise soovib, kuid nagu härra Frattini ise ütles, ei saa me esitada süüdistust ilma vastavate tõenditeta.

On tõsi, et Fava ja Marty raportites esineb liiga palju selliseid fraase nagu „on äärmiselt tõenäoline“ ning „ei saa välistada“, mille alusel tehakse seejärel kindlad järeldused. Keegi ei tohiks põhjendada tõendite puudumist sellega, et me pole kohtus ning meie dokument on poliitiline. Kui meil palutakse kaaluda seda, kas asjaolud on piisavalt äärmuslikud, et toetuda Euroopa Liidu asutamislepingu artiklile 7, siis pole enam tegemist poliitilise otsusega.

Arvestades sellel täiskogul tuntavat meeleolu uue LKA raporti koostamise poolt, esitaksin mõned soovitusel. Lõpetagem tendentslike minevikutõlgenduste esitamine; lõpetagem selle asja uurimine, mille suhtes pole midagi leitud. Nagu volinik ütles – jätkem see kohtute ja ajakirjanike otsustada, kellel on uurimiseks vajalikud vahendid ning kes saavad sellega meist paremini hakkama. Keskendugem tulevikule, poliitikale ning Fava raporti „soovituste“ sektsioonile, mis on ainus vastuvõetav osa.

Ameerika Ühendriigid on kahtlemata teinud vigu; mõnel puhul on nad rikkunud ka inimõigusi, kuid vigade vältimine on lihtne, kui terrorismivastases võitluses midagi ette ei võeta. Terrorism on uus, meie seadustes taunitud ilming ning nüüd tuleb vastu võtta vastavad õigusaktid. Minevikus tehtud vigade vältimiseks on vaja kehtestada seadused, millega hoida ära edasisi inimõiguste rikkumisi ning kohandada olemasolevad eeskirjad ja määrused uut tüüpi globaalse ohuga.

On õiglane, et komisjon peab püüdma teostada liikmesriikides vastu võetud meetmete üldist hindamist; samuti on vastuvõetavad teised härra Frattini esitatud ja käivitatud algatused. Kuid suur osa jääb siiski tegemata, kui terrorismiprobleemi ei käsitleta globaalsel, jõulisel ning koordineeritud viisil. Pean silmas Internetti ja meetmeid kuritegude tõkestamiseks ja uurimiseks, et vältida paradoksaalset olukorda, kus valitsused töötavad eraldiseisvalt riiklikul tasandil, samas kui terroristid tegutsevad Interneti vahendusel kogu maailmas ning loovad oma tugigruppe kõikjale.

Meie tulevik sõltub meie terrorismivastases võitlusest. Selle võitluse võitmiseks tuleb meil ühineda.

Claudio Fava, *fraktsiooni PSE nimel*. – (IT) Härra president, daamid ja härrad, minu raport võeti vastu seitse kuud tagasi ning sellest ajast alates on ainsad märgid muutustest tulnud Ameerika Ühendriikidest. Ühele sellisele märgile viitas härra Gawronski: president Bush teatas 20. juulil, et tema valitsus jätkab LKA tegevust kahtlustatavate terroristide ebaseadusliku kohtuvälise kinnipidamise osas sellega nõustuvates kolmandates riikides.

Teiseks oluliseks märgiks on see, et Ameerika Ühendriikide kongress avas oma sõltumatu uurimise kohtuvälise tegevuse kohta. See ütleb meile, et siin pole tegemist peatükiga ajalooraamatust, vaid jooksva küsimusega.

Kohtulik uurimine toimub neljas Euroopa riigis: Hispaanias, Portugalis, Saksamaal ja Itaalias. Seni on välja antud kolmkümmend üheksa eelkorraldust Ameerika Ühendriikide salateenistuse ametnike ja agentide kinnipidamiseks. Selle koja uurimus dokumenteeris fakte, mitte arvamusi. Näiteks on fakt, et mõned meie valitsus- ja julgeolekuteenistused tegid LKAga koostööd kohtuvälise tegevuse elluviimisel. Meenutaksin volinik Frattinile, et antud juhul pole meil tegemist anonüümsete allikatega. Nagu raportis öeldud, on meie allikaks Ühendkuningriigi ja Saksamaa valitsuste avaldused.

Esitasime 48 soovitust, mis olid mõeldud eelkõige nõukogule, ning tahaksime teada, kas nõukogu on nende seitsme kuu jooksul järginud kasvõi ühtegi neist soovitustest. Esitasime kaks põhilist palvet: kutsusime Euroopa institutsioone – sealhulgas nõukogu – võtma neile asutamislepingu artiklite 6 ja 7 kohaselt määratud vastutust ning lootsime, et nõukogu avaldab kõigile asjassepuutuvatele valitsustele survet täieliku ja ulatusliku teabe andmiseks ning vajaduse korral arutelu korraldamise võimaldamist. Seda pole juhtunud. Pole tõsi, et nõukogul puuduvad volitused, härra Lobo Antunes; nõukogul on talle asutamislepingu artiklite 6 ja 7 alusel antud volitused.

Varasem Saksa eesistuja ning nüüd Portugali eesistuja oleks kindlasti saanud meie pöördumisele vastata. Härra Frattini algatused on kiiduväärt, kuid me pole rahul kahe kuuekuulise eesistumisperioodiga, mis on sisuliselt määranud unustusse meie uurimiskomisjoni aastapikkuse töö. Arvestades, et meie riikides nõuab avalik arvamus tõe väljaselgitamist, siis tähendab nõukogu – ja peab ütleva, et ka paljude meie valitsuste – vaikimine Euroopa ühe võimaluse möödalaskmist.

Kuid see täiskogu ei kavatse siiski alla anda. Mul on härra Gawronskist kahju, kuid me tuleme selle teema juurde tagasi. Kodanikuvabaduste, justiits- ja siseasjade komisjoni omaalgatuslik raport on meie panus terrorismivastases võitluses, mis austab kõikjal ja alati ka inimõigusi; nii nagu Cesare Beccaria meile sajandeid tagasi õpetas, on esmaseks inimõiguseks süütuse eeldus.

Ignasi Guardans Cambó, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (ES) Härra president, parlament võttis vastu sellekohase resolutsiooni, nõukogu võttis samal teemal vastu teise teksti, mis on igati selge, kuid mõningaste õiguslaste teadmistega inimesed teavad ega imesta – ütlen seda teatud irooniaga – et on olemas õigus, täpsemalt kriminaalõigus, kus keegi ei ole kohustatud tegema ennast süüdistavaid avaldusi. Meid üllatab hoopis see, et nõukogu ja kõik valitsused seda enda suhtes rakendavad.

Antud juhul on nad tegutsemise asemel otsustanud vaikida nagu mees, kes ennast ei kaitse, vaid keeldub passiivselt ja vaikides süüd omaks võtmast.

On kahetsusväärne näha nõukogu kui institutsiooni ja kõiki selle liikmeid ühtmoodi käitumas, kasutamas ühiselt õigust, mida kasutab kostja kohtus. Vastutust puudutav institutsiooniline vaikimine, olgu see siis aktiivne või passiivne, põhjustatud tegevusest

või tegevusetusest, veendumustest või hirmust tekitada probleeme, millele järgneb liikmesriigi surve – see vaikimine on üks häbiväärsemaid asju tänases demokraatlikus kontekstis ning see mõjutab kõiki asjaosalisi.

Sama keeruline on vastutusmehhanismide rakendamine Euroopa Liidus, kuna mehhanismid pole mõeldud kasutamiseks kõigi liikmesriikide vastu, kes ennast vastastikku kaitsevad.

Asutamislepingu artiklite 6 ja 7 koostamise ajal ei kujutanud keegi kindlasti ette, et me leiaksime end olukorrast, kus põhiõiguste rikkumise või põhiõiguste kaitse alast passiivsust tuleb ette heita mitte valitsustele, vaid Euroopa institutsioonile: nõukogu kui selline jääb passiivseks kaasosaliseks, ning süüid kannavad kõik liikmesriigid. Sellist olukorda ei osatud ette näha ning see pakub nüüd nõukogule kaitset.

Meil pole selles osas meetmete võtmiseks vajalikke õigusmehhanisme, kuid soovin nõukogu esindajale öelda, et küllap ajalugu selgust toob, kuna see toob tulevikus päevavalgele praegused häbiteod; meie vabaduse kaitsmise ettekäändel on ohtu seatud kõik Euroopa Liidu rajamise alused.

Konrad Szymański, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Fava raport põhines kaudsetel tõenditel ning kindlate otsuste asemel tekitas kahtlusi liikmesriikide suhtes.

Marty raport koostati veelgi väiksema vastutustundega. Kõik selle tulemused põhinevad anonüümsetel allikatel ning neid pole seetõttu võimalik kontrollida. Selline lähenemine ei võimalda täie kindlustundega tagada, et härra Marty tööd ei mõjutanud teenistused ja organisatsioonid, kes suhtuvad vastumeelselt üleatlandilisse koostösse terrorismivastase võitluse huvides. Olen väga tänulik, et härra Antunes tõi välja selle, et meie rahvusvahelises õiguses puuduvad piisavad sätted terrorismiga seotud probleemide lahendamiseks. Kumbki kõnealustest raportitest ei ole selles suhtes midagi uut lisanud. Poola esitatud ametlik uurimine ja selgitused on koosõlas salateenistustele tsiviilkontrolli rakendamise põhimõtetega. Peale selle on meie põhimõtted koosõlas vastavate Euroopa standarditega. Seetõttu ei näe ma mingit mõtet selle arutelu kordamises.

Cem Özdemir, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra president, daamid ja härrad, Fava raport võeti ülemkogus vastu 2007. aasta veebruaris ning see sisaldab pikka soovitude loetelu, mis on seotud nii õiguslike kui ka poliitiliste aspektidega. Ma oleksin tahtnud näha, et nõukogu neile soovitudele viitab ning esitab üksikasjalikku teavet seni toimunu kohta. Kui härra Fava raport pole nõukoguni jõudnud, siis edastame rõõmuga uue koopia. Kuid sellisel juhul tahaksime väga kuulda, mida raportis toodud soovitude osas on tehtud, eriti selles osas, mis puudutab liikmesriikide koostööd, kuid ka nõukogu enda rolli, millele raportis tähelepanu juhitakse.

Euroopa Nõukogu raportöör Dick Marty esitas käesoleva aasta juulis ka teise raporti. Piirduksin kahe punktiga. Nimetatud raportis ütleb ta, et lisaks tõe väljaselgitamise takistamisele, jätkavad mõned Euroopa valitsused käitumist, toetudes „riigisaladuse“ mõistele. See pole midagi muud kui saladuse hoidmise kohustuse kuritarvitamine seaduserikkujate kaitsmiseks. Kahjuks pean ütleva, et tema sellekohane kriitika on suunatud eriti minu riigi, Saksamaa Föderaalse Vabariigi, ning Itaalia poole. Teiselt poolt toob ta positiivse näitena Bosnia ja Hertsegoviina ning Kanada, mis omab nõukogus vaatlajastatust. Kuid samas viitab ta selgesõnaliselt Poolale ja Rumeeniale ning seostab neid riike salajaste kinnipidamiskohtadega. Ka see punkt vajab nõukogu selgitust juhtunu kohta.

Antud juhul ei piisa liikmesriikide subsidiaarsuse appi võtmisest, kuna meil on tegemist ühiste Euroopa väärtustega. Juhin tähelepanu lepingu artiklitele 6 ja 7. Neid kohaldatakse kõigi liikmesriikide suhtes, subsidiaarsusest sõltumata.

Sylvia-Yvonne Kaufmann, *fraktsiooni GUE/NGL nimel.* – (DE) Härra president, tahaksin kirjeldada seda, mida oleme nn „terrorismivastase sõja“ ajal kogenud kui inimõiguste rikkumiste „allhanke“ meetodit.

Kinnipeetavaid hoitakse Guantánamos, kus nad on ilma jäetud kõige põhilisematest õigustest. Inimesi on piinamiseks üle antud teistesse riikidesse, et ise mitte oma käsi määrida. Kasutatakse salavanglaid, nagu president Bush on tunnistanud, ning Euroopa valitsused vaatavad lihtsalt kõrvale, kui LKA rikub süstemaatiliselt inimõigusi nende suveräänsel territooriumil.

Euroopa Nõukogu ja see koda ei ole nende kohutavate sündmuste ajal vaikinud; selle asemel oleme kogunud fakte, uurinud väärkohtlemise juhtumeid ning neid selgelt ja ühemõtteliselt kritiseerinud. Dick Marty on teinud väga pühendunud tööd, mispuhul tahaksin teda tänada. Meie kolleeg Fava raport, mida minu fraktsioon toetas, nõuab päevavalgele tulnud meetodite kiiret lõpetamist, kuid mis selle asemel tegelikult toimub?

Näiteks Khaled el-Masri puhul tegi mu oma valitsus vaid mõni päev tagasi alandliku kummarduse Ameerika Ühendriikide valitsusele. See keeldub edastamast Ameerika Ühendriikide valitsusele Müncheni prokuröri taotlust härra el-Masri röövimises süüdistatava 13 LKA agendi väljaandmiseks. Miks? Lihtsalt seepärast, et sellise palve esitamine põhjustaks Washingtoni pahameelt.

Mul pole vastuväiteid oma riigile ega ELi ja Ameerika Ühendriikide ühistele jõupingutustele terrorismi vastu võitlemiseks, kuid kas see tähendab, et röövimine ja piinamine pole enam kuritegu? LKA agentidele ei saa ju ometi anda luba teha, mida iganes nad tahavad? Kas see on tõesti üleatlandiline julgeolekutsoon, millest Saksa siseminister just rääkis?

Meie põhiväärtuseid – ning eelkõige inimõiguste ulatuslikku kaitset – ei saa nn terrorismivastases sõjas ohvriks tuua. Euroopa Parlament ja Euroopa Nõukogu on seda tõsiasja põhjendatult rõhutanud ning ma loodan, et nõukogu ja komisjon jäävad sellele põhimõttele täielikult kindlaks ning järgivad seda oma tegevustes. Lubage öelda, et see, mida ma täna nõukogult kuulnud olen, on adekvaatselt väga kaugel. Ma ootan tõepoolest, et nõukogu käituks vastavalt tema enese poolt sõnastatud põhimõtetele ning järgiks Euroopa Parlamendi soovitusi.

Johannes Blokland, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Härra president, on möödunud peaaegu kaks aastat sellest, kui parlament otsustas luua ajutise uurimiskomisjoni; otsus, mis suruti läbi vaatamata tugevale vastuseisule ning põhjendatud vastuväidetele. Nüüd, kaks aastat hiljem, esitatakse taas vastuväiteid. Täna arutleme kahe raporti üle: härra Marty raport ja härra Fava raport. Viimatimainitu ei lisa midagi uut härra Marty raportile, millega me juba tuttavad oleme.

Euroopa Nõukogu raport oli liikmesriikidele süüdistuse esitamisel tasakaalukas ja ettevaatlik. Kahjuks ei saa seda öelda selle kohta, millega härra Marty raportit koostati. Tõsiasja, et me arutleme täna mõlema raporti üle, võib pidada edasiminekuks. See edasimineku koostöö valdkonnas avaldub õnneks põhiõiguste agentuuri kujul.

Fraktsioonide esimeeste konverents pööras õigustatult tähelepanu parlamendi ja nõukogu koostööle. Kui kaalul on põhiõigused, on koostöö hädavajalik, kuna põhiõiguste kaitsmine

on äärmiselt tähtis. Kui see on Ameerika julgeolekuteenistuste Euroopa territooriumil toimuva tegevuse uurimise eesmärgiks, siis peab nõukogu suunama sellesse ka oma jõupingutused. Kas üleatlandilistes suhetes õnnestub sõlmida kokkuleppeid terrorismi vastu võitlemiseks või jääb see ühepoolselt kehtestatud meetmete tasemele?

Arvestades kõiki terrorismivastaseid meetmeid, on õigustele pööratav tähelepanu sageli ebapiisav. Pärast kahte uurimist on aeg vaadata ettepoole ning parandada suhted Ameerika Ühendriikide kui võrdse partneriga. Tahaksin väga kuulda nõukogu kavatsustest suhete taastamise konkreetsete sammude osas. Kas jätkame surve avaldamist Ameerika Ühendriikidele, et selgitada välja salajaste kinnipidamiskohtade olemasolu ELi territooriumil või püüame selle kordumist ära hoida?

Lõpuks on mul küsimus presidendile. 14. veebruari arutelul küsisin, kas meile oleks võimalik esitada ajutise komisjoni läbiviidud uurimuste ligikaudsed kulutused. Sellekohast teavet pole tänaseni laekunud. Härra president, kas te saaksite korraldada finantsaruande ja uuringuaruande saatmise ning kas oleks võimalik, et ka nõukogu annaks mõningast teavet härra Marty uurimusega seoses tehtud kulutuste kohta. Härra Gawronskil on õigus: asi on maksumaksja raha kulutamises.

Jan Marinus Wiersma (PSE). – (NL) Härra president, tahaksin oma fraktsiooni nimel esitada mitmed märkused. Kahjuks tuleb täna tõesti tõdeda, et nõukogu ei ole Claudio Fava jaanuariraporti kohta osaliselt parlamendis tõstatatud küsimustele tegelikult vastanud. Mida on nõukogu nende tulemustega ette võtnud? Kas on toimunud reaalseid konsultatsioone raportites kirjeldatud tegevuste kordumise ärahoidmiseks?

Komisjoni vastuse suhtes oleme positiivsemalt meelestatud. Komisjon on asunud hindama terrorismivastase võitluse meetmeid ning seda, kuidas neid rakendada. Mul on väga hea meel voliniku teate üle selle kohta, mida saaks tulevikus teha selleks, et vältida inimesi ebaseaduslikult kuhugi mujale vedavate õhusõidukite maandumist Euroopa lennujaamades; meil peab olema kontrollsüsteem nende nn „riiklike õhusõidukite“ jaoks.

Järgmise punktina on meil muidugi hea meel selle üle, et on määratud järjekordne terrorismivastase võitluse koordinaator ning me soovime talle palju edu. Me olime Gijs de Vriesi ootamatu lahkumise üle veidi üllatunud; ta ei jätnud kunagi muljet, et see amet talle tegelikult väga meeldiks. Loodetavasti järgmisele koordinaatorile meeldib, tema positsioon tugevneb, ning tulevikus saaks koordinaator vastata vajadusel parlamendi küsimustele.

Pöördun nüüd härra Marty raporti juurde võimalike salavanglate olemasolu kohta Poolas ja Rumeenias. Nõustun siin juba varem tehtud märkustega selle kohta, et viimane raport põhines anonüümsete tunnistajate ütlustel. Härra Marty peab ikkagi selgitama, millised on Euroopa Nõukogu kriteeriumid, millal võib tsiteerida anonüümseid allikaid ning seega pole me päriselt rahul tema kasutatud lähenemisviisiga. Sellega tegeles palju inimesi, kuid uusi fakte ei ilmnenu. Ma arvan, et härra Martyl on aeg öelda, kas selle nimekirja võib kustutada, eriti kuna selles on kaks meie kolleegi. Ütlesin seda juba mõni aeg tagasi, kui pöördusin komisjonis härra Marty poole.

On jäänud veel viimane punkt. Muidugi on tähtis selgitada kodanikele, et mõnes ELi riigis esinenud juhtumid, nagu Euroopaväliste salateenistuste toime pandud inimröövid, ei saa uuesti korduda, et LKA-l ei lubata Euroopas riiklike võimude järelevalveta tegutseda. Näib, et ameeriklased tegutsevad teistsuguste reeglite järgi. Hiljutised näited, kus ameeriklased keelduvad väljaandmisest või Itaalia ja Saksamaa tagasisaatmisalvete täitmisest, kinnitavad

taas, et me tegutseme täiesti erinevate standardite alusel. Need kaks näidet peaksid andma meile mõtlemisainet selle kohta, kuidas toimib Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide vaheline koostöö siis, kui on tegemist terrorismivastase võitlusega. Kas ameeriklased tahavad järgida samasugust tasakaalu, kui tegemist on julgeoleku ja inimõigustega?

Sarah Ludford (ALDE). - Härra president, nõukogu eesistuja tõstis käed üles ja ütles, et ELil ei ole võimu midagi ette võtta, ta ütles, et piinamislendudel ja salavanglatel „ei ole midagi meiega pistmist, härra!“. Siis ütles ta, et nõukogu on tegelenud inimõiguste aktiivse edendamisega väljaspool ELi. Mul on tõesti juba päris villand sellest, kuidas eesistujad lõputult korrutavad Euroopa väärustest, kuid väidavad, et nad ei suuda anda ülevaadet inimõiguste rikkumistest ELi sees.

Kaks asja, mida võiks teha. Vaid 12 liikmesriiki on allkirjastanud ÜRO sunniviisilise kadumise konventsiooni, tähelepanuväärsed mitteallkirjastajad on Ühendkuningriik, Saksamaa, Hispaania, Poola ja Rumeenia – naljakas nimekiri – nagu loomulikult ka USA. Teiseks, te võiksite paluda liikmesriikidel vabatahtlikult võtta vastu Guantánamo vange, kellel on luba vabastamiseks. Ühendkuningriigi pidi selleks kohtusse kaebama, et ta taotleks viie oma residendi Ühendkuningriiki tagasi toomist. Kui EL nõuab Guantánamo sulgemist, mida me suures plaanis oleme teinud, siis ei tohi liikmesriigid oma sõnu süüa.

Ma nõustun volinik Frattiniga, et parlamendi uurimisest ei piisa. Meil ei olnud võimu ega politsei- või uurimistehnikaid, kuid esiteks ütlesin ma seda, et kannatanutelt ja teistelt saadud ja avaldatud tunnistused olid kaalukad, omavahel kooskõlas ja veenvad. Teiseks, on veidi liig panna pahaks parlamendi raportit, samas kui liikmesriigid keeldusid algatamast politseijuurdlust või kohtulikku uurimist.

Ühendkuningriigi luure- ja julgeolekukomisjon, mille nimetab peaminister ja mis annab aru peaministrile – mitte parlamendile –, heitis Briti julgeolekuteenistusele ette, et nad ei teadvustanud, et Luure Keskagentuurile edastatud teavet kuritarvitatakse inimeste röövimiseks, kadumiseks ja piinamiseks. Niisiis, kui meil on nii naiivne Briti luureteenistus, ei pane see mind ennast väga turvaliselt tundma.

On küll hea kuulda, et volinik Frattini paneb nüüd talliukse kinni pärast seda, kui hobune on jalga lasknud, ja lõpetab Euroopa õhuruumi kuritarvitamise eralennukite poolt, mis vältisid riikide lennukitele mõeldud kontrolle ega esitanud lennuplaane, kuid see ei vabanda eelnevat piinamislendude lubamist või sallimist üle Euroopa territooriumi või Euroopa salavanglatesse.

Mirosław Mariusz Piotrowski (UEN). - (PL) Fava raportil ja härra Marty esitatud Euroopa Nõukogu raportil on ühine joon: neis puuduvad igasugused tõendid. Need koosnevad reast raportöörade esitatud ähmastest väidetest terrorismis kahtlustatavate isoleerimise ja oletatavate Euroopas asuvate salajaste LKA keskuste kohta.

Fava raportit on arutletud mitmel korral ning oleks kahju siinkohal sellele veel aega raisata. Kuid tahaksin härra Martyt siiski siiralt õnnitleda. Tema sihiks oli algusest peale oma nimi kuulsaks teha ning sellega on ta kindlasti hakkama saanud. Mõlemad tema raportid on kahetsusväärse seisus ning naeruväärivad teda kui juristi. Härra Marty jõudis ilmselt järeldusele, et oma nime tuntuks tegemine poliitilistes ringkondades oli sellist hinda väärt. Muu hulgas ei lasknud ta rääkida vabatahtlikel, sealhulgas Euroopa Parlamendi liikmetel, keda ta raportis laimab, kuid kelle ärakuulamiseks ta aega ei leidnud.

Härra Marty ei suutnud vastata Poola võimude korduvatele kutsetele. Ta ei suutnud sellist käitumist parlamendi väliskomisjoni ees seistes selgitada. Härra Martyl on tõsiseid raskusi

faktide ja spekulatsioonide vahel vahet tegemisega. Ma mõistan, et niisugune tegevus ohustab tema algusest peale kavandatud taktikalist lähenemist ja strateegilist sihti, nimelt enda poliitilise tähtsuse tõstmist. Kahjuks kasutas ta oma ambitsioonide saavutamiseks Euroopa Nõukogu head nime.

Hélène Flautre (Verts/ALE). – (FR) Härra president, meie arutelu tooni määrab täna välja antud Amnesty Internationali avaldus. Selles öeldakse, et Saksamaa keeldub nõudmast teatud Ameerika kodanike, LKA liikmete väljaandmist, keda kahtlustatakse Khaled-el-Masri organiseeritud röövimises ja kinnipidamises ning tema piinamises.

Seotuna poliitilisest otsusest ei ole õigussüsteemil seetõttu vahendeid õigusemõistmiseks juhtudel, mis hõlmavad väidetavat inimõiguste rikkumist, mis on toime pandud terrorismivastase võitluse nimel. See ongi praeguse arutelu tuumaks olev olukord.

Härra nõukogu eesistuja, te räägite asjadest ning teete hüpoteetilisi avaldusi nagu: „terrorismivastane võitlus peab toimuma inimõigusi austades“. Me oleme teiega nõus. Kuid tänane arutelu näitab, et nüüd leiavad kinnitust tegelikud faktid: Euroopa Liidu liikmesriigid on kaassüüdlased LKA poolt Euroopa Liidu territooriumil toimunud salajaste kinnipidamiste ja väljasaatmiste kavas ning on sellest tulenevalt rikkunud seadust. See on nüüdseks tõestatud.

Nüüd küsime järgmist: milliseid algatusi kavandatakse? Millised on sellest olukorrast saadud õppetunnid? Millal kavatakse nõukogu neid ebaseaduslikke tegevusi selgesõnaliselt hukka mõista? Millal hakatakse avaldama liikmesriikidele survet täielike ja täpsete andmete saamiseks rahvusparlamentides ja ülemkogus liikmetega toimuva kohta? Millal jõutakse selleni, et liikmesriigid loobuvad kogu diplomaatiliste kinnituste andmise süsteemist?

Ma tervitan volinik Frattini teadaannet selle kohta, et on oodata raportit terrorismivastase võitluse meetmete tõhususe ja inimõiguste austamise kohta. Ma usun, et parlament oleks sellest raportist väga huvitatud ning ootan suure huviga selle raporti arutelu. Tahaksin teid siin ja praegu sellele arutelule kutsuda.

Giusto Catania (GUE/NGL). - (IT) Härra president, daamid ja härrad, ma leian, et see koda tegi märkimisväärset tööd, kiites heaks härra Fava raporti. Samuti leian, et Euroopa Nõukogu peaassamblee on andnud märkimisväärse panuse töö väljaselgitamisse, mis on nüüdseks kinnitust leidnud: on toimunud tuhandeid lende, kümneid röövimisi ning olemas on otsene seos Euroopa valitsuste ja ELi luureteenistuste vahel.

Meil on tunnistajate ütlused ning Euroopa Parlamendi erikomisjoni protokoll, mis kinnitab, et Euroopa valitsused on Ameerika Ühendriikide valitsusega koos erakorralise kinnipidamise üle nõu pidanud. See on tõestatud fakt ja avalik teave, mida minu arvates tuleb austada ka nendel kolleegidel, kes hääletasid raporti vastu.

Selle juures on vaid üks must auk: nõukogu vaikimine. See on üsna piinlikkust tekitav, lähtudes sellest, et kõik teised on oma seisukohta väljendanud. Kuid on üks anomaalia: kui nõukogu vaikib, siis valitsused tegutsevad. Pole tõsi, et valitsused silma kinni pigistavad; nad teevad kõik selleks, et töö väljaselgitamist ära hoida. Näiteks väldib Itaalia valitsus praegu LKA agentide väljaandmise taotlemist ning on võtnud appi isegi ametisladuse meetme, et Abu Omari juhtumi kohtulikku menetlemist aeglustada. Seega valitsused tõesti tegutsevad, samal ajal kui nõukogu jätkuvalt vaikib. Minu arvates on see vale! Selle koja suurepärase töö väärrib austust ning esimene märk sellisest austusest peaks kindlasti tulema nõukogult.

Wolfgang Kreissl-Dörfler (PSE). - (DE) Härra president, daamid ja härrad, parlamendikomisjon on oma töö teinud. Fakt, et LKA on Euroopas inimrööve toime pannud, on tõestust leidnud. Riiklikud süüdistajad Milanos ja Münchenis on selle igati selgeks teinud ja seda kinnitanud.

Kuid milline on praegu kehtiv poliitika, kui vastutavad ametnikud Berliinis ja Roomas keelduvad Ameerika Ühendriikide valitsusele vahistamiskäsku andmast – see on õige termin. Röövi toimepanijad – ning just nendeks tuleb Skopjes Khaled al-Masri röövinud LKA agente pidada – tuleb üle anda. Õigusriigi põhimõtetele rajatud riigis – mis meil kindlasti on – ei saa keegi seaduse eest kõrvale hoida. See on nii ka siis, kui Berliini kõrged julgeolekutöötajad väidavad, et oma tööd nõuetekohaselt tegevate Müncheni riiklike süüdistajate tegevus halvendab suhteid Ameerika Ühendriikide valitsusega: see ütleb paljugi nende inimeste meelelaadi ja õigusesse suhtumise kohta.

Jah, rahvusvahelise terrorismiga peab igal juhul võitlema, kuid selleks tuleb kasutada õigusriigi põhimõtteid, mitte päritoluriigile vastavaid metsiku lääne meetodeid, nagu LKA on siin näidanud. Kantsler Angela Merkel võib küll soovitada hiinlastel tungivalt inimõigusi austada ning Dalai laamat vastu võtta, kuid see pole piisav. Ka meil Euroopas tuleb teha kodutööd. Me ei saa lubada tugevat *à la carte* õigust, mida lubatakse vaid siis, kui see sobitub süsteemi.

Kui kuulen küsimusi komisjoni hinna, demokraatia tegeliku hinna kohta, siis tahan neile inimestele öelda: kallid inimesed, diktatuur on palju odavam, kuid öelge mulle selle hind! Seda hinda pole me nõus maksma!

Sophia in 't Veld Veld (ALDE). - (NL) Härra president, ma nõustun eelkõnelejatega. Liikmesriigid tegutsesid koos, nii nõukogus kui ka NATOs ning seega tuleb meil oma tegude eest ka nõukogus ühiselt vastust anda; ei saa peituda volituste ja subsidiaarsuse argumentide taha; asi pole kahe konkreetse liikmesriigi patuoinaks tegemises. Ikka veel öeldakse, et pole vaieldamatuid tõendeid. See pole vajalik, esiteks seetõttu, et meil on tunnistaja, härra Bush isiklikult, kes ütles: jah, kinnivõtmised toimuvad, jah, ebaseaduslikud kinnipidamiskohad on olemas. Lähen veelgi kaugemale: meie arvates on see suurepärase idee. Enamgi veel, lisaks meile esitatud kõigile teistele tõsiasjadele on faktid nii Saksamaa kui ka Itaalia kohtutes kinnitust leidnud.

Pealegi pole parlament kohus – härra Frattinil on selles osas õigus – kuid liikmesriikidel on mitte üksnes seaduslik, vaid ka poliitiline ja moraalne kohustus oma tegevuse eest vastutada, mitte üksnes kohtus, vaid ka oma kodanike ees. Kas nõukogu ja ministrid saavad oma kodanikele otse silma vaadata ning öelda, et inimõiguste rikkumine Euroopas jääb ka edaspidi karistamata? Kuna selleni asi just jõuabki. Süüdistused on äärmiselt tõsised ning kui nõukogu leiab, et nendes pole teragi tõtt, siis tuleb nõukogul need ümber lükata. Kui aga süüdistustes on veidigi tõtt, siis on faktid piisavalt tõsised uurimise korraldamiseks.

Lõpuks nõustun ma ka nendega, kes ütlevad „jah“ Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu vahelisele väljaandmislepingule; mitte ainult Ameerika Ühendriikide poolt kahtlustatavaks peetud isikute väljaandmiseks, vaid ka siis, kui Euroopa Liidu riigid taotleavad LKA agentide väljaandmist.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Härra president, eelkõneleja viitas president Bushile. Tooksin välja, et viimane ei maininud Euroopat ning me ei saa seetõttu tema sõnu kasutada. Ma ei käsitle Fava raportit, kuna sellest on juba palju juttu olnud. Keskendume hoopis Marty raportile.

Võiksime samahästi arutleda abstraktse maali üle. Ma ütlen seda seepärast, et abstraktne maal on olemas, isegi kui see jääb mõnikord mõistetamatuks. Pole võimalik kontrollida, kas LKA tegevust ja kinnipeetavate viibimist Poolas puudutavatel väidetest on mingit alust, nii nagu Himaalaja lumeinimese ning Šotimaa Lock Nessi koletise olemasolu kaudsed tõendid ei anna alust uskuda nende kahe olendi eksisteerimisse.

Parlamendi raport viitab LKA vanglatele, mis võivad asuda Ameerika sõjaväebaasides Euroopas. Parlamendi ette oleks täna õhtul võinud maanduda terve UFOde eskaader. Nad oleksid võinud maanduda, kuid pole seda ometi teinud. Muidugi, kui me moodustaksime uurimiskomisjoni, võib juhtuda, et see arvab risti vastupidist.

Raül Romeva i Rueda (Verts/ALE). – (ES) Härra president, nõukogu ja mõnd meie kolleegi kuulates jääb mulje, et oleme ikka veel 2006. aasta jaanuaris, nagu poleks sellest ajast alates midagi toimunud, kuid ometi on meil loodud uurimiskomisjon, mitmed raportid ning mis kõige tähtsam, Ameerika Ühendriikide presidendi tunnistus, et need sündmused tõepoolest aset leidsid.

Mida enamat on valitsustel ja nõukogul vaja, et anda Euroopa kodanikele usutav vastus ning teenida sellega mõned lisapunktid prestiiži ja tõsiseltvõetavuse osas? On ilmselge, et teooria ja praktika vahel valitseb tohutu lõhe.

Kutsutakse üles jäigemale lähenemisele ning ma olen sellega nõus, kuid tuleb nentida, et jäikus saab alguse faktidest ja tõenditest, ikka ja jälle kinnitatud faktidest ning seetõttu ei taha me teada üksnes seda, kes vastutab, vaid ka seda, kui kaugele selline vastutus ulatub.

Seepärast soovin, et härra Lobo Antunes vastaks keerutamata küsimusele: mida on teil veel vaja selleks, et nõuda Euroopa valitsustelt ja Ameerika Ühendriikide valitsuselt sellise mitmel korral hukka mõistetud käitumise lõpetamist? Mida on veel vaja selleks, et taastada prestiiž ja tõsiseltvõetavus, mida nõukogu ja Euroopa Liit tervikuna iga päevaga aina enam kaotab?

Jens Holm (GUE/NGL). – (SV) Härra president, nagu me kõik teame, on meie raportis dokumenteeritud 1245 ebaseaduslikku LKA lendu, 21 ebaseaduslikku röövimist ning arvukalt piinamise ja ahistamise juhtumeid. Me nõudsime Guantánamo sarnaste vangilaagrite sulgemist ning ELi garantiid, et selline väärkohtlemine enam kunagi ei korduks. Mida me saavutasime? Kahjuks väga vähe. USA jätkab oma väärtegevusi nn terrorismivastases sõjas. Nõukogu antud vastus meie olulistele nõudmistele oli masendav.

Ma tahan kuulda, et nõukogu lubaks avaldada USA-le survet, et nende röövimised lakkaksid ning et kõik vangilaagrid suletakse. Ma tahan, et EL – mitte ainult Euroopa Parlament – ütleks, et me astume välja inimõiguste kaitsmiseks. Ma tahan, et EL ütleks, et terrorismivastast võitlust ei saa kunagi pidada ebaseaduslike vahenditega. On selge, et inimõiguste eest tuleb võidelda ikka ja jälle ning iga päev. Tuleb olla jätkuvalt valvel ning tagada, et mitte ühestki süütust inimesest ei saaks nn terrorismivastase sõja ohver.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Enne 2006. aasta septembrikuu päeva, kui president Bush kinnitas salavanglate olemasolu kolmandates riikides, pidas Portugali valitsus usaldusväärseks Washingtoni tagatise selle kohta, et Euroopa liitlaste suveräänsust ega õiguslikkust pole rikutud.

Kuid pärast seda päeva, kui kinnitati mitmete rikkumiste toimumist Euroopas, oli hädavajalik uurida, kas sellesse oli segatud ka Portugal või Portugali agendid ning nende võimaliku tegevuse jätkamist ära hoida. Minu häbiks ja kurvastuseks hääletas valitsev

sotsialistide partei, minu partei, 10. jaanuaril 2007 parlamendi uurimiskomisjoni moodustamise vastu. Kuid praeguseks on tõestatud, et enam kui 100 korral peatusid Portugali lennujaamades kinnipidamiskavas osalevad lennukid. Hoolimata korduvatest palvetest, pole Portugali valitsus SEF (Portugali välisriigi kodanike ja piirivalve amet) tuvastatud kõige kahtlasemate lendude reisijate ja meeskonna nimekirju senini rahvusparlamendile ega Euroopa Parlamendile esitanud.

Samuti ei lubanud Portugali valitsus salateenistuse direktoril ega tema eelkäijatel alates 2002. aastast rääkida Euroopa Parlamendi missiooniga, kes külastas 2006. aasta detsembris Lissaboni. Portugali valitsus ei andnud rahvusparlamendile ega Euroopa Parlamendile paljuküsitud loetelu Guantanamo tsiviil- või sõjaväelendudest üle Portugali territooriumi. Kuni 2006. aasta detsembrini eitas valitsus selliste lendude olemasolu. Kuid need registreeriti ning koostatud loetelu kohaselt toimus perioodil jaanuarist 2002 juunini 2006 Ameerika Ühendriikide tsiviil- ja sõjaväelennukite 94 ülendude ja 17 vahemaandumist.

On tõendeid, et mitmetel sellistel lendudel veeti vange Incirlik baasist Türgis Guantanamoosse, sealhulgas „Bosnia kuuik“. Kui nimekiri jõudis Euroopa Parlamenti, ei eitanud Portugali valitsus selle autentsust, vaid väitis, et Guantanamo kinnipidamiskeskus pole sama mis Guantanamo sõjaväebaas ning et selle sõjaväebaasi lennukid olid väidetavalt „normaalsed“ ning toimusid ÜRO ja NATO egiidi all. NATO peasekretär on seda hiljem kirjalikult eitanud.

2006. aasta jaanuaris sain tõendid selle kohta, et Assooridel Lajese baasis oli märgatud Ameerika Ühendriikide lennukisse viidavaid aheldatud vange. Seda tõendit kinnitasid ajakirjanikud ning avaldati sellekohane reportaaž, sealhulgas hoonete fotod.

Härra president, hetkel toimub Portugalis kohtulik uurimine. Kahjuks ei algatatud seda Portugali valitsuse, vaid minu algatusel. Kuid tõde peab härra Durão Barroso valitsemisajast tänaseni parlamendi avastatud murettekitavaid fakte arvestades päevavalgele tulema.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). - (PL) Härra president, ka mina tahan oma sõnavõttus keskenduda Marty raportile, millele on selles kojas sageli viidatud. Põhjuseks on see, et raportit kirjeldatakse kui objektiivset tõde ja subjektiivseid hinnanguid ära vahetavat dokumenti.

Mina esindan parteid, kes on praeguse valitsusega opositsioonis ning oli opositsioonis ka eelmise valitsusega. Minu partei toetajad ei hääletanud praeguse ega eelmise presidendi poolt. Meie partei seisab kindlalt inimõiguste ja põhivabaduste eest. Meile oleks äärmiselt kasulik, kui saaksime kasutada selliseid vahendeid Poolas oma poliitiliste oponentide võitmiseks. Kuid kahjuks sellised vahendid puuduvad, kuna neid lihtsalt pole. Uurimine toimus ka Poola parlamendi egiidi all ning selle viis läbi alaline komitee, kus on esindatud opositsioon. Nad ei leidnud midagi; midagi ei leidnud ka lepitaja. Seepärast ei tohi me subjektiivseid hinnanguid faktidega segi ajada. Selliseid fakte pole olemas.

Giulietto Chiesa (PSE). - (IT) Härra president, daamid ja härrad, mitmed kuud on möödunud sellest, kui parlament esitas hästidokumenteeritud hukkamõistu raskete ebaseaduslike tegude suhtes, mille panid toime või mida eirasid mitmed Euroopa valitsused, kaassüüdlaseks Ameerika Ühendriikide salateenistused. Siis märkasime, et needsamad Euroopa valitsused tegid vähe või üldse mitte midagi selleks, et teha parlamendikomisjoniga koostööd tõe ning süüdlaste väljaselgitamiseks.

Komisjoni ja nõukogu avalduste valguses võib öelda, et asjad on kirjeldatud ajaga võrreldes väga vähe muutunud. Liikmesriikidelt nende salateenistuste tegevuse kohta adekvaatse

teabe nõudmiseks pole ära tehtud praktiliselt mitte midagi, välja arvatud kiiduväärsed kirjad, millele viitas volinik Frattini. Mitte midagi pole tehtud teatud riikide salateenistuste rolli ja sõltumatuse ümbersõnastamiseks, lähtuvalt Ameerika Ühendriikide vastavate teenistuste ilmsest üleolekust ja antud korraldusest.

Arvestades seda, mida me praegu teame näiteks Itaalia, Poola, Ühendkuningriigi ja Saksamaa kohta, tuleb öelda, et mõned Euroopa julgeoleku elutähtsad närvikeskused on allutatud Ameerika Ühendriikidele. Isegi kui meie peamine liitlane ei austa Euroopa seadusi ja põhimõtteid, ei saa me reeta Euroopa suveräänsust!

Kuid see muutub üsna talumatuks, kui me avastame, et meie peamine liitlane käitub meiega nagu impeerium, meie territooriumil meie seadusi ignoreerides või nende üle irvitades. Seepärast soovin väljendada oma rahulolematust nõukogu ja komisjoni avaldustega. Ma usun, et parlament peaks jätkama oma head tööd.

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Härra president, riigipoolne piinamise ja inimõiguste rikkumise ees silma kinni pigistamine ei aita kaasa terrorismi alistamisele. See süvendab ülekohtu tunnet ja soodustab uute terroristide värbamist. See on kibe õppetund, mis on saadud 30-aastasest võitlusest Põhja-Iirimaal. Silma kinni pigistamine inimõiguste rikkumiste ja piinamise ees ei ole demokraatliku riigi jaoks valikuvõimalus. Vastupidi, töötades terrori lõpetamise nimel, on ülioluline näidata oma pühendumust õiglusele.

See, et liikmesriigid ei ole parlamendi soovitudele reageerinud, on päris õdvastav. Ma pean ütleva, et sama kurb on näha, kuidas mõned selle koja parema tiiva esindajad jätkuvalt jaanalinnu kombel ilmselget eitavad. USA on tunnistanud kahtlusaluste ebaseaduslikku kinnipidamist, edasitoimetamist ja piinamist ning tegelikult võib see siiani jätkuda. Meie seda ei tea.

Mõned ELi liikmesriigid vaatasid sellele inimõiguste rikkumisele läbi sõrmede. Kahjutundega pean tõdema, et Iirimaa lubas oma territooriumil maanduda 147 Luure Keskagentuuri käsutuses oleval lennukil, millest mõned, nagu me teame, olid seotud vangide väärkohtlemisega. Iirimaal ei ole toimunud mingit parlamendi uurimist; parlament ei ole kuidagi kontrollinud Iiri julgeolekuteenistust ja kontrollitud ei ole Luure Keskagentuuri lennukeid. Iiri inimõiguste komisjon on teatanud, et vaatab läbi oma sellealased lepingud Iiri valitsusega ja esitab selle aasta lõpus ettepanekud selle käsitlemiseks.

Viimaks, lubage mul vastata härra Bloklandile, kes nõudis teavet selle kohta, mida see uurimine parlamendile maksma läheb. See on õigustatud küsimus, kuid ma võiksin vastu küsida, et millise hinna tema paneks inimõigustele. Millise hinna ta paneks piinamise ärähoidmisele? Ma usun, et sellistele asjadele ei ole võimalik hinda panna. Me peame kulutama nii palju kui vaja, et saada aru, mis toimub ja võtma meetmed selle lõpetamiseks.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Teen võimalikult lühidalt, kuid see arutelu hõlmas paljusid osalejaid ning tekitas mitmeid küsimusi. Nagu te kindlasti mõistate, härra president, pean pöörama mõnele neist küsimustest täielikku tähelepanu ning neile vastama. Mõistagi on selle koja liikmed arutelu käigus väljendanud mitmeid erinevaid seisukohti. Muidugi väärivad need kõik minu austust, kuigi ma ei saa nende kõigiga nõustuda. Mul on võimatu nõustuda eriti ühe minu kaasmaalase sõnavõtuga, kes viitas üksnes olukorrale Portugalis. Ma ei saa selle sõnavõtuga kuidagi ühineda. Kuid lahkavamatele vaatamata olen kindel, et kõik nõustuvad peamisega, et me osaleme vabaduse nimel terrorismivastases sõjas ning võime selle sõja võita vaid vabadust säilitades.

Nagu ma oma sõnavõtu alguses ütlesin, saab rahvusvahelise terrorismi vastast võitlust võita üksnes ühiste jõupingutuste abil ning austades Euroopa Liidu ja Ameerika Ühendriikide ühiseid väärtusi ja aluspõhimõtteid.

On tõsi, et nõukogul soovitati tungivalt tegutseda, kuid nagu ütlesin mina ja eelmised eesistujad, ei ole nõukogul iseenesest selles valdkonnas mingit sõnaõigust. Võite selle üle lärmi lüüa, kuid nii see kord on. Siin on täna nimetatud lepingu artikleid 6 ja 7. Nagu teada, sätestatakse nendes artiklites põhimõtted ja väärtused, kuid need ei määra pädevust. Institutsioonid võivad vastavalt nn „pädevuse andmise põhimõttele” kasutada vaid neile lepingus selgelt ja vahetult määratud pädevust. Nii toimivad liidu institutsioonid. Ent komisjon on täna siin esitanud rea ettepanekuid ja algatusi, millest mõned on juba ellu viidud ning mõned, mis tuleb veel ellu viia ning mis väärivad loomulikult nõukogu täit tähelepanu ja jõupingutusi. Nõukogu mõistagi tervitab komisjoni ettepanekuid.

Peale selle tahaksin öelda, et ka liikmesriigid on peamiselt parlamentide vahendusel koostanud mitmeid algatusi seoses Euroopa Parlamendi raportis toodud soovitud koostöös toimuvate uurimistega. Mis puudutab Portugalis toimuvat, siis esindan ma täna siin Portugali valitsust, mille on moodustanud sotsialistide partei, mille poolest Portugal on kuulus ning mis on meie maal eeskujuks võitluses demokraatia ja vabaduse eest. Mõistagi ei nõustunud ega nõustu ei valitsus ega sotsialistlik partei kunagi inimõiguste rikkumisega. Nagu ütlesin, on teretulnud kõik algatused ja jõupingutused tõe väljaselgitamiseks. Seepärast on oluline olla jäik ning jäik analüüs nõuab oletuste ja faktide eraldamist.

Mis puutub varem mainitud üleatlandilistesse suhetesse, siis kordab nõukogu, et üldiselt saab terrorismivastases võitluses üldisi sisejulgeolekumeetmeid, mis ei piirdu vaid ühe Euroopa Liidu liikmesriigiga, reaalselt ellu viia väga range koostöö raames Ameerika Ühendriikidega. Nagu märgitud, peab see koostöö muidugi põhinema viimasel Saksamaa eesistumise ajal toimunud üleatlandilisel tippkohtumisel tehtud avaldusel.

Franco Frattini, komisjoni asepresident . – (IT) Härra president, daamid ja härrad, ma ei usu, et keegi selles kojas võiks kahelda nende tegevuste ebaseaduslikkuses. Härra Fava raporti lisaväärtuseks on igapähe, kõigi kolme institutsiooni pühendamine selle tagamisele, et sarnased juhtumid enam kunagi ei korduks. See tungiv palve jõuab minuni Fava raporti järeldustest ning kujutab poliitilist punkti, mida tuleks rõhutada.

Seega on meil tegemist kahe aspektiga. Üks on strateegia, teiste sõnadega tulevikku vaatamine ning selliste sündmuste vältimine Euroopa territooriumil ning siis mineviku uurimise usaldamine meie kohtunikele. Teised on öelnud, et keegi ei usu nagu saaksime me asendada oma kohtunikke, kes peavad vastavalt õigusele uurima kõiki esitatud tõendeid, austades samas süütuse eeldust, nagu härra Fava meile meenutas. Minevik ja tulevik: need on kaks tähelepanu nõudvat taset.

Daamid ja härrad, Euroopa ja Ameerika Ühendriigid jagavad vaieldamatult põhiõiguste tagamise traditsiooni ja konstitutsioonilist tausta. Seetõttu usun, et piinamine, ebaseaduslik kinnipidamine ja isikute kinnivõtmine – isegi terrorismikahtlustuse korral – on vastuolus meie ühise üleatlandilise demokraatia ja õiguste taustaga. Seega seisneb minu poliitiline järeldus selles, et meil tuleb leida viis Euro-Atlandi sidemete tugevdamiseks, et tagada suurem julgeolek ning rohkem õigusi.

Oleks üsna vale näidata näpuga Ameerika Ühendriikide suunas, kui peaksime hoopis otsima viisi terrorismivastase võitluse ühiseks pidamiseks, mis põhineks õigusriigi ja

põhiõiguste austamisel. See on õppetund, mille mina isiklikult paljudest nimetatud soovitudest sain.

Siis on veel küsimus selle kohta, kuidas toetada meie suveräänsust. See on tõsine küsimus. Kuidas saab Euroopa tugevdada oma suveräänsuse ulatust, et muutuda Euro-Atlandi koostöös nõrgast tugevaks liitlaseks? Üheks näiteks on minu varasem viide Euroopa ühisele õhuruumile. Kui 2009. aasta jaanuaris hakkab kõigis 27 liikmesriigis kehtima ühine eeskiri ülelennu õiguste, lennukite definitsioonide ning ühise Euroopa taeva kontrollimise ulatuse kohta, siis on Euroopa oma suveräänsust toetanud. Lisaks sellele on komisjonil nimetatud etapil kahtlemata koordineerimis- ja järelevalvevolitused, kuna siis pole enam tegemist siseriiklike, vaid üleeuroopaliste eeskirjadega.

Lõpuks, härra president, annab käesolev arutelu meile veel ühe põhjuse põhiõiguste harta kaasamiseks tulevasse põhiseaduslepingusse või institutsioonilisse lepingusse kuidas iganes seda nimetada. See on täiendav põhjus, kuna selline institutsiooniline viide õiguste hartale annab ELi institutsioonidele volitused – sealhulgas järelevalve ja kohtusse pöördumine – sektorites, mis on tähtsal kohal meie kõigi igapäevaelus.

President. - Arutelu on lõppenud.

Claudio Fava (PSE). - (IT) Härra president, daamid ja härrad, tahaksin teada, kas oleks võimalik lisada lepingu artiklid 6 ja 7 meie arutelu protokollile. Kuulsime just nõukogult, et artiklites 6 ja 7 piirduakse põhimõtete sätestamisega. Nagu teada, kehtestatakse artiklis 6 põhimõtted, samas kui artiklis 7 sätestatakse nende põhimõtete kaitsemeetmed. Usun, et nõukogule ja minu kaasliikmetele tuleb seda tõsiasja meenutada.

President. – Kontrollime, kas see on kodukorra eeskirjade järgi võimalik.

11. Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika operatsioon Tšaadi idaosas ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosas (arutelu)

President. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused **EJKP operatsiooni kohta Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi põhjaosas.**

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* - (PT) Täna teid, härra president. Portugali eesistuja tänab võimaluse eest vahetada mõtteid võimaliku EJKP (Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika) operatsiooni korraldamise üle Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas. Darfuri konflikt jääb üheks ELi välispoliitika peamiseks prioriteediks. Meil on heameel hiljutise edasimineku üle ning eelkõige teadaande üle ÜRO ja Aafrika Liidu erisaadiku egiidi all arutelu alustamise kohta 27. oktoobril, et leida konfliktile rahumeelne lahendus, mis parandaks rahuväljavaateid Darfuris. Teiseks, peame positiivseks Julgeolekunõukogu resolutsiooni 1769 ühehäälselt vastuvõtmist, millega luuakse UNAMID (Aafrika Liidu ja ÜRO ühisoperatsioon Darfuris), mis lisab uut dünaamikat Darfuri konflikti lahendamiseks tehtavatesse jõupingutustesse.

Kuid selleks, et need jõupingutused vilja kannaksid, tuleb Darfuri konflikti käsitleda laiemas regionaalses perspektiivis. Konflikti negatiivne mõju naaberriikide humanitaar- ja julgeolekuolukorrale, eriti Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis, annab põhjust muretsemiseks. Meie arvates ei saa Darfuri konfliktile kestva lahendust leida, kui ei stabiliseerita olukorda nimetatud naaberriikides.

Nagu te teate, rõhutas nõukogu oma 23. juuli järeldustes tungivat vajadust tegelda Darfuri kriisi destabiliseeriva mõjuga humanitaar- ja julgeolekuolukorrale naaberriikides ning

kordas oma toetust mitmemõõtmelise ÜRO kohaloleku rakendamisele Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas.

Nõukogu otsustas samuti jätkata tööd võimaliku otsuse osas silla loomiseks Euroopa Julgeoleku ja Kaitsepoliitika nõukogu raames, et toetada seda mitmemõõtmelist ÜRO kohalolu, pidades silmas turvalisuse parandamist nendel aladel. Nõukogu otsustas samuti jätkata tööd võimaliku ühendusoperatsiooni osas Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames, et toetada ÜRO paljurahvuselist kohalolekut, võttes arvesse julgeoleku parandamist antud piirkondades.

Operatsiooni ettevalmistused on kestnud kogu suve. 12. septembril võttis nõukogu vastu kriisijuhtimise kontseptsiooni, milles sõnastatakse ühendusoperatsiooni peamised planeerimisparameetrid. Erilist rõhku pööratakse ohustatud tsiviilelanike, eriti pagulaste ja ümberasustatud isikute kaitsmise eesmärgile ning humanitaarabi kättetoimetamise hõlbustamisele, tõstes piirkonna julgeolekut.

Nende kahe riigi sisepoliitilise situatsiooni osas võtab nõukogu arvesse, et missioon peab säilitama oma sõltumatuse, erapooletuse ja neutraalsuse. Sellel ideel põhinev planeering on käsitlemisel, kooskõlas ELi kriisijuhtimise korraga. Järgmised sammud on operatsiooni ühismeetme heakskiitmine ja tegevuskava, sealhulgas jõudude struktuuri määramine. Operatsioon kestab ühe aasta ning loodetavasti vahetab selle välja paljurahvuseline ÜRO missioon. Mistahes EJKP operatsioon Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis peab põhinema ÜRO Julgeolekunõukogu otsusel ning viiakse läbi pärast ranget konsulteerimist ÜRO ja meie Aafrika partneritega.

ELis tervitatakse ÜRO Julgeolekunõukogu presidendi 2. augustil tehtud avaldust, milles viidatakse julgeolekunõukogu valmisolekule anda volitused mitmemõõtmelise kohaloleku loomiseks Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas. Mistahes ELi operatsiooni Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis peavad täiendama poliitilised algatused, millega võetakse käsile Darfuri konflikti regionaalne mõõde. Eriti tuleks toetada mistahes jõupingutusi, mis on suunatud Tšaadi ja Sudaani vaheliste suhete normaliseerimisele kooskõlas Tripoli ja Riyadh' lepingutega. Sudaani, Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariiki tuleks samuti julgustada austama nende kohustusi, mille nad võtsid siis, kui otsustasid mitte toetada oma territooriumilt teiste riikide suhtes mässumeelseid liikumisi.

ISTUNGI JUHATAJA: MARTINE ROURE

Asepresident

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad, pärast eilset ÜRO Julgeolekunõukogu otsuse nr 1778/2007 vastuvõtmist rahvusvaheliste jõudude paigutamise kohta Ida-Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas, on üks nüüd lahti, et nõukogu saaks lähipäevade jooksul anda oma heakskiidu EJKP operatsioonile nendes riikides. See on selgelt oluline edasiminekuks ning ma usun, et see on tervitatav. Operatsiooni sihtregioonid on hetkel üldise ebastabiilsuse ja ebakindluse olekus, mis mõjutab sadu tuhandeid tsiviilelanikke, kes on sunnitud elama äärmise haavatavuse tingimustes. Nagu teada, ei ole olukorra põhjuseks üksnes Darfuri kriisi mõju Tšaadile ja Kesk-Aafrika Vabariigile. Peale selle on veel nendele kahele riigile iseloomulikud endogeensed põhjused, eriti Tšaadi puhul.

Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi nendes piirkondades saab stabiilsust tagada vaid juhul, kui rahvusvahelised meetmed ning eriti Euroopa Liidu meetmed sisaldavad mitmeid tegureid. Siia kuuluvad esiteks, sõjaväelise või politseijõudude kohalolu kvaliteet Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis (KAV), teiseks lähenemine, mis ei põhine ainult julgeolekul, vaid

hõlmab ka abi osutamist ja poliitiliste struktuuride rajamist, ning lõpuks suutlikkus piirata Sudaani või Darfuri piirkonna mis tahes sekkumist Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis.

Lubage mul käsitleda esimest punkti: see on teise samba alla kuuluv teema. Nõukogu liikmed on väljendanud oma seisukohti selles küsimuses ning neil on eelolevate päevade jooksul kahtlemata veelgi rohkem öelda. Üks oluline element, mida tuleb sellise Euroopa kaitsejõu rakendamisel arvesse võtta, on humanitaarsooni kaitsmise vajadus. Seetõttu on minu ECHO meeskond teinud tihedat koostööd nõukogu sõjalise planeerimise spetsialistidega, võttes arvesse vajadust austada vastavaid mandaate ning tagada sõjaväe- ja humanitaarorganite vaheline kõrgetasemeline koostöö. Rõhusime eriti sellele, et Euroopa kaitsejõu kontaktametnikud oleksid kohapeal, et tagada tihedad seosed ja alaline teabevahetus humanitaar-organisatsioonidega.

Liigun nüüd edasi teise punkti juurde. Komisjoni pakutud toetusmeetmed hõlmavad kolme aspekti. Esimene hõlmab ÜRO juhtimisel toimuva Tšaadi politseioperatsiooni julgeolekuvaru. Sellega tagatakse põhimõtteliselt 800 Tšaadi politseiametniku väljaõpe, kes vastutavad põgenike ja ümberasustatute laagrites korra tagamise eest. On kriitilise tähtsusega, et see politseiaktsioon oleks eeskujulik. Samuti on väga tähtis, et kohalikud elanikud selle hästi vastu võtaksid. Selleks otstarbeks eraldatakse stabiilsusinstrumendi abil enne 2007. aasta lõppu umbes 10 miljoni euro suurune finantseering.

Pöördun nüüd humanitaarabi meetmete juurde. 2007. aastal eraldas komisjon pagulaste ja ümberasustatute ning ka Tšaadi vastuvõtivate kogukondade jaoks mõeldud erakorralise humanitaarabi ja mitmesektoriliste abiprogrammide tarbeks 30,5 miljonit eurot. Kesk-Aafrika Vabariik sai 8 miljoni suuruse toetuse ning sarnased summad on eraldatud ka 2008. aastaks.

Kolmas element puudutab reintegreerimist ja rehabilitatsiooni. Tšaadile ja Kesk-Aafrika Vabariigile eraldatakse lühiajaliselt 9. Euroopa Arengufondi täiendav finantseering umbes 13,1 miljoni euro ulatuses. Programm on mõeldud jätkama ECHO tegevusi, mille eesmärgiks on rehabilitatsiooni strateegia ja üleminek arengule.

Daamid ja härrad, need abimeetmed on vajalikud, kuid samas tuleb need siduda meetmetega, mis hõlmavad poliitilist protsessi. Püsiva stabiilsuse tagamiseks tuleb rahvusvahelisel ja Euroopa tasandil võetud meetmeid täiendada mitmete teiste tegevustega, mis on seotud õigusriigi taastamise, majanduse taaselustamise, õigus- ja julgeolekusüsteemide reformi ning valitsuse ja opositsiooniparteide vahelise dialoogiga. On ütlematagi selge, et see on tähtis element, eriti 2009. aasta valimisi silmas pidades.

Komisjon jätkab selle globaalse lähenemise edendamist Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis. Komisjon püüab samuti Darfuri konflikti lahendada, mitte üksnes humanitaarabi osutamisega ja ülesehitustöödel abistamisega, vaid toetades läbirääkimiste ja infovahetusprotsessi, millega me väga seotud oleme. Selles osas teavitasin hiljuti ÜRO peasekretäri Ban Ki-mooni ja Aafrika Liidu komisjoni esimeest Konarét sellest, et komisjon annab läbirääkimiste toetamiseks oma panuse Darfuri usaldusfondi. Peale selle finantseerib komisjon ka algatusi, mis on suunatud Darfuri ühiskonna kaasamisele konflikti lahendamises.

Karl von Wogau, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, humanitaarolukord Tšaadis, eriti piki riigi 1360 km piiri Sudaaniga, kuid ka Kesk-Aafrika Vabariigiga piirneval alal tingib minu arvates rahvusvahelise üldsuse sekkumise.

Viibisin Tšaadis mõni päev tagasi ning see jättis mulle oma mulje. Rohkem kui 400 000 pagulast ja ümberasustatavat on paigutatud piiriala laagritesse. Neid laagreid varitseb bandiitide ja marodööritsevate jõukude, kuid ka Sudaani janjawee-miilitsa pideva rünnaku oht. Olukord avamaal on veelgi keerulisem. Julgeoleku nappuse tõttu otsib aina rohkem inimesi varjupaika laagritest.

Nende inimeste raske olukorra leevendamiseks tuleb parandada piirkonna julgeolekut, nii et nad võiksid naasta oma kodudesse. See on keeruline väljakutse, millega toimetulekuks on vajalik vastutuse jagamine. ÜRO on osutanud abi politsei jõudude loomisel, mis saaks seejärel olla abiks julgeolekujõududele. Teiselt poolt paluti Euroopa Liidul saata oma vägesid janjaweed-miilitsa ning bandiitide eemalholdmiseks ning pagulastele, ümberasustatavatele ja tsiviilelanikele korraldatud rünnakute ära hoidmiseks.

Käesoleva resolutsiooni projektiga toetab Euroopa Parlament nimetatud operatsiooni, kuid teeb seda järgmistel tingimustel: esiteks, nagu osutas härra president ja volinik, poliitilised läbirääkimised peavad jätkuma, kuna lõpuks on meil vaja poliitilist lahendust. Ent kui me saadame väed, siis tuleb neile anda jõulised volitused, mis võimaldavad neil janjaweed-miilitsat ja bandiite eemale peletada.

Julgestamist vajab väga suur ala. Seetõttu peavad jõud olema ka piisavalt suured, et julgeolekuolukorda realselt parandada. Peab olema selge, et tegemist on Euroopa jõududega, millesse on kaasatud mitmed Euroopa riigid. Ka EUFOR peab saama piisavad vahendid oma volituste täitmiseks. Võttes arvesse vägede suhteliselt vähest tugevust ja piiriala ulatust, tähendab see seda, et läheb tarvis väljapaistvaid luure- ja transpordivõimalusi, kuna jõud peavad olema suutelised ohtu kiiresti tuvastama ning samuti kiiresti vastavasse sihtkohta jõudma.

Mitte mingil juhul ei tohiks tekkida olukord, kus Euroopa jõud Tšaadis suudavad kas volituste või vahendite puuduse tõttu kaitsta vaid iseennast, tegelikke volitusi täitmata. Euroopa Parlamendi järgmine tingimus on selge evakuatsioonistrateegia sõnastamine, milles nähakse ette, kuidas ja kes EUFORi pärast kavandatud ühe-aastast tegevust asendab.

Euroopa Parlament rõhutab käesolevas resolutsiooni projektis ka seda, et keerulise poliitilise olukorra tõttu piirkonnas peaks Euroopa jõud Tšaadis käituma neutraalse julgeolekujõuna ning kaitsema tsiviilelanikkonda. EUFORi kasutamine Kongos möödunud aastal näitas selgelt usutava erapooletuse ja sõltumatuse tähtsust operatsiooni õnnestumiseks.

Praeguses olukorras, kus jõu rakendamine piirdub ühe aastaga, võib Euroopa Liit teha olulise panuse humanitaarolukorra parandamiseks ning Aafrika Liidu toetamiseks, võttes regioonis suurema vastutuse. Mõlemad aspektid on hädavajalikud ning seega palun teil hääletada käesoleva resolutsiooni poolt.

Ana Maria Gomes, *fraktsiooni PSE nimel.* – (PT) Julgeolekunõukogu eile vastu võetud resolutsioonis 1778 sätestatakse, et olukord Sudaani, Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi piiriregionis ohustab rahvusvahelist rahu ja julgeolekut.

Parlamendi resolutsiooni ettepanekus tunnistatakse olukorra pakilisust ning Euroopa Liidu olulist vastutust kaitse pakkumisel. Suurem enamus selle koja liikmetest nõustuvad valitsusväliste organisatsioonide vajadusega sellel pinnal, piirkonna pagulastega, kes elavad armetutes tingimustes ja pideva hirmu õhkkonnas ning ÜRO peasekretäriaga. Need kõik kinnitavad rahvusvahelise kohaloleku pakilist vajadust selles piirkonnas, mis peab hõlmama ka tugevat sõjaväelist elementi. Resolutsioonis 1778 antud volituste tõhusaks täitmiseks ei sobi ükski riik ega mitmepoolne organisatsioon paremini kui Euroopa Liit. EJKP (Euroopa

Julgeoleku- ja kaitsepoliitika) on täisealiseks saanud ning eksisteerib just selliste eriolukordade jaoks.

ELi sõjajõudude piirkonda saatmise kontekstis võivad nõukogu ja Portugali eesistuja arvestada Parlamendi põhimõttelise toetusega. Kuid Euroopa Parlament on sunnitud väljendama oma muret missiooni teatud aspektide suhtes. Esiteks kardame, et liikmesriikide vastumeelsus tagada jõududele minimaalne personal ja vajalik sõjaväeline varustus vähendab suurel määral selle tõhusust. Tahaksime lisada, et mida väiksem on teiste liikmesriikide panus, seda märgatavam on jõudude Prantsusmaa esindus. Kuid missiooni eduks on kõige olulisem erapooletuse tajumine ning Prantsusmaad ei peeta selles regioonis neutraalseks osapooleks.

Teiseks palub Euroopa Parlament, et jõududega oleks kaasas ka diplomaatiline esindaja regioonis, et aidata kaasa rahvusliku leppimise protsessile Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis. Vaatamata seosele Darfuri draamaga, on ebastabiilsuse juured ka siseriiklikud ning neid on võimalik ületada üksnes sisepoliitiliste protsesside abil. Nagu Parlamendi resolutsiooni ettepanekus märgitud, ei saa Euroopa Liidu vaid 12 kuuks kavandatud operatsioon ilma tõelise poliitilise lepituspõhise piirkonnas rahu tagamisele kaasa aidata.

Lõpuks tervitab parlament volituste andmist jõududele, kes tegutsevad ÜRO harta VII peatüki alusel. On tähtis neid volitusi sellel pinnal korrektselt tõlgendada ning tagada, et Euroopa väed pakuksid ohustatud tsiviilelanikele proaktiivset kaitset, looksid humanitaarala rahvusvaheliste organisatsioonide jaoks ning kaitseksid ÜRO missiooni Kesk-Aafrika Vabariigis ja Tšaadis (MINURCAT). Lähiajalugu on Kigali ja Srebrenica sarnaste juhtumite näol täis traagilisi näiteid selle kohta, kuidas kaitsetu tsiviilelanikkond maksab rahvusvaheliste vägede pelglikkuse ja ülipedantsuse tõttu kõrgeimat hinda.

Loodame, et ühel päeval kasutatakse seda operatsiooni EJKP ja tõhusalt toimiva mitmepoolsuse musternäidisena ning et see tõendab Euroopa Liidu soovi ÜROd tugevdada ning aidata kaasa konflikti lahendamisele vastavalt rahvusvahelisele õigusele ning selles sätestatud kaitsevastutusele.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (NL) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, nagu juba mitmel korral öeldud, otsustas ÜRO Julgeolekunõukogu eile ühehäälselt edendada ühe aasta jooksul mitmemõõtmelist kohalolekut Ida-Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigi kirdeosas. Kohalolek hõlmab ÜRO tsiviil- ja politseimissiooni MINURCAT, mis järgib seda toetavat ja kaitsvat ÜRO ja Euroopa Liidu sõjaväelist missiooni, EUFOR.

Euroopa julgeoleku- ja kaitsemissioon tegutseb ÜRO harta VII peatüki alusel ning on äärmiselt oluline, kuna kasutab kõiki vahendeid oma ülesande täitmiseks ning annab parlamendi selgelt väljendatud soovile vastava jõulise mandaadi. See suurendab missiooni edukuse võimalust, kuid samuti tõstab oluliselt nii missiooni kui ka meie vastutuse taset.

Oleme parlamendis korduvalt väljendanud oma muret olukorra suhtes Darfuris ning juhtinud tähelepanu turvalisuse defitsiidi ja ebastabiilsuse laienemisele naaberterritooriumitele ja kogu regioonis. Rohkem kui 1 miljon inimest on sunnitud kas oma riigis või üle piiri põgenema. Neile saavad osaks kõikvõimalikud raskused ja vägivaldteod, kusjuures tavaliselt kannatavad kõige rohkem naised ja lapsed. Peale selle seab olukord ohtu Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi haprad rahukokkulepped, sest lisaks poliitilistele mässajatele näevad oma võimalust tsiviilelanike röövimiseks, kuritarvitamiseks ja mõrvamiseks ka tavalised bandiidid.

EUFORi ülesanne on seega kõike muud kui lihtne. Kuid enne selle teema juurde jõudmist tuleb mõelda, nagu proua Gomes ütles, vägede koondamisest ning mitte üksnes nende kogumisest vaid ka varustamisest. Tõehetk koidab igas liikmesriigis, kaasa arvatud minu riigis: hetk, kui lisaks headele sõnadele ja üllastele avaldustele tuleb meil kohale toimetada ka vahendeid – sõdurite ja materjali näol. See kehtib ka parlamendi puhul. Me nõudsimme õigustatult põhjalikku teavet ning oleme kasutanud oma volitusi dokumenteeritud ja põhjendatud soovitude andmiseks. Osaliselt tulime toime tänu pikale kindral Leaky osalusega arvamustevahetusele möödunud nädalal.

Meie soovitus on positiivne. Meie tööks ja kohuseks on tagada, et missioon asuks teele võimalikult ruttu ning parimatel asjaoludel.

Girts Valdis Kristovskis, *fraktsiooni UEN nimel*. – (LV) Proua juhataja, fraktsiooni Liit Rahvusriikide Euroopa eest nimel tahaksin rõhutada, et me toetame EJKP sõjaväelist missiooni maailma suurima rahuvalvemissiooni koosseisus Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis. Jutt käib kõige tõsisemast piiriülesest humanitaarkriisist maailmas. Tegelikult oleks ÜRO Julgeolekunõukogu pidanud meetmeid võtma juba palju varem. Nelja-aastane viivitus on läinud maksma 200 000 inimese elu, oma kodudest on välja aetud 2,5 miljonit inimest ning humanitaarabi osutajate suhtes toimuvad brutaalsed rünnakud. Võib ennustada, et Darfuri konfliktiga vallandunud kriisi ulatus annab võimaluse testida Euroopa Liidu poliitilist tahet ja sõjaväelist suutlikkust. Mõni päev tagasi kinnitas kindral Leaky liikmetele, et hoolimata rahastamisprobleemidest ning operatsiooni käigus tekkida võivate kõikvõimalike ohtude ja riskide prognoosimise keerukusest, suudab Euroopa Liit sõjaväelises tähenduses selle operatsiooni ellu viia sama hästi kui Bosnias ning sõjaväelisest seisukohast on operatsioon vähem intensiivne.

Angelika Beer, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, toon siinkohal veel mõned kõnealuse teemaga seotud arvud: 230 000 pagulast, lisaks 170 000 siseriiklikult ümberasustatud isikut ning ligikaudu 700 000 rünnakutest kaudselt ohustatud inimest.

Meil tuleb see kaitse lõhe või vaakum sulgeda. Euroopa missioon peab keskendumas just sellele. Eilsest alates kehtivad jõulised volitused. Neutraalsuse küsimuses pole veel lahenduseni jõutud. Hetkel tundub, nagu täiendataks juba Tšaadis viibivaid Prantsuse vägesid vaid mõne riigi esindajatega. See seab ohtu nii neutraalsuse kui ka missiooni edukuse.

Minu soov reedel otsust vastu võtvatele välisministritele on see, et nad tagaksid EUFORi missiooni tegevusala täpse määratluse. See pole praegu nii. Oleks katastroof, kui missiooni ei lubataks tegutseda seal, kus abi kõige pakilisemalt vajatakse, nimelt piirialal. Loodan, et Euroopa Liit peab Tšaadis valitseva režiimiga läbirääkimisi ning tagab missiooni õiguse tegutseda ka 35 km piirialal. Vastasel korral on see vaid hädine missioon, mis seab ohtu veelgi rohkem inimesi.

Tobias Pflüger, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (DE) Proua juhataja, selguse mõttes ütlen, et tegemist on EJKP missiooniga Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis vastavalt ÜRO harta VII peatükile; teiste sõnadega on see sõjaväeline operatsioon. Asi pole Sudaanis ega Darfuris. Prantsuse valitsus tahab seda ELi missiooni iga hinna eest. Ta tahab olla ise jõudude peakorteris ja operatsiooni peakorteris. Saksamaa ja briti valitsused on väga skeptilised. Prantsuse väed on juba Tšaadis. On üpris selge, et Prantsusmaa tegutseb Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis valitsuse kaitsejõuna ning tahab nüüd lihtsalt oma tegevust kaunistada ELi logoga. Prantsuse väed ei ole neutraalsed; vastupidi, nad on ilmselgelt

erapoolikud. Näiteks on nad pommitanud riigis tegutsevaid mässajaid. Mässuliste juhid on teatanud, et kui ELi jõud pole neutraalsed, asuvad nad nende vägede vastu sõjategevusse.

Olen kuulnud, et Põhjala lahingugruppi ei saa rakendada ning ÜRO resolutsioon nõuab avatud koostööd Tšaadi sõjaväe ja politseiga. Ilmselt pole Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariiki demokraatlikud riigid. Pagulaste tagasipöördumine ei kuulu ELi jõudude volituste alla ning see missioon on ausalt öeldes äärmiselt ohtlik. Meie fraktsioon hääletab esitatud resolutsiooni vastu, kuna usume, et olukord selle operatsiooni tulemusena ei parane, vaid hoopis halveneb.

Hubert Pirker (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, volinik, lubage mul härra Pflügerile ja teistele selgitada: ELi jõudude volitused on oma olemuselt humanitaarsed ning seisnevad pagulaste ohutuse tagamises Tšaadi ja Darfuri võimude eest, kasutades selleks ka sõjalisi vahendeid. ÜRO Julgeolekunõukogu on kinnitanud ÜRO volitustega Euroopa vägede kasutamist ning selle tulemusena on Euroopa Liit koheselt sattunud rahvusvahelise põhjaliku uurimise alla, et teha kindlaks, mida me välispoliitilises ja sõjaväelises tähenduses reaalset teha suudame.

Selle operatsiooniga kaasneb nii oht kui ka võimalus: oht tuleneb äärmiselt keerulistest poliitilistest parameetritest konfliktidest koormatud piirkonnas, kuid teisest küljest pakub see ka võimalust näidata, et Euroopa Liit on saavutanud välispoliitilise ja sõjaväelise suutlikkuse ning suudab tõepoolest selle piirkonna pagulasi kaitsta.

Praegusel hetkel on aga paljude arvates oht suurem kui võimalus. Seepärast koostas Euroopa Parlament juba nimetatud tingimuste loetelu: alates ajaliselt piiratud volitustest kuni eesmärkide ja ülesannete täpse määratluseni, EUFORi vägede ettevalmistuse ja tehnika nõuetekohasusest kuni evakuatsiooni strateegiat sisaldava tegevusmandaadi andmiseni.

Loomulikult peame lootma, et see operatsioon saab edu saavutamiseks vajaliku kohaliku valitsuse heakskiidu ning ka toetuse. Kuid ma usun, et me kõik nõustume praegusel hetkel sellega, et kui Euroopa Parlamendi esitatud nõudmised täidetakse, on edu väljavaated ohust suuremad ning me saame missiooni heaks kiita.

Michel Rocard (PSE). - (FR) Proua juhataja, volinik, härra nõukogu eesistuja, olen selle resolutsiooni ettepanekuga ning toetatava otsusega rahul ning tahaksin lisada järgmist: kui inimeste brutaalsus viib sellise tragöödia ja kannatusteni nagu Darfuris, siis nõuab meie südametunnistus solidaarset tegutsemist. Mul on südamest hea meel, et Euroopa Liit ÜRO peasekretäri esitatud palvele vastab.

Paljud liikmed ja diplomaadid, nende hulgas minu sõber ja kolleeg proua Gomes, rõhutasid just asja, et see operatsioon ei tohi mingil juhul näida Prantsusmaa huvide toetamisena või Prantsuse vägede kohaloleku laiendamisenä koorealuses piirkonnas. Ma loodan, et kedagi ei üllata, kui ka mina sellele seisukohale jõulist toetust avaldan.

Endise peaministrina võin teatud veendumusega öelda, et Prantsusmaa jätkuv kohalolek selles piirkonnas tuleneb lihtsalt ajaloolisest pärandist, kus koloniaalne vastutus nõuab solidaarsust kohaliku rahvaga, et aidata neil taastada rahu ja stabiilsus ning kuulutada tõhusa valitsemise algust. Prantsusmaal pole nimetatud regioonides enam mingeid strateegilisi ega majanduslikke huve ning ma kuulun nende hulka, kes oleksid juba ammu soovinud näha tagasitõmbumist: see oleks säästnud hulga raha ning oleks olnud meie endi huvides. Isegi Nigeri uraanivarud ei kujuta suuremastaabilist strateegilist huvi, on tarvis vaid piisavat rahu ja stabiilsust, et muuta need varud juurdepääsetavaks kõigile ning rajada konkurentsivõimeline turg.

Põhimõtteliselt on siis tegemist Euroopa, mitte Prantsusmaa rahukaitseoperatsiooniga ja nii see peabki olema. Lisaksin siiski hoiatuse: see visioon saab tegelikkuseks vaid siis, kui oma vägesid nõustub saatma suur hulk Euroopa liikmesriike. Oleks äärmiselt kahjulik, kui solidaarsuse vaim, mis ajaloolistel põhjustel on esitanud Prantsusmaale suuremaid nõudmisi kui teistele, heidaks teiste liikmesriikide puudumise tõttu olukorrale postkoloniaalse õhkkonna varju. See oleks mõttetu ning ma pole sellega nõus.

Lubage mul lõpetada järgmise märkusega. Täna hommikul meie kolleeg Gahleri esitatud suuline muudatusettepanek pole kahjuks asjakohane. Tšaadi Vabariik andis oma välisministri vahendusel operatsioonile põhimõttelise nõusoleku, mis edastati kirjaliku teatise vormis mitu päeva tagasi Julgeolekunõukogule. Minu käes on selle dokumendi koopia ning mul on hea meel see härra Gahlerile üle anda.

Eoin Ryan (UEN). - (EN) Proua president, ka mina toetan otsust saata 4 000 ELi sõjaväelast rahuvalvajatena Tšaadi. Reaalsus on see, et Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis valitseb praegu laialdane poliitiline ebastabiilsus. Me teame, et Darfuri piirkonnas Sudaanis toimub genotsiid. Kui rahuvalvajaid Tšaadi ei saadeta, on meil oht veelgi suuremale ebastabiilsuse ja vägivalda lainele ka väljaspool seda piirkonda Aafrikas.

Hinnanguliselt on Tšaadi põgenikelaagrites kuni 400 000 põgenikku Kesk-Aafrika Vabariigist ja Darfurist, kuid neid laagreid valvab vaid 250 valvurit Tšaadi armeest. Tšaadi põgenikelaagrite näol on tegemist tohutu humanitaarkriisiga ning rahvusvahelisel kogukonnal, sealhulgas Euroopa Liidul, tuleb aidata Tšaadi valitsusel selle eskaleeruva ja suureneva probleemiga toime tulla. Seda piirkonda hiljuti külastanud inimestelt kuuldud lood on kohutavad ja, nagu ma ütlesin, tuleb meil teha kõik endast olenev, et püüda seal praegu valitsevat inimlikku viletsust leevendada.

Ma toetan igati otsust lähetada Sudaani 26 000 ÜRO rahuvalvajad. Euroopa Liit peab olema nendes rahuvalve vägedes eesliinil. Ma tervitan ka mu enda valitsuses täna tehtud otsust, et viivitamata ja sügavuti tuleb hinnata, millist rolli võiksid Iiri rahuvalvajad tulevikus ÜRO ja ELi rahuvalve missioonides Sudaanis, Kesk-Aafrika Vabariigis ja Tšaadis mängida.

Michael Gahler (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, olukord Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis on põhjustanud sealsete inimeste raske olukorra ning seetõttu toetan ma põhimõtteliselt ELi osalemist olukorra stabiliseerimiseks ja asjassepuutuvate inimeste reaalsete elutingimuste parandamiseks.

27. augusti avalduses kirjeldas ÜRO Julgeolekunõukogu president rahvusvahelise üldsuse kavatsust kasutada ELi 12-kuulist operatsiooni, mille eesmärgiks oleks täita ajavahemik kuni ÜRO juhitud missiooni käivitumiseni. Seepärast ongi ELi operatsiooni piiratud ühe aastaga. Olen veendunud, et meil on vaja jõulisi volitusi; see tähendab, et me ei tohi piirduda vaid enesekaitsega, vaid peame suutma täita oma eesmärgid ka vastuseisu korral.

Julgeolekunõukogu eilse resolutsiooni tekstis osutatakse selles suunas: dokumendis viidatakse mitmemõõtmelisele kohalolekule, mis on mõeldud selleks, et aidata luua julgeolekutingimusi, mis soodustaksid pagulaste ja ümberasustatute vabatahtlikku, turvalist ja püsivat tagasipöördumist. Meil on volitused „võtta tarvitusele kõik vajalikud meetmed“.

Soovitan nõukogul tungivalt veenduda selles, et need jõud ei kujutaks vaid kosmeetilist täiendust Prantsuse vägedele. Ülema rahvuse osas tuleb samuti austada kohalikku tundlikkust. Kahjuks pole Prantsusmaa seni Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi konfliktides neutraalne olnud, vaid on traditsiooniliselt toetanud valitsust. Sel põhjusel peaks kohalikul

tasandil kasutatav teenistus- ja käskluskeel olema inglise keel, nii et kohalikud inimesed mõistaksid, et need eurooplased erinevad varasemast ajast tuntud eurooplastest.

Kui ma juba Briti küsimust käsitlesin, siis Ühendkuningriik on vältinud operatsiooni juhtimist Brüsselis asuva ELi peakorteri poolt ning minu arvates nõuab see märkimisväärset kriitikat. Ise mitte osaleda, kuid keelata samas teistele ühisstruktuuride kasutamine: seda ei tohiks me tulevikus väljalangejate suhtes lubada!

Mul on ikka veel kahtlusi eesmärkide saavutamise osas. Kas me oleme püstitanud selged eesmärgid? Kui paljud riigis ümberasustatud isikud peaksid aasta lõpuks koju tagasi jõudma? Kui paljud Darfuri pagulased peaksid Darfuri tagasi pöörduma? Kui aasta pärast teatepulka üle andes on laagrites ikka veel sama arv inimesi, siis pole meie saavutused olnud piisavad.

Kulutused on samuti märkimisväärsed: kuulsin, et ainuüksi sobivate maandumisradade ja peakorteri ehitamiseks kulub 100 miljonit eurot. Lisaks veel vägede ülalpidamiskulud. Kas nõukogu saaks anda täpsemaid üksikasju üldise finantsraamistiku kohta?

On jäänud veel viimane, kuid minu jaoks väga oluline küsimus: enne vägede rakendamist peame saama Tšaadi valitsuselt selgesõnalise kinnituse, et see toetab edaspidi ÜRO juhitud jõudude kasutamist mistahes koosseisus. Olen kolleegide ütlusi kuulnud. Tahaksin selle kohta Tšaadi valitsuse ametliku dokumendi vormis kirjalikku kinnitust, mitte ÜRO Julgeolekunõukogu ministri suulist avaldust. Sellise kinnituse korral saan hääletada ettepaneku poolt. Vastasel korral tuleb meil aasta pärast valida, kas operatsiooni pikendada või tagasi tõmbuda, jättes maha sõjaväelise vaakumi, kus võib väga kiiresti tekkida praegusele väga sarnane olukord. Sellisel juhul oleksime me lubanud sadadel miljonitel sõna otseses mõttes liiva joosta.

Alain Hutchinson (PSE). - (FR) Proua juhataja, volinik, härra nõukogu eesistuja, mul on hea meel, et saame täna arutleda ja hääletada minu arvates piisava tähelepanuta jäänud käsimumust puudutava resolutsiooni üle, kuna Sudaani, Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariigi piirialadel valitsev olukord on lihtsalt talumatu ning seda ei tohiks selles kojas kunagi unustada.

Mina seda ei unusta ning mul pole kavatsust libiseda vaikselt üle tõsiasjast, et kogu see afäär on üks paljudest teistsuguse välisilme taha peitunud Darfuri genotsiidi tagajärgedest. Alates 2003. aastast on Darfuri kriisi tekitanud kaks ja pool miljonit pagulast, neist 125 000 Tšaadis. Samuti on esinenud sadu tuhandeid surmajuhumeid.

Peale selle on ÜRO humanitaarabiasutused ja valitsusvälised organisatsioonid tänaseks pidanud oma laagrit vägivallast pääsemiseks 31 korral mujale viima, kuigi see pole hoidnud ära Sudaani politsei teostatud mitmete nende ametnike arreteerimist, 12 humanitaarabitöötaja mõrvamist ning veel viie töötaja kadumist.

Täna esitatav resolutsioon on selgelt suunatud tõhusa abi osutamisele piirialadel eksisteeriva olukorra lõpetamisel. Selline olukord on vastuvõetamatu, kuid see on selles maailma osas praegu ilmneva katastroofi mastaabis suure ulatusega.

Selles osas tahaksin rõhutada, et meie vastutus ei tohiks piirduda vaid konfliktsituatsioonis kiirreageerimiseks vajalike üksikute või kitsalt piiritletud operatsioonide toetamise või juhtimisega. Vastutus nõuab meetmete võtmist ka selliste konfliktide laiemas kontekstis. Samuti tuleb võtta meetmeid tulevaste sündmuste ennetamiseks, teiste sõnadega, teha kõik jõupingutused selleks, et sarnaste konfliktide toimumist täielikult vältida.

Minu sõnavõtu teine osa puudutab piirkonnas tegutsevate humanitaarbiorganisatsioonide olukorda. Viis, kuidas on kujunenud meetodid relvajõudude sekkumiseks ning humanitaarabiasutuste roll konfliktsituatsioonis annab märku sellest, et neid kahte poolt eraldav piir muutub üha ähmasemaks.

Kuna sõjaväelise ja humanitaarabipersonali vaheline segadus kaldub traditsiooniliselt humanitaarabiasutustele määratud missioonide kahjuks, leiame nüüd, et nii seatakse ohtu humanitaarabitöötajate ellujäämine ning sellega koos kõigi nende inimeste ellujäämine, kes nendest teenustest kasu peaksid saama.

Seepärast on elutähtis, et meie kaitsejõud ei sekkuks mingil viisil mitmete piirkonnas tegutsevate humanitaarabiasutuste operatsioonidesse. Mul on hea meel näha, et täna esitatud dokumendis sisaldub ka see punkt, mis on niivõrd oluline meie tulevase arengupoliitika osas nii selles piirkonnas kui ka mujal maailmas.

Colm Burke (PPE-DE). - (EN) Proua juhataja, ma toetan kindlalt Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika missiooni saatmist Tšaadi ja Darfuri piirile ja ma tervitan võimalust täna selle ettepaneku üle arutada.

Darfuri konfliktil on olnud kohutavad piiriülesed tagajärjed naabermaadele Tšaadile ja Kesk-Aafrika Vabariigile, kuhu on suundunud tohutud põgenike laviinid ja tekkinud on tuhandeid sisepagulasi.

Kõrgetasemelise ekspertide hinnangu kohaselt on see missioon teostatav vaatamata mõningatele märkimisväärsetele tegutsemis- ja julgeolekuprobleemidele. Infrastruktuur selles piirkonnas on vilets, puudus on veest ja logistika on keeruline. Sellisele missioonile on ohuks ka valitsusvastaste mässuliste rühmituste ähvardused, kuid nagu selgub hiljuti selles piirkonnas läbi viidud põhjaliku hindamise tulemustest, on kõik need probleemid ületatavad.

Nii et ei ole mingit põhjust rahuvalvajate lähetamisega veelgi venitada. Meil on olemas sõjaväeline võimekus, nüüd on vaja veel poliitilist taht.

Ma nõuan, et Iiri väed sellest EJKP missioonist osa võtaksid. See maailma kriisipiirkond vajab abi tõeliselt kiiresti ja Iirimaa võiks selle piiriala stabiliseerimise õilsas Euroopa jõupingutuses osaleda.

Selle operatsiooni jaoks võiks võtta väed Põhjala lahingugruppidest. Nagu need lahingugruppidki, on ka käesolev EJKP missioon mõeldud siduva operatsioonina. Alternatiiviks oleks praegu Liibanonis teenivate Iiri vägede ühinemine selle missiooniga.

Nendel relvajõududel on mitu õilist eesmärki. See parandaks piirkonna julgeoleku olukorda enne Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ja Aafrika Liidu lisamissiooni lähetamist Darfuri. Sellest oleks kasu ka humanitaarbiorganisatsioonidele, sest nii saaks avada siiani takistatud humanitaarkoridore. Kolmandaks aitaks see lõpuks kaasa Sudaani põgenike naasmisele.

Mina usun, et sellel missioonil peaks olema tugev mandaat jõu kasutamiseks viitega ÜRO harta VII peatükile, mis mõjuks vajaduse korral hirmutavalt, eriti tsiviiliskute, laagrite, külade, humanitaartöötajate, ÜRO politseinike vastu tehtud rünnakute puhul ja enesekaitseks.

Vihmahooaeg hakkab lõppema. Rünnakud põgenikelaagritele tõenäoliselt sagenevad, nüüd kui vihma lõppedes on omakaitse ja mässulised rühmitused hakanud rohkem liikuma. Praegu on aeg ÜRO tegutsemiseks. Tegevusetus maksab elusid. EL on selle missiooni

teostamiseks kõige sobivam organisatsioon ja, paljude hinnangute kohaselt, selleks hästi valmis.

Ma nõuan tungival, et nõukogu võtaks viivitamata vastu ühismeetme ja viiks asja lõpuni, et me ei jääks rongist maha ELi vägede saatmisel piirkonda, kus neid hädasti vajatakse.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE). - (EN) Proua juhataja, tundub et meil on täna pärastlõunal siin kojas palju tugitoolikindraleid! Meeleheitlik humanitaar- ja julgeolekuolukord Darfuris ja naabrusesse jäävates piirkondades Tšaadis ja Kesk-Aafrika Vabariigis nõuab kindlasti tungival rahvusvahelist sekkumist, kuid ma pean ütlema, et see on hoopis teine teema kui see, mis meil täna arutada on, milleks on tegelikult EJKP, nagu me nii paljudelt sõnavõtjatelt oleme kuulnud.

Ma olen alati olnud vastu vahendite raiskamisele, dubleerimisele, jaotamisele, tegelikult ilmsele kahepalgelisusele, mis kaasneb ELi sõjaväelise võimekuse arendamise püüetega. Ei ole olemas ELi vägesid, härra Ryan. Väed on liikmesriikidel ja on olemas juba hea väljaõppega struktuurid rahvusvaheliseks sõjaväeliseks sekkumiseks nende riikide poolt, kus juba on selleks kvalifitseerunud relvajõud ja missioonivõimekus. See toimub peamiselt NATO ja ÜRO kanaleid kaudu. ELi institutsioonidel on militaarasjades vähe panustada.

On selge, et EJKP entusiastide motiivid on põhiolemuselt poliitilised. Tõepoolest, keegi ütles, et Tšaadi tuleks vaadata kui poliitilist võimalust. EL pakkus ennast ÜRO-le, mitte ÜRO ei kutsunud ELi. EL on meeleheitlikult innukas, et kleepida oma institutsiooni silt veel ühe sõjaväelise operatsiooni külge, kuid üllataval kombel riikide sõjaväestaabid eurokraatide vaimustust ei jaga. Pikemate sideliinidega, rohkem kui tuhande kilomeetriga lähima meresadamani, vee- ja infrastruktuuripuudusega ja vastumeelsusega mässulisi rühmitusi rünnata, on Tšaadi missioon igast vaatenurgast ebakindel. Suurbritannia, Saksamaa ja Itaalia on juba öelnud, et nemad mingeid vägesid ei saada.

Mida need sõjaväelased tegema hakkavad? Kindlasti ei võta nad ette relvastatud vaenulikku elementi, kes jõhkra vägivaldga sellesse tohtu suurde Aafrika piirkonda tõi. Kahtlemata läheks suurem osa jõupingutustest enda kaitsmisele ja alalhoiule väga keerulises logistilises olukorras. Me peaksime tõepoolest lõpetama lollitamise ja humanitaartragöödia kasutamise poliitilise ettekäändena.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Pean väga lühidalt esile tõstma, et kõnealust ettepanekut saata Tšaadi ja Kesk-Aafrika Vabariiki EJKP (Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika) jõud, on toetanud enamuses selles küsimuses sõna võtnud liikmeid. Nagu teate, ning nagu täna juba mitmel korral öeldud, andis Julgeolekunõukogu vahepeal – minu mäletamist mööda eile – Euroopa Liidule volitused selle operatsiooni alustamiseks. Nagu öeldud, olid need volitused Euroopa Liidule vajalikud operatsiooni alustamiseks. Nüüd võib alustada kõigi sõjaväeliste ettevalmistuste ja plaanide elluviimist ning nõukogu esitab edaspidi muidugi ühismeetme kaudu oma seisukoha.

Leian, et selle protsessi alustamisega võib Euroopa Liit nüüd suunduda kavatsuse väljendamiselt ja lubadustelt praktiliste sammude ja tegevuseni. See vastab Euroopa Liidu seisukohale Aafrikale ja Aafrika rahvale pühendumise suhtes. Meil tuleb Aafrikat ja Aafrika rahvast aidata tiheda ja täieliku partnerluse abil, nii et nad suudaksid asendada konfliktid rahuga, vaesuse edasimineku, haigused tervise ja haridusega ning saavutaksid midagi seal, kus on väga vähe või mitte midagi. Nii saame tagada ka meie väärtuste ja põhimõtete austamise välispoliitikas. Portugali eesistuja tervitab seetõttu hiljutisi arenguid ning võtab

loomulikult arvesse selle arutelu käigus selgeks saanud paljude liikmete toetust sellele operatsioonile.

Juhataja. - Arutelu lõpetuseks olen saanud viis resolutsiooni ettepanekut vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2⁽¹⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 27. septembril 2007.

12. Olukord Birmas (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on nõukogu ja komisjoni avaldused olukorra kohta Birmas.

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, kõnealused läbirääkimised ja meie arutelu on väga aktuaalsed ning mõistagi jälgivad nõukogu ja Portugali eesistuja olukorda Birmas (Myanmaris) suure tähelepanuga.

Peaaegu 20 aastat, tegelikult isegi 1988. aasta sündmustest alates on Birma olnud tunnistajaks praegu toimuvatele demonstratsioonidele. Pole kahtlust, et paljude kommentaatorite viimaste sündmuste kohta öeldu on tõsi: nimelt see, et riik on jõudnud meie arvates kriitilisele ristteele.

Olukord on algusest peale olnud äärmiselt ebastabiilne ning kuigi oleme teinud kõik jõupingutused selleks, et Birma võimud ei peaks kasutama vägivalda, näitavad tänased sündmused kahjuks seda, et Rangooni sõjaväeline hunta jääb pärast aastatepikkusi korduvaid pöördumisi rahvusvahelise üldsuse palvetele jätkuvalt kurdiks.

Hea juhtimise korral oleks viimaste päevade olukord võinud viia pretsedenditu võimaluseni astuda esimesed sammud pakilise poliitilise reformi ning riigi rahvusliku ümberhindamise teel. Lootsime, et hunta võtab kuulda demonstrantide ühemõttelist sõnumit, et nende poliitika on läbi kukkunud.

Algselt ebaproportsionaalse kütusehindade tõusu vastu suunatud protest kasvas üle tohutuks protestiliikumiseks diktaatorliku valitsuse üldise poliitika vastu.

Riigis kasvavast pingest teadlikuna pole Euroopa Liit lihtsalt olukorda pealt vaadanud. Augustis mõistis liit koheselt jõuliselt hukka mitmete opositsiooniliidrite kinnipidamise, eriti nn „88 Generation“ aktivistide grupi, mis protesteeris peaaegu 500%-lise kütusehindade tõusu vastu. See nõudis kõigi poliitvangide vabastamist ning tõstis esile vajadust alustada avanemis- ja lepitusprotsessi ning poliitilist reformi. Alles eile saatsime New Yorgis kohtuva 27 välisministri koostatud Ameerika Ühendriikide ja ELi ühisavalduse kaudu selge solidaarsus- ja toetussõnumi Birma rahvale.

Pöördume võimude poole palvega austada munkade, nunnade ja tavakodanike õigust rahumeelseks demonstratsiooniks ning rõhutame, et see olukord kujutab uut võimalust Birma äärmiselt keerukate probleemide lahendamiseks.

Teises, samuti eile esitatud avalduses kutsus kõrge esindaja, härra Solana Birma võime ennast jätkuvalt vaos hoidma ning rõhutas, et tõelist rahu, stabiilsust ja arengut võib

---

⁽¹⁾ vt protokoll.

saavutada vaid poliitilise reformi, põhiõiguste ja vabaduste andmise ning kõigi osapoolte kaasamise kaudu.

Oleme olukorda arutanud ka New Yorgi ÜRO peaassamblee kahepoolsete läbirääkimiste partneritega. Jätkuvas Birmat puudutavas dialoogis selle regiooni partneritega, sealhulgas Hiina, India ja ASEANi (Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon) riigid, julgustame me viimaste regulaarseid kõnelusi režiimiga, asetades erilist rõhku järgmistele küsimustele: esiteks, Birma stabiilsus pikemas perspektiivis nõuab tõelist ja eelkõige poliitilist ümberkujundamist; teiseks, riigi avamine on oluline Birma arengu seisukohast ning samuti naabermaade ja kogu rahvusvahelise üldsuse huvides. Märkisime samuti, et ASEANi praegune Singapuri eesistuja on vähemalt vastanud riikliku avaldusega, kus avaldatakse lootust, et praegused protestid lahendatakse rahulikult teel.

ELi välisministrid arutasid Birmas kujunenud olukorda septembri alguses Gymnichis peetud kohtumisel ning sama teemat käsitleti ka eile New Yorgis, kus kohtusid kõik 27 välisministrit. Peale selle on küsimust arutanud Brüsselis asuv poliitika- ja julgeolekukomitee ning täna hommikul ka Aasia-Ookeania töörühm. On selge, et me hindame kõiki olemasolevaid võimalusi Euroopa Liidu järjekordse avalduse koostamiseks ning kuigi me loodame, et olukord ei süvene, peame olema valmis igaks juhtumiks. Samuti valmistame diplomaatiliste kanalite kaudu ette lisameedet ning meil on jätkuv kontakt ÜROga, eriti Ibrahim Gambari, peasekretäri erisaadikuga, kes kohtus juulis vahetult enne suvevaheaega eesistuja ning Euroopa Liidu institutsioonidega. Säilitame ka tiheda kontakti kolleegidega Genfis, kus inimõiguste nõukogu koostas eile terava avalduse.

Rangoonist meieni jõudnud murettekitavate uudiste tõttu tundsim eile õhtul kohustust koostada Birma võimudele järjekordne pöördumine, milles palutakse neil mitte reageerida vägivaldselt inimeste rahumeelsetele demonstratsioonidele. Mainisime selgesõnaliselt ka olemasolevate sanktsioonide suurendamise võimalust, nii et sõnum oli otsene ja selge. Viimasena korraldab Birma küsimuse täpsema arutelu homme Coreper (alaliste esindajate komitee).

Louis Michel, komisjoni liige. – (FR) Proua juhataja, daamid ja härrad, sarnaselt teistele Euroopa institutsioonidele tunneb komisjon suurt muret olukorra üle Birmas/Myanmaris. Oleme väga hoolikalt jälginud möödunud nädalate ning isegi viimaste tundide dramaatilisi sündmusi, mis said alguse vastupanuliikumisest ja budistlike munkade rahumeelsest protestist.

Nagu teada, esitas proua Reding komisjoni analüüsi üldise olukorra kohta 6. septembril: korduvad inimõiguste rikkumised, poliitilised repressioonid ja üldine majandusolukorra halvenemine. Lisaksin siia ka Birma/Myanmari valitsuse toime pandud rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumised tsiviilisikute ja vangide suhtes ning ICRC tegevusele üha karmimate piirangute kohaldamine. Viimaste nädalate jooksul on režiim lõiganud mingil määral enda loodud plahvatusohtliku sotsiaalse ja poliitilise olukorra kibedaid vilju.

Mida tuleks selliste sündmuste valguses teha? Võime mõelda, et olukorda iseloomustab *déjà vu* tunne, kuna see kuulutab 1988. aasta vägivaldsete repressioonide kordumist või leida, et oleme jõudnud ajaloolisesse pöördepunkti. Mõlemal juhul tundub, et sündmused Birmas/Myanmaris võtavad ettearvamatu suuna. Tõsiasi, et massilisel protestiliikumisel – mille raames tuli Rangoonis möödunud esmaspäeval tänavatele ligikaudu 100 000 inimest – puudub poliitiline kava või kindlad nõudmised, muudab olukorra ilmselgelt veelgi ebastabiilsemaks ning ohtlikumaks.

Me ei saa välistada võimalust, et režiim kaotab demonstrantide vastu astudes sündmuste üle kontrolli. Pole kahtlust, et täna nähtavad alandused, arreteerimised ja teesulud osutavad kõik sellele, et valitsus rakendab palju karmimat joont. Täna hommikul toimunud arreteerimised, võimude sekkumise brutaalsus ning tõsiasi, et on teatatud ohvritest, peaksid meie ärevust suurendama. Sellistes tingimustes on meie esmaseks eesmärgiks hoida ära valitsuse mis tahes vägivaldne reaktsioon ning soovitada vastutavatel isikutel näidata üles äärmist vaoshoitust. Aung San Suu Kyi ohutus ja heaolu on ilmselgelt üks meie peamine mure.

Kuid protestid on mingis osas pakkunud ka võimalust. Need näitavad režiimile, või vähemalt neile võimulolijatele, kellel on veel säilinud vähenegi reaalsustaju, et kehv poliitiline ja majanduslik juhtimine on viinud inimesed selleni, et nad ei karda enam tulla tänavatele oma liiga kaua kestnud meeleheitest sündinud viha väljendama.

Komisjoni teiseks mureks on seega tungiv soovitus rahvusvahelisele üldsusele veenda valitsust tegema žeste, mis on vajalikud minimaalse kindlustunde taastamiseks ning luua nii tingimused, millega sillutada teed riikliku lepitamiseni. Režiim peab kuulda võtma inimeste püüdlusi avatuse ja demokraatia suunas. Mõistagi peab praeguse kriisi mis tahes lahendus hõlmama osalust ja läbipaistvat protsessi, mis võimaldab kõigil Birma/Myanmari riiklikust leppimisest huvitatud osapooltel anda täieliku panuse riigi poliitilisse ja majanduslikku tulevikku. Selle sõnumi edastas minu kolleeg Benita Ferrero-Waldner ÜRO peaassambleega paralleelselt toimunud kohtumistel meie partnerriikidele.

Samuti on tähtis, et Birma/Myanmariga piirnevad riigid oleksid teadlikud oma konkreetsest vastutusest. Usun, et Hiina on juba mõistnud, et selline plahvatusohtlik olukord ei tule tema enda pikaajalistele huvidele kasuks ning võib avaldada otsustavat mõju. Kuid meil tuleb veenda ka Birma režiimi majanduslike vajaduste katmiseks märkimisväärse panuse andnud riike nagu India, Jaapan ja Lõuna-Korea, et nad teeksid praeguse kriisi lahendamiseks veelgi rohkem. ASEANi liikmesriigid peaksid samuti oma seisukohti kindlamalt väljendama. Olukorra halvenemine Birmas/Myanmari võib põhjustada kohutavaid tagajärgi kogu regioonile.

Lõpetuseks, komisjon tervitab ÜRO erilist rolli ning eriti erisaadik Ibrahim Gambari head tööd, kelle eelseisev visiit Rangooni on ülimalt tähtis. Kui Birma/Myanmari võimud otsustavad taas repressioonide kasuks, lükkab see riigi paratamatult veelgi suuremasse rahvusvahelisse isolatsiooni ning toob rahvale kaasa veelgi suuremad kannatused. Kui aga võimud valivad avatud ja demokraatliku dialoogi, siis tuleb neil selgitada oma riigi tulevikuplaane, määrata kindel kuupäev vabadeks valimisteks ja alustada siirast dialoogi oma partneritega. Nende tingimuste täitmise korral võivad Birma/Myanmari võimud loota Euroopa Liidu ja teiste partnerriikide toetusele.

Geoffrey Van Orden, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (EN) Proua juhataja, Euroopa Liit tunneb uhkust inimõigustele omistatava tähelepanu üle, kuid ometi tundub ta olevat võimetu tegutsema tõhusalt maailma türannrežiimide vastu, mis jätkavad aastast aastasse oma inimeste allasurumist. Tundub valitsevat arusaam, et avaldusest ja ühisest seisukohast piisab. Nõukogu eesistuja ütles eelmises arutelus, et me peame käima oma sõnade järgi. Ma nõustun temaga.

Kogu minu aja jooksul selles parlamendis olen ma võidelnud kahe konkreetse talumatu režiimi vastu: Mugabe Zimbabwes ja sõjaväe-hunta Birmas. Mõlemale on EL tähelepanu pööranud, kuid midagi ei ole muutunud. Meil peaks häbi olema.

Täna on meie tähelepanu pööratud Birmale, kus viimase nädala jooksul on kõigi Birma budistlike munkade liit juhtinud ulatuslikke tänavaproteste Rangoonis ja paljudes teistes Birma osades. Me oleme kõik šokeeritud, et meeletehtlikust olukorrast on saanud tragöödia. Üle maailma on levitatud pilte haavatud munkadest, suitsu mattunud pagoodidest ja peksasaanud tsiviilisikutest, kui julgeolekujõud alustavad oma mahasurumisi. Kinnitust on leidnud vähemalt viis surmajuhtumit ja sajad on haavatud. Raadiojaam Birma Demokraatlik Hää (*Democratic Voice of Burma*) hoiatas peaaegu nädal tagasi, et valitsus oli andnud loa tulirelvade kasutamiseks ja valmistus rahumeelsete demonstratsioonide vägivaldseks laialiajamiseks.

On viimane aeg lõpetada käte väänamine ja asuda tõsiselt tegutsema. Mul ei ole mingeid illusioone. Nagu Zimbabwegi puhul, peitub Birma muutuste võti tema naabrites, eelkõige Hiinas. Hiina on Birma suurim investor, kaubanduspartner ja relvatarinija. Täna on parlamendis kõrgetasemeline Hiina parlamendidelegatsioon, mida juhib rahvakongressi mõjukas liige Wang Yingfan. Ma esitasin talle täna hommikul tungiva palve, et Hiina võtaks midagi ette Birma režiimi vastu. Ta kordas, et Hiina ei sekku teiste riikide sisepoliitikasse, kuid kinnitas samas, et Hiina jätkab vaikse, kuid tõsise rolli etendamist ning paindlikkuse ja positiivsema lähenemisviisi nõudmist Birma režiimilt. Eks me näe, mis mõju sellel on.

Eile teatas Euroopa Liidu eesistuja, et vägivaldse reaktsiooni korral sanktsioone karmistatakse. Vägivald on nüüd alanud ja kui EL tahab maailma arenil mingitki usaldusväärset säilitada, peavad järgnema karmimad sanktsioonid. Meil tuleb selgelt näidata, et seekord peame me oma sõna ja peame sanktsioonidest kinni. Korduda ei tohi häbiväärne episood, kui Birma välisministril lubati mais osaleda Saksamaal toimunud ASEM-i tippkohtumisel, mis on karjuvas vastuolus EL-i enda reisiskeeluga.

Sanktsioonide kaalumisel ei saa me ignoreerida asjaolu, et üks väheseid Birmasse jäänud välisinvestoreid on TOTAL Oil. TOTAL aitab otseselt sõjaväe-huntat üleval hoida, varustades seda igal aastal sadade miljonite dollaritega, et see režiim saaks pidada üleval üht maailma suurimatest sõjavägedest.

Me oleme Birma kriisi nii pikalt arutanud ja nüüd on see käes. Me peame meeles pidama, et 20 aasta taguse Birma protestijate tapatalgute kesksed isikud on täna režiimi võimu juures. Kahju, et nõukogu ja komisjon ei ole nendes asjades aastate jooksul parlamenti rohkem kuulnud.

Täna esitame me veel kord tungiva resolutsiooni, see on lühike ja väga selge. Me nõuame Birma ametivõimudelt Aung San Suu Kyi kohest vabastamist, protestijate rahulejätmist ja esindusliku üleriigilise konvendi kokkukutsumist, kuhu kuuluks ka Rahvuslik Demokraatialiiga. ÜRO Julgeolekunõukogult palume me kohest kogunemist Birma olukorra arutamiseks ja seejärel viivitamatut eriesindaja saatmist. Nõukogule ja komisjonile ütleme me seda, et rääkida USA ja ASEANiga, et valmistada ette koordineeritud meetmete pakett Birma režiimi vastu, ning kui Birma vastab vägivaldaga ja ei reageeri vastavalt meie soovidele, siis ka majandussanktsioonid.

Barbara Weiler, *fraktsiooni PSE nimel*. – (DE) Proua juhataja, daamid ja härrad, Euroopa ning tegelikult kogu maailm on pööranud oma pilgu Birmale. Nagu minu Ühendkuningriigi kolleeg ütles, on täna esimest korda verd valatud, midagi ei saa enam varjata ning see loob arutelu uue olukorra.

Sotsiaaldemokraatide fraktsioon on vapustatud sõjaväelise hunta meelevaldajate vastu suunatud brutaalsetest meetoditest. Ootame ÜRO Julgeolekunõukogult kohest meetmete

võtmist ning kogu oma mõju kasutamist, see tähendab kogu mõju Hiina üle ning koos Hiinaga.

Teine täna edastatav sõnum peab olema Euroopa Parlamendi solidaarsus Birma rahvaga: meie solidaarsus, toetus ning jah, ka meie imetus selle maa kodanike julguse üle. Budistlikud mungad pole väike eliitvähemus. Nad on osa kodanikkonnast ning neid toetavad tuhanded inimesed. Demonstratsioonide ajendiks oli küll meelevaldne hinnatõus, kuid hunta on juba aastaid rikkunud inimõiguste ülddeklaratsiooni ning eriti Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni norme, töötajaid piinanud ning kohaldanud sunnitööd.

Globaliseerumise ajastul ei ole isolatsioonil enam kohta ning see on hea. Demokraatlikud põhiõigused ja universaalsete väärtuste süsteem kehtib ka Aasia mandril. Loodame, et Birma pikalt kavandatud konstitutsioon võetakse kohe päevakorda ning et Birmas – nagu ka Tais – toimuvad peagi demokraatlikud valimised. Demokraatia kehtestamine ja elluviimine nendes piirkondades on võimalik.

Peale ÜRO ja Euroopa peavad aktiivsemat osa täitma muidugi ka ASEANi riigid, eriti seetõttu, et nende püüdlused on sarnased ELi omadega. Filipiinidel toimuvad meeleavaldused on positiivne märk piirkonna solidaarsusest.

Teel demokraatiale ei ole tagasipöördumist, isegi Birmas.

Annemie Neyts-Uyttebroeck, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (NL) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, lubage alustada alandliku kummardusega Birma rahva uskumatu vaprusse ees, kes osalevad massilistes rahumeelsetes protestides oma riigi sõjaväelise diktatuuri vastu.

Režiim asus täna vägivaldsete repressioonide teele ning tunneme oma südames kaasa Birma rahva saatusle. Euroopa Liit peab selle vastu jõulisemalt protestima, mitte üksnes sõnades, vaid ka tegudes. Kui režiim jätkab repressioone, tuleb sanktsioone kiirendada ning kui mitte sundida, siis kutsuda kõiki veel Birmas tegutsevaid Euroopa ettevõtteid üles oma sealset tegevust lõpetama. ASEANi riigid peaksid samuti tugevdama oma positsiooni Birma suhtes ning India ja Hiina peaksid kasutama oma mõjuvõimu režiimi üle selleks, et julgustada seda alustama tõsist dialoogi Birma demokraatliku opositsiooniga.

Birma režiim mitte üksnes ei represseri oma rahvast poliitiliselt, vaid on lükanud rahva masendavasse vaesusse ja viletsusse, kuigi riigil on olemas kõik õitsenguks vajalik. Birma rahva massimeeleavaldused annavad piisavat tunnistust selle kohta, et Aung San Suu Kyi pole kindlasti üksi, vaid et temas näevad lootust enamik birmalasi. Birma režiim peaks talle koheselt andma tagasi täieliku liikumisvabaduse ning vabastama kõik poliitvangid, sealhulgas täna lisandunud.

Lõpuks tahaksin kutsuda Euroopa Liitu üles kasutama maksimaalselt ära nüüd meie käsutuses olevat instrumenti demokraatia ja inimõiguste edendamiseks.

Brian Crowley, *fraktsiooni UEN nimel.* – (EN) Proua juhataja, ma tahaksin tänada nõukogu eesistujat ja volinikku, aga ka kolleege seni esitatud tähelepanekute eest.

Birma rahvuslik liikumine demokraatia eest ütles 18 aastat tagasi: „Milleni peab asi jõudma, et rahvusvaheline kogukond veenaks Birma ametivõime demokraatlikult käituma? Kas meid peab tänavatel surnuks tulistama ja seda televisioonis näitama, enne kui rahvusvaheline kogukond reageerib?“

Kahjuks on see ennustus nüüd tõeks osutunud. Me näeme, et sõjaväeline režiim tapab tänavatel ja hirmutab üht osa Birma ühiskonnast – budistlikke munki ja nunnasid, kes elavad oma elu vägivaldatu filosoofia ja patsifismi järgi ning loovutavad teistele omaenda aega. Ei tasu arvata, et siinsed sõnavõttud aitavad meil oma eesmärki saavutada. Kuid õige ei ole ka see, et maailm on nii kaua vaikinud, enam me ei suuda vaikida. Ja nagu kolleegid on ütelnud, me saame kasutada oma mõjuvõimu, mitte üksnes Birma režiimi vastu, vaid ka Hiina, India ja Bangladeshi vastu, et oleks tagatud sidusus, sanktsioonidest kinnipidamine ja demokraatia nõudmine.

Mõistkem hukka vägivald rahumeelse protesti vastu, kuid tagagem ka see, et me saaksime neid protesteerijaid toetada.

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (ES) Proua juhataja, on selge, et hiljutised sündmused Birmas liiguvad tagasipöördumatu seisu poole. Tunnen, et ulatuslikud demonstratsioonid, milles osalevad mitte üksnes mungad ja nunnad, vaid tuhanded ja tuhanded inimesed, kes neid proteste on toetanud ja toetavad, saadavad selge sõnumi Birma sõjaväelisele huntale, kuid ka selge sõnumi maailmale, näidates, et Birma rahva mõõt on täis, et nad on olukorrast teadlikud ning et nad tahavad muutust.

EL ja rahvusvaheline üldsus peaksidki toetama just seda muutuste tegemise soovi. On selge, et pärast 30 aastat kestnud oluliste tulemusteta sanktsioone, peab kohaldatav poliitika võtma radikaalse suuna ning seepärast peab rahvusvaheline poliitika hõlmama sama regiooni riike: mitte üksnes varem nimetatud Hiinat ja Indiat, vaid ka Jaapanit ja praegust ASEANi eesistujat Singapuri. Seetõttu tuleks meil tervitada mitte ainult nõukogu ja komisjoni tehtud žeste, vaid ka ÜRO samme selge sõnumi saatmiseks poliitilistele oponentidele, sealhulgas eelkõige Aung San Suu Kyile, ning eriti demokraatia suunas liikumist. Ma usun, et seekord me ei saa ega tohi seda püüdlust hüljata.

Bastiaan Belder, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (NL) Proua juhataja, Birma militaarse režiimi ametlik nimetus on: riigi rahu- ja arengunõukogu. Praeguses kriisiolukorras kõlab see rohkem kui kunagi varem julma valena.

Hunta on juba aastakümneid toetanud võimu kuritarvitamist ja korralagedust. On arusaadav, miks seal ollakse statistika osas äärmiselt kokkuhoidlikud. Muide, suurem enamus Birma rahvast kannatab kahekordse ekspluateerimise all. Jah, neid ekspluateeritakse tõepoolest kahekordselt: siseriiklikul tasandil on rõhujateks riigi sõjaväelised juhid – kõik Birmas äri ajavad isikud peavad peaaegu eranditult tegutsema armee kaudu – ning välistasandil rõhub neid Hiina Rahvavabariik, mis teostab selles Kagu-Aasia riigis looduslike ja rikkalike põllumajanduslike ressursside äärmuslikus vormis ekspluateerimist. Rangooni diplomaadid lähevad tänapäeval isegi nii kaugele, et öelda: „Birmast on saanud Hiina poolprovintsi“. Põhjaosas, Hiina ehitatud koolides, õpetatakse esimese keelena mandariini keelt ning ametlik kohalik aeg on Pekingi aeg.

Proua juhataja, lõppude lõpuks on kõik Birma ja Hiina valitsejad peaaegu eristamatud. Seetõttu pöördun nõukogu ja komisjoni poole, et nad oleksid esimesed, kes võtaksid Birma valitsejad ja Pekingi jõuliselt vastutusele Birma rahvale kannatuste põhjustamise eest.

Luca Romagnoli, *fraktsiooni ITS nimel.* – (IT) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, kui meie resolutsioonid ja avaldused ei jää vastamata kirjadeks või nõrgaks hääleks nõukogu suure kõrva jaoks, siis kaovad need sündmuste keerises, mis kindlasti ei ühti meie istungite kavaga ega oota selle järele.

Mõni päev tagasi hääletasime peaaegu ühehäälselt Birma resolutsiooni poolt. Resolutsiooni põhjendustes tuuakse üksikasjalikult ära täna selles riigis toimuvad arvukad inimõiguste rikkumised, kuid jäetakse välja, et marksismist inspireeritud ning seejärel sõjaväeline režiim on oma rahvast rõhunud juba aastakümneid, kasutades selleks Hiina toetust, nagu hästi teada. Seal pole mitte üksnes rõhumist; tasub meenutada, et Birma režiim on süsteem, mille võim ja eelarve sõltub suurel määral narkokaubandusest.

Mis puutub Birma režiimi aastaid iseloomustanud repressioonidesse, tsenseerimisse ja laialtlevinud tagakiusamisse, siis tahaksin märkida, et kannatajad pole mitte ainult paljukiidetud Aung San Suu Kyi, ega ajakirjanikud nagu U Win Tin ega näitlejad nagu härra Zaganar või tuntud kodanikuõiguste aktivist Win Naing. Lubage öelda, daamid ja härrad, et lisaks neile on veel ka budistlikud mungad, kuid peale selle on veel paljud arvukad vähemused. Nende hulgas on eriti üks kultuuriline ja etniline grupp, keda kaks nädalat tagasi vastu võetud resolutsioonis ei mainitud: karenid. See rahvas on aastakümneid keeldunud allumast süsteemile, kus püsijäämine sõltub laste prostitutsioonist ja narkootikumide tootmisest.

Riigi rahu- ja arengunõukogu rahva protesti mahasurumiseks kasutatavate repressioonide taunimine ning Birmas demokraatia kehtestamise nõudmine üksi ei too rohkem kasu kui jõulised hukkamõistud, kinnipeetavate kohese ja tingimusteta vabastamise taotlused – rõhutan, et need on elutähtsad – ning kõik muu, mida me kirjutame, palume või ähvardame, ilma et sellest oleks erilist praktilist kasu.

Isegi USA president Bush, hoolimata tema paljudest tähenduseta märkustest enne ÜRO assambleed, on endale lisapunkti teeninud. Ta läks nii kaugele, et nõudis ÜRO sekkumist ning kõneles riigist, mis on kohaldanud hirmuvalitsust, kus põhiõigusi karmilt piiratakse, kus rahvusvähemusi taga kiusatakse ning kus laste sunnitöö, inimkaubandus ja vägistamine on igapäevane. Härra Bush jätkas teatega sanktsioonide karmistamisest, nii nagu Euroopa Liidu eesistuja.

Loodame, et neil on mingi eesmärk, sest kui seda pole, siis ei kuule me kindlasti ühtegi Birma sõjaväebaasi ega veelgi vähem Hiina baasi pommiähvardust. Birma opositsiooni olukord sarnaneb Kareni rahva aastakümnete pikkuse võitlusega: palju kära Euroopas ja Ameerika Ühendriikides, kuid las riik klaarib ise oma asju. Praeguse seisuga pole kaalul rahvusvahelisi huve; praegu on tavapärased tühjad sõnad Euroopa Liidu jaoks piisavad.

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja*. – (PT) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, püüdsin oma sõnavõttus väga lühidalt anda sellele kojale üksikasjalikku ja põhjalikku teavet kõigi Birma (Myanmari) küsimuses kohaldatud poliitiliste ja diplomaatiliste meetmete ning kontaktide kohta ning selles osas, kuidas me oleme olukorda jälginud ning mida me oleme teinud. Tahaksin nüüd toetada Portugali eesistuja otsustavust jätkata Birma sündmuste jälgimist ning samuti kinnitada, et eesistuja esitab loomulikult kõik meetmed, mis tema arvates tõestaks meie täielikku solidaarsust Birma rahvaga ning mis samaaegselt demonstreeriks Birma võimudele ühemõtteliselt, et riigi olukorra edasise halvendamise eest tuleb maksta kõrget hinda.

Juhataja. – Härra nõukogu eesistuja, härra Lobo Antunes, tahaksin teid Euroopa Parlamendi nimel tänada, et veetsite meiega kogu päeva. Teadke, et peame seda meeles.

Arutelu lõpuks olen saanud kuus resolutsiooni ettepanekut vastavalt kodukorra artikli 103 lõikele 2 ⁽²⁾.

Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 27. septembril 2007.

(Istung katkestati kell 17.40 ja jätkus kell 18.00)

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Richard Corbett (PSE), *kirjalikult.* – (EN) Birma on üks hullemaid ja kauem kestnud sõjaväelisi diktatuure maailmas. See on hoidnud omaenda inimesi haletsusväärse vaesuses, mis on täielikus vastuolus paljude tema naabrite majandusliku eduga. Repressioonid on olnud brutaaalsed. Kontakt välismaailmaga on tõsiselt piiratud ja olukord oleks juba unustusehõlma vajunud, kui ei oleks olnud Aung San Suu Kyi kangelaslikkust lootuse ja demokraatia püüete keskmene Birma inimeste jaoks. Ma loodan, et järgmised päevad on sõjaväelise režiimi lõpu tunnistajateks ilma täiendava verevalamiseta ja ma kutsun nõukogu ja kõrget esindajat üles avaldama kõikvõimalikku survet selle tulemuse saavutamiseks.

Glyn Ford (PSE), *kirjalikult.* – (EN) ELi ja ASEANi vahelise vabakaubanduslepingu raportöörina parlamendis olen ma kõigil meie kohtumistel ASEANi kaubandusministrite ja ametnikega selgelt väljendanud, et parlament peab olema tugevalt vastu igasugustele järeleandmistele praegusele Birma sõjaväelisele diktatuurile.

Viimaste päevade sündmused, kus budistlike munkade rahumeelseid proteste on rünnatud pisaragaasi ja padrunitega, on kohutava olukorra veelgi hullemaks muutnud.

Mul oli haruldane võimalus külastada Aung San Suu Kyid Rangoonis peaaegu 10 aastat tagasi, mil ta koduarest oli küllaltki leebe ja ta sai mõnikord külalisi vastu võtta. Ta väljendas absoluutselt selgelt, et tema kui demokraatlikult valitud Rahvusliku Demokraatialiiga esindaja ja juht, mille sõjaväeline režiim kukutas, soovib ELilt kõige karmimate sanktsioonide kehtestamist.

Nüüd peaksid EL ja liikmesriigid nõudma Julgeolekunõukogu kaudu ülemaailmseid ÜRO sanktsioone. Ei meie ega Birma rahvas ei jõua kauem oodata.

Jules Maaten (ALDE), *kirjalikult.* – (NL) Birmas etendub uus draama. Hunta otsustas astuda vastu tuhandetele rahumeelsetele demonstrantidele. See on äärmiselt kahetsusväärne, kuna on imepärane, et rahval on julgust hakata vastu ilma välise abita. Ma toetan Aung San Suu Kyi, U Khun Htun Oo, Ko Min Ko Naing ja teiste poliitvangide tingimusteta vabastamist ning kiireid demokraatlikke reforme.

Komisjon peaks optimaalselt ära kasutama demokraatia ja inimõiguste rahastamisvahendi eelarve 1. real ette nähtud erakorralise abi vahendeid, et tagada piisav toetus Birma sõltumatule meediale, inimõiguste aktivistidele ja valitsusvälistele organisatsioonidele.

Kõigi olemasolevate majandussanktsioonide edasine tugevdamine näib samuti vältimatu. Pooldan ühinemist Briti ja Ameerika meetmetega ning rangete piirangute kehtestamist Birmaga toimuvale kaubandustegevusele ja finantstehingutele.

Parlament peaks saatma Birmasse delegatsiooni, et anda olukorrale oma hinnang.

---

(2) vt protokoll.

David Martin (PSE), *kirjalikult.* – (EN) Olukord Birmas on äärmiselt murettekitav. Need, kes osalevad demonstratsioonides sõjaväelise režiimi vastu (sealhulgas mungad), näitavad üles tohutut julgust. Režiim on eelmisi demonstratsioone brutaalselt represseerinud ja näidanud vähest huvi oma rahva heaolu vastu. Tuleb suurendada rahvusvahelist survet sellele režiimile, sealhulgas võtta kohustus viia rahvusvahelisse kriminaalkohtusse need, kes lähipäevadel julmusei korda saadavad. ELil tuleb rääkida Hiina ja Indiaga, kes on sellele režiimile surve avaldamiseks paremal positsioonil, ja paluda neil sekkuda ja demonstrante kaitsta ja aidata neil taastada Birma demokraatia.

ISTUNGI JUHATAJA: MANUEL ANTÓNIO DOS SANTOS

Asepresident

13. Infotund (küsimused nõukogule)

Juhataja. – Järgmisena on päevakorras infotund (B6-0316/2007).

Nõukogule on esitatud järgmised küsimused.

Küsimus 1 on vastuvõetamatu (kodukorra II lisa A osa punkt 2).

Küsimus 2, mille on esitanud **Silvia-Adriana Țicău** (H-0597/07)

Teema: Galileo projekti väljavaated

Galileo projekt on Euroopa Liidu jaoks äärmiselt oluline projekt, kuna see on seotud kosmoseuuringute ja liikmesriikidevahelise koostööga ning seda võib kohaldada mitmes valdkonnas, sealhulgas transpordi valdkonnas.

Lähtuvalt selle projekti rahastamise praegusest ummikseisust tahaksin Euroopa Liidu Nõukogult küsida, millised on kavandatavad meetmed olukorra lahendamiseks ning milline on selle projekti raames kavandatav ELi koostöö kolmandate riikidega, näiteks Indiaga?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Nagu austatud parlamendiliige teab, analüüsis nõukogu 6.–8. juunil 2007 põhjalikult Galileo projekti olukorda ning võttis vastu vastavasisulise resolutsiooni. Selles resolutsioonis kutsus nõukogu komisjoni üles tegema ettepanekuid Galileo projekti mitmete aspektide osas. Komisjon võttis need ettepanekud vastu (19. novembril) ning loodame, et nõukogu pädevad organid vaatavad need läbi, pidades silmas vajadust võtta enne käesoleva aasta lõppu vastu terviklik otsus Galileo projekti rakendamise kohta, sealhulgas riiklik rahastamine ja riigi osalusmeetodid.

Kolmandate riikidega tehtavast koostööst rääkides tuleb meenutada, et nõukogu omistab suurimat tähtsust koostööle nende riikidega, mis ei kuulu Euroopa Liitu. Nagu teada, on alates 2001. aastast alla kirjutatud mitmed Galileo projektiga seotud koostöölepingud selliste ELi väliste riikidega nagu Hiina, Iisrael ja Ukraina. Need riigid panustavad Galileo programmi süsteemi määratlemise, uuringute ja tööstuskoostöö valdkonnas.

Mis puutub Indiasse, siis kirjutasi komisjoni ja India esindajad New Dehli 7. septembril 2005 alla koostöölepingule. Kuid komisjon on otsustanud jätkata konsulteerimist India võimudega, et viia leping vastavusse EÜ Galileo projekti puudutavate koostööalaste standardlepingutega ning võtta arvesse selle projekti viimaseid arenguid. Kohaldatavate eeskirjade osas peab nõukogu enne otsuse tegemist ära ootama komisjoni ettepaneku.

Kolmandate riikide positsiooni paremaks määratlemiseks võttis nõukogu käesoleva aasta 22. märtsil vastu otsuse, millega anti komisjonile volitused ELi väliste

riikidega läbirääkimiste pidamiseks, pidades silmas kokkulepete allkirjastamist nende osalemiseks Euroopa GNSS-i (globaalne navigatsioonisatelliitide süsteem) järelevalveorgani (GSA) töös.

Selle otsuse põhieesmärk on kehtestada kõiki ELi väliseid riike puudutav ühtlustatud lähenemine, sõnastades nende selged osalemismeetodid GSA raames.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Härra juhataja, tahaksin tänada riigisekretäri esitatud teabe eest. Kuid tahaksin tulla tagasi oma küsimuse esimese osa juurde, milleks on GALILEO projekti rahastamine. Soovin, et riigisekretär räägiks meile veel projekti tegeliku rahastamisviisi kohta ning seda, kuidas toimus komisjoni ettepaneku läbivaatamine ning milline võiks olla nõukogu reaalne otsus järgmiseks perioodiks.

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Ma ei saa ennustada nõukogu otsust kõnealustes küsimustes, eriti rahastamise osas. Seda küsimust tuleb arutada nõukoguga, koos teiste komisjoni viimastes ettepanekutes tõstatatud küsimustega. Võin austatud parlamendiliikmele kinnitada kahte asja: esiteks, eesistuja mõistab Galileo projekti strateegilist tähtsust Euroopa Liidu jaoks ning käsitleb antud küsimust sellest lähtuvalt, teiste sõnadega Euroopa Liidule strateegilist huvi pakkuva projektina; teiseks teeb eesistuja kõik selleks, et jõuda Portugali eesistumise vältel järeldusteni Galileo projekti põhiaspektide suhtes.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). - (ES) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, nõustun sellega, et Galileo on ELi jaoks pakiline esmatähtis projekt, kuid põllumajandustootjad on äärmiselt murelikud, kuna komisjon on esitanud idee kasutada Galileo projekti rahastamiseks ÜPP vahendeid. Kuna 2007. aastal tekkis ülejääk, siis muretsevad nad oma tuleviku pärast.

Minu küsimus nõukogule on järgmine: kas 27 ELi erinevat valitsust nõustuvad, et see peaks olema esmatähtis projekt ning et rahastamine peaks toimuma kas erakorralistest vahenditest või igal aastal tekkivate ühenduse eelarve jääkidest?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Täna teid, härra juhataja. Usun, et vastasin sellele küsimusele juba oma eelmises vastuses. Rahastamisküsimus on ikka veel lahtine. Nõukogu peab seda arutama, kuna sellekohast otsust pole veel vastu võetud. Muidugi on oodata, et liikmesriikide seisukohad erinevad ka selles küsimuses. Kuid leian, et tegelikult oleme saavutanud konsensuse selle projekti strateegilise olemuse osas.

Juhataja. - Küsimus 3, mille on esitanud **Bernd Posselt** (H-0599/07)

Teema: Bosnia ja Hertsegoviina põhiseadusreform

Milline on nõukogu seisukoht Bosnia ja Hertsegoviina reformide, eriti põhiseadusreformi ja Daytoni leppe reformi praeguse olukorra osas ning millised on kavandatavad meetmed selle riigi edasiseks uuendamiseks ja integreerimiseks?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Daamid ja härrad, Euroopa Liit hindab Bosnia ja Hertsegoviina reformide praegust kulgu iga-aastase arenguaruande põhjal, mis esitatakse novembris, nagu tavaliselt.

Nõukogu on mitmel korral korranud nelja põhitingimuse kiire täitmise tähtsust stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu läbirääkimiste lõpuleviimisel, nagu on sätestatud nõukogu 12. detsembri 2005. aasta järeldustes, pöörates erilist tähelepanu politseireformi elluviimisele. Kuid nagu teada, on poliitiline olukord viimastel kuudel Bosnia peamiste poliitiliste liidrite positsiooni radikaliseerumise tõttu väga pingeline olnud. Hetkel näib, et

reformi kava ning eriti politsei jõudude ümberkujundamise osas on väga raske konsensussele jõuda.

10. septembril kohtusid kõrge esindaja, härra Solana ning ELi eriesindaja Bosnias ja Hertsegoviinas, Miroslav Lajčák. Sellel Brüsselis toimunud kohtumisel väljendas härra Solana täielikku toetust ELi eriesindaja tööle ning hindas tema jõupingutusi Bosnia and Hertsegoviina poliitiliste liidritega kompromissi leidmiseks politseireformi suhtes.

Peasekretär ja kõrge esindaja, härra Solana kutsus Bosnia liidreid konstruktiivselt osalema viimases eriesindaja esitatud algatuses, et eemaldada viimane takistus Bosnia ja Hertsegoviina teel ELiga stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingu sõlmimisele. Samuti kutsus ta selle riigi võime üles vastutustundlikult käituma, et lõpuks tegutseda Bosnia ja Hertsegoviina rahva huvides.

Ka nõukogu on väljendanud oma toetust Bosnia ja Hertsegoviina jõupingutustele konstitutsioonireformi edendamisel, pidades silmas funktsionaalsemate riigistruktuuride loomist, mis suudaksid vastata Euroopa standarditele. Täitev- ja seadusandliku võimu tõhustamiseks on vajalikud jätkuvad jõupingutused ning samuti peame tugevdama riigi ja riigiasutuste vahelist haldus- ja koostöövõimet.

Euroopa Liit on ühinemiseelse abi rahastamisvahendi raames eraldanud Bosnia ja Hertsegoviina konstitutsioonireformi läbiviimiseks 1 miljon eurot. Nõukogu võttis 7. veebruaril 2007 vastu ühismeetme, millega muudetakse ja laiendatakse ELi Bosnia ja Hertsegoviina eriesindaja volitusi. Need muudetud volitused annavad ELi eriesindajale poliitilist abi ning võimaldavad tal konstitutsioonireformi käigus oma teenuseid pakkuda.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Bosnial ja Hertsegoviinal on tulevikku vaid siis, kui see muutub föderatsiooniks, mis ühendab võrdsetel alustel kõiki kolme rahvust, kuhu ei kuulu mitte ainult Hertsegoviina vaid ka Bosnia keskosa horvaadid. Minu küsimus on üsna spetsiifiline: mida saaks teha, kui selline üksus nagu Republika Srpska takistab politseireformi ning pagulaste tagasipöördumist seestpoolt, kuid EL lisab riigile tervikuna üksnes välist survet? Kas te räägite ka üksikisikutega ning avaldate neile survet või saab seda teha ainult keskriigi kaudu? Kui nii, siis on see väga raske.

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Väga hea, härra juhataja, austatud liige, selles osas saan öelda, et Euroopa Liit teeb olemasolevate diplomaatiliste vahendite abil ning eriti oma eriesindaja tegevuse kaudu kõik võimaliku selleks, et konstitutsioonireformid ja eriti politseireform praegusest ummikseisust edukalt välja tuua ning tagada takistuste kõrvaldamine. See on meie kohustus.

Nõukogu võtab muidugi arvesse kohapeal viibiva eriesindaja ettepanekuid ja arvamusi. Nagu austatud parlamendiliige ilmselt mõistab, on nõukogu teadlik olukorra keerukusest ning eriti praegusest ummikseisu ületamise pakilisest vajadusest.

Richard Seeber (PPE-DE). - (DE) Nagu riigisekretär teab, on potentsiaalne ELi liikmestaatus võimas ajend kõigis Balkanimaades poliitiliste ja majandusreformide läbiviimiseks. Lisaks kõigele seisavad ees väga intensiivsed läbirääkimised Horvaatiaga. Kas nõukogu saab anda ülevaate Horvaatiaga toimuvate läbirääkimiste hetkeseisust ning sellest, kas ja kuidas edeneb teiste riikide ühinemislepingute ellurakendamine?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Härra Seeber, nagu teate, on nõukogu korduvalt ja süstemaatiliselt esitanud oma seisukohad ühinemisprotsessi ning mitmete riikide, eriti Balkanimaade ELi perspektiivi kohta. Nõukogu on selgelt väljendanud Balkani riikide ELi

perspektiivi olemasolu. Tegelikult käivad ühega neist, nimelt Horvaatiaga, hetkel läbirääkimised selle riigi ühinemiseks Euroopa Liiduga.

Nagu ma juba ütlesin, esitab komisjon novembris nõukogule tavapärase teatise läbirääkimiste, eriti Horvaatia läbirääkimiste hetkeseisu kohta ning teeb oma ettepanekud.

See on meile õige hetk üksikasjaliku ja ajakohase ühinemisläbirääkimiste ülevaate saamiseks. Kuid vaatamata sellele, et siin-seal võib esineda teatud raskusi, probleeme või viivitusi, näib mulle läbirääkimistele antud isikliku hinnangu kohaselt, et need edenevad normaalsel kiirusel.

Juhataja. – Küsimus 4, mille on esitanud **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0604/07)

Teema: Innovatsiooni edendamise meetmed

Millised on Portugali eesistuja kavandatavad eriettepanekud innovatsiooni investeeringute 3% saavutamiseks?

Millisel moel osalevad innovatsiooni ja teadusuuringute edendamise rahastamiseks mõeldud meetmes VKEd, eriti mägipiirkondades, saartel ja äärepoolseimates piirkondades?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja*. – (PT) Nagu austatud parlamendiliige teab, ei ole Euroopa Liit innovatsiooni investeeringute sihtmäära osas kokkuleppele jõudnud. Sellist sihtmäära on praktiliselt võimatu määratleda ja kasutusele võtta, kuna innovatsioon hõlmab väga erinevaid tegevusvaldkondi ning neid on väga raske defineerida ja mõõta.

Seetõttu otsustas Euroopa Liit 2002. aastal võtta teadus- ja arendustegevuse, ehk T&A jaoks vastu soovitusliku koguselise sihtmäära. See on hästituntud Barcelona 3% eesmärk. Selle eesmärgi seadmine oli võimalik, kuna OECD Frascati juhendis rahvusvaheliselt määratletud T&A tegevusi on lihtsam mõõta ja kvantifitseerida.

Tuleks märkida, et seda eesmärki on hiljuti kasutatud eelistatud võrdlusindikaatorina, võttes arvesse viimastel aastatel esinenud raskusi erasektori T&A jõupingutustega ärisektori olulistest segmentides.

Kuid innovatsiooni ja teadustegevuse edendamise meede on Euroopa Liidu poliitika üks peamisi prioriteete. Seda teostatakse mitmete erinevate vahendite kaudu, nagu raamprogrammid ja CIP ehk konkurentsivõime ja uuendustegevuse raamprogramm, samuti kasutatakse ka struktuurifonde.

Seitsmenda raamprogrammi (FP7) ja CIPi loomisel peeti silmas VKEde vajadusi, kes on CIPi peamised kasusaajad. Seitsmendas raamprogrammis kehtestatakse 15% miinimumkvoot väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete osalemiseks eriprogrammis „Koostöö“ sätestatud teemaprioriteetidega kaetud uurimistegevuses.

Tuleks märkida, et seitsmenda raamprogrammi toetus väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele võib aidata tõsta nende konkurentsivõimet ja innovatsioonipotentsiaali. Mägipiirkonnad, saared ja äärepoolseimad alad saavad toetust struktuurifondidest. Neid toetatakse ka FP7 eriprogrammi „Koostöö“ vastavate teemaprioriteetide kaudu, eriti selles osas, mis puudutab nende transpordi, informatsiooni, side ja energiavaru olukorda.

Eriprogrammi „Võimekus“ raames tuleb avada ELi lähenemise ja äärepoolseimate alade teaduspotsentiaal. Lisaks olemasolevatele programmidele ja ergutusmeetmetele edendatakse innovatsiooni ka mitmete algatuste kaudu, mille osas toimuvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu läbirääkimised. Sii kuuluvad ka ettepanek luua Euroopa Innovatsiooni- ja

Tehnoloogiainstituut, EUROSTARS algatus, mis kaasab aktiivselt innovaatilisi väikeseid ja keskmise suurusega ettevõtteid, muud EÜ asutamislepingu artikli 169 alusel loodud algatused ning EÜ asutamislepingu artikli 171 alusel loodud ühised tehnoloogilised algatused.

Tuleb lisada, et komisjon valmistab hetkel ette ettepanekut võtta vastu strateegiline tegevuskava laiaulatuslikul avalikul konsultatsioonil põhinevate SETide ehk strateegiliste energiatehnoloogiate kohta. Ettepanek loodetakse esitada 2007. aasta lõpus. Sellega seoses tahaksin tõsta esile ka uut tööstuspoliitika lähenemist, mis keskendub säästva arengu kontekstis kliimamuutusele ning mille kohaselt innovatsioon ja väikeste ning keskmise suurusega ettevõtete roll kuuluvad Euroopa majanduse põhiaspektide hulka.

Kõigis neis algatustes on väga tähtis roll väikestel ning keskmise suurusega ettevõtetel. Mõned neist algatustest on suunatud ka konkreetsele huvile austatud parlamendiliikme nimetatud piirkondades, nagu näiteks juba kavandatud „täiendav“ algatus, mille kaudu koordineeritakse Läänemere uuringuid.

Portugali eesistuja on pidanud meeles T&A kulutuste 3% sihtmäära ning peab tõstma esile juulis Lissabonis konkurentsivõime nõukogu mitteametliku kohtumise arutelu, kus analüüsiti T&A riiklike ja erasektori investeeringute rolli ning riikliku poliitika meetmeid, mis võiksid selle eesmärgi saavutamisele kaasa aidata.

Nimetatud mitteametlik kohtumisel arutleti ka väikeste ning keskmise suurusega ettevõtete poliitikat, eriti selle mõju innovaatikale ja rahastamisele, internatsionaliseerimisele ja energiatõhususele.

Peale selle loodab Portugali eesistuja teaduse ja tehnoloogia valdkonna inimressursside ning infoühiskonna erimeetmete vajaduse esile tõstmisega aidata kaasa ka kogu Euroopa Liidus teadus-, arendus- ja innovatsioonialaste jõupingutuste tõstmiseks soodsate tingimuste loomisele.

Maria Panayotopoulou-Kassiotou (PPE-DE). - (EL) Härra juhataja, tahaksin nõukogu esindajat vastuse eest tänada ning küsida, kas liikmesriikide infrastruktuur ja hea valitsemistava ettevalmistamine võimaldavad selle ambitsioonika innovatsiooniprogrammi arendamist. Kas innovatsiooniprogrammi toetuskeemide kasutamise korral kohaldatakse liikmesriikidele kontrollmeetmeid?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Ma loodan, et sain austatud parlamendiliikme küsimusest õigesti aru. Kui mitte, siis palun mind parandada või küsimust täpsustada.

Ütleksin järgmist: austatud kolleeg teab, et kõik need teemad on väga otseselt seotud Lissaboni strateegiaga ning eriti Lissaboni strateegia „majandusliku“ aspektiga.

Hetkel hindame me Lissaboni strateegia uuest tsüklis lähtuvalt erinevaid aspekte. Üks hindamist ja arutelu vajavaid küsimusi on liikmesriikide roll selles valdkonnas ettenähtud eesmärkide saavutamises. See puudutab eriti väikeste ning keskmise suurusega ettevõtete innovatsiooni ja arenguga seotud meetmeid ning nende juhtimise peatükis muidugi ka viisi eesmärkide saavutamiseks.

Usume, et liikmesriikide valitsustel on selles osas täita tähtis roll ning muidugi on ka komisjonil kasulik jälgida liikmesriikide arengut ning seatud eesmärkide saavutamiseks vajalike poliitikate vastuvõtmist.

Justas Vincas Paleckis (PSE). - (EN) Eesistuja, vastates küsimusele mainisite te energiatõhusust ja ma usun, et see on õige lähenemisviis. Eile rõhutas volinik Potočnik ka seda, et esmasteks prioriteetideks on energiatõhusus ja kliimamuutuse vastu võitlemine. Ma tahaksin teilt küsida, milliseid täiendavaid meetmeid saab nõukogu võtta, et koondada kõik oma vahendid ja tähelepanu selle olulise energiatõhususe ja kliimamuutuse vastu võitlemise probleemi lahendamisele?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Nagu austatud parlamendiliige teab, võttis nõukogu märtsis vastu programmi, mida peetakse maailmas juhtivaks nii energeetika kui ka kliimamuutuse küsimustes. Euroopa Liidule saab Bali konverentsil osaks peaaegu ajalooline kohustus, kuna loodetavasti kehtestatakse seal uued süsinikdioksiidi heitmete piirmäärad Kyoto-järgseks perioodiks. Euroopa Liidul on selge kohustus toetada ja/või julgustada rahvusvahelist üldsust seadma endale ambitsioonikaid eesmärgi.

Seega, härra Paleckis, meil juba on väga ambitsioonikas programm kogu Euroopa Liidus rakendamiseks. Spetsiifiliste energiaküsimuste hulgas on nii ELis kui ka üksikutes liikmesriikides päevakorral ka energia säästmise küsimus. Võin öelda, et Portugalis – mul on selles osas vahetu kogemus – on see äärmiselt tähtis teema, millele oleme pühendanud hulgaliselt jõupingutusi. Kuid samas on nimetatud ka uutesse energiatehnoloogiatesse ning alternatiivsete energiaallikatega seotud teadusharudesse investeerimist.

Meil on palju teha. Loodame, et saame selle ka kiiresti ja hästi tehtud. Muidugi tuleb nüüd keskenduda kokkulepitud energia ja kliimamuutuse ambitsioonikale programmile.

Paul Rübiger (PPE-DE). - (DE) Täna toimus Euroopa Parlamendis hääletus ETI rajamise kohta ning oleme *de facto* nõus, et see peab olema esmaseks prioriteediks. Millal on oodata Portugali eesistuja esitatavat rahastamissetepanekut, mis tuleb seejärel võimalikult kiiresti koos Parlamendiga ellu viia? Kas teie arvates on ETI rajamisel vahekokkuvõtte ja tervisekontrolli seisukohast arvestatav roll?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Härra juhataja, kui lubate, pean härra Rübigerile ütlema, et Euroopa Tehnoloogiainstituut, selle tõhus käivitamine ning tõhus tööle rakendamine on Portugali eesistuja jaoks esmatähtis. Seetõttu püüdleme selle poole, et tagada kõnealuse instituudi asutamine enne Portugali eesistumisperioodi lõppu.

Kuid hoolimata sellest, et eesistuja võtab meetmeid ja teeb ettepanekuid, sõltub eesistuja sellekohaste ettepanekute vastuvõtmine ELi institutsioonidest. Võin tagada, et eesistuja püüab tegutseda võimalikult kiiresti. Nõukogu tervikuna ja institutsioonid tegelevad ka paljude teiste temade ja küsimustega ning me ei saa seda eitada.

Juhataja. - Küsimus 5, mille on esitanud **Dimitrios Papadimoulis** (H-0605/07)

Teema: Arengud Kosovos

Nõukogu peasekretär Javier Solana ütles 10. juulil 2007 ÜRO peasekretäriaga toimunud kohtumisel Kosovoga seoses järgmist: „... selle küsimusega kauem viivitamine ei tule kasuks“. Lisaks ütles prantsuse uudisteagentuur diplomaatilistele allikatele viidates, et Brüssel kaalus väga tõsiselt Kosovo tunnustamise võimalust, kuid ainult „kõige organiseeritumal viisil“.

Kuidas nõukogu selliseid arenguid kommenteerib? Kas saab kategooriliselt eitada ühepoolse tunnustamise võimalikkust, eriti kui see ennetab ÜRO vastavat menetlust?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Härra juhataja, daamid ja härrad, nagu teada kinnitas nõukogu 18. juunil 2007 oma seisukohta, et ÜRO erisaadiku, president Martti Ahtisaari koostatud terviklik ettepanek on aluseks ÜRO Julgeolekunõukogu uue resolutsiooni abil Kosovo küsimuse lahendamisele. Euroopa Liit väljendas oma toetust jõupingutuste intensiivistamiseks, et ÜRO Julgeolekunõukogu saaks resolutsiooni õigeaegselt vastu võtta.

Nagu te teate, on ÜRO Julgeolekunõukogu konsultatsioonid uue resolutsiooni üle hetkel peatatud, kuid ÜRO Julgeolekunõukogu on selle teema suhtes väga tähelepanelik. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peasekretär Ban Ki-moon tõstis oma augustis tehtud avalduses esile siderühma algatust selle kohta, et Pristina ja Belgradi vahelisi uusi läbirääkimisi juhiks Euroopa Liidu, Vene Föderatsiooni ja Ameerika Ühendriikide esindajatest moodustatud troika. ÜRO peasekretär palus siderühmal vastata 10. detsembriks. Uue läbirääkimiste perioodi idee taga on kavatsus, mille kohaselt troikal on abistav roll ning osapooled vastutavad uute ideede väljapakumise eest.

29. juulil 2007 nimetas peasekretär ja kõrge esindaja härra Solana suursaadik Wolfgang Ischingeri ELi esindajaks troikas. Seni on troika kohtunud osapooltega eraldi 10. ja 11. augustil Belgradis ja Pristinas, 30. augustil Viinis ning 18. ja 19. septembril Londonis. 27. septembril New Yorgis ÜRO Peaassambleega paralleelselt toimuval siderühma ministeeriumi tasandil toimuval kohtumisel arutavad ministrid läbirääkimiste staatuse üle ning peavad esitama avalduse, mille eesmärgiks on seda protsessi hoogustada. 28. septembril peetakse New Yorgis ka järgmised troika ja osapoolte vahelised eraldi kohtumised, millele võib samal päeval järgneda esialgne vahetu osapoolte kohtumine.

Nagu härra Solana rõhutas, tuleb nüüd tagada osapoolte konstruktiivne koostöö antud protsessis ning pidada sisulisi läbirääkimisi. Troika protsessi järelduste alusel peab ÜRO peasekretär esitama ÜRO Julgeolekunõukogule vastava raporti. Nagu aru saate, on praeguses staadiumis veel liiga vara nende protsesside tulemusi ette ennustada.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL). – (EL) Härra juhataja, alles eile ütles Condoleezza Rice, et Kosovo saab iseseisvaks. Ameerika Ühendriikide stsenaarium on selge: ühepoolne iseseisvuse väljakuulutamine detsembriks ja selle kohene tunnustamine USA poolt.

Milline on nõukogu seisukoht sellise teguviisi rakendamise suhtes? Kas teid huvitab Albaania natsionalismi tõttu ulatuslikus piirkonnas süvenev ebastabiilsus? Kas nõukogu kavatseb lõpuks tegutseda ühtselt, läbinägelikult ja ühiselt?

Lugesin ajalehest New York Times, et Euroopa diplomaadid kiirustavad tõrjuma nõukogu seisukohta, mis järgib orjalikult Ameerika Ühendriikide arvamust. Miks te ei ütle meile, mida räägivad nõukogu diplomaadid? Soovime selget vastust.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Ma pole proua Riis-Jørgenseni avaldusi lugenud ega kuulnud ning ei soovi seetõttu neid otseselt kommenteerida. Kuid ütleksin siiski järgmist: nüüd on meil protsess, mida jälgida, protsess, mida juhib Euroopa Liidu, Vene Föderatsiooni ja Ameerika Ühendriikide esindajatest moodustatud troika.

Troikal tuleks lasta oma tööd teha ning selleks on tarvis rahulikku ja kindlat õhkkonda. Mis puudutab Euroopa Liitu, siis on troikal muidugi meie täielik toetus. Peale selle on troikal väga selged volitused esitada detsembris raport, kus toodud järeldustes ja tõenäoliselt ka soovitusel peaks kajastuma viimaste kuude jooksul tehtud töö. Seepärast loodame, et see töö viiakse lõpule, raport avaldatakse ning troika esitatud soovitusel tehakse samuti meile teatavaks.

Euroopa Liidu jaoks on eriti oluline jääda ühtseks ja sidusaks, sõltumata sellest, millised on troika raportis nimetatud järeldused ja soovitusel ning Kosovo tulevikuväljavaated. Seda on Portugali eesistuja alati taotlenud ning oleme kindlad, et seda taotlust võetakse kuulda.

Bernd Posselt (PPE-DE). - (DE) Härra eesistuja, kas teate, et härra Papadimoulis on siin täiesti eraldatud? Kas olete kursis selle koja vastu võetud resolutsiooniga, kus 75% liikmetest oli Ahtisaari-Rohani kava poolt ning kindlasti rahvusvahelise järelevalvega suveräänsuse poolt? Kas teate, et me välistasime ühemõtteliselt Kosovo jagamise võimaluse? Samuti tahaksin küsida, mida arvate kuulujuttudest Kosovo jagamise kohta, mille on tegelikult välistanud nii siderühm kui ka Euroopa Parlament.

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Kosovo jagamise või eraldamise küsimus ei ole päevakorras, samuti ei ole see seotud troika tööga.

Juhataja. - Küsimus 6, mille on esitanud **Philip Claeys** (H-0611/07)

Teema: Kasahstani kandideerimine OSCE eesistujaks

On teatatud, et Kasahstan kavatab 2009. aastal kandideerida OSCE eesistuja kohale. Eesistujaks oleva riigi välisminister esindab organisatsiooni ning koordineerib kõiki OSCE tegevusi.

Kasahstani tuntakse kui riiki, kus pole kunagi toimunud rahvusvahelistele standarditele vastavaid valimisi ja kus inimõigused on väga kehvad seisus.

ELi liikmesriigid tegutsevad OSCEs sageli ühtse üksusena. Üksmeelsust on eriti oodata niivõrd fundamentaalses küsimuses, nagu seda on ebademokraatliku riigi kandideerimine OSCE eesistujaks. See raske otsus tuleb vastu võtta novembris.

Kas üldasjade nõukogu on Kasahstani kandidatuuri vastuvõetamatuse osas ühel meelel? Kas liikmesriigid näitavad ka siin oma ühtsust?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Täna teid, härra juhataja, austatud liige. Euroopa Liit ei ole veel teinud mingit otsust Kasahstani kandidatuuri osas OSCE eesistuja kohale 2009. aastaks. ELi seisukohast rõhutab see kandidatuur Kasahstani vajadust taotleda reforme ning austada OSCE eeskirju ja kohustusi kõigis nende mõõtmes. Nõukogu on korduvalt kinnitanud, et iga OSCE eesistujana tegutsev riik peab selle organisatsiooni põhimõtete austamisega eeskujuna andma.

Kohtumistel Kasahstani poliitiliste juhtidega on Euroopa Liit, nõukogu ja komisjon rõhutanud, et Kasahstan peab näitama oma valmisolekut ning vastama täielikult OSCE eeskirjadele ja kohustustele kõigis kolmes mõõtmes, nimelt inimlikus mõõtmes, poliitilises ja sõjaväelises mõõtmes ning majanduslikus ja keskkonnamõõtmes.

Koenraad Dillen (ITS), autori asendajana. - (NL) Täna teid vastuse eest, minister. Kas teie vastusest võib järeldada, et praegu Kasahstan neile tingimustele ei vasta?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Pean kommenteerima, kuna austatud parlamendiliige on minu sõnadest järeldanud midagi, mis pole päris see, mida ma silmas pidasin. Ma ütlesin, et Kasahstani kandidatuuri osas pole tehtud mingit otsust ning et Kasahstani kandidatuuri üle otsustamisel võetakse ettenähtud ajal arvesse Kasahstani vastavust minu nimetatud nõuetele. Vastav analüüs ja arutelu toimub selleks ette nähtud ajal ning kohas.

Juhataja. – Küsimus 7 on kehtetu autori puudumise tõttu. Küsimus 8, mille on esitanud **Robert Navarro** (H-0616/07)

Teema: Hariliku tuuni püük Vahemeres

Nõukogu võttis 11. juunil 2007 vastu määruse (EÜ) nr 643/2007⁽³⁾, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 41/2006 Rahvusvahelise Atlandi Tuunikaitse Komisjoni soovitatud hariliku tuuni varude taastamise kava kohta. Kuid tekstis ei peeta lugu Euroopa Liidus hariliku tuuni kalurite võrdse kohtlemise põhimõttest. Püütud kala miinimumkaalu ja püügiperioodi reguleerivad eeskirjad erinevad vastavalt püügi geograafilisele piirkonnale.

Millised on Vahemere ja Atlandi ookeani idaosa kalurite erineva kohtlemise põhjused?

Prantsuse hariliku tuuni kaluritele Vahemerel kohaldatud piirangud võivad tõsiselt rikkuda sektori sotsiaalmajanduslikku tasakaalu. Uues määruses kehtestatud 30kg alammõõdust erinevaid tuune on raske müüa. Kalastushooaja lühendamine kahe nädala võrra tähendab kalurite käibe olulist langust. Need piirangud mõjutavad otseselt umbes tuhandet kalurit ja nende peresid.

Kuidas on hariliku tuuni kalastamine Vahemerel kahjulikum kui Atlandi ookeani idaosas?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Täna teid, härra juhataja, härra Navarro. Nõukogu nimel tahaksin tänada austatud parlamendiliiget küsimuse eest hariliku tuuni varude taastamise kava kohta. Selle kava koostamise aluseks oli ICCATTi (Rahvusvaheline Atlandi Tuunikaitse Komisjon) teadlaste arvamus, milles soovitati kohese ja ulatusliku meetme võtmist, et hoida ära hariliku tuuni varude kahanemine Vahemeres ja Atlandi ookeani idaosas. ICCAT võttis oma 2006. aasta novembris Dubrovnikus toimunud iga-aastasel koosolekul vastu soovitusel hariliku tuuni varude taastamise 15-aastase kava kehtestamise kohta. Selle tulemusena võttis Euroopa Ühendus ICCAT liikmena endale rahvusvahelise kohustuse võtta taastamise kava üle ühenduse õigusesse.

Kaubanduslikus mõttes on kohustuse mittetäitmisel väga tõsised tagajärjed Euroopa Ühenduse positsioonile Aasia turgudel. See kohustus täideti 2007. aastal, kui võeti vastu nõukogu määrus (EÜ) nr 643/2007, millega muudetakse lubatud kogupüügi ja kvootide (TAC) määrust. Komisjoni ettepaneku põhjal kontrollib nõukogu praegu vajalikke määrusi, et kava oleks võimalik alates 1. jaanuarist 2008 järgmise 14 aasta jooksul püsivalt rakendada. Erinevates piirkondades kohaldatakse erinevaid eeskirju, et kajastada vastavaid erinevusi kalapüügiviisis, aktiivsuses ja elanikkonna olukorras. Tuleks meenutada, et need püügipiirkonnad ulatuvad kõrgtehnoloogilisest tööstuslikust püügist kuni traditsioonilise mittetööstusliku püügini.

ICCAT rühmad lähtusid kava puudutava otsuse tegemisel teaduslikest arvamustest, kus tehti selget vahet Vahemere ja Atlandi ookeani idaosa vahel. Seetõttu on nõukogu seisukohal, et ICCAT püüdis taastamise kava elementide eristamisel järgida seda teaduslikku nõuannet, et vähendada selle sotsiaalmajanduslikke tagajärgi.

Nõukogu on täiesti teadlik selle tähtsa kalavarude taastamise kava sotsiaalmajanduslikest tagajärgedest kõnealustele kogukondadele. Need tagajärjed oleksid tuntavad ka siis, kui hariliku tuuni varud taas kahanema hakkaksid. Nõukogu määruse (EÜ) nr 643/2007 vastuvõtmiseks peetud läbirääkimiste käigus nõustusid nõukogu ja komisjon lisama sätte, millega tagatakse, et taastuskava tunnustaks ka Euroopa Kalandusfond. See võimaldaks

⁽³⁾ ELTL 151, 13.6.2007, lk 1.

liikmesriikidel kasutada osa fondist saadud ressurssidest puudutatud kalastuspiirkondades majandusliku kahju leevendamiseks. See säte jääb kava kohaselt jõusse kuni 31. detsembrini 2014.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE), *autori asendajana*. – (ES) Härra juhataja, soovin nüüd rääkida härra Navarro nimel ning seejärel küsida oma küsimuse või pigem oma küsimust korrata.

Härra Navarro nimel esitatav küsimus on järgmine: vastavalt nõukogu määruse (EÜ) nr 2371/2002 artikli 23 lõikele 4, milles sätestatakse hariliku tuuni varude taastamise kava kehtestamine, lubatakse liikmesriigi aastakvooti ületav püügimahu ülejääk tulevases prognoositud püügist maha arvata. Tahan nõukogult küsida järgmist: mis juhtub nendega, kes on püüdnud aasta kvoodist vähem, kuna komisjon möödunud nädalal püügipiirkonnad sulges?

Juhataja. – Härra Ortuondo, ma ei saa teile sõna anda, kuna mul on juba kaks kõnelejat kirjas. Kuid ma annan teile veel 15 sekundit, kui soovite kohe oma küsimust esitada, kuna kodukorra alusel ei tohi ma lubada kolme järjestikust küsimust. Erandina ning kõigi kohalolijate kannatlikkusele lootes, annan ma teile seetõttu aega 15 sekundi jooksul jätkata.

Josu Ortuondo Larrea (ALDE). – (ES) Härra juhataja, tahaksin paluda luba küsida nõukogu eesistujalt, kuidas saab määrust (EÜ) nr 2371/2002 kohaldada, kui liikmesriigid pole teinud komisjoniga koostööd ega saatnud kohustuslikke dokumente käesoleva püügiaasta saagi kohta.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Austatud parlamendiliige küsis minult teatud küsimused, millest üks on väga spetsiifiline ja üksikasjalik. Püüan vastata nii hästi kui suudan, kuid usun siiralt, et esimene küsimus on otseselt komisjoniga seotud ning seda oleks parem küsida komisjonilt. Mulle tundub, et komisjon suudab teile kindlasti anda parema selgituse kui nõukogu.

Seoses teie teise küsimusega liikmesriikide ja komisjoni koostöö väidetava puudumise kohta: kui see on tõsi, siis peab komisjon ise olukorda analüüsima ning leidma parima viisi, kuidas näiteks sundida liikmesriike nende enda kehtestatud nõudeid täitma. Seetõttu leian, et antud küsimus oleks parem esitada komisjonile kui nõukogule.

Richard Seeber (PPE-DE). – (DE) Tahaksin eesistujalt küsida, kuidas ta käsitleb kliimamuutuse nähtust lähtuvalt püügikvootidest. Me kõik teame, et kuumuse tugev neeldumine ookeanides aitab kliimamuutust ohjeldada; seal neeldub 80% energiast. Kuid muidugi tuleb eeldada, et tulevikus toimub massiline kuumenemine ka merekeskkonnas. Kuidas eesistuja tagab uute teaduslike avastuste arvesse võtmise ning veekeskkonna arvestamise püügikvootide kehtestamisel?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Mulle tundub, et see on taas küsimus, mis tuleks esitada pigem komisjonile kui nõukogule, kuna komisjonil on selles osas juhtiv ja oluline roll. Võin austatud parlamendiliikmele korrata juba varem öeldut, et keskkonnaalased, eriti kliimamuutusega seotud küsimused kuuluvad eesistuja ja nõukogu päevakorda prioriteetse punktina. Pärast käesoleva aasta lõpus toimuvat Bali konverentsi seisab meie ees suur väljakutse ning kogu protsessi järgides loodame olla 2009. aastaks valmis uute süsinikdioksiidihehtmete piirmäärade üle otsustamiseks.

Rosa Miguélez Ramos (PSE). – (ES) Härra juhataja, härra nõukogu eesistuja, tahaksin samuti teha mõned märkused hariliku tuuni püügi küsimuses, täpsemalt komisjoni hiljuti

tehtud otsuse kohta püügipiirkond sulgeda Euroopa Liidule eraldatud kvoodi ületamise tõttu.

Komisjoni poolt meile esitatud andmetest võib järeldada, et püügipiirkondade sulgemise ajal ei olnud teatud liikmesriigid, sealhulgas Hispaania ja Portugal, veel oma kvooti püüdnud, kuigi teised, nagu näiteks Prantsusmaa ja Itaalia, oma kvoodi ületasid ning tegelikult lausa kahekordistasid, asetades Euroopa Liidu rahvusvaheliste eeskirjade rikkumisest tulenevalt piinlikusse olukorda.

Minu nõukogule suunatud küsimus on järgmine: milliseid meetmeid saab nõukogu võtta selleks, et hüvitada ettenähtud püüki mitte saavutanud riikide puudujääk kvoodi ületanud püügimahuga riikide püügi arvelt? Kas nõukogu saab seda teha?

Mul on ka teine küsimus: mida nõukogu teha kavatseb? Milliseid meetmeid nõukogu võtab selleks, et vältida sarnase olukorra kordumist?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Härra juhataja, proua Miguélez, pean taas kord ütleva, et need küsimused tuleb esitada komisjonile. Just komisjon on pädev äsja mulle esitatud küsimusele nõuetekohaselt vastama.

Juhataja. – Küsimus 9, mille on esitanud **Chris Davies** (H-0617/07)

Teema: ELi avalik õigusloome

Kas nõukogu on teadlik negatiivsetest tagajärgedest, mida põhjustas 2006. aasta juunis vastu võetud nõukogu otsus edastada nõukogu kodulehe vahendusel ministrite koosolekute seadusandlust puudutavad arutelud?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Vastuseks austatud parlamendiliikme küsimusele, eesistuja suunaks teid eelneva Soome eesistuja poolt nõukogus 11. detsembril 2006. aastal esitatud raporti juurde üldise läbipaistvuse poliitika rakendamise kohta. See raport sisaldab nõukogu viimast ülevaadet uute läbipaistvusmeetmete mõjust nõukogu töö tõhususele. Vastavalt esialgse raporti esialgsetele järeldustele tuleks enne 2007. aasta lõppu viia läbi põhjalikum hindamine uute läbipaistvusmeetmete mõju kohta, pärast suurema praktilise kogemuse omandamist nende rakendamisel ja nende mõjul nõukogu töö tõhususele.

Võin teile öelda, et kooskõlas 15. ja 16. juunil 2006 vastu võetud Euroopa Ülemkogu järeldustega ning nõukogu kodukorra artikliga 8 avati 2006. aasta esimesel poolel üldsusele kokku 98 väitlust ja arutelu.

Chris Davies (ALDE). – (EN) Ma tervitan nõukogu eesistuja vastust ja olen väga rahul, et nõukogu otsustas need protseduurid viia läbi enne võimalikke sellealaseid sätteid reformilepingus.

Võtan teadmiseks nõukogu eesistuja vastuse, et enne 2007. aasta lõppu vaadatakse see teema läbi ja avaldatakse aruanne, mis loodetavasti näitab, kuidas avatuse ja läbipaistvuse põhimõtteid selles valdkonnas veelgi laiendada. Kas nõukogu eesistuja saab kinnitada, et sellise läbivaatamise tulemused enne eesistumise lõppu tõepoolest avaldatakse?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Saan teile kinnitada vaid seda, et see on Portugali eesistujale lähedane teema ning me teeme kõik võimaliku selleks, et seda protsessi jätkata. Käesoleval ajahetkel ei saa ma määrata selle ülevaate kindlat kuupäeva, kuid võin lubada, et Portugali eesistuja on kindel läbipaistvuse teema jätkamises ning sellele pühendunud.

Juhataja. – Küsimus 10, mille on esitanud **Ryszard Czarnecki** (H-0620/07)

Teema: Olukord Afganistanis

Milline on nõukogu arvates ELi roll olukorra stabiliseerimisel Afganistanis, kus viibivad mitmete ELi liikmesriikide väeosad?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Euroopa Liidu lähenemine põhineb eelkõige rangel koordineerimisel. Sisemiselt on erilist tähelepanu pööratud Euroopa ühenduse, nõukogu ja liikmesriikide vastastikuse täiendavuse ja tugevdamise tagamisele. Väliselt on Euroopa Liit olnud 2006. aastal Afganistani kokkuleppega loodud koordineerimis- ja järelevalveorgani liige.

Nõukogu 12. veebruaril 2007 vastu võetud otsust jätkata EJKP (Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika) missiooni Afganistanis tuleb vaadelda laiemas strateegias kontekstis. ELi politseimissioon (EUPOL) on hetkel kavandamisstaadiumis. Selle missiooniga näitab Euroopa Liit oma kavatsust mängida aktiivsemat rolli laiemas õigusega seotud poliitika valdkonnas. See missioon on muidugi kooskõlas komisjoni õigussektori reformimise kohustusega. Kõigi nimetatud jõupingutuste ühiseks eesmärgiks on tugevdada Afganistani institutsioonide suveräänsust.

Afganistanis on alates 2001. aastast toimunud märkimisväärne edasimineku osas, mis puudutab poliitiliste institutsioonide esinduste loomist, ajakirjanduse vabastamist, julgeolekusektori institutsioonide loomist, tervishoiu, hariduse ning inimõiguste ja naiste staatuse parandamist, toimiva ülemkohtu nimetamist ja kõrgemate ametnike nimetamiseks konsultatiivkomitee moodustamist. Euroopa Liit on selles protsessis mänginud fundamentaalset rolli ning eraldanud alates 2002. aastast juba 3,7 miljonit eurot. Euroopa Liit teeb jätkuvalt intensiivseid jõupingutusi, et tagada arenguabi jõudmine afgaanideni kõikjal riigis.

Nüüd asetatakse suuremat rõhku valitsemisele ning õigusriik peab tugevdama tegevust teistes valdkondades. Komisjon on arendanud programme maaelu arengu, tervishoiu ja valitsemise valdkonnas ning toetab maakondlike rekonstruktsioonimeeskondade abil rahaliselt liikmesriikide poolt teostatud tsiviiltegevust. Euroopa Liit usub kindlalt Afganistani julgeoleku ja arengu sõltumatusse, nagu öeldi 14. detsembril 2006 toimunud Euroopa Ülemkogul. Seepärast on Euroopa Liit olnud Afganistaniga alati pikaajaliselt seotud tugeva ja tasakaalustatud strateegia kaudu.

Ryszard Czarnecki (UEN). - (PL) Härra Antunes, tänan teid väga selle selgituse eest. Tahtsin lihtsalt osutada ühele põhiteemale, mis on seotud ka Afganistanis tegutsevate komisjoni esindajate avaldustega enne parlamendi välisasjade komisjoni.

Tahtsin uurida, kas nõukogu kavatses suurendada Afganistanile antavat humanitaarabi ning teha intensiivsemaid jõupingutusi sealse kodanikuühiskonna ülesehitamiseks. Minu arvates on Afganistanis vaja palju rohkemat kui sõjaväelist kohalolekut. Minu riik on aga Afganistanile pühendunud, mis näitab teatud soovi selles piirkonnas stabiilsuse saavutamiseks.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Nõustun austatud parlamendiliikmega: sõjaväelise julgeoleku ja stabiilsuse edendamine Afganistanis on küll oluline, kuid see on vaid osa sellest, mida meil antud riigis tuleb ära teha. Meil tuleb tegelda ka Afganistani demokraatlike institutsioonide tugevdamisega ning keskenduda „afgaani kodanikuühiskonna“ elemendile.

Me peame investeerima tervishoidu, haridusse ja koolitusse. Mõistagi tuleb meil jätkata afgaani rahva südame võitmist.

Seepärast ongi meie strateegial kaks aspekti, üks neist militaarne aspekt, mis hõlmab kohapealset julgeolekut ja stabiilsust. Ilma julgeoleku ja stabiilsuseta ei saa olla rahu ning kindlasti mitte majanduslikku ega sotsiaalset arengut. Seetõttu tuleb meil see aspekt tagada ning samaaegselt tegelda ja investeerida afgaani kodanikuühiskonda ja afgaani demokraatlikesse institutsioonidesse, mida me nimetame Afgaani riigi haldusvõime taastamiseks.

Paul Rübige (PPE-DE). - (DE) Afganistani majanduslik stabiilsus on peamine eeltingimus toimiva demokraatia ja rahu saavutamiseks selles riigis. Euroopa Liidus on meil Oslo tegevuskava ettevõtlusalase hariduse edendamiseks Euroopas, mis aitab VKEdel äri alustada, soodustada ettevõtlusvaimu ning edendada eksporti ja importi. Kas suudate kujutleda Oslo tegevuskava rakendamist ka Afganistanis?

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Härra Rübige, usun, et meil tuleb investeerida Afganistani ühiskonna kõigisse valdkondadesse. On selge, et sellises riigis, nagu Afganistan, kus on julgeolekuraskusi, majandusraskusi ning eriline sotsiaalne struktuur, võivad väikesed ja keskmise suurusega ettevõtted minu arvates väga olulist rolli mängida.

Seepärast näib mulle, et see on tõesti sektor, millesse me Afganistani majandusliku ja sotsiaalse struktuuri kujundamise seisukohast võime ja peame investeerima. Me võime muidugi arutleda rahastamisvahendi konkreetse kasutusviisi üle, kuid on selge, et keegi ei oota vähemalt praegusel hetkel suurettevõtete loomist Afganistanis. Selleks pole veel aeg.

Afganistani majandusstruktuuri elavdamiseks tuleb meil minu arvates keskenduda eriti kvalifikatsioonile, koolitusele ning samal ajal ka väikestele ja keskmise suurusega ettevõtetele.

Juhataja. - Küsimus 11, mille on esitanud **Eoin Ryan** (H-0625/07)

Teema: ELi meetmed organiseeritud kuritegevuse tõkestamiseks Euroopas

Kas Euroopa Ülemkogu saab teha avalduse organiseeritud kuritegevuse taseme kohta praegusaja Euroopas ning selle kohta, millised on ELi tasandil kehtestatavad algatused kasvava organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemiseks?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. - (PT) Nõukogu soovib austatud parlamendiliikmel vaadata Europoli koostatud ja nõukogule esitatud iga-aastast organiseeritud kuritegevuse ohu hinnangut (OCTA), mille versioon avaldatakse ning esitatakse kord aastas Euroopa Parlamendile.

Käesoleva aasta 13. juunil kordas nõukogu OCTA 2007 järel dustes oma tõekspidamist, et organiseeritud kuritegevuse vastane võitlus peaks keskenduma selle põhjustatud ohule ja kahjudele ning käsitlema eriti järgmisi probleeme: takistused rahvusvahelise ulatuse või mõjuga organiseeritud kuritegelike jõukude likvideerimisel, organiseeritud kuritegevuse märkamatu ühiskonda ja majandusse tungimise tase, eriti seaduslike äristruktuuride ja transpordisektori kasutamine ning lõpuks tehnoloogia väärkasutus organiseeritud kuritegelike jõukude poolt.

Nõukogu rõhutas ka seda, et 2007. aastal peaksid Euroopa Liidu prioriteedid hõlmama järgmisi kuritegelikke turge: narkokaubandus, eriti sünteetilised narkootikumid; salakaubavedu ja inimkaubandus, eriti seoses ebaseadusliku sisserändega; pettused, eriti

kõrgelt maksustatud kaupade osas ja käibemaksukarussellid; euro võltsimine, kaupade võltsimine ja intellektuaalomandi vargus, ning rahapesu.

Nii nagu OCTA 2006 puhul, tõstsid ka need järeldused esile multidistsiplinaarse luurepõhise lähenemise vajadust, et kuritegelikku tegevust mitte üksnes katkestada, vaid ka kuritegelikud organisatsioonid likvideerida, tuua süüdlased kohtu ette ning võtta neilt ära kuritegelikul teel saadud tulu.

See eeldab sihtotstarbelistele (eri-)ressurssidele toetumist ning struktuuride korrastamist, pidades silmas kogu õiguskaitseorganitele kättesaadava teabe kasutamist ning seega kõige ohtlikumate kuritegelike jõukude tuvastamist ja nendega tegelemist.

Nõukogu nõuab oma järeldustes ka uue luurepõhise kontrollistrateegia edasiarendamist, mis kataks kogu riigi – ja võib-olla ka ELi – territooriumi, täiendades välispiiri kontrolli teel või sihtkohas asuvate kontrollpunktidega raha liikumise jälgimist ning riiklike ja ELi õiguskaitseorganite analüüsivõime laiendamist.

Eoin Ryan (UEN). - (EN) Minu küsimuses on kaks osa. Esimesele te juba vastasite loetledes tehtud algatused, kuid te ei ole vastanud sellele, mis puudutab organiseeritud kuritegevuse taset. Paljud inimesed arvavad, et see on praegu tugevalt alahinnatud ja organiseeritud kuritegelikud jõugud on imbunud väga paljudesse riikidesse, kui mitte kõigisse Euroopa Liidu liikmesriikidesse. See probleem ei kao ja paljud inimesed tahavad, et sellega tegeldaks palju koordineeritumal moel kui praegu. Ma arvan, et minu küsimus on, et milline on organiseeritud kuritegevuse tase Euroopas.

Manuel Lobo Antunes. - (PT) Härra Ryan, nagu juba mainisin, oleks või õigemini on minu arvates kasulik ja lausa vajalik vaadata läbi või konsulteerida Euroopa organiseeritud kuritegevuse ohu hinnanguga. Ma ei vaidlusta seda, kas kuritegevust on rohkem või vähem, kuna mul puudub hetkel võimalus sellekohast teavet anda, kuid sageli tajume psühholoogiliselt kuritegevuse kasvu, samas kui faktid seda tegelikult ei toeta.

Kuid on siiski üks asi, milles pole võimalik vaielda: meil on vaja suuremaid kooskõlastatud jõupingutusi ja koostööd liikmesriikide vahel, eriti Euroopa institutsioonide ja liikmesriikide vahel, et kõrvaldada laiaulatuslikust ja varieeruvast organiseeritud kuritegevusest tulenev oht. Nagu varem ütlesin, on uute tehnoloogiate tõttu organiseeritud kuritegelike ühenduste kasutuses erakordselt keerulised tegevusvahendid, millega on äärmiselt raske võidelda. Usun, et kõik liikmesriigid on teadlikud nendest tehnoloogilisest arengust tulenevalt kuritegelikele isikutele kättesaadavatest uutest tehnoloogiatest ja võimalustest, mis põhjustavad kindlasti spetsiifilisi probleeme võitluses organiseeritud kuritegevuse vastu.

Muidugi kaalub Portugali eesistuja vastavalt oma kohustustele institutsioonide kõiki ettepanekuid ja arvamusi, et tõhusamalt võidelda ohu vastu, mida põhjustavad need kuritegelikud ühendused, mis lähtuvalt kuritegevuse tüübist avaldavad meie ühiskonnale suurt mõju.

Jim Allister (NI). - (EN) Ma eeldan, et nõukogu eesistuja oleks vapustatud, kui ta kuuleks, et mõni ELi valitsus on seotud organiseeritud kuritegevusega. Samas, täpselt selline olukord valitseb Põhja-Iirimaa, kus valitsuse juhtiv erakond Sinn Féin on lahtiharutamatu seotud IRAga, kelle ebaseaduslik armeenõukogu kontrollib sadade miljonite eurode suurust portfelli, mis on ammutatud IRA organiseeritud kuritegevuslike tegevuste kaudu. See on üks põhjusi, mis armeenõukogu ei ole laiali saadetud. Kas nõukogu ühineb selle rõveduse hukkamõistmisega ja nõuab IRA-lt/Sinn Féinilt oma ebaseadusliku armeenõukogu tegevuse lõpetamist?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Minu vastus organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemise küsimuses ning nõukogu hinnang ja vastus sisalduvad minu avakõnes. Mul pole antud teemale enam midagi lisada.

Juhataja. – Küsimus 12, mille on esitanud **Seán Ó Neachtain** (H-0627/07)

Teema: Liiklusohutus

Kas Euroopa Ülemkogu saab tuua välja järgitavad meetmed Euroopa Liidu territooriumil suurema liiklusohutuse tagamiseks?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra juhataja, härra Ó Neachtain, nagu austatud kolleeg kindlasti teab, võttis Euroopa Ülemkogu oma 8. ja 9. juunil 2006 toimunud kohtumisel vastu järeldused, mis põhinevad 2006. aasta märtsis komisjoni esitatud Euroopa liiklusohutuse tegevuskava vahekokkuvõttel. Nendes järeldustes nõustusid Euroopa Liidu transpordiministrid ja komisjon vajadusega tugevdada liiklusohutuse meetmeid ja algatusi ühenduse või liikmesriikide tasandil.

Selle tulemusena võttis komisjon 2006. aasta oktoobris vastu kaks õigusloomega seotud ettepanekut liiklusohutuse tugevdamiseks ning tänu Euroopa Parlamendi ja nõukogu suurepärasele koostööle jõudsid kaks kaasseadusandjat kiiresti kokkuleppele ettepaneku osas võtta vastu määrus raskeveokitele tagantjärele peeglite paigaldamise kohta. Määrus jõustus augustis 2007 ning tuleb ellu viia 31. märtsiks 2009.

Komisjoni hinnangul võib see uus õigusloomega seotud meede säästa ühenduse teedel praegusest aastani 2020 kuni 1 200 inimest. Nõukogu hindab hetkel ettepanekut võtta vastu direktiiv maanteed infrastruktuuri ohutuse korraldamise kohta ning sõltuvalt Euroopa Parlamendi arvamusest loodetakse üldine lähenemisviis esitada 1. ja 2. oktoobril toimival järgmisel ülemkogu kohtumisel. Komisjoni hinnangul võiks nimetatud õigusloomega seotud dokumendi projektis sätestatud meetmete vastuvõtmise korral igal aastal ära hoida umbes 7 000 vigastust ning säästa 600 inimest.

Pean samuti austatud kolleegile ütlema, et nõukogu kavatses kindlasti hinnata kõiki komisjoni esitatud liiklusohutuse meetmeid ja algatusi, lähtudes praegustest jõupingutustest vähendada surmajuhtumite ja vigastuste arvu ühenduse maanteedel.

Seán Ó Neachtain (UEN). – (EN) Täna teid vastuse eest. Ma tahan lihtsalt küsida, kas teie arvates on vaja koordineerimat lähenemisviisi nüüd, kui paljud liikmesriikide kodanikud reisivad ühest riigist teise ja näiteks minu enda riiki, lirimaale, tuleb palju inimesi Ida-Euroopast, kes toovad kaasa oma autod. Ma ei arva, et nõukogu, või tegelikult komisjon, on seda tüüpi reisimist praegu piisavalt reguleerinud.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Portugallasena olen ka mina oma riigis liiklusohutuse osas dramaatilisi arenguid märganud. Portugalil on selles valdkonnas nüüd ja oli ka varem probleem ning seega oleme teinud märkimisväärseid jõupingutusi. Need on viimastel aastatel tulemuseks andnud Portugali teedel ning eriti liiklusõnnetuste tagajärjel esinenud surmajuhtumite arvu vähenemise. Vähenemine on toimunud valitsuse süstemaatilise ja järjepideva tegevuse tulemusena.

Me kõik oleme sellest probleemist teadlikud, see mõjutab meid vahetult ning me oleme selle suhtes valvel ja tundlikud. Ütlesin oma kõne lõpus, et nõukogu, antud juhul Portugali eesistuja, pöörab suurt tähelepanu ning on täiesti valmis hindama ja arvesse võtma iga komisjoni poolt nõukogule tehtud ettepanekut, mille eesmärgiks on parandada praegusi jõupingutusi surmajuhtumite ja vigastuste arvu vähendamiseks ühenduse teedel. Nagu

ütlesin, on eesistuja, teiste sõnadega eesistujaks olev liikmesriik, antud küsimuse suhtes eriti tundlik, kuna sama probleemiga tuleb tegelda ka eesistujariigis Portugalis. Seetõttu on eesistuja valmis pöörama erilist tähelepanu kõigile komisjoni poolt nõukogule selles küsimuses tehtud ettepanekutele.

Juhataja. – Küsimus 13, mille on esitanud **Brian Crowley** (H-0629/07)

Teema: Horvaatia ühinemine Euroopa Liiduga

Kas Euroopa Ülemkogu teeb laiapõhjalise avalduse, kus tuuakse välja peamised edasimineked Horvaatia jõupingutustes Euroopa Liiduga ühinemiseks?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Härra juhataja, härra Crowley, mul oli täna juba võimalus lühidalt nimetada Horvaatia ühinemisläbirääkimiste protsessi. Püüan nüüd ajalise piirangu tõttu võimalikult lühidalt, kuid siiski veidi põhjalikumalt seda teemat käsitleda.

Härra Crowley, võin teile öelda, et Horvaatiaga peetavad ühinemisläbirääkimised edenevad hästi ning käesoleval aastal on tehtud olulisi edusamme. Oleme avanud ja ajutiselt sulgenud kokku kaks peatükk: 25. peatükk – Teadus- ja uurimistegevus ning 26. peatükk – Haridus ja kultuur. Vahepeal on avatud veel 10 peatükk: 3. peatükk – Teenuste osutamise vabadus; 6. peatükk – Äriühinguõigus; 7. peatükk – Intellektuaalomandiõigus; 9. peatükk – Finantsteenused; 10. peatükk – Infoühiskond ja meedia; 17. peatükk – Majandus- ja rahanduspoliitika; 18. peatükk – Statistika; 20. peatükk – Ettevõtlus- ja tööstuspoliitika; 29. peatükk – Tolliliit ning lõpuks 32. peatükk – Finantskontroll.

Peale selle kavatses nõukogu pidada 15. oktoobril Horvaatiaga ministeeriumi tasandil toimuva viienda ühinemiskonverentsi, et avada 28. peatükk – Tarbijakaitse ja tervishoid. Teised peatükid lisanduvad aasta lõpus. Veel on palju teha, eriti iga kandidaatriigi jaoks kriitilise tähtsusega valdkondades, nagu kohtusüsteemi ja avaliku halduse reform, korrupsioonivastane võitlus ning majandusreformid. Nõukogu soovib lisaks tungivalt, et Horvaatia tõstaks oma haldusvõimet ja tagaks ühenduse õigustiku tõhusa ülevõtmise ning rakendamise, vastamaks õigeaegselt liikmeks saamise nõuetele. Sellise dünaamika ning kvaliteetse protsessi tagamiseks tuleb rõhutada, et on tarvis täiendavaid jõupingutusi läbirääkimisraamistikku nõuetele vastamiseks, sealhulgas Horvaatia kohustus austada stabiliseerimis- ja assotsiatsioonilepingut ning ühinemispartnerluse rakendamist.

Brian Crowley (UEN). – (EN) Kas ma võiksin enne oma küsimuse esitamist öelda, et minu meelest on suurepärane, et nõukogu eesistuja on täna nii pikalt parlamendis viibinud ja nii hästi paljudes aruteludes osalenud. Täna teid parlamendi nimel.

Horvaatia ajaliste väljavaadete kohta teame me, et Horvaatia valitsusega on erinevates peatükkides tekkinud mitmeid raskusi, kuid kas eesistuja saaks anda ajalise määratluse, millal võiksid läbirääkimised eesistuja nägemusel lõppeda. Kas me räägime kahest aastast või kolmest aastast? Kas on võimalik anda täpne ajaraamistik, võttes arvesse esile kerkida võivaid takistusi?

Teiseks, nende valdkondade kohta, mis ikka veel avamata on – kogu kohtuliku sõltumatus valdkond ja politseiteenistus Horvaatias – mida konkreetselt nendes valdkondades ette on võetud?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Härra Crowley, palju tänu lahkete sõnade eest. Pean ütleva, et mul on olnud suur au olla täna siin koos teiega ning arutleda, vaielda ning mitte just alati nõustuda sellistes Euroopa agenda ja Euroopa Liidu jaoks tähtsates küsimuses.

Kuid austatud parlamendiliige palub mul teha võimatut: esitada Horvaatia ühinemise kuupäev. Ma ei saa seda teha, kuna see ühinemine või kuupäev sõltub tõenäoliselt palju rohkem Horvaatiast kui Euroopa Liidust. Tegelikult saaks Horvaatia kuupäeva kindlaks määrata paremini kui Euroopa Liit juba selle lihtsal põhjusel, et nagu teada, sõltub liiduga ühinemine kriteeriumitele ja nõuetele vastamiseks tehtud edusammudest. Küll aga võin ma väga ühemõtteliselt öelda, et Horvaatial on tugev Euroopa väljavaade ning tugev väljavaade Euroopa Liiduga ühinemiseks ning et Portugali eesistuja kavatseb seda protsessi oma eesistumisperioodi kestel edasi viia ja on koos komisjoniga pühendunud ka võimalike takistuste ületamisele.

Nagu eelnevalt teisele küsimusele vastates mainisin, tehakse Horvaatia ühinemisläbirääkimiste hetkeseisu kokkuvõtte novembris. Selle kokkuvõtte ja ettepaneku esitab komisjon. Nagu te kindlasti mõistate, on neil dokumentidel peamine roll tehtud töö kohta aru andmisel ning töö seirel. Need esitatakse komisjoni pädevuse alusel ja ootuspärase põhjalikkusega ning komisjoni kokkuvõttes esitatud arvamused ja ettepanekud on nõukogule väga tähtsad Horvaatia tuleviku ja ühinemisläbirääkimiste jätkamise otsustamise seisukohast.

On tõsi, et väga sageli on kõige raskem lahendada just haldus- ja kohtusüsteemiga seotud küsimusi, sisuliselt neid küsimusi, mis on seotud liikmesriikide spetsiifilise sisekorraldusega. Liikmesriigid peavad oma konkreetsest korraldusest lähtuvalt rohkem investeerima ning tegema ulatuslikumaid ning võib-olla valusamaid ja keerulisemaid reforme just nendes valdkondades. Oleme kindlad, et Horvaatia suudab sellised raskused ületada ning ühineb vastavalt enda ja Euroopa Liidu soovile mitte väga kauges tulevikus meie liiduga.

Juhataja. – Küsimus 14, mille on esitanud **Liam Aylward** (H-0631/07)

Teema: Kliimamuutus

Kas Euroopa Ülemkogu saab esitada üldise avalduse, kus tuuakse välja, millised on ELi tasandil kehtestatavad struktuurid Euroopa ja Ameerika vahelise koordineerimise parandamiseks meie jõupingutustes 2020. aastaks seatud 20% süsinikdioksiidi heite vähendamise saavutamiseks?

Manuel Lobo Antunes, nõukogu eesistuja. – (PT) Härra juhataja, härra Aylward, pole kahtlust, et kliimamuutus on globaalne väljakutse, mis nõuab globaalseid lahendusi. Euroopa liidrid on otsustanud saata rahvusvahelisele üldsusele selge signaali oma otsustavusest võidelda kliimamuutusega järgmise kohustuse võtmisega 2012. aasta järgse kokkuleppe suhtes läbirääkimiste algatamiseks. Sellise kokkuleppe saavutamiseks võtab Euroopa Liit sõltumatu ja kindla kohustuse vähendada 2020. aastaks kasvuhoonegaase vähemalt 20% võrra võrreldes 1990. aastate tasemega. Teiseks kavatseb liit teha endale ülesandeks vähendamise kuni 30% võrra, kui teised arenenud riigid samuti heiteid vähendavad ning kui oma panuse annavad ka majanduslikult edasijõudnumad arenenud riigid.

Euroopa Liit leiab, et on aeg anda hinnang pärast 2012. aastat kavandatavatele sammudele ning kehtestada globaalne lähenemine, mis hõlmab suure hulga riikide osalemist. Kestvama dialoogi poole püüdlemine Ameerika Ühendriikidega on hädavajalik 2012. aasta järel toimuvate läbirääkimiste ettevalmistuste tegemiseks, mis peavad algama käesoleva aasta lõpus Bali toimival kliimakonverentsil millele ma viitasin oma vastuses eelmisele küsimusele.

Selle raames on enne konverentsi kavandatud kaks olulist kohtumist, mille tulemused annavad kindlasti väga positiivset lisaväärtust Bali läbirääkimistele. Esimene on Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni peaassamblee kõrgetasemeline kliimamuutust käsitlev kohtumine, mis toimub 24. septembril New Yorgis. Teine on 27. ja 28. septembril Washingtonis toimuv peamiste majandusjõudude kohtumine, kus Euroopa Liit loodab anda olulise panuse ÜRO raames toimuva rahvusvahelise protsessi edendamisse. Peale selle leppisid Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid kokku Viini tippkohtumise 2006. aasta juunis, mis hõlmab kõrgetasemelist dialoogi kliimamuutuse, puhta energia ja säästva arengu üle. Eesmärgiks on liikuda edasi olemasolevate kahe- ja mitmepoolsete algatuste baasil ning jätkata Viini tippkohtumise deklaratsiooni ning G8 juhtide kinnitatud Gleneaglesi kliimamuutuste, puhta energia ja säästva arengu tegevuskava elluviimist.

Brian Crowley (UEN), autori abi. – (EN) Ma tahaksin tänada nõukogu eesistujat vastuse eest.

Küsimuse eesmärk oli siiski selles, et USA valitsuse ja Euroopa Liidu nägemuste erinevus lahenduste leidmisel ja maailmas partnerluste sõlmimisel tundub suurenev; vahemaa nende kahe vahel tundub olevat mõne viimase aastaga suurenenud. On selge, et olenemata sellest, kui head me Euroopa Liidus oleme, on vaja, et teised meie eeskujule järgneksid. Praegu on eriti näha, et Ameerika võib olla jälle maha jäänud oma Hiina ja India ja muude muredega.

See, mida me tegelikult otsime, on konkreetne tegevus Euroopa Liidu nimel, et julgustada meie ülemere Ameerika nõbusid meiega ühinema, et me saaksime nendes läbirääkimistes vastu India ja Hiina võimule.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Härra Crowley, olen teiega täiesti nõus. Meil tuleb oma nõbusid veenda ning kuna nad on meie nõod, siis ootame neilt vähemalt avatust veenmisele. Pean ütleva, et tee Balile ja sealt edasi on keeruline ning täis raskusi. Selles ei kahtle keegi, kuid selge, järjekindla ja kooskõlastatud tegevuse kaudu võime me loodetavasti edu saavutada. Igatahes olen ma seisukohal, et tänu alanud kestvale dialoogile meie nõbudega teisel pool Atlandi ookeani, on võimalik kõigist erinevustest ja lahkarvamustest hoolimata kliimamuutusega toime tulla.

Selles suhtes andsid Saksamaal toimunud G8 kohtumisel kliimamuutust puudutavad järeldused ja ÜRO kliimamuutusega seotud fundamentaalse rolli osas kokkuleppele jõudmise võimalus tunnistust edasise edu ja kokkulepete võimalikkusest. Nagu ma juba ütlesin on oluline, et Euroopa Liit säilitaks nii-öelda liidrirolli kui ka teistele teed sillutava algataja rolli, et kaitsta keskkonda ja meie planeeti.

Juhataja. – Daamid ja härrad, olete ehk märganud, et kõik järgmised kolm küsimust on seotud Pakistaniga. Kahjuks ei luba kodukord nõukogul kõigile kolmele küsimusele korraga vastata, kuna nõukogu on oma töö teisiti korraldanud. Pean juhtima teie tähelepanu parlamendireformi vajadusele ning eriti sellele, mida teie, daamid ja härrad, peate infotunni sisulise muutmise seoses tegema ning mille vajaduses oleme minu arvates ühel meelel. Kuid kahjuks ei saa me kehtiva kodukorra tõttu kohaldada paindlikumaid eeskirju. Seepärast pean esitama need küsimused ükshaaval, mis tähendab ilmselt seda, et mitte kõigile kolmele ei õnnestu vastata. See sõltub sellest, kui hästi meie töö edeneb.

Alustan küsimusega 15 Pakistani armee rikastumise kohta. Selle küsimuse on esitanud härra Rutowicz ning ma soovitan nõukogul tungivalt sellele küsimusele otse vastata.

Küsimus 15, mille on esitanud **Józef Rutowicz** (H-0637/07)

Teema: Pakistani armee rikastumine

On üldteada, et Pakistani armee valitseb riigi majandust ja haldustegevust. Kas nõukogu kavatses koostada analüüsi sõjaväega seotud Pakistani ühiskonna vaesustava äritegevuse kaudu kogutud varade ulatuse hindamiseks?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja*. – (PT) Euroopa Liidu ja Pakistani vahel toimunud dialoogid selle riigi ja relvajõudude rolli suhtes on osa nõukogu Pakistaniga seotud poliitika aluseks olevast ulatuslikust analüüsist.

Pakistani majanduse üldine olukord ning arengutase on samuti nimetatud analüüsi osad. Mõlemat võetakse muidugi arvesse meie Pakistani-poliitika üldises määratluses ning see jääb nii ka tulevikus.

Leopold Józef Rutowicz (UEN). – (PL) Tahaksin tänada juhatajat ja härra Antunest vastuse eest. Ma saan aru niimoodi, et küsimuse sisuline mõte oli uurida, kas neile vaestele inimestele Pakistanis pakutakse mingit humanitaarabi. Oleksin tänulik, kui härra Antunes selle kohta mingit teavet annaks.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Härra Rutowicz, nagu te teate, on humanitaarabi, koostööabi ja arenguabi küsimused Euroopa Liidu prioriteetsed teemad. Euroopa Liit, nõukogu ja ka parlament teevad kõik nendest oleneva olukorra parandamiseks kõikjal, kus esineb kannatusi või vaesust. Euroopa Liit on üks suurimaid, kui mitte kõige suurem rahvusvahelise abi andja ning seda ei tohi unustada.

Juhataja. – Küsimused 16 ja 17 on kehtetud autorite puudumise tõttu. Küsimus 18, mille on esitanud **Mairead McGuinness** (H-0639/07)

Teema: Euroopa Liidu Solidaarsusfond

Kas nõukogu teeks avalduse Euroopa Liidu Solidaarsusfondi tõhususe kohta?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja*. – (PT) Härra juhataja, proua McGuinness, nagu austatud kolleeg teab, vastutab komisjon Solidaarsusfondi määruse kohaldamise eest ning selle määruse tõhusust tuleb hinnata seal sätestatud kriteeriumite alusel.

Nõukogule teadaolevalt on määruses sätestatud katastroofide korral selle kohaldamine olnud tõhus. Komisjon esitab regulaarselt aruandeid, kus on Solidaarsusfondi kasutamist üksikasjalikult kirjeldatud.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Täna lühikese vastuste eest. Ma eeldan, et nõukogul on oma nägemus, sest liikmesriikidel on kindlasti nägemus, millist mõju see neile avaldab. Kas te arvate, et ühe miljardi suurune eelarve on piisav ja et fond reageerib erinevatele kriisidele piisavalt kiiresti?

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Proua McGuinness, nagu ma ütlesin, on nõukogu hinnangu kohaselt selle määruse kohaldamine ehk teisiti öeldes Solidaarsusfondi kasutamine olnud tõhus. Liikmesriikide loodus- või muude katastroofidega toimetuleku abistamiseks fondi asutamine oli kindlasti suurepärase idee, kuna seda polnud varem olemas. See fond on kindlasti abiks, kuna katastroofid asetavad liikmesriigid väga raskesse ja paratamatusse olukorda.

Ideaalsetes oludes peaks alati olema võimalus rohkem küsida ja taotleda. Kuid meil tuleb vaadelda olukorda realistlikult ent siiski ambitsioonikalt. Olen kindel, et nõukogu ettenähtud ajal ja komisjoni vastava ettepaneku korral seda võimalust kindlasti kasutab. Kuid esialgu on meil olemasolev õigusraamistik ning seda kasutades saame tegutseda realistlikult, tervitades selle fondi loomist ning selle tõhusat rolli, mis näitab, et algatus on õigustatud.

Juhataja. – Küsimus 19, mille on esitanud **Bill Newton Dunn** (H-0641/07)

Teema: Rahuprotsess Lähis-Idas

Kas nõukogu arvates rakendab härra Makepeace, Briti peakonsul Jeruusalemmas piisavalt oma nimele vastavaid oskusi?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Vastan suulisele küsimusele, kuigi olen kindel et härra Newton Dunn on selle juba varem esitanud. Hea küll, tahaksin öelda, et liikmesriikide diplomaatilised ja konsulaarmissioonid ning komisjoni delegatsioonid kolmandates riikides teevad koostööd, et tagada ühiste seisukohtade ja ühisest välis- ja julgeolekupoliitikast lähtuvalt nõukogu poolt vastu võetud ühismeetmete järgimine ja rakendamine vastavalt Euroopa Liidu asutamislepingule. See hõlmab loomulikult ka Briti peakonsulit Jeruusalemmas, kellele austatud kolleeg oma küsimuses viitab.

Bill Newton Dunn (ALDE). - (EN) Oma kolleegi nimel loobun ma oma õigusest lisaküsimusele, et tema saaks esitada küsimuse nr 20.

Juhataja. – Küsimus 20, mille on esitanud **Gay Mitchell** (H-0644/07)

Teema: Euroopa Parlamendis liikmesriikidele kohtade eraldamine

Kas nõukogu teeb ettepaneku muuta Euroopa Parlamendi kohtade eraldamist igale liikmesriigile?

Manuel Lobo Antunes, *nõukogu eesistuja.* – (PT) Härra juhataja, härra Mitchell, mul on hea meel teie küsimusele vastata, seda enam, et reformilepinguga seotud küsimused algavad minu arvates küsimusega aastatetaguse uue liidulepingu kohta, mis on eriti huvitav ja oluline. Seepärast on mul hea meel teile vastata. Meenutan teile, et vastavalt 22. juunil 2007. aastal valitsustevahelisele konverentsile antud volitustega, osundavad reformilepingusse lisatavad sellekohased sätted Euroopa Parlamendi algatuse järgi ja alusel ülemkogu vastu võetud otsusele, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi koosseis.

Nagu austatud kolleeg kindlasti teab ning aja raiskamise vältimiseks, palus Euroopa Ülemkogu juunis Euroopa Parlamendil esitada nimetatud algatuse projekt 2007. aasta oktoobriks. Oleme teadlikud, et raport Euroopa Parlamendi tulevase koosseisu kohta on kavas esitada oktoobris toimival osaistungjärgul, s.t. käesoleva aasta 10. oktoobril, ning raportöörid on proua Lamassoure ja proua Severin.

Gay Mitchell (PPE-DE). - (EN) Ma tahaksin tänada kolleegi oma lisaküsimuse õigusest loobumise eest ja nõukogu eesistujat küsimuse vastuvõtmise eest.

Põhjus, miks ma selle tõstatan, on see, et Iirimaa kohtade arvu on juba vähendatud 15-lt 13-le. Iirimaa on saar Euroopa läänerrannikul. Viimane punkt enne Ameerika Ühendriike. Praeguse ettepaneku kohaselt väheneks meie kohtade arv isegi 13-lt 12-le, seda ajal, mil meie rahvaarv on suurenenud 12% võrra ja tõuseb ka tulevikus märkimisväärselt.

Ma tahan nõukogu eesistujale öelda vaid üht: kuna jagamisele lähevad 16 täiendavat kohta, siis palume teil arvestada Iirimaa põhjendustega 13 koha säilitamiseks. Ma arvan, et kui te vaatate numbreid, siis on meil tugev argument ja ma palun, et sellega arvestataks.

Manuel Lobo Antunes. – (PT) Härra juhataja, tahaksin tõsta esile, et Euroopa läänepoolseim punkt on Cabo da Roca ehk Cape Roca Portugalis. Sellest väitest tulenevalt vaidlustan austatud kolleegi avalduse tema riigi geograafilise asukoha kohta, arvestades, et tegelikult asub Euroopa läänepoolseim punkt minu riigis.

Mis puudutab esitatud küsimust, eriti selle teist osa, siis saab austatud parlamendiliige vastuse esmalt Euroopa Parlamendilt ja kolleegidelt. Kuid ma võtan seda seisukohta muidugi arvesse.

Juhataja. – Na vprašanja, ki zaradi pomanjkanja časa niso bila obravnavana, bo odgovorjeno pisno (glej Prilogo).

Küsimus 31 on vastuvõetamatu (kodukorra II lisa A osa punkt 2).

Sellega on infotund lõppenud.

(Istung katkestati kell 19.35 ja jätkus kell 21.00)

ISTUNGI JUHATAJA: EDWARD McMILLAN-SCOTT

Asepresident

14. Parlamendi koosseis (vt protokoll)

15. Piiriüleste teenuste osutajate kohustused (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Lasse Lehtineni poolt siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni nimel koostatud raport piiriüleste teenuste osutajate kohustuste kohta (2006/2049(INI)) (A6-0294/2007).

Lasse Lehtinen (PSE), raportöör. – (FI) Härra juhataja, esmalt tahan avaldada tänu variraportööridele nende julgustuse ja suurepärase koostöö eest: Diana Wallisele, kes on täna siin, ja eriti Konstantinos Hatzidakisele. Ta oli sedavõrd kompetentne, et valiti koheselt ühinema minu enda riigi kabinetiga. Ma olen tänulik ja rõõmus, et ka Malcolm Harbour ja Piia-Noora Kauppi on täna siin.

Nagu me teame, põhineb siseturg neljal vabadusel, millest üks, teenuste vaba liikumine, siiski väga hästi ei tööta. Teenuste direktiiv, mille üle selles kojas aasta eest otsustati, parandab olukorda kahe aasta pärast, kui liikmesriigid peavad seda täitma hakkama, kuid tõenäoliselt ei piisa ka sellest.

Loomulikult ei saa teenuseid igas mõttes toodetega võrrelda, kuid ühel päeval muutuvad teenused tähtsamaks kui praegu. Kvaliteetsed ja eriti piiriülesed teenused on selle kontinendi tulevik. Probleem on selles, et ühenduse õiguslik ei kaitse teenuseid ostvaid tarbijaid sama hästi nagu kaupu ostvaid tarbijaid. Euroopa tarbijate usaldus piiriülese tarbimise suhtes on madal, sest teenuste kvaliteet ja kaitse tase on erinevates liikmesriikides erinev.

Liidul on nimetatud valdkondades ühenduse õigusakte, kuid teenuste kohta ühtseid reegleid ei ole. Vaidluste korral ei suuda tarbijad, nagu ka teenusepakkujad, alati öelda, millise liikmesriigi õigusrežiimi tuleb kohaldada. Osalt just selle tõttu kardavad tarbijad kasutada teiste riikide teenusepakkujaid.

Minu arvates peaks liit kokku leppima teenusepakkujatele siduvad ühtsed reeglid ja kohustused. Neist oleks lisaks tarbijatele kasu ka teenusepakkujatele endile. Kui komisjon peaks mingil ajal käsitlema teenusepakkujate kohustuste küsimust, ei tohiks eristada erasektori ja avaliku sektori teenuseid. Mõlemad peaksid võrdselt jääma tarbijakaitsedirektiivide rakendusallasse.

1990. aastal tegi komisjon ettepaneku piiriüleste teenusepakkujate kohustuste kohta. Samas tuli see poliitilise tahte puudumise tõttu tagasi võtta. Nüüd aga on poliitiline tahe taas kord olemas. Kui käesolev raport vastu võetakse, peaks komisjon esitama 12 kuu jooksul vähemalt töökava, mis hindaks ümber vajaduse horisontaalse vahendi järele.

Me peame leppima kokku põhilised üldreeglid, mis võimaldavad tarbijal soovi korral saada asjakohast teavet hindade, lepingutingimuste ja puudulike või hilinevad teenuste hüvitamise korra kohta.

Samuti peaks komisjon arvestama kõigi algatuste mõju väikeste ja keskmiste ettevõtete tegutsemistingimustele. Tarbijakaitses roheline raamat ei tõstatanud küll kõiki neid küsimusi, kuid neid käsitletakse selles raportis.

Ma loodan, et ma saan sellele raportile suurima võimaliku toetuse.

Viviane Reding, komisjoni liige. – (EN) Härra juhataja, mul on hea meel täna siin olla ja esindada komisjoni selles väga olulises arutelus tarbijate usalduse üle siseturul. Ma tahaksin õnnitleda raportööri härra Lehtineni ning siseturu- ja tarbijakaits komisjoni variraportööri nende väga ambitsioonika töö eest raporti koostamisel.

Kohe alguses tahan ma rõhutada, et komisjon nõustub raportis esitatud seisukohaga, et tarbijate usaldust siseturul tuleb tõsta; eriti nõuab meie tähelepanu tarbijate jaoks avalduv teenuste siseturg. Seega, üks komisjoni prioriteete on tuua siseturust tõusev kasu meie Euroopa tarbijatele lähemale ja ma olen tänulik parlamendile selle püüdluse toetamise eest.

Komisjon on juba teinud mitmeid algatusi tarbijate usalduse tõstmiseks siseturul. Ma tahaksin mainida kaht: Euroopa tarbijakaitses õigusakt ja teenuste direktiiv.

Tarbijaõigustikuga juba seatakse piiriüleste teenuse osutajatele mitmeid kohustusi. Näiteks on reguleeritud kaugmüügi või lävemüügi tegevate ettevõtjate teavitamiskohustus. Samuti kaitseb see tarbijaid teenuste lepingute ebaõiglase tingimuste eest. Kui on vajadus nende valdkondade teenuse osutajate kohustusi ja tarbijate õigusi veelgi täpsustada, siis saab komisjon seda teha käesoleva ühenduse õigustiku läbivaatamise raames.

Nüüd teenuste direktiiv – te olete sellega väga hästi kursis, te arutasite seda mitte kaua aega tagasi. Selle vastuvõtmisega paraneb tarbijate olukord teenuste siseturul. Sellega tagatakse, et paraneb valitsusasutuste abi, ettevõtete teavitamiskohustus tarbijate ees ning sellega kehtestatakse teenuste osutajatele mitmed selged ja sisulised kohustused.

Komisjon on loomulikult väga huvitatud, et selle direktiivi korrektne rakendamine oleks tagatud kõigis liikmesriikides ja me usume, et pärast teenuste direktiivi rakendamist ja tarbijaõigustiku tulemuslikku läbivaatamist on need kaks algatust väga kaugeleulatuvad ja toovad tarbijate jaoks teenuste siseturul kaasa tegeliku muutuse.

Seda öelnud, pean ma samuti rõhutama, et komisjoni vaatenurk härra Lehtineni raportile piiriüleste teenuste osutajate kohustusi käsitleva iseseisva horisontaalse vahendi kohta on praeguses etapis erinev lihtsalt seetõttu, et kõigepealt peaksime me lõpetama oma pooleliolevad algatused ja alles siis asuma vajadusel eraldi horisontaalse vahendi juurde.

Seepärast tahaksingi teid tänada nende kahe vahendi kohaldamisel meile osutatud pühendunud abi eest, samuti Euroopa kodanike abistamise eest, et nad saaksid nautida teenuste siseturu kõiki eeliseid. Ma tean, et kolleegid volinik Kuneva ja volinik McCreevy ootavad võimalust teiega seda arutada, töötada koos teiega, luua see siseturg koostöös parlamendiga, kes on Euroopa kodanike tegelik esinduskogu.

Nii et tänan teid koostöö eest, tänan selle avatuse eest ja ma olen veendunud, et mu kaks kolleegi – tegelikult kogu komisjon – jätkavad parlamendiga väga sisulise koostöö tegemist.

Juhataja. – Tänan teid, volinik. Ma tahaksin lihtsalt meelde tuletada, et kõik märkused tuleb esitada esimehe kaudu. On juba hilja ja meid on vähe, kuid selline on kodukord. Kuid ma olen kindel, et härra Lehtinen võttis teie märkused arvesse.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE), õiguskomisjoni arvamuse koostaja. – (EN) Härra president, ma tahaksin õnnitleda raportööri, kel tundub ka hääle ära kaduvat nagu minulgi. Tundub, et enamikul kolleegidel on sel nädalal Strasbourgis kurk haige.

Mina esindan õiguskomisjoni, kelle arvamuse koostaja ma olin. Esitaks tahaksin öelda, et me oleme täielikult nõus siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni hinnanguga teenuste sektori olulisuse kohta Euroopa Liidu arengus. See oleks Euroopa Liidu ja konkurentsivõime eesmärkide jaoks täielik kamikaze missioon, kui me ei laseks teenuste sektoril õitseda ja siseturul toimida. Ma tõepoolest arvan, et nendest viimase kaheksa aasta jooksul Euroopa Liidus loodud 11,7 miljonist töökohast on peaaegu kõik Euroopa uutest töökohtadest loodud teenuste sektoris, mida näitab ka igapäevane statistika. Kuid ma pean olema „nõme jurist“ – soome keeles *fakkijuristi* – ja esitama siin arutelu ka õiguskomisjoni seisukoha.

Esiteks, me tõepoolest jagame komisjoni arvamust, et praegu võib veel liiga vara olla, et lahendada vastutuse küsimus kaugeleulatuva uue horisontaalse vahendi kaudu. Meil juba on pooleli mitmed õigusloomega seotud algatused, mille kõigi eesmärk on tagada õiguskindlus, näiteks Rooma I, Rooma II ja ka roheline raamat ühenduse tarbijaõigustiku läbivaatamise kohta.

Ma tahaksin öelda ka seda, et määramisel, kas kohaldada päritoluriigi või kliendi riigi tarbijaõigust, on olulise tähtsusega lepinguliste kohustuste (Rooma I) ettepaneku artikkel 5. Eriti oluline on see väiksemate liikmesriikide jaoks, kus ei pruugita uusi teenuseid osutada, kui artikkel 5 ei ole õigesti lahendatud.

Me ei ole rahul ka praeguse õigusaktide valikuga. Mõnikord ei ole päris selge, millist õiguslikku režiimi teenuste sektori tegevuste erinevatele aspektidele kohaldada: kas sihtriigi või asukohariigi tsiviilõigust või sihtriigi või asukohariigi õiguskorda. Kindlasti on nendes küsimustes vajalik ka Euroopa Kohtu praktika.

Samuti tahaksin ma rõhutada, et piiriüleste teenuste osutamine võib toimuda mitmes erinevas vormis. See võib olla müük Internetis, reisimine teenuste ostmiseks teise riiki või mõnikord teenuse osutaja külastus kliendi asukohariiki.

Ma arvan, et teenuste siseturg, mille õigusraamistik tugineb päritoluriigi põhimõttele, oleneb sellest, et asjakohased meetmed oleksid selged nii õiguslikust kui praktilisest küljest ning võib-olla on tõesti veel liiga vara midagi ette võtta. Nagu volinik õigesti ütles, on saanud aeg aastatepikkune tubli töö ellu rakendada.

Juhataja. – Kui kolleegid tahavad midagi dokumentaalselt vormistada, siis on alati võimalus esitada see hääletamise ajal kirjalikult.

Malcolm Harbour, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (EN) Härra juhataja, ma räägin oma sõbra ja endise kolleegi siin parlamendis, Konstantinos Hatzidakise nimel, kes, nagu härra Lehtinen ütleb, on sujuvalt ülendatud Kreeka transpordiministri kohale. Ma tahan teda tunnustada siseturu- ja tarbijakaitsekomisjonis tehtud töö eest. Sisuliselt jätkan ma tema tööd sealt, kus ta pooleli jäi, ehk pea lõpusirgelt.

Ma tahan tänada härra Lehtineni, sest siin ei ole veel välja öeldud, et minu teada on tegemist tema esimese raportiga raportöörina. Osad teist ehk teavad, et ta on ka tunnustatud kirjanik, kuigi see siin ei ole ilmselt üks tema parimaid töid. Ma loodan, et ta ei pahanda. Ta andis mulle lugeda oma raamatut „*Blood, Sweat and Bears*“ ja mulle tundub, et raport on tal kirjutatud sama innukalt. See on oluline raport, kuid ma pean ütlema, et meie oleme ühte meelt proua Kauppi ja volinik Redingu arvamusega.

Siin on mõndagi kasulikku, kuid ma tahan volinikule veelkord kinnitada, et kui ta loeb artiklit 22, mis on minu arvates kompromissikunsti meistriteos, siis on sealt näha, et komisjoni kutsutakse üles tööd jätkama ja esitama mitte horisontaalset vahendit, vaid töökava, et hinnata, kas meil on horisontaalset vahendit üldse vaja. Minu meelest te juba kinnitasite seda, mida paljud meist tunnevad – kogu selle töö juures, mis on suunatud teenuste direktiivi ja komisjoni ühenduse tarbijaõigustiku rohelise raamatu rakendamisele, mida me just käsitlesime, ja mille tulemuseks on horisontaalne instrument selles valdkonnas, lisaks veel muu töö – millest räägib hiljem kolleeg õiguskomisjonist proua Kauppi ja ma tean, et seda käsitleb ka proua Wallis –, on minu meelest praegu veel liiga vara arutada sätete üksikasju. On ilmselge, et me peame seda jälgima, kuid ikkagi teenuste direktiivi raames, ning kogu selle raames tehtud töö juures, on sätete arv päris suur.

Üks muudatusettepanekuid, mida me loodame, et parlament on nõus homme välja jätma, nõuab tegelikult komisjonilt vabatahtlike tegevusjuhendite koostamist. Minu meelest ei ole see komisjoni töö. Ma usun, et selle välja jätmist toetavad teisedki. Kuid tegelikult, kui te vaatate teenuste direktiivi, siis on artiklis 37 täiesti selgelt öeldud, et koostöös komisjoniga võtavad liikmesriigid kaasnevaid meetmeid, et julgustada kooskõlas ühenduse õigusega ühenduse tasandil tegevusjuhendite koostamist. See on juba sätestatud. Seetõttu arvan mina, et me võtame selle välja ning minu meelest annab see arutelule palju juurde. Ma arvan, et see aitab kaasa meie põhieesmärgile, ehk teenuste direktiivi ja kõigi kaasnevate sätete täielikule ja õigeaegsele ellu rakendamisele – eelkõige selliste küsimuste nagu üks kontaktpunkt teenusepakkujate jaoks, kust antakse neile teenuste osutamiseks vajalikud nõuded ja teave ning loodetavasti ka tegevusjuhendid. Ma usun, et need aitavad kaasa tõeliselt tõhusa ja eduka tarbijate huvides töötava teenuste turu toimimisele.

Anna Hedh, *fraktsiooni PSE nimel.* – (SV) Härra juhataja, lubage mul esmalt tänada kolleeg Lasse Lehtineni väga hea töö eest. Pärast teenuste direktiivi vastuvõtmist on teenuste siseturul selgemad reeglid, mis suurendavad teenuste osutamise vabadust. Teisest küljest on puudus teenusepakkujate kohustusi käsitlevatest selgetest reeglitest. See tähendab, et isegi pärast teenuste direktiivi rakendumist kõigis liikmesriikides 2009. aastal võib meile jääda avatud turg, kus tarbijatel puudub usaldus.

Vaid 6% tarbijatest tegi aastal 2006 Internetis piiriüleseid oste. Kaupade ostmise reeglid on palju paremini välja kujunenud. Äriühingutel, eriti väikestel ja keskmise suurusega ettevõtetel on samuti vaja selgemaid reegleid, sest sageli otsustavad nad teenust piiriüleselt mitte osutada või müüa, mis vähendab konkurentsi ja tähendab tarbija jaoks kõrgemaid hindu. Selged reeglid julgustavad nii äriühinguid kui tarbijaid suunduma piiri taha ning pakkuma või ostma teenuseid rahulikult teises riigis.

Me peame tagama, et siseturul oste tehes oleks tarbijatel kindlal alusel rajanev turvatunne ning et isegi vaidlusesse sattumise korral oleks neil lihtne saada abi ja hüvitist. Selle saavutamiseks tuleb liita mitmed erinevad meetmed. Mõned selles aruandes nimetatud näited on teenusepakkujate vabatahtlikud käitumisreeglid ning võimalus esitada piiriülene kollektiivhagi petturite või tarbijate ees oma kohustusi mittetäitvate ettevõtete vastu.

Ei ole mõistlik, et piiri tagant teenust ostev tarbija on vähem kaitstud kui teisest liikmesriigist kaupu ostev tarbija. Seetõttu on raportis väljapakutud avar horisontaalne vahend veel üks oluline element selles tarbijakaitstes, mida me tahame piiriüleste teenuste osutamisel välja kujundada. Kliendid peavad teadma oma õigusi liiga hilja või ebakorrektselt osutatud teenuste korral.

Kui vabadusi täiendavad selged kohustused teenusepakkujatele ning tugev tarbijakaitse, suudame suurendada tarbijate usaldust. Kordan veel, et prioriteet tuleb anda meie tarbijatele. Ilma rahulolevate ja usaldavate tarbijateta ei teki meil õitsvat siseturgu.

Diana Wallis, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (EN) Härra juhataja, tegemist on muidugi teenuste direktiivi raames tegemata jäänud tööga ja kuigi ma olen paljugagi voliniku analüüsis nõus, on meil tõepoolest probleem. Meil on usalduse probleem. See on veidi sarnane viimase paari nädala jooksul Northern Rock pangas Ühendkuningriigis toimunuga. Olenemata sellest, mida pank ütles, inimesed seisid ikka väljas järjekorras, et oma raha välja võtta. Meil on veidi sarnane lugu piiriüleste teenustega. Mida me ka ei ütleks, tarbijatel ei ole ikka piisavalt usaldust, et neid teenuseid kasutada. Me peame sellele lahenduse leidma.

Need parlamendiliikmed, kes osalesid Equitable Life Assurance Society kriisi ajutises uurimiskomisjonis, nägid samuti liigagi selgelt, et meil on usalduse probleem. Kuid seda ei saa lahendada vanade ettepanekutega, mis käsitlesid ligikaudu 20 aasta taguseid probleeme. Meil tuleb tegelda tänaste probleemide ja praeguse olukorraga.

Teenusepakkujate kohustuste puhul on tegemist elementaarse lepinguõiguse ja elementaarsete lepinguliste kohustustega. Selles suhtes on meil praegu laual Rooma I, millele proua Kauppi viitas ning kui see meil õnnestub, siis on sellest kasu. Ka tarbijaõigustik on läbivaatamisel; kui see meil õnnestub, siis on sellest kasu. Koostamisel on lepinguõiguse ühtne tugiraamistik; kui me seda kasutame ja kui komisjon hoopis rohkem pingutab selle kasutamise nimel liikmesriikides, siis oleks ka sellest kasu.

Juba praegu on küllaltki palju õiguslikke võimalusi rahvusvahelises eraõiguses esinevate suhete silumiseks. Mida meil kindlasti vaja ei ole – ma nõustun proua Harbouriga – on mittesiduvad tegevusjuhendid.

Kasutagem seda, mis on juba olemas ja koostamisel. Me saame tähelepanelikult jälgida, kas meil on vaja järjekordset horisontaalset vahendit või mitte, kuid praeguses etapis ma tõesti kahtlen.

Mida me veel peame käsitlema, on võimalus anda tarbijatele õigus kasutada rühmaviisiliselt piiriüleseid õigusteenuseid. See tasakaalustaks jõuvahekorra teenuste osutajatega. See parandaks praegust puudulikku olukorda piiriüleste õigusteenuste turul, mida oli liigagi selgelt näha Equitable Life'i puhul. Inimestele ei meeldi kasutada väljendit „ühishagi“ ja mulle ka ei meeldi, kuid kollektiivse hüvitise kasutamise õiguse toomine Euroopasse võib anda meile tarbijate usalduse, mis siin mandril praegu puudub.

Leopold Józef Rutowicz, *fraktsiooni UEN nimel.* – (PL) Härra juhataja, liidu siseturu areng on väga oluline selleks, et luua sidemeid liidu riikide ja kodanike vahel.

Konkurentsil põhineva piiriülese teenusevahetuse suurendamine nõuab vastastikuse usalduse tugevnemist, mida peab toetama tarbijasõbralik poliitika. Selle poliitika ülesanne on parandada piiriüleste teenuste õiguslikku raamistikku ja lihtsustada samal ajal asjaajamist, suurendades sellega konkurentsi. Samuti parandab see teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti, vähendades samal ajal kulusid ja tuues sellega kasu Euroopa tarbijatele.

Raport aitab selle poliitika täiustamisele kaasa, tuues välja mitmeid probleeme, mis takistavad turu dünaamilist arengut. Nendeks on piiriüleste teenusepakkujate kohustusi reguleeriva ühtse süsteemi puudumine ning vajadus täiendada selles osas liidu dokumente. Samuti toob raport välja rakendussätete vähese selguse, mis tuleneb välisriikide teenusepakkujatega seotud vaimsetest barjääridest, teenusekasutajate halvema kaitse võrreldes teenusepakkujatega, avaliku sektori ja erasektori teenuste mittekäsitlemise samades sätetes, piiriüleste teenusepakkujate kohustusi käsitlevate sätete erinevuse ning nende teenuste kaitseks vajaliku läbipaistvuse puudumise.

Kaaluda tuleks teenusepakkujate kvaliteeditunnistuste sisseseadmist, et suurendada teenusesaajate usaldust. Raportist tulenevad järeldused ja ettepanekud langevad kokku õiguskomisjoni järeldustega. Ma tahaksin raportööri tänada asjaliku raporti eest.

Heide Rühle, *fraktsiooni Verts/ALE nimel.* – (DE) Härra juhataja, ka mina tahan raportööri tänada, kuigi kahjuks ei ole mul veel olnud võimalust mõnda tema raamatut lugeda. Sellegipoolest jätan selle meelde ning heastan selle tegematajätmise esimesel võimalusel.

Suur tänu hea koostöö eest ning suur tänu ka teie püüdluste eest käsitleda oma raportis olulisi küsimusi. Siseturu teenuste õiguslik raamistik, näiteks teenuste direktiiv või direktiiv kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta, on küll juba paigas, kuid nende mõlema direktiivi rakendamine jätab kahjuks paljuski soovida. Seetõttu pean kahetsusväärseks, et nõukogu ei ole täna õhtul esindatud, sest me oleksime võinud veel kord rõhutada, et me eeldame mõlema direktiivi õigeaegset rakendamist ning sellele vastavat tegevust liikmesriikides.

Samas on meil vaja rohkem algatusi – nagu raportöör õigesti märkis –, et suurendada siseturul tarbijate usaldust piiriüleste teenuste suhtes. Ka siin on varasemad raportid käsitlenud olulisi küsimusi. Zuzana Roithová märkis oma raportis, et eriti seoses internetimüügiga on veel palju puudusi ning tarbijatel ei ole selles valdkonnas endiselt vajalikku usaldust piiriüleste teenuste suhtes. Sarnaselt juhib Lasse Lehtinen oma raportis tähelepanu teenusepakkujate kohustustele ning tarbijate õiguskaitse küsimusele. Tahaksin tulla tagasi teema juurde, mida kaks eelkõnelejat on täna juba maininud, nimelt kollektiivse hüvituse õigus piiriülestes vaidlustes. Meil on tungivalt vaja sellesuunalisi algatusi, et tarbijatel tekiks usaldus piiriüleste teenuste suhtes ning seda on võimalik saavutada ainult nende õigusliku positsiooni tugevdamise abil.

Minu arvates annavad nii Zuzana Roithová kui ka Lasse Lehtineni raportid olulist teavet seni veel püsivate puuduste kohta. Komisjon peaks võtma mõlemat raportit tõsiselt, kui ta tahab tarbijaõigustikku tõeliselt revideerida, kaasajastada ja uuendada.

Jens-Peter Bonde, *fraktsiooni IND/DEM nimel.* – (DA) Härra juhataja, me oleme vastu võtnud teenuste direktiivi, millega oleme andnud Euroopa Kohtule Luksemburgis õiguse otsustada, mida meie otsustasime! Me ei tea veel, kas liikmesriikide kokkuleppeid tuleb austada. Me ei tea, mil määral hakkab olema lubatud riiklike kvaliteedinõuete kehtestamine. Me ei tea, kas liikmesriigil on lubatud otsustada, milliseid teenuseid ta tahaks näha erasektori ja milliseid avaliku sektori kontrolli all. Raport on seega sama ebaselge nagu õiguslik

olukord. Me ootame, millal Luksemburgi kohtunikud ütlevad, kas me võime alles jätta oma haiglad ja terve hulga teisi põhiteenuseid, mis üheskoos moodustavad meie heaoluriigi.

Taanis on kõigil kodanikel sotsiaalsed õigused, mida me rahastame kõrgetest maksudest, mille vähendamist soovib vaid 7% taanlastest. Tundub, et Luksemburgi kohtunikud tulevad vastu selle 7% soovidele, aga mis saab enamuse tahtest? Kes tagab nende otsuste täitmise ja meie demokraatia? Meil on ka kaitstud paindlikkuse (*flexicurity*) süsteem, mis põhineb tööturu osapoolte vabatahtlikel kokkulepetel. Kuidas on võimalik neid kaitsta? See on Taani sotsiaalse mudeli närvikeskus, mida ähvardab teenuste direktiivi ebakindlus ja kohtulik aktivism.

Juuniliikumine tahaks väga kaasa aidata kõigi turule sobivate teenuste jaoks selgete ühisturu reeglite loomisele, aga me ei taha keelata liikmesriikidele võimalust seada demokraatlikke piiranguid sellele, milliseid küsimusi otsustab valijaskond ja milliseid kapitalistid.

Petre Popeangă, *fraktsiooni ITS nimel*. – (RO) Härra juhataja, nagu me teame, on teenuste vaba liikumine üks neljast põhivabadusest, millest sõltub ühisturu toimimine ja tõhusus. See on oluline osa Euroopa Liidu ülesehituse aluseks olevast esimesest sambast.

See on üks põhjusi, mille pärast ma usun, et selle ühisturu vahendi saavutamise edusammude analüüs on nii tähtis kui ka vajalik. See on tähtis, sest Euroopa Liidu järjepidev majanduslik ja sotsiaalne areng sõltub samavõrd ka teenuste valdkonnast, kuna teenused moodustavad 70% liidu SKT-st. See on vajalik, sest piiriülese teenusevahetuse maht on kaubavahetusega võrreldes väga väike ning see olukord tekitab Euroopa Liidu kodanikes ühtlasi usaldamatust selliste toodete tarbimise suhtes. Neil põhjustel toetan ma seda raportit ja hääletan selle vastuvõtmise poolt.

Sellegipoolest leian, et raportööri poolt pakutud asjakohaste ja ühtlasi väärtuslike lahenduste osas oleks olnud vajalik sisulisem analüüs mõnede hiljuti liitunud riikide, nt Rumeenia, olukorra kohta, kus turud on märksa vähem arenenud kui suuremas osas liidu ülejäänud liikmesriikides. Sellest aspektist vaadates usun, et raport oleks pidanud sisaldama ka eesmärgi riiklike turgude arengutasemete ühtlustamiseks – see on ühisturu ja seega ka piiriüleste teenuste sektori arengu eeltingimus.

Andreas Schwab (PPE-DE). - (DE) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, ka mina soovin loomulikult raportööri tänada. Sellele raportile eelnenud arutelud olid alati väga viljakad ja huvitavad. Suurem osa neil aruteludel selgunust on leidnud koha ka raportis, kuigi mitte kõik, millest on vähemalt minu arvates kahju, sest raport rõhutab paaris kohas, et Euroopa Liidu teenuste siseturu väljakujundamine on kaugel maas kaupade siseturu arengust. Minu arvates ei ole selle kohta tegelikult mingeid teaduslikke ega objektiivseid tõendeid, arvestades, et meil on teenuste sektoris olemas teenuste direktiiv ning samuti direktiiv kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta ja mitmeid teisi direktiive.

Teiseks on siseturu teenuste sektor palju heterogeensem kui kaupade sektor. See ulatub meditsiini- või õigusteenuste abiteenustest kuni mastaapsete teenusteni nagu panga- ja kindlustusteenused. Kõigi nende teenuste ühte patta panek, mida selles kojas korduvalt on tehtud, on minu arvates riskantne. Ma usun – ja mitmed eelkõnelejad on juba sellele tähelepanu juhtinud –, et diferentseeritud lähenemine oleks kindlasti kasulik.

Kolmas teema, mida on korduvalt tõstatatud, nimelt kollektiivhagid, ei muutu ilmselt aktuaalsemaks vaid sel moel, et selle üle sageli arutatakse. Ma arvan, et me võime selgelt ja üheselt öelda, et parlament ootab komisjonilt uurimust selle kohta, millised neist erinevatest

mudelitest, mis Euroopas juba olemas on, oleksid Euroopa Liidule tegelikult kõige paremad. Leian, et see on kõik, mida on vaja sel teemal öelda.

Erinevate liikmesriikide vastutussüsteemid – ja see on minu sõnavõtu neljas mõte – on endiselt väga erinevad. Sellepärast ongi meil vaja ühtset teenusepakkujate kohustuste süsteemi. Neid kohustusi reguleeriva õigusüsteemi selgemaks muutmine suurendab konkurentsi ja tarbija valikuvõimalusi, kuid ma usun – nagu mõned eelkõnelejad on öelnud –, et oleks vale paluda praegusel etapil komisjonilt horisontaalse vahendi koostamist. Igal juhul olen ma väga skeptiline sedalaadi Euroopa tasemel vastutusõiguse loomise suhtes.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). - (PL) Tahan õnnitleda raportööri tema raporti puhul, mis toob välja palju probleeme, millega tarbijad siseturul kokku puutuvad.

See raport juhib õigesti tähelepanu õigusliku selguse ja kindluse puudumisele seoses teenuste turvalisuse ja kvaliteediga. Samuti viitab see Euroopa tarbijate üldisele vähesele usaldusele piiriülese tarbimise suhtes. Seda kinnitavad statistilised andmed. 2006. aastal sooritas ainult 6% Euroopa tarbijatest Interneti teel piiriüleseid oste. See olukord mõjutab negatiivselt konkurentsi ning väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete tegevust. Samuti aitab see kaasa ebaseadusliku kaubavahetuse levikule. Ebaausad isikud kasutavad inimeste petmiseks sageli ära Euroopa Liidus kehtivate õigusüsteemide vahelisi erinevusi. Kui sellised olukorrad avastatakse, tuleb kiiresti tegutseda ja sellest ka meie reaktsioon.

Tahaksin meenutada parlamendile neid paljusid teenuste direktiivile ehk tarbijaseadusandluse läbivaatamisele kulutatud töökuid. Kolleegid kindlasti teavad, et liikmesriigid peavad teenuste direktiivi rakendama 2009. aasta detsembriks. Suur osa raportööri poolt välja toodud probleemidest lakkab pärast ülevõtmisperioodi kindlasti olemast. Tuleb mees pidada, et teenuste direktiiv suurendab tunduvalt tarbijate õigusi. Tänu sellele direktiivile peavad teenusepakkujad pakkuma tarbijatele paremat teavet oma teenuste kohta. See võimaldab tarbijatel teha paremaid ja teadlikumaid valikuid. Samuti hakkavad asjaomased institutsioonid tarbijaid tõhusamalt kaitsma.

Samuti paneb teenuste direktiiv teenusepakkujale rea selgeid kohustusi, millest osa on seotud ka konfliktide lahendamisega. Ma usun, et enne teenuste direktiivi sätete jõustumist ei ole vajadust võtta vastu täiendavaid õiguslikke vahendeid. Minu arvates on enneaegne paluda komisjonilt horisontaalse vahendi esitamist. Sama kehtib ka tarbijaseadusandluse läbivaatamise kohta üldiselt. Komisjon on juba esitanud roheline raamatu tarbijaseadusandluse kohta ning esitab omal ajal sellekohased seadusandlikud ettepanekud. Daamid ja härrad, mõnikord ei tähenda rohkem seadusi veel paremat seadusandlust. Oleks hea, kui me seda mees peaksime.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). - (SK) Teenuste direktiiv, mis tuleb kõigi liikmesriikide õigusesse üle võtta 28. detsembriks 2009, hakkab avaldama piiriülestele teenustele suurt mõju.

See direktiiv ja isegi roheline raamat ühenduse tarbijaõigustiku läbivaatamise kohta ei kehtesta teenusepakkujate põhilisi kohustusi ning seetõttu tervitan ma Lasse Lehtineni raportit selles küsimuses. Raport püüab tagada, et täiendavast õiguskindlusest, lihtsusest ja väiksematest kuludest saaksid lisaks tarbijatele kasu ka piiriüleseid teenuseid ostvad ja müüvad väikesed ja keskmised ettevõtted.

Ma usun, et ühtsete Euroopa standardite kehtestamine on käsitöö-, väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete edu võtmeks ning Euroopa Liidu tasandil Euroopa standardite siseseviimine on seega vahendiks, mis toetab teenuste turvalisust ning tagab tarbijate õigused

seoses liikmesriikide osutatavate piiriüleste teenustega. Kui tarbijad on teenuste ohutuse ja kvaliteedi suhtes kõhklevad, kipuvad nad ehitama välisriikide teenusepakkujate suhtes psühholoogilisi barjääre, mille tõttu nad jätvavad piiriülesed teenused kasutamata. Kui tarbija on saanud negatiivse kogemuse, kandub see kogemus sageli ekslikult üle kõigile välisriikide teenusepakkujatele.

Erinevates liikmesriikides kehtivate erinevate asjaajamiskordade tõttu tekkinud probleeme on tarbijatel võimalik lahendada Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku ECC-Net ja finantsteenuste tarbijakaebuste võrgustiku FIN-NET abil. Kui tarbijal on piisavalt teavet oma õigustest siseturul, kuid tal ei õnnestu neid õigusi teises ELi liikmesriigis teostada, võib ta otsida abi SOLVITilt.

Daamid ja härrad, ma tervitan asjaolu, et käesolev aruanne keskendub peamiselt tarbijatele, sest just nemad on siseturu põhiliseks ja oluliseks elemendiks. Seega peab meie ühine eesmärk olema tarbijatele selliste tingimuste loomine, mis võimaldaksid neil tunda teises riigis ostude sooritamise suhtes samasugust usaldust nagu kodumaal.

Zuzana Roithová (PPE-DE). - (CS) Härra juhataja, kuigi EÜ asutamisleping garanteerib oma kodanikele vaba juurdepääsu teenustele väljaspool nende riigipiiri, kasutab seda ühisturu eelist ainult käputäis teenusepakkujaid ja tarbijaid. Vähene konkurents muudab piirialadel pakutavad teenused selle tõttu riigis sees pakutavate teenustega võrreldes kallimaks ning mõnikord ka raskemini kättesaadavaks.

Küsitlused näitavad, et probleem ei ole keelebarjääris, vaid seadusandluses. Alati pole selge, millal tuleks kohaldada päritoluriigi ja millal kohalikku seadusandlust. Tänu päritoluriigi põhimõtte vastastele oleme kahjuks käest lasknud võimaluse esitada teenuste direktiivis parem määratlus. Ka siin Strasbourgis kaasneb selle raportiga arusaamatu hirm mainida päritoluriigi põhimõtet, kuigi paljudel elualadel ei pea teenusepakkujad piiriüleste teenuste osutamiseks tundma naaberriigi seadusi.

Varsti näeme pretsedente, mis lõpetavad vaidlused selle üle, kas tarbijakaitse küsimust reguleerib siseriiklik õigus või vastuvõtva riigi õigus. Ma pean Lasse Lehtineni raportit suurepäraseks täienduseks sellesse arutellu, sest minu arvates peab teenusepakkujate üldiste kohustuste määratlus põhinema kokkulepitud Euroopa standarditel.

Ma olen nõus, et tarbijakaitse osas peavad erasektori ja avaliku sektori teenusepakkujatele kehtima samad kohustused. Samuti toetan ma liikmesriikide vaheliste sidevõrkude rahastamist. See toob kaasa tõhusa kontrolli ning edasimineku vaidluste kohtuvälisel lahendamisel.

Volinik, me võlgname Euroopa kodanikele palju, kui me räägime piiriüleste teenuste vaba liikumist reguleerivatest tingimustest. See aruanne lunastab ühe osa sellest võlast. Euroopa Parlament annab komisjonile poliitilise toetuse, et määratleda selgelt teenusepakkujate kohustused, olenemata nende päritoluriigist. Lasse Lehtineni raport annab tunnistust siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni suurepärasest tööst.

Viviane Reding, komisjoni liige. - (EN) Härra juhataja, ma olen kuulanud väga tähelepanelikult arutelu parlamendi raportit üle piiriüleste teenuste osutajate kohustuste kohta. Ma tahaksin tänada austatud parlamendiliikmeid nende tähelepanekute eest. Lubage mul nüüd rõhutada mõnda olulist punkti.

Esiteks, komisjon toetab seda raportit, mille üle parlament homme hääletama hakkab. Meid tõesti paneb muretsema tarbijate vähene usaldus teenuste siseturul. Lubage mul

infoühiskonna volinikuna rõhutada, et vähene usaldus internetiettevõtluse vastu on tõepoolest väga tähtis ja me peame seda uurima.

Teiseks, nagu ma eespool mainisin, on komisjon juba käivitanud rea algatusi praeguse olukorra parandamiseks. Ma tsiteerisin teenuste direktiivi ja tarbijaõigustiku läbivaatamist. Viimane on, muide, üks kolleeg volinik Kuneva peamisi prioriteete.

Ma tahaksin öelda, et me oleme parlamendi toetuse eest väga tänulikud ja tahaksime parlamenti julgustada läbivaatamise protsessi jätkama ning tahaksime koos parlamendiga näha tulemusi nii ruttu kui võimalik.

Mida me konkreetselt eelolevatel nädalatel ja kuudel teeme? Esiteks, konsultatsiooni käigus saadud vastuste kokkuvõtte avaldatakse komisjoni veebilehel oktoobri alguses. 2008. aasta teises pooles tehakse mõjuhindang, pidades silmas võimalikku komisjoni ettepanekut. Liikmesriigid, kes on pidanud selle probleemiga põhjalikult tegelema, on kindlasti huvitatud.

Kolmandaks, komisjon nõustub, et edendada tuleb teenuste ohutusega seotud aspekte, sest siseturul osutatavate teenuste tervislikkuse ja füüsilise ohutusega seotud aspektide parem tagamine on väga oluline.

Koos liikmesriikidega katsetame me juhtida tähelepanu võimalikele puudustele riiklikes süsteemides ja hindamise vajalikkusele. Me katsetame edendada tarbijakoolitusprogramme ja teadlikkuse tõstmise algatusi. Me katsetame lihtsustada juurdepääsu olemasolevale teabele tarbijatele pakutavate teenustega seotud õnnetuste ja vigastuste kohta ning ühele väga olulisele elemendile, mida mitmed liikmesriigid on rõhutanud, nimelt kollektiivsele hüvitisele. Komisjon teostab praegu uuringuid ja koordineerib sidusrühmi, et hinnata võimalust esitada selles valdkonnas algatus, kuid üks on kindel, ja seda tahaksin ma rõhutada, et see ei saa olema USA-tüüpi ühishagi.

Lõpuks, ma tahaksin tänada raportööri tehtud töö eest ja parlamenti sellele teemale osutatud tähelepanu eest. Me oleme veendunud, et parlamendi raportist on abi meie tulevases töös tarbijate huvides.

Juhataja. – (EN) Suur tänu, volinik, huvitava arutelu eest, kus üle 50% sõnavõtjatest olid naised, nii nagu peabki olema.

Arutelu on lõppenud.

Hääletamine toimub neljapäeval, 27. septembril, 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Bogdan Golik (PSE), kirjalikult . – (PL)

Ma tahan tänada Lasse Lehtineni hästi ette valmistatud raporti eest.

Vabadus teenuseid osutada on üks neljast siseturu põhivabadusest. Aastate jooksul on teenuste sektor muutunud Euroopa Liidu majandusliku ja sotsiaalse arengu jaoks üha tähtsamaks ning selles on toimunud suured muutused.

Vaatamata EÜ asutamislepingu sätetele ja teenuste direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise protsessi jätkumisele takistavad teenuste vaba liikumist praktikas jätkuvalt haldussätted ja liikmesriikide õigussüsteemide erinevused.

Arvestades üleilmastumisest tulenevaid ohte ja väljakutseid, samuti raportis välja toodud puudujääke teenuste sektoris, on eriti oluline astuda samme, et kõrvaldada takistused piiriülese teenusepakkumise eest.

Tarbijate usalduse puudumine ja ettevõtete vastumeelsus koduriigist väljaspool tegutsemise suhtes piiravad juurdepääsu siseturule. Tungivalt on vaja, et ühendus seaks sisse mehhanismid, mis lihtsustaksid ettevõtete, eriti väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete jaoks siseturu eeliste kasutamist. Seega tuleks ühenduse sätteid piiriülese teenusepakkumise kohta muuta ratsionaalseks ning kehtestada minimaalne periood kvaliteedistandardite ühtlustamiseks, et kaitsta kasutajate huve.

Liikmesriikide vahelise koostöö tugevdamine, haldusmenetluste piiramine ning piiriüleste teenuste piisav kontrollimine aitavad kaasa piiriülese tegevuse hoogustumisele. Kvaliteedistandardite ühtlustamine suurendab tarbijate ja teenusepakkujate usaldust piiriüleste teenuste suhtes.

Piiriüleste teenuste pakkumise soodustamine toob kaasa korralikult toimiva teenuste siseturu, mis loob aluse majanduslikult sidusa siseturu tekkeks.

16. i2010: Digitaalraamatukogud (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Marie-Hélène Descamps' poolt kultuuri ja hariduskomisjoni nimel koostatud raport „i2010: Digitaalsed raamatukogud“ (2006/2040(INI)) (A6-0296/2007).

Veelkord – enam kui 50 protsenti sellel teemal sõnavõtjaid on naised, kellest esimene on raportöör Marie-Hélène Descamps.

Marie-Hélène Descamps, raportöör. – (FR) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa digitaalraamatukogu idee pärineb kuult ELi riigipealt ja valitsusjuhilt, kes tahtsid võimaldada üldist ligipääsu Euroopa kultuuripärandile ning säilitada seda tulevastele põlvedele. Euroopa föderaalne projekt tugevdab tõelise Euroopa identiteedi avaldumist ning aitab levitada üle maailma meie kultuurilist ja keelelist mitmekesisust. See Euroopas pretsedenditu projekt ühendab mineviku olevikuga ning seob kultuuri digitaalse mõõtmega. See on ideaalne vastus mitmetele probleemidele, mis meie kaaskodanikke praegu uute info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate näol mõjutavad. Internet on Euroopa noorte eelistustes kolmas teabekanal ning praktikas on see üks põhilisi vahendeid teadmiste ja haridusele juurdepääsu saamiseks.

Kuigi tehtud on mõningaid edusamme, on meie kultuuriressursside digitaliseerimine ja Internetis väljapanek jäänud väga killustatuks ning tugineb erinevatele liikmesriikide poolt kehtestatud mehhanismidele. Selleks et meie kultuuripärandi edendamiseks ja levitamiseks mõeldud algatused oleksid tõhusamad ja jõuaksid rohkemate inimesteni, peavad nad olema hästi koordineeritud. See on Euroopa digitaalraamatukogu eesmärk, mida komisjon toetab oma juhtalgatusega „i2010: Digitaalsed raamatukogud“.

Selle algatuse esimene osa, nimelt 30. septembri 2005. aasta teatis, toetus kolmele põhiaspektile: digiteerimine, sidusjuurdepääs digitaalsisule ning selle säilitamine. Komisjon on võtnud ülesandeks analüüsida peamisi tehnilisi, õiguslikke, korralduslikke ja rahalisi probleeme, mis kaasneksid sedavõrd suure projektiga. Samal ajal on käivitatud internetikonsultatsioonid avalikkusega ning moodustatud on kõrgetasemeline ekspertrühm. Nende erinevate elementide põhjal võttis komisjon 24. augustil 2006. aastal vastu soovitus

kultuurimaterjali digiteerimise, sellele sidusjuurdepääsu tagamise ja selle digitaalse säilitamise kohta, kus kutsutakse liikmesriike üles kiirendama digiteerimist ning koordineerima oma jõupingutusi tõelise sünergia saavutamiseks. 13. novembril 2006. aastal võttis nõukogu need soovitused ühehäälselt vastu. Euroopa Parlamendi ülesanne on nüüd saata tugev signaal, et see erakordne projekt muutuks reaalsuseks.

See on selline ülesanne, mis nõuab etapiviisilist liikumist. Samal ajal kui me töötame kõigi kultuurimaterjali kategooriate kontseptuaalse ja tehnilise korraldamise kallal, peame esmalt keskenduma raamatukogudes hoitava autorikaitse alt väljas oleva materjali potentsiaalile ning tegema seda ühe, otsese ja mitmekeelse pääsupunkti kaudu. Meie raamatukogude eeliseks on see, et neid koordineerib Euroopa tasandil juba Euroopa Raamatukogu TEL, mille moodustasid 2005. aastal rahvusraamatukogud ning kus hoitakse suurel hulgal autorikaitse alt väljas olevaid digitaalseid teoseid, mida selle tõttu on võimalik koheselt kasutada.

Teise etapina ning selle vahendi edukamaks ärakasutamiseks peab see raamatukogu võimaldama lisaks autorikaitse alt väljas olevatele teostele juurdepääsu ka uuematele teostele. Kõik otsused selles vallas tuleb teha kõigi seotud pooltega peetavate konsultatsioonide põhjal. Autoriõiguse ja muude loominguiõiguste kaitse on Euroopas loovuse säilitamiseks ja kaitsmiseks äärmiselt oluline. Et nimetatud projekt saavutaks loodetud edu, peab see põhinema selgelt majandusmudelil. Seetõttu teeb raport autoriõiguste hoidjate nõusolekul ettepaneku, et Euroopa digitaalraamatukogu kasutajatel oleks Internetti lehitsedes võimalik leida kõiki digitaalseid dokumente, olenemata nende staatusest, ning lugeda autorikaitse alt väljas olevaid töid tasuta ja tervikuna, samas kui autorikaitse all olevatest töödest oleks ligipääsetavad ainult lühikesed lõigud. Lisaks sellele suunatakse teatud teost lehitseda või kaitstud dokumenti tervikuna näha soovivad kasutajad edasi eraettevõtte lehele, mis on spetsialiseerunud digitaalse sisu levitamisele ning annaks kasutajatele mitmeid valikuvõimalusi pärast õiglase makse tegemist autoriõiguste hoidjatele.

Lisaks tuleb selline raamatukogu korraldada nii, et selle sisu oleks usaldusväärne ning kõigile vanusegruppidele mõeldud kvaliteediga. Selleks teeb raport ettepaneku juhtkomitee moodustamiseks, kus suurt rolli mängiksid kultuuriasutused. Komitee määraks Euroopa digitaalraamatukogu prioriteedid ja tööjuhendid, tagades ühtlasi selle tegevuste koordineerimise, juhtimise ja seire.

Lõpuks, kõigile Euroopa kultuuridele juurdepääsu andmiseks peavad projekti kõigisse etappidesse olema kaasatud teised kultuuriasutused ja sektorid, kaasa arvatud arhiivid, muuseumid, kino, audiovisuaalsed kunstid ja ülikoolid. Sel moel kujundame Euroopa näo, mis on ühtne oma mitmekesisuses.

Lõpetuseks tahaksin tänada kõiki oma kolleege kultuuri- ja hariduskomisjonist, eriti Henri Weberit ja Vasco Graça Mourat nende toetuse ja panuse eest selle raporti koostamisse. Samuti tahan tänada komisjoni nende tõhusa koostöö eest selle dokumendi ettevalmistamise ajal.

Viviane Reding, komisjoni liige. – (EN) Härra juhataja, see on tähtis raport ja proua Descamps on koos oma kolleegidega parlamendikomisjonis teinud suurepäraseid töid.

Digitaalsete raamatukogude algatus on näide sellest, kuidas Euroopa saab anda panuse konkreetsete projektide kaudu, mitte üksnes majanduskasvu, vaid ka elukvaliteedi nimel. Tuues Euroopa kultuuri- ja teaduspärandi Internetti, saame seda levitada ka teistele kultuuridele. Kasutades kaasaegseid tehnoloogiaid, saame lõhkuda tänapäevased müürid.

Mul on väga hea meel, et seda algatust, mis sai alguse liikmesriikide rahvusraamatukogudest ja mida Euroopa Komisjon on nii mitmeid aastaid arendanud, on rõhutanud ja toetanud ELi poliitilised jõud kõige kõrgemal tasemel. Neil on selleks õigus; meie riigipeadel ja valitsusjuhtidel on seda algatust toetades õigus, sest tõeline rikkus peitubki meie raamatukogudes, arhiivides ja muuseumides. Tegemist ei ole üksnes raamatutega, vaid ka ajalehtede, arhiivimaterjalide ja filmidega. See on mitmekeelne rikkus, multikultuurne rikkus. Teades, et sellest rikkusest on digitaliseeritud vähem kui 1%, võib aru saada, mis meid ees ootab ja mis laadi töö meil ära teha tuleb.

See töö on vajalik kahel põhjusel. Esiteks selleks, et inimesed saaksid üle tõketest ja õpiksid tundma, töötama ja nautima oma kultuuriteoseid ja teoseid meie ühisest Euroopa ajaloost ning et nende kultuuriasutuste teenuseid saaks ikka ja jälle lisaväärtuse loomiseks kasutada. Selleks lähebki tarvis tootmisharu. See on põhjus, miks komisjoni algatuse eesmärk on saavutada ühine, mitmekeelne sissepääs Euroopa digitaliseeritud kultuuripärandile.

Üksi me seda teha ei suuda. See nõuab erinevat tüüpi kultuuriasutuste koostööd kõigis Euroopa riikides. Mul on väga hea meel näha, et asi edeneb ja et moodustamisel on juriidiline isik, mis aitab Euroopa digitaalsel raamatukogul suutlikumalt tegutseda. See portaal hakkab tööle 2008. aastal. Järgnevatel aastatel sisu tasapisi laieneb, kui üha rohkem raamatukogusid, arhiive ja audiovisuaalseid arhiive ja muuseume lisavad oma digitaliseeritud kollektsioonid.

Mul on väga hea meel ka selle üle, et parlamendi raport ei käsitle mitte üksnes tulemust, vaid ka selle tulemuse saavutamise eeldusi. See tähendab, et parandada tuleb meie kultuuripärandi internetiseerimise üldisi tingimusi, mis on digitaalsete raamatukogude algatuste lahutamatu osa, ning et liikmesriikidel tuleb suurendada digitaliseerimise jõupingutusi. Ma ütlen selgelt välja, et ei ole kasu, kui korraldada suur kultuuriüritus, kus kõik valitsusjuhid peavad ilusaid kõnesid ja lähevad siis tagasi oma riikidesse eelarvet kärpima. Nii ei tohi juhtuda! Sõnadele peavad järgnema teod. Ma soovin, et parlament edasi liiguks ja selle väga ilusa projekti teoks teeks.

Meil on olemas digitaalsete raamatukogude kõrgetasemeline töörühm, mida ma juhatan ja mis sellel teemal edasi rühub. Samuti oleme me vägagi teadlikud, et digitaalne säilitamine on üks peamisi küsimusi materjali tuleviku jaoks alalhoidmiseks ja seepärast on mul hea meel, et nõukogu toetas komisjoni koostatud Euroopa digitaalse raamatukogu lähenemisviisi ja et parlament aitab meil nüüd edasi liikuda ja paneb selle eesmärgi alla oma poliitilise õla.

Vasco Graça Moura, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (PT) Härra juhataja, volinik, ma pean Marie-Hélène Descampsi tema hiilgava raporti puhul soojalt õnnitlema. See dokument annab äärmiselt olulise panuse digitaaltehnoloogia ja kultuuripärandi vahekorra temaatikasse. See kutsub üles koordineerima riiklike asutuste, eriti raamatukogude, ning tulevikus ka teiste kultuuriasutuste jõupingutusi. See alustab praktilisel moel teostest, mis on juba autorikaitse alt väljas. Selles tehakse ettepanek kõigil tasanditel protsessiga seotud osapoolte sünergia ja heade praktikate vahetamise tõhusaks ärakasutamiseks. Selles kutsutakse liikmesriike üles seda projekti edendama ning leidma võimalusi, et vältida teavikute digiteerimisel topelttööd. Selles kutsutakse üles kõiki neid jõupingutusi koordineerima. Descampsi raport on selle seadusandliku kogu silmapaistev saavutus, kuna selles käsitletakse moodsa tehnoloogia ja Euroopa kultuuri vahekorda läbi aegade.

Kui me räägime Euroopa kultuurist, räägime ühtlasi universaalsest kultuurist. Selle põhjuseks ei ole ainult asjaolu, et Euroopa kultuuripärand väärrib seda määratlust, vaid ka see, et Euroopale omane kultuuriline mitmekesisus moodustab täiesti avatud süsteemi, millel on

loomulikult projekti edenedes positiivsed tagajärjed. See on ühtlasi projekt, mis on edasi arenenud. See algas „šovinistlikust“ soovunelmast konkureerida Google'iga, kuid on nüüd pärast mitmeid muutusi mõistlikumalt, realistlikumalt ja produktiivsemalt ümber sõnastatud. See ei ole enam nähtus, mida *Financial Times* nimetas „eksiteel olevaks ja tarbetuks jultunud natsionalismiks“.

Euroopa digitaalraamatukogu erineb teistest lahendustest, sest see on Euroopa Liidu projekt, sest see tahab jõuda kõigi raamatukogudeni, sest see peab tuginema olemasolevatele algatustele ning tahab hõlmata kõiki Euroopa kultuuripärandi liike, piirdumata üksnes trükimaterjalidega. Kindlasti on veel mitmeid probleeme: erasektorist rahastamispartnerite leidmine, digiteerimise kiiruse erinevuste vältimine liikmesriikide vahel, teatud tehniliste küsimuste lahendamine seoses juurdepääsuga digiteeritud teostele, digiteeritud sisu säilitamine, pildidokumentide metateabe ja tekstidokumentide teksti ühtse otsingumootori küsimuse lahendamine, sisu koostalitluslahenduste leidmine ning mitmekeelse otsingu võimaldamine teema või märksõna järgi lisaks praegusele otsingule autori või pealkirja järgi. Samuti ei saa me unustada, et väga oluline on kogemuste vahetamine asutuste vahel, seda eriti Ameerika asutustega, ning samuti asjaolu, et projekti heade tulemuste saamiseks on tingimata vajalik tugev teadus- ja arendustöö osa.

Selles kontekstis astub see koda Descampsi raporti poolt hääletades positiivse sammu tuleviku suunas, olenemata sellest, kas enamuse moodustavad naised või moodustab selle mõistlikult teatud protsent naisi ja teatud protsent mehi, härra juhataja.

Juhataja. – Oh, aga naised on väga rahul, et teie mees olete!

Christa Prets, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Härra juhataja, volinik, aasta 2010 on kohe käes. Kuna raporti pealkiri on „i2010: Euroopa digitaalraamatukogu poole“, tähendab see, et meil on veel palju tööd teha ning minu arvates oleme siin jalgu järel lohistanud. Mul on hea meel, et Marie-Hélène Descamps on esitanud väga hea raporti, mis näitab teed tulevikku ja toob välja, mida saab ja võib teha. Samas peame asja liikumapanekuks kõik pingutama. See raport on väljakutse ja vastus uutele tehnoloogiatele, uutele võimalustele teadmiste ja teabe haldamiseks ning eelkõige noorte inimeste juurdepääsule haridusele, teabele ja teadmistele. Meil on siin paljugi tasa teha ning minu arvates peame tõesti kiiremini tegutsema hakkama.

Asi ei ole ainult kultuuripärandi säilitamises ja kaitsmises. Iga päev tekib uusi asju, millega me peame arvestama, sest alles eile leiutatud ja kirja pandud asjad on homme juba meie kultuuripärand. See tähendab, et meil on väga palju tasa teha. Ent samal ajal peame ka tulevikku vaatama, et arengutega sammu pidada.

Väga oluline on seda protsessi koordineerida ja kannustada riike – nagu äsja öeldi – unustama oma rahvuslikku uhkust ning liikuma koos Euroopa teel edasi kultuurilise mitmekesisuse kindlustamise nimel. Ületada tuleb mitmeid takistusi. Neist esimene on meie ees seisev rahanappus. Volinikul oli õigus, kui ta sellest rääkis. Kõik ministrid ja presidendid oskavad väga hästi suuri kõnesid pidada ning tunnevad uhkust meie kultuurilise mitmekesisuse üle, aga kui asi jõuab rahastamise ja elluviimiseni, tõmbuvad nad kiiresti tagasi ja unustavad kohe varem rõhutatud uhkuse.

Minu hinnangul on samuti väga oluline kaitsta autoriõigust, seega tuleb saavutada kokkulepe autorite, kirjastajate ja kõigi teiste seotud isikutega, nii et teabe saaks sobiva tasu eest inimestele Interneti välja panna. Ma arvan, et meil on siin paljustki mõelda. Kindlasti ei ole see lihtne ülesanne, kuid ettepanekud on tehtud ning riikidel oleks neist palju võita.

Ma olen veendunud, et me suudame saavutada homme selle raporti puhul positiivse hääletustulemuse.

Minu arvates tuleb meil kasutada uut tehnoloogiat ning toetada seda projekti mitte ainult selleks, et tagada juurdepääs meile kui eurooplastele, vaid ka selleks, et viia oma kultuuri kaugele maailma.

Jolanta Dičkutė, *fraktsiooni ALDE nimel*. – (LT) Daamid ja härrad, nagu komisjoni alguses dokumendis on öeldud, põhineks Euroopa digitaalraamatukogu Euroopa rikkal pärandil ja ühendaks mitmekultuurilised ja mitmekeelsed keskkonnad tehnoloogia saavutuste ja uute ärimudelitega. Selles lõimumise kontekstis on see hea ja tervitatav ülesanne, ambitsioonikas eesmärk. Ent lisaks nende ideaalsete eesmärkide saavutamisele peame jääma realistideks ja olema väga tähelepanelikud ning valmis astuma vastu selles protsessis paratamatult tekkivatele väljakutsetele.

Digitaalraamatukogude loomisega seotud põhiprobleemid on universaalsed, kuigi neid kirjeldatakse erinevalt. Tehniline infrastruktuur, digiteeritud ressursside loomine, digiteerimine, autoriõiguse kindlakstegemine, sisu säilitamine ja dokumentide säilitamine on küsimused, mis vajavad arenguga seotud ja sisulisi otsuseid.

Võimalus osutada virtuaalseid teenuseid ning selle rakendusprojektid puudutavad igasuguseid raamatukogusid. Ent on selge, et digitaalsed materjalid, näiteks tekstiline, visuaalne ja audioteave, avardavad raamatukogude traditsioonilisi ülesandeid, kuna siin lisandub teistsugune sisu. Näiteks juurdepääsu tavapärasel raamatukogus hoitavale teabele piirab selle lahtiolekuaeg, mis tavaliselt ei ole pikem kui teiste avaliku sektori asutuste tööaeg. Kui raamatukogu on virtuaalne, avaneb sellele universaalne juurdepääs, sest teabe ja selle kasutajate vahel ei ole enam füüsilist ust. Teave on kättesaadav sel ajal, kui server töötab.

Raamatukoguhoidjad võivad kasutada virtuaalteenuste väljatöötamiseks traditsioonilisi oskusi ja teadmisi, kuid nendest ei piisa. Digitaalraamatukogud on kolmanda aastatuhande nähtus ning seega tuleb lisaks täna olulistele eriteadmistele hinnata ka seda, mida tehnoloogia muutudes läheb vaja tulevikus. Peamine ei ole teatud kindla tehnoloogia täiuslik tundmine, sest iga paindlik ja küps töötaja suudab omandada oma tööks vajalikud oskused ja kogemused.

Minu riigis Leedus on Leedu pärandi pikaajaline säilitamine infotehnoloogia abil määratletud õigusaktidega. Ent seda probleemi ei lahenda „mäluasutuste“ (raamatukogud, muuseumid, arhiivid) tegevuste koordineerimine. Ei Leedu ega teiste riikide kodanikel ei ole veel võimalust kasutada kõiki digitaalraamatukogude teenuseid. Ma loodan, et tänane otsus kiirendab seda protsessi.

Mieczysław Edmund Janowski, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Härra juhataja, Umberto Eco on öelnud, et kes loeb läbi raamatu, elab kaks korda. See Marie-Hélène Descampsi raport annab hea ülevaate tänapäevasest lähenemisest kultuuri ja hariduse küsimustele. Ma viitasin sellele küsimusele ka oma raportis tulevase regionaalpoliitika panusest Euroopa Liidu uuendusvõimekusse.

Samuti nagu Gutenbergi leiutis osutus oma aja inimarengu pöördepunktiks, võime täna rääkida Interneti tekitatud kultuurirevolutsioonist. Kõne all on laialdane juurdepääs Euroopa või tegelikult terve maailma vaimse ja materiaalse pärandi varasalvele. Viimane koosneb nii kaasaegsetest kui ka mitme sajandi vanustest teostest, mis on sündinud erinevates

kultuurides ja keeltes. Autoriõigus ja sellega seotud õigused on selles kontekstis kahtlemata päevakorral.

Ma tunnistan selles osas paljudes liikmesriikides saavutatud, kaasa arvatud Poola rahvusraamatukogu tööd. Tahaksin kasutada seda võimalust, et rõhutada paremini kättesaadava lairibaühenduse tähtsust. Ma usun, et me peame leidma võimaluse digiteerimise kaasrahastamiseks liidu vahenditest. Lõpetuseks viitan Goethele, kelle sõnul oli tal pärast hea raamatu lugemist tunne, nagu leidnuks ta uue sõbra. Mõelgem vaid, kui palju häid sõpru võiksime leida Euroopa digitaalraamatukogu abil.

Mikel Irujo Amezaga, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (ES) Härra juhataja, komisjonil on digitaaltehnoloogia potentsiaali ärakasutamiseks kolm põhitelge: sidusjuurdepääs, analoogkogude digiteerimine ja digitaalse sisu säilitamine ning me oleme selle kõigega kursis.

Digiteerimise osas on üldteada, et komisjon palus oma möödunud aasta augusti soovitusel liikmesriikidel koordineerida oma jõupingutusi, tagamaks Euroopa tasandil sünergia teke. Nõukogu toetas seda soovitust ühehäälselt, kuid ma tahan kasutada seda võimalust – kuigi kahjuks ei ole nõukogu esindatud – esiteks selleks, et küsida komisjonilt, kui kaugele liikmesriigid selles valdkonnas tegelikult on jõudnud, ning teiseks uurida, kas piisavalt on arvestatud mitteriiklike asutustega, mis, nagu me teame, vastutavad kultuuri eest enamikes detsentraliseeritud riikides.

Mis puudutab teist aspekti, sidusjuurdepääsu, siis, nagu ma ütlesin, oleme kõik nõus, et vaja on mitmekeelset liidest ja sisu peab olema garanteeritud. Tõeline rõõm on minna digitaalraamatukogu veebilehele ja näha, et lisaks ühenduse ametlikele 23 keelele, on sisu nähtaval ka islandi ja serbia keeles.

Täna tähistame Euroopa keeltepäeva ning teie, proua Reding, andsite suure panuse selle päeva sünni. Samuti olete volinikuna lugematuid kordi õigusega öelnud, et suuri ja väikesi keeli ei ole olemas, vaid nad kõik on üks osa Euroopa kultuurilisest rikkusest, ning seetõttu sooviksin näha mõnikord digitaalraamatukogus või pigem selle sisus viidet ka mõnele sellisele keelele nagu näiteks minu emakeel, mis ei kuulu Euroopa Liidu ametlike keelte hulka.

Věra Flasarová, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (CS) Daamid ja härrad, kui Aleksandria raamatukogu Caesari Egiptuse vallutusretke ajal maha põles, kadus igaveseks suur osa inimkonna poolt selleks ajaks kirja pandud tekstidest. Minu arvates ei saa midagi sellist enam kunagi juhtuda tänu digitaalraamatukogude olemasolule.

Ma tervitan raportööri kompleksset lähenemist sellele küsimusele. Ma tulen Tšehhi Vabariigist, kus juba mõnda aega on edukalt digiteeritud Prahast asuva rahvusraamatukogu materjale. Kuna riikidel on oma rahvusraamatukogud, oleks loogiline, et ka Euroopa Liidul oleks sarnane asutus, mis kasutaks uusimat tehnoloogiat. See ei ole ainult Euroopa lõimumise väline külg, vaid praktiline küsimus. Tänapäeval avaldatakse üha rohkem raamatuid. Ilma arvutitehnoloogiata pole võimalik seda tohutut kirjanduse hulka ühte kohta koondada. See on mammutlik ülesanne. Kava kohaselt peab Euroopa digitaalraamatukogu hõlmama juba olemasolevaid digitaalseid allikaid ning sisaldama autoriõigusest puutumata kirjandusteoseid. Kirjandusteoste lisanduvad tehnika, õiguse, ajakirjanduse valdkonna tekstid ning audiovisuaalsed teosed.

Sedavõrd universaalse ja samas piisavalt lihtsa süsteemi loomine on digitaaltehnoloogia ekspertidele huvitav ülesanne. Ma olen kindel, et Euroopa digitaalraamatukogu kaotab

virtuaalsest küberruumist lõputud ristviited ja keerukad otsingud ning sellest saab tohtu raamatukogu nii öelda meie oma kodus.

Loomulikult on ka ohte. Kas digitaalraamatukogud suurendavad veelgi meie sõltuvust arvutitest ja kuulutavad kadu trükitud raamatutele? See võib juhtuda, kuigi minu arvates ei ole see väga tõenäoline. Traditsiooniline raamat on lahutamatu osa meie kultuurist nagu ka teater või kunst. See pakub midagi, mida digitaalsest raamatukogust kunagi ei saaks – vahetut kontakti lugejaga.

Thomas Wise, *fraktsiooni IND/DEM nimel*. – (EN) Härra juhataja, Briti Raamatukogu juured ulatuvad tagasi 1753. aastasse. Seal on dokumente, mis pärinevad nii kaugest ajast kui 300 aastat e.m.a. Karl Marx, Oscar Wilde, Mahatma Gandhi, Rudyard Kipling, George Orwell, George Bernard Shaw, isegi Vladimir Lenin, on vaid mõned, kes Briti Muuseumi ja Briti Raamatukogu lugemissaalides tudeerinud on. Ei tea, kas nad oleksid Internetis surfates nii palju inspiratsiooni leidnud... Ma oletan, et meie suurepärasest asutusest oma pretsedenditu kollektsiooniga, kus on trükiseid igast maailma ja Briti impeeriumi nurgast – ja kaugemaltki –, hinnatakse veel kaua pärast seda, kui EL on suundunud samadele jahimaadele, kuhu kõik muudki euroföderalistlikud projektid alates Charlemagnest kuni viimase kahe aastasaja kohutavate poliitiliste painajateni. Proua Descamps, edu teile oma digitaalse raamatukoguga, kuid selles valdkonnas, nagu paljudes teisteski, keskenduksin ma pigem sellele, kuidas kaitsta ja säilitada ja arendada pärandit, mille üle ma uhke olen, kui et rusudest uue riigi rajamisele.

Piia-Noora Kauppi (PPE-DE). - Härra juhataja, kolleegid, esiteks lubage mul rõhutada, et ma tervitan komisjoni ja härra Descamps' raportit digitaalsete raamatukogude kohta kui õigeaegset ja olulist panust teabe digitaalse säilitamise tagamiseks järgmiste põlvete jaoks.

On tõsi, et Internetist on saanud üks peamisi juurdepääsukanaleid teadmiste ja õppimisele. Digitaalsed raamatukogud aitaksid kindlasti paljusid teadlasi, üliõpilasi, õpetajaid ja – konkreetse sihtrühmana – füüsilise puudega inimesi. Nii et Euroopa võrdsete võimaluste aasta jaoks on tegemist ideaalse algatusega.

Ma tahaksin siiski pöörata teie tähelepanu ühele asjaolule, mida tuleb enne otsuse tegemist põhjalikult hinnata.

Praegu toimib Euroopa kultuuripärandi digitaliseerimine paljuski avaliku ja erasektori koostööl ja erasponsorlusel. Meil tuleb tagada, et uued õigusaktid selles valdkonnas praeguse süsteemi häid külgi ei lõhuks, eriti teadusliku teabe puhul. Nii näiteks tuleb tagada, et alles jääks vastastikune eksperthinnangu mehhanism. Vastastikune eksperthinnang on protsess, mille käigus teadusliku distsipliini sõltumatud eksperdid – kolleegid – hindavad kriitiliselt teaduslikke artikleid teadusuuringute kohta.

Vastastikune eksperthinnangu mehhanism on teadlaskonna jaoks oluline, sest tegemist on kontrollimehhanismiga, mis võib avaldada mõju teaduslikule karjäärile. Samuti tahame me vältida stsenaariumit, kus avalik juurdepääs seaks ohtu praeguse teadustööde teadusajakirjades avaldamise süsteemi. Üks küsimus, mis vajab hindamist, on väikestele toimetustele tekitatav majanduslik kahju.

Lühidalt, paljud sidusrühmad näevad praegust süsteemi kui lihtsasti juurdepääsetavat, tõhusat, kulutõhusat ja ka kõrge kvaliteediga. Me peame olema veendunud, et kasu, eelkõige teadlastele, on olemas ja vältima tahtmatuid negatiivseid mõjusid inimestele, keda me loodame aidata.

Zdzisław Zbigniew Podkański (UEN). - (PL) Härra juhataja, idee luua Euroopa digitaalraamatukogu sel teel, et koostada internetisait, kuhu salvestatakse ressursid, millele kasutajad saavad siis tasuta juurdepääsu, on kindlasti ambitsioonikas. Raamatukogul oleks mitmekeelne liides, mis annaks otsese juurdepääsu soovitud materjalile. Igal kodanikul oleks võimalus lugeda oma emakeeles isegi maailmakultuuri kõige vähem tuntud teoseid.

Samuti tuleb märkida, et see algatus tõstatab olulise küsimuse, nimelt internetiühenduse ja maailma kultuuripärandiga kontakti loomise võimaldamine maapiirkondade, saarte elanikele ja liikumisraskustega inimestele.

Teiseks suureks probleemiks on juurdepääs kõigile kultuurimaterjali kategooriatele, kaasa arvatud neile, mis on kaitstud autoriõiguse ja sellega seotud õigustega. Ma usun, et seda on võimalik tehnoloogiasse investeerimise teel aja jooksul lahendada.

Marie-Hélène Descamps on koostanud hästi tasakaalustatud raporti. Ma usun, et see väärrib meie toetust.

Zdzisław Kazimierz Chmielewski (PPE-DE). - (PL) Härra juhataja, volinik, tahaksin võtta eeskujuna eelkõnelejatest, kes õnnitlesid raportööri tema hästi koostatud raporti puhul. See saadab Euroopa Parlamendi poolt selge sõnumi Euroopa digitaalraamatukogu loomise toetuseks. Mul on hea meel täiskogule meenutada, et Poola oli kaasatud selle idee edendamisse. Minu riik oli esindatud nende kuue riigipea ja valitsusjuhi seas, kes selle käivitasid.

Raport esitab veenvaid argumente selle projekti astmelise elluviimise poolt. Selles soovitatakse kultuuripärandi erinevate kategooriate järk-järgulist lisamist koos autoriõiguse ja sellega seotud õigustega kaitstud dokumentidega, järgides alati intellektuaalomandi valdkonnas kehtivaid õiguslikke piiranguid. Ettepanekus sisalduv idee, mille kohaselt projekti võiks kaasata ka muud kultuuri levitamise tegevused peale raamatukogude, väärrib kaalumist. Väga õige ja asjakohane oleks, et ka muuseumid ja arhiivid selles süsteemis olulist rolli mängiksid, sest sajandite vältel on neil olnud tugevad sidemed raamatukogudega.

Mul on suured ootused, eriti arvestades kava kaasata Euroopa digitaalraamatukogu koordineerimissüsteemi lisaks digiteerimise alastele teadusuuringutele ka väga oluline küsimus digitaalsete ressursside kaitsmisest. Ma usun, et sel moel on võimalik töötada välja ühtsed nõuded raamatukogudesse ja arhiividesse, aga ka mujale kui arhiividesse, ehk siis muuseumidesse ja raamatukogudesse kogutud – pean rõhutama, et arhiveeritud – digitaalsete materjalide korrektseks hoidmiseks. On hästi teada, et sajandite vältel on neil asutustel olnud raskusi erinevatest allikatest saadud materjalide korraliku kaitsmisega. Lõpuks ometi on meil võimalus seda olukorda muuta.

Viviane Reding, komisjoni liige. – (FR) Härra juhataja, tahaksin väljendada oma siirast tänu Marie-Hélène Descampsile ja teistele kultuuri- ja hariduskomisjoni liikmetele selle raporti koostamise eest, sest see on tõesti väga oluline.

Asi on selles, et Euroopa tõeline rikkus ei peitu euros ega meie majandusarengus: see on meie pärand, pärand, mida on loodud ja ehitatud sajandeid; selles seisneb Euroopa rikkuste tegelik ja sügavam allikas.

Teatud mõttes on nüüd skandaalne, et see pärand kaob arhiividesse ja hoidlatesse, kuhu avalikkus, Euroopa kodanikud ei pääse ja kus nad ei saa seda puudutada, mõista, nautida. Digitaalraamatukogu ülesanne ongi just nende takistuste kõrvaldamine.

Ma usun, et see on üks Euroopa suuri edusamme ning ma tahaksin avaldada tunnustust rahvusraamatukogudele – meie rahvusraamatukogudele, sest nemad olid selle algatuse käivitamise juures, mis on Euroopa kultuuride jaoks sedavõrd aktuaalne ja oluline. Raamatukogude direktorid on olnud tõelised teerajajad. Nad mõistsid sümbioosi vajalikkust rikkaliku kultuuri ja kultuurile juurdepääsu võimaldava tehnoloogia vahel ning tänu nende teedrajavale tööle on meil nüüd 2008. aastal olemas üks multikultuurne juurdepääsupunkt.

Ning neile, kes selle küsimuse tõstatasid, ütlen ma jah, jah, jah, see annab meile juurdepääsu isegi Luksemburgi kirjandusele. Ma olen selle üle uhke, sest luksemburgi keel on mu emakeel ja seega on see minu jaoks maailma kõige tähtsam keel, täpselt nii nagu igäihele on tähtis tema emakeel. Sellepärast ongi kõigis neis keeltes loodud kunsti- ja kirjandusteoseid ning sellele erilisele väljendusviisile meil vaja juurdepääsu.

Võtame näiteks Luksemburgi kultuuri: loomulikult on Luksemburgi elanikel sellele juurdepääs, aga kas te siin selles kojas teate, et on olemas midagi sellist nagu Luksemburgi kultuur? Ei! Aga kui meil on olemas digitaalne raamatukogu, võimaldab see ühtne juurdepääsupunkt teil mõista, et selline kultuur on tõesti olemas.

On erakordne, et meil on juurdepääs neile kultuuridele, et me saame osa sellest meid ümbritsevast rikkusest, muu hulgas ka – ja seda fakti tahaksin rõhutada – väljaspool Euroopat, sest kultuur ei lõpe meie piiridel. Kultuur tähendab jagamist ja seetõttu tahame selle raamatukogu luua avatuse vaimus, sest koostalitlusvõime on väga oluline aspekt ning see ei kehti ainult raamatute vaid ka kõigi teiste kultuurivormide kohta: filmid, muusika, muuseumikogud ja nii edasi. Seega oleme tunnustajaks erakordsele kultuurilisele avanemisele, mis on korraga nii mitmekeelne kui mitmekultuuriline – see näitab tõeliselt Euroopa enda olemust, milleks on ühtsus mitmekesisuses.

Loomulikult on veel lahendamata probleeme ning austatud parlamendiliikmed väljendasid selles osas väga selgeid seisukohti. Kõigepealt on muidugi rahastamise probleem. Seetõttu tahaksin liikmesriikidelt paluda, et arutelule järgneks ka tõhus tegevus. Mõned liikmesriigid on seda juba teinud ja ma tahan neid selle eest tänada.

2008. aastal esitame analüüsi selle kohta, mis on saavutatud ja vastavalt siis ka selle kohta, mis on saavutamata. Ma usun, et see on väga oluline kogu selle ettevõtmise edasiviimiseks. Mõistagi soovitame luua ka avaliku ja erasektori partnerlusi, sest see on väga kuluka digiteerimise arenemiseks hädavajalik. Samuti mõtlen ma õrna materjali säilitamisele, mis võib hooletu käsitlemise korral hävida. Kui paljudel filmirullidel lubatakse tolmuks pudeneda? Kui me tahame seda ühist kultuuripärandit säilitada, siis me lihtsalt peame selle digiteerima, enne kui on hilja.

Loomulikult mõtlen ka teistele lahendamist vajavatele probleemidele, nimelt neile, mis on seotud autoriõigusega – mis on tõeliselt keeruline – ning teaduslase teabega. Meie kõrgetasemeline rühm töötab praegu nende küsimuste lahenduste kallal.

Härra juhataja, meil on siin erakordne projekt, mis näitab Euroopa lisaväärtuse tegelikku sisu ning ma usun, et suurim saavutus on koondada eurooplased oma kultuuride ümber, oma ajalugude ümber, mis on tõeliselt ilusad ja on kujunenud aastasade vältel. See on tõepoolest parim, mis meil on. Säilitagem seda ja töötagem koos, et saaksime seda üksteisega jagada.

Juhataja. – (EN) Ma tahaksin kõiki sõnavõtjaid väga tänada ja eriti volinik Redingit tema sarmi ja intelligentsi eest. Ma tahaksin tänada teda mu oma keeles, letseburgi keeles, sest täna on vähem tuntud keelte päev. *Merci!*

(naer)

17. Euroopa haridus- ja koolitussüsteemide tõhusus ning võrdsed võimalused (arutelu)

Juhataja. – Järgmine päevakorrapunkt on Tomáš Zatloukali poolt kultuuri ja hariduskomisjoni nimel koostatud raport haridus- ja koolitussüsteemide tõhususe ning võrdsed võimalused kohta (2007/2113(INI)) (A6-0326/2007).

Tomáš Zatloukal, raportöör. – (CS) Härra juhataja, volinik, daamid ja härrad, Euroopa Liit on silmitsi mitmete omavahel seotud sotsiaalmajanduslike väljakutsetega: äärmiselt konkurentsivõimeliste riikide teke, rahvastiku vananemine, ränne, kiirelt muutuv tööjõuturu struktuur ning õitsev info- ja kommunikatsioonitehnoloogia. Kõik need tegurid mõjutavad kvaliteetse hariduse kättesaadavust. Madalama kvalifikatsiooniga inimesi ähvardab üha suurem töötuse ja sotsiaalse tõrjutuse oht.

Õiglased süsteemid tagavad, et haridus ja koolitus on sotsiaalmajanduslikust taustast ja teistest inimesi ebasoodsamasse olukorda panevatest teguritest sõltumatud.

Väljakutse on toetada kõigist sotsiaalsetest gruppidest pärit õpilaste, üliõpilaste ja täiskasvanute osalemist: praegune olukord on selles osas eriti ebarahuldav.

Siinkohal parlamendile esitatav aruanne õhutab liikmesriike võtma positiivseid meetmeid juba alates koolieelsest tasemest, et tagada klasside ja asutuste sotsiaalset mitmekesisust ning kasutada kvaliteetseid õppekavu. Pärilikud või noorena omandatud oskused loovad aluse õppimiseks hilisemas elus. Sel perioodil on investeringu tasuvus kõige suurem, sest selle investeringu viljad püsivad kogu elu. Tahaksin märkida, et alghariduse tasemel avaldab õpilaste enneaegne liigitamine kahjulikku mõju. Selle asemel pean oluliseks kohandada õppekava nii, et see sobiks ühe kooli sees erinevatele lasterühmadele ja nende võimetele.

Teisest küljest on diferentseerimine ja paindlike õppimisvõimaluste loomine väga tõhus keskhariduse tasemel. Kutsehariduse osas soovitan parandada juurdepääsu kolmanda taseme haridusele ning arendada võimalusi elukestvaks õppeks.

Kolmanda taseme haridus on möödapääsmatult vajalik teadmispõhises majanduses edu saavutamiseks. Sellele oleks kasulik saada praegusest rohkem raha. Raport ütleb, et õppemaksuta ülikooliharidus ei taga veel tingimata võrdsed võimalusi ning kutsus üles analüüsima erinevaid rahalisi motivaatoreid ja toetusvõimalusi, mis võivad oluliselt vähendada ebavõrdsust ülikoolihariduse kättesaadavuse osas.

Haridus avaldab mõju majandusele: see suurendab inimkapitali ja uuendusvõimekust ning võimaldab tehnoloogia levitamist. Elanikkonna keskmise õpinguaastate arvu suurenemine ühe aasta võrra suurendab keskmises ELi riigis töövõljalikust 6,1% võrra ning pikas perspektiivis veel 3,1% võrra tänu selle panusele tehnoloogia kiiremasse arengusse. Hariduse ja koolituse tõhustamine toob nii üksikisikule kui ühiskonnale tehtud investeringult tagasi kuni 8% aastas. Veel üheks eeliseks on töötuse vähenemine: täna on ELi keskmine töötuse määr alg- ja keskharidusega inimeste seas 12,6%, samas kui kõrgharidusega inimeste seas on see 5%. Lisaks näitas hiljuti komisjoni poolt läbi viidud uurimus, et 75 miljonit ELi kodanikku – st 32% tööjõust – on saanud ebapiisava hariduse. Aastal 2010 on sellele peamiselt sotsiaalselt halvemas olukorras olevatest ühiskonnasektoritest pärit rühmale pakkuda ainult 15% uutest töökohtadest.

Haridus- ja koolituspoliitikal peab olema suur positiivne mõju sotsiaalsetele näitajatele ja majandustulemustele, säästvate arengule ja ühiskondlikule ühtekuuluvusele, samas kui vähese tõhususe ja ebavõrdsusega kaasnevad tohutud kulud: saamata jäänud maksutulud, töötus, suurem vajadus tervishoiu ja riiklike toetuste järele, samuti sagedasema ühiskonnastase käitumisega seotud kulud.

Haridus ja koolitus on põhitegurid, mis aitavad kaasa Euroopa pikaajalisele majanduskasvule, konkurentsivõimele ja sotsiaalsele ühtekuuluvusele.

Lõpetuseks lubage mul tänada kõiki kolleege, kes koos minuga selle raporti kallal töötasid.

ISTUNGI JUHATAJA: DIANA WALLIS

Asepresident

Ján Figel, komisjoni liige. – Proua juhataja, ma tõepoolest tervitan parlamendi algatust jätkata meie eelmisel aastal samal teemal vastu võetud teatise sõnumi käsitlemist.

Lugesin teie raportit suure huviga ja kuulasin nüüd härra Zatloukali, keda ma tahaksin südamlikult õnnitleda, sest mulle tundub, et me oleme partnerid sellel teemal, selles arutelus ja jõupingutustes olukorda parandada.

Nüüd võiks järgneda ettekanne individuaalsete ja kollektiivsete sotsiaalmajanduslike probleemide kohta, aga ka selle kohta, kui oluline on investeerida rohkem ja paremini haridusse ja koolituspoliitikasse. Ma arvan, et haridus- ja koolituspoliitika on jõukama ja sidusama Euroopa ühiskonna loomisel keskse tähtsusega.

Kõigis Euroopa haridussüsteemides esineb hariduslikku ebaõiglust, mis peegeldab sotsiaalmajanduslikku ebavõrdsust. Haridus ja koolitus aitavad paradoksaalsel kombel seda ebavõrdsust veelgi pikendada. Samas on haridus mõnikord ainuke võimalus ebavõrdsuse leevendamiseks.

Kogu Euroopas on haridus- ja koolitussüsteemide kaasajastamise protsessi mootoriks suures osas püüdnud kulude kokkuhoiu kaudu suurema tõhususe poole. Ma arvan, et eesmärk on küll õige, kuid tihti eeldatakse vääral, et tõhusus ja võrdsus on vastastikku üksteist välistavad.

Osana meie soovist aidata liikmesriikidel oma haridus- ja koolitussüsteeme parandada, näitas komisjoni teatis, et tõhusus ja võrdsus ei pea tulema teineteise arvelt, kvaliteedi arvelt. Tõhusus ja võrdsus tegelikult tugevdavad teineteist. Minu meelest on see kogu teatise kõige olulisem sõnum.

Teie raportis on tugevalt rõhutatud vajadust, et Euroopa haridus- ja koolitussüsteemid oleksid nii tõhusad kui võrdsed, kui me tahame nende abil saavutada mitte üksnes majandusliku kasvu, vaid ka sotsiaalse sidususe.

Eriti rahul olen ma nähes teie rõhuasetust vajadusel arendada välja tõhus ja võrdne poliitika kogu elukestva õppe kontiinumiga ja vajadusel investeerida haridusse varakult, sest investeerimine varajase lapse ja eelkooliea haridusse ja kasvatamisse on osutunud kõige tõhusamaks mooduseks ebavõrdsuse tsükli katkestamiseks.

Mul on hea meel näha ka seda, et te nõustute, et õpilaste varajane sundimine mõjub tõhususele ja võrdsusele kahjulikult. Teie panete loomulikult suurt rõhku haridussüsteemi hindamisele, mille alusel luua tõhus pikaajaline ja raudsetel tõenditel põhinev poliitika.

Teie algatus toob meid lähemale elukestva õppe strateegiate väljatöötamisele, mis edendaksid võrdsust, kaasatust, lõimumist ja sotsiaalset sidusust. Me võtame teie raportit arvesse kavandatavate hariduse ja koolituse valdkonna algatuste koostamisel, eriti 2008. aasta ühisaruande ettepanekus meie tööprogrammi rakendamise kohta ja meie tulevikunägemustes ja rohelises raamatus hariduse ja rände kohta, milles keskne teema ongi ebavõrdsus. Me loodame teatise avaldada järgmisel kevadel.

Christa Prets, *naiste õiguste ja soolise võrdsuslikkuse komisjoni arvamuse koostaja* . – (DE) Proua juhataja, küsimus on selles, miks me räägime võrdsusest või ebavõrdsusest, kui kõrgema haridustasemeni jõuab rohkem naised kui mehed. See tähendab, et meil on ühesugused haridusvõimalused ja me ka kasutame neid, kuid pärast seda ei ole võimaluste võrdsus enam tagatud. Koolituses, omandatud teadmiste kasutamisel kannatavad naised jätkuvalt diskrimineerimise all, mis tähendab, et haridus- ja koolitussüsteemides ei ole endiselt võrdsust.

Sellepärast on oluline arvestada naistega, kes on juba emaks saanud ja õpivad, näiteks peaksime siin nõudma eriti paindlikku õpingute korraldust ning edendama ja toetama noorte naiste, eriti kaugetest piirkondadest ja ohustatud rühmadest, näiteks sisserändajate ja rahvusvähemuste seast pärit noorte naiste juurdepääsu haridusele, sest selles osas esineb suuri anomaaliaid ja ebavõrdsusi. See peab algama koolieelsest ja kooliealisest vanuserühmast ning jätkuma kuni kutsehariduseni.

Kui ma tohin, siis jätkan pärast väikest vaheaega.

Pál Schmitt, *fraktsiooni PPE-DE nimel*. – (HU) Täna teid, proua juhataja. Ma räägin ungari keeles. Volinik, möödunud nädalal osalesin ma kultuuri- ja hariduskomisjoni esindajana eesistujariigi Portugali poolt Lissabonis korraldatud konverentsil „Noored hääled – mitmekesisusega kohtumine hariduses“.

Oli sügavalt liigutav kogemus kuulda mitmesuguste füüsiliste puuete ja õpiraskustega noori inimesi rääkimas oma koolikogemustest. Nende kõigi lugudes oli üks ühine joon: kõik nad ütlesid, et kui neil oleks võimalik osaleda kooli tegevustes koos oma tervete eakaaslastega, ei hinnataks neid nende puude järgi, vaid nende võimete ja isiksuse järgi.

Puudega laste lõimimine peavoolu haridusse koos tervete eakaaslastega on oluline ka selleks, et tagada nende omaksvõtt ja lihtsam kaasamine ühiskonnas, kui nad on saanud täiskasvanuks. Kui lapsed on varakult harjunud, et nende läheduses viibib ühe või teise puudega lapsi, ning nad on harjunud neid võrdväärselt austama ja võib-olla ka aitama, tekib suur tõenäosus, et nad on ka täiskasvanuna ebasoodsamas olukorras olevate inimeste suhtes mõistvamad.

Meie ees olev raport räägib palju sotsiaalsete erinevustega seotud lõimumisküsimustest. Ma olen veendunud, et ülal viidatud analoogia põhjal on samuti oluline, et ühiskondlikult ebasoodsamas olukorras olevatel lastel oleks võimalus osaleda inklusiivselt teiste laste kõrval kõigil haridustasemetel.

Selle saavutamiseks tuleb teha kahte asja. Esimene on tehnoloogiline areng ja takistuste kõrvaldamine. Selles osas on Kesk- ja Ida-Euroopa liikmesriigid pikalt maha jäänud: näiteks koolid, koolikeskkonnad, transpordivahendid, isegi haiglad, teised asutused, avalikud asutused on kõik ratastooli kasutajatele ligipääsematud. Teine ja aeganõudvam ülesanne on otsustajate suhtumise muutmine, et nad tunnistaks, et kaasav haridus on ühiskondliku omaksvõtu ja lõimumise protsessi esimene ja otsustav etapp.

Lõpetuseks lubage mul öelda, et ka sport on oluline hariduse ja ühiskonna mõjutusvahend, sest spordis kaovad sotsiaalsed ja ühiskondlikud erinevused; loevad ainult anne, sihikindlus ja sooritus. Koolide kehaline kasvatus ja sport aitavad suuresti tugevdada olulisi sotsiaalseid väärtusi, näiteks ühtekuuluvust ja üksteise väärikuse austamist.

Sellepärast pean oluliseks, et kui siin parlamendis arutletakse hariduse ja koolituse kvaliteedi, tõhususe ja võrdsete võimaluste üle, viidataks ka kehalise kasvatuses ning selle kvaliteedi, tõhususe ja võrdsete võimaluste tähtsusele. Samuti peame tagama, et kaasav haridus mängiks selles osas suurt rolli. Ma õnnitlen raportööri ja tänan teid tähelepanu eest.

Christa Prets, *fraktsiooni PSE nimel.* – (DE) Proua juhataja, õigus piiramatu haridusele, mis tähendab õigust saada juurdepääs haridusele, on kirjas põhiõiguste hartas, aga ometi on selles osas puudusi ja seda ei ole veel täielikult praktikas realiseeritud.

Märkimisväärne lahknevus ELi haridussüsteemide tulemuslikkuses tähendab erinevusi majanduse ja ühiskonna arengus. Haridussüsteemid peavad olema tõhusad, andma võrdseid võimalusi ning eelkõige olema vabalt kättesaadavad. Tõhusust tuleb edendada ja rõhutada alates koolieelsest tasemest, koolides ning ka kutseharidussüsteemis.

Äärmiselt oluline on, et kõrgharidus harjuks teatava paindlikkusega, et vastata kiiresti majanduslikele ja ühiskondlikele muutustele, sest see on ainus võimalus konkurentsieelse saamiseks. Mitmemõõtmelisus, kvaliteet, koostöö erasektoriga ning teadus- ja arendustöö edendamine on möödapääsmatud. Ent me ei tohi harida inimesi lihtsalt selleks, et varustada majandust hea väljaõppe saanud töötajatega. Haridus rikastab inimest ning on vajalik, et me saaksime elada ühiskondlikus ühtekuuluvuses. See soodustab isiksuse arengut ja enesehinnangut ning on vähemalt sama oluline kui erialane väljaõpe, kutseharidus ja ärikoolitus.

Me peame püüdlema sellise olukorra poole, kus õpetajad ja kõik nende õpilased saavad kvaliteetse hariduse ning kus neil oleks võimalusi enesetäienduseks ja paindlikuks arenguks, sest selles osas oleme käinud juba aastakümneid ühte ja sama rada. See ei tohi enam jätkuda!

Oleks liiga lihtsameelne öelda, et hariduspoliitika peab olema ainult liikmesriikide pädevuses. See on õige ainult osaliselt. Euroopa hariduspiirkond, mille ühiseks sihiks on Lissaboni eesmärkide saavutamine, vajab ka ühtset lähenemist tõhususe ja võrdsete võimaluste saavutamisele.

Jolanta Dićkutė, *fraktsiooni ALDE nimel.* – (LT) Daamid ja härrad, õppimine on Euroopa sotsiaalse mõõtmelise lahutamatu osa, sest see näitab solidaarsuse, võrdsete võimaluste ja sotsiaalse hõlmamise tähtsust. Kõik kodanikud peavad omandama neil nõutavad teadmised ja oskused ning neid pidevalt uuendama. Lisaks tuleb arvestada sotsiaalse tõrjutuse piiril olevate inimeste erivajadusi.

Euroopa Liit ei reguleeri otseselt riiklike haridussüsteemide kujundamist, kuid sellel on nende arengule suur mõju, esiteks Euroopa Liidu ühiste eesmärkide kaudu, teiseks Euroopa suuniste ja liikmesriikide esitatud haridussüsteemide arengut käsitlevate raportite seire kaudu ning kolmandaks Euroopa Liidu rahastatavate haridus- ja koolitusprogrammide kaudu.

Ma tervitan Euroopa Komisjoni soovitusi muuta investeeringud inimressurssi struktuurifondide prioriteediks. Euroopa Liit peab looma igale liikmesriigile esmasel tingimused tõhusa Euroopa haridus- ja koolitussüsteemi loomiseks ja arendamiseks, et lahendada sellega seotud probleeme. Näiteks Leedus on täna üks suuremaid probleeme

koolivägivald. Sellega võitlemiseks on riiklikul tasandil hakatud ellu viima juba mitmeid ennetusprogramme. Teise küsimusena otsime meetodeid kõrghariduse kvaliteedi parandamiseks, et meie riigi ülikoolides antav haridustase oleks samaväärne Lääne-Euroopa parimates ülikoolides antava hariduse tasemega.

Leedu haridussüsteemi ees on ka teisi probleeme. Üks neist on kõigi ainete õpetajate madal palk, millest paratamatult tuleneb õpetajate nappus. Meil ei ole piisavalt raha spordisaalide ja -väljakute remondiks ning ma usun, et spordi infrastruktuuri parandamine ei ole oluline ainult selleks, et koolilapsed saaksid sporti nautida, vaid see hoiab nad eemal ka narkootikumidest, alkoholist ja suitsetamisest. Veel üks aktuaalne probleem on tagasi koju pöörduvate noorte emigrantide põlvkond. Nende tasandusõpe ja eriprogrammid vajavad täiendavat rahastamist ja õpetajaid.

Ma mainisin ainult mõningaid probleeme, mis kahtlemata on aktuaalsed ka teistes Euroopa Liidu uutes liikmesriikides. Olen täielikult nõus kõnelejaga, kes ütles, et praegune olukord ei ole rahuldav. Realistlik hindamine ja Euroopa ühtsetele eesmärkidele ja standarditele vastavate erinevate haridussüsteemide aktiivne toetamine peaks olema Euroopa Liidu tänane eesmärk.

Zdzisław Zbigniew Podkański, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Proua juhataja, Poolas on populaarne ütlus, et lapsepõlves õppimata jäänud annab tunda kogu ülejäänud elu. See meenutab meile elutargalt, et laste õpetamine on kõige parem investering. Raportöör soovib seega õigusega suurendada koolieelsele haridusele eraldatavaid ressursse, sest just siis algab sotsiaalne lõimumine. Viimane aitab inimest arendada ning valmistab teda ette täitma elus oma ülesannet. Lõimumist peab tugevdama ka hilisemal etapil. Seega on raportööril õigus ka selles, kui ta toob välja probleemi inimeste liigitamisega ning soovib kasutada õpisuundade valikut alles keskhariiduse madalamal tasemel ning pikendada koolipõhise hariduse perioodi.

Samuti on asjakohane, et resolutsiooni eelnõu toob selgelt välja vajaduse siduda kutsehariduse ja -koolituse poliitika tööhõive, majanduse, sotsiaalse lõimumise, kõrghariduse konkurentsivõime parandamise ning kõigile võrdsetel tingimustel juurdepääsu võimaldamisega.

Kõige tungivam vajadus, miks me peame need hariduskorralduslikud juhised vastu võtma, on asjaolu, et 75 miljonit Euroopa Liidu kodanikku ehk 32% tööjõust on ebapiisava haridusega. See avaldab suurt mõju nende töö tõhususele, meie majanduse tulemuslikkusele ja ühiskondlikule olukorrale. Vaja on muutusi.

Věra Flasarová, *fraktsiooni GUE/NGL nimel*. – (CS) Daamid ja härrad, võrdseid võimalusi pakkuv ja tõhus süsteem peab tagama kõigile võimaluse hariduse omandamiseks.

Raportöör ütleb, et meil on vaja parandada koolieelset haridust, sest just sel ajal kujunevad inimestel välja hilisemaks õppimiseks vajalikud harjumused ja oskused. Ta palub liikmesriikidel suurendada rahaeraldisi koolieelsele haridusele. Kuid milline on tegelikkus?

Peaaegu kõigis ELi riikides on viimastel aastatel koolieelseid lasteasutusi suletud. Rahvastiku vähenemine ei ole ainus põhjus. Sellega nõustus ka naiste õiguste ja soolise võrdõiguslikkuse komisjon ning olukord Tšehhi Vabariigis ei ole sugugi erinev. Koolieelseid lasteasutusi on suletud, sest nende ülalpidamine on kallid. Sel moel üritavad külad ja linnad säästa olulist osa oma eelarvest. Ettevõtete koolieelseid lasteasutusi praktiliselt enam ei ole. Järjekorrad lapse panekuks sellisesse lasteasutusse hakkavad kasvama. Tekkima hakkavad kõrgetasemelised eralasteaiad: neis pakutakse võõrkeeleõpet ja muid hüvesid, kuid seda

saavad endale lubada vaid rikkad pered. Koolieelse hariduse tase Tšehhi Vabariigis oli ja on tänaseni kõrge, kuid isegi seal esineb juba teatavat ebavõrdsust.

Lisaks ei saa ma nõustuda raporti lõikega 21, milles öeldakse, et tasuta ülikooliharidus ei taga tingimata võrdseid võimalusi. Olukord, kus noored inimesed võtavad õppelaenu ja maksavad seda hiljem tagasi, avaldab vaesematele üliõpilastele suuremat mõju kui rikastele; see võib mõjutada noorte inimeste psühholoogiat, kui nad peavad alustama oma elu võlakoorma all.

Euroopasse saabub sisserändajate laine. Siiatulijate seas on palju lapsi ja õpilasi. Neil inimestel on rohkelt potentsiaali, mis võib liitu selle tulevases arengus aidata. Ühtlasi seisavad nad kujutletava stardijoone taga ning me peaksime võimaldama neil edukalt haridussüsteemis osaleda. Selleks kontekstis on raske mõista Tšehhi Vabariigis alates 2005. aasta jaanuarist kehtivat koole reguleerivat seadust, mis sätestab, mil määral tohib haridust anda alalise elamisloaga, lühi- või pikaajalise viisaga välismaalastele, põgenikele ja asüülitaotlejatele ning ajutise kaitse all olevatele isikutele. Üks bürokraatlik otsus tõmbab joone laste vahele, kes peavad koolis käima ja kes ei tohi koolis käia. Kõik sõltub sellest, kui kiiresti antakse inimesele vajalik staatus. Nende saabumine on niigi juba draamatiline. Me peame tegema kõik selleks, et nende saabumine liitu oleks lihtsam. Me ei taha, et noored inimesed kistaks erinevatesse ebasoovitavatesse sotsiaalsetesse tegevustesse.

Ovidiu Victor Ganț (PPE-DE). - (RO) Proua juhataja, härra volinik, head kolleegid, ma õnnitlen Tomáš Zatloukali selle raporti puhul, mida ma pean väga heaks, sest see käsitleb ühte meie elu kõige olulisemat ja tundlikumat peatükki, nimelt haridust.

Edasi tahaksin rääkida raporti kolmest aspektist. Ma olen taotlenud suuremat toetust ülikoolide tasemeprogrammidele nii liikmesriikide kui selle pädevuse piires ka Euroopa Liidu tasandil. See on möödapääsmatu, kui me tahame saavutada Lissaboni eesmärgi ning vähendada vahet teiste maailma juhtivate riikidega. Kõrgelt kvalifitseeritud spetsialistide puudust tuntakse Euroopas kõikjal ning eriti tõsine on see uutes liikmesriikides ajude äravoolu tõttu.

Samal ajal olen veendunud, et haridusprotsessi tõhususe suurendamine on tihedalt seotud mitmekeelsusega. Selles kontekstis eeldab Euroopa Liidu kodanike vaba liikumine ja kohanemine turu nõudmistega ka võõrkeelte oskust. Lisaks soodustaks mitmekeelne haridus õpilas- ja üliõpilasvahetust.

Mis puudutab haridus- ja koolitussüsteemide võrdseid võimalusi, siis usun, et liikmesriigid peaks leidma vajalikud vahendid hariduse ja koolituse kättesaadavaks tegemiseks lastele, noortele ja täiskasvanutele. Subsideeritud õppekohad peaks olema toetuseks halvemas olukorras olevatele ühiskonnakategooriatele, et vähendada kirjaoskamatus, sotsiaalset tõrjutust, aidata inimestel paremini kohaneda tööturu nõudmistega ning vähendada tööpuudust. Sel moel väheneb vajadus kolmandate riikide tööjõu järele. Inimressursse on piisavalt, aga neid ei koolitata ega hallata tõhusalt.

Maria Badia i Cutchet (PSE). - (ES) Proua juhataja, 2005. aastal läbi viidud Lissaboni eesmärkide läbivaatamine näitas taas kord, kui tähtis on asetada haridus ja koolitus ELi tulevikustrateegia keskmesse.

On selge, ja Eurostati andmed näitavad seda, et me oleme graafikust maas aastaks 2015 kõrgharidusele seatud ambitsioonikate eesmärkide osas: investeringud teadus- ja arendustegevusse, ülikoolide kaasajastamine, akadeemilise väljalangevuse ja kooliõpingute

katkestajate arvu vähendamine, täiskasvanute suurem osalus elukestvas õppes ning suurem keskhariduse lõpetanute arv.

Selle viivituse tõttu oleme maha jäänud oma rahvusvahelistest partneritest, Ameerika Ühendriikidest, Indiast ja Jaapanist, ning lisaks sellele on ka Euroopa riikide olukordade vahel tohutuid erinevusi.

Meie liikmesriikide haridussüsteemide tõhusamaks ja tulemuslikumaks muutmine ei ole tähtis ainult rahvusvahelise konkurentsivõime ja majanduskasvu seisukohast, vaid see on tähtis osa ka meie ühiskondade parema ühtekuuluvuse saavutamises.

Investeeringud koolieelsesse, alg- ja keskharidusse on esmased nõuded, et vähendada sotsiaalse tõrjutuse ohtu ning tagada parem tööhõive tase ja parem palk.

Suurendada tuleb hariduse rahastamist nii avaliku kui erasektori vahenditest ning liikmesriigid peaksid tõsiselt kaaluma vajadust lähtuda Bologna ja Kopenhaageni protsessidest.

Sarnaselt tuleb ka ülikooliharidust kohandada vastavalt meie ühiskondade üha mitmekesisematele sotsiaalsetele ja majanduslikele vajadustele, eiramata sealjuures tõsiasja, et haridus on aluseks ühiskonnas aktiivset rolli mängivate vabade kodanike koolitamisele.

Lõpuks peame kiiresti uuendama ja parandama õppetööd kutsehariduses ning kohandama seda uutele väljakutsetele, mis on tingitud eurooplaste tööea pikenemisest, millest tulenevad täiskasvanute suuremad sotsiaalmajanduslikud ja hariduslikud ootused, jätmata samas unarusse soolisest diskrimineerimisest hoidumise vajadust kõigil haridustasemetel.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Arvestades Euroopa Parlamendi ja nõukogu 2006. aasta soovitusi, mis rõhutas vajadust arendada elukestvat õpet, pöörates erilist tähelepanu töötutele, ning vajadust kohaneda tööturu toimimist mõjutavate majanduslike muutustega, tahaksin juhtida tähelepanu hariduse tähtsusele tööturu liikuvuse suurendamisel, mis annab võimaluse struktuurse tööpuuduse vähendamiseks.

Tahaksin rõhutada Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku tähtsust töötajate liikuvuse suurendamisel. Võrdne juurdepääs haridusele, mis on sedavõrd tähtis tegur, tagamaks kõigile lastele ja noortele elus võrdsed võimalused, on seotud hariduse rahastamisega liidu liikmesriikides. Haridusele, kvalifikatsioonile ja õpetajate palgale eraldatavate rahaliste vahendite erinevused avaldavad suurt mõju võimalustele saavutada Lissaboni strateegia konkreetseid eesmärke.

Euroopa Komisjoni 2005. aastal vastu võetud raport „Lissaboni eesmärkide elluviimisel saavutatud hariduse ja koolituse valdkonnas“ näitab selgelt, et selles valdkonnas saavutatust ei piisa aastaks 2010 soovitud tulemusteni jõudmiseks. Seepärast ongi sedavõrd oluline keskenduda hariduse kvaliteedi parandamisele, vältides nõnda sotsiaalset tõrjutust ja suurendades meie majanduse konkurentsivõimet. Ma õnnitlen Tomáš Zatloukali tema suurepärase raporti puhul.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Üks haridusvaldkond, mis on Euroopa Liidu teatud riikides, eriti Portugalis, veel maha jäänud, on koolieelne haridus. Seetõttu näib mulle möödapääsmatu rõhutada liikmesriikidele tehtud üleskutset investeerida palju rohkem avalikku lasteaedade võrgustikku, mis oleks varustatud kvaliteetse väljaõppe saanud õpetajatega, kes suudavad toime tulla kõigi lastega, sest see on üks tõhusamaid võimalusi nende mõistuse arendamiseks, luues aluse tulevasele haridusele, tõstes üldist oskuste taset, suurendades oluliselt haridussüsteemi võrdsust ja võideldes sotsiaalse ebavõrdsuse vastu.

Samuti on oluline tagada kvaliteetne alg- ja keskharidus, mis peab olema üldine, kohustuslik ja tasuta, et anda inimestele põhiharidus ja -oskused, mis aitavad kaasa põhiliste sotsiaalsete ja kodanikuühiskonna väärtuste saavutamisele ning rahu ja võrdsuse põhimõtete õpetamisele, tugevdades nii sotsiaalset ühtekuuluvust ja hõlmamist. Mis puudutab kõrgharidust, siis tuleb mõista, et see on arenenud ühiskondades põhimõttelise tähtsusega sektor, mistõttu tuleb vältida vähest edu kooliõpingutes ja enneaegset koolist lahkumist, mis on probleemiks Portugalis, kus kahjuks 40% õpilastest ei jõua isegi keskhariduse omandamiseni.

Eelarvekärped hariduses, kõrghariduse kasvavad kulud ning suure osa perede ja noorte raske sotsiaalne olukord takistavad Portugalil oma elanikkonna kõrghariduse kiiret parandamist, nii et tulemuseks on Euroopa Liidu halvimal näitajad. Kuna uuringute andmetel suurendab iga täiendav koolis käidud aasta keskmises Euroopa Liidu riigis tootlikkust umbes 6,2% võrra, võime paremini mõista nende riikide raskusi, mis ei võimalda oma kodanikele juurdepääsu kvaliteetsele haridusele.

Rolf Berend (PPE-DE). - (DE) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, haridus on mänginud ja mängib jätkuvalt võtmerolli Euroopa majanduse arengus ning noorte inimeste isiksuse arengus. Ma nõustun täielikult selle ja paljude teiste raportis esitatud väidetega ning tahaksin väljendada oma tänu ja tunnustust raportöörile.

Samuti on õige öelda, et haridussüsteemid on tõhusad, kui neile eraldatud vahendid annavad võimalikest parimaid tulemusi. Neid eesmärke tahavad tegelikult saavutada kõik ELi liikmesriigid, kuid võrdlevad uuringud paljastavad tihti mitmeid huvitavaid fakte tulemuste kohta. Sel põhjusel on sellised liikmesriikidele esitatavad juhised ja palved, mida see raport sisaldab, Euroopa vaatekohast enam kui õigustatud, kuigi meil ei ole hariduse sisu ja ülesehituse suhtes mingeid otseseid pädevusi. Sedavõrd lahknevate tulemuste põhjusi võib leida hariduse kvaliteedi ja intensiivsuse erinevustest, mis toovad meie noortele kaasa erineva tulemuslikkuse ning seega ka ebavõrdsed väljavaated edasiseks eluks.

Minu arvates on tungivalt vaja üha uuesti korrata, et tänaste kooliõpilaste põlvkond asub pärast hariduse omandamist rahvusvahelisse konkurentsivõitlusesse koolituskohtade pärast. Võrdsed võimalused kõigile on seega liikmesriikide jaoks ülesanne, mille nad peavad lahendama, et noored inimesed saaksid parima võimaliku hariduse, mis varustaks nad elus edasijõudmiseks vajalike intellektuaalsete oskustega.

Samas on võrdsed võimalused alati seotud ka kvaliteedi ja tulemuslikkusega. See omakorda tähendab, et haridussüsteemi kvaliteet ja tulemuslikkus väärivad rohkem tähelepanu. Selles kontekstis ei tohi kõne all olla ainult kõigile võrdne haridus, vaid kõigile võrdse stardipositsiooni andmine, millele järgneb parim võimalik haridus, kus arvestatakse individuaalseid andeid ning füüsiliste ja vaimsete võimete erinevusi.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). - (RO) Proua juhataja, härra volinik, aastaks 2010 tahab Euroopa Liit saavutada, et 18–24-aastaste noorte väljalangevuse määr ei ületaks 10% ning enam kui 85% üle 18-aastastest noortest õpiks keskharidusele järgneval haridustasemel.

9,7% Euroopa Liidu lastest vanuses 0–17 kuuluvad ilma sissetulekuta peredesse. Paljud vaestest perekondadest või maapiirkondadest pärit lapsed ei omanda mingisugust keskharidusele järgnevat haridust rahalistel põhjustel. Ma leian, et sotsiaalses Euroopas peaks õpilaste ja üliõpilaste stipendiumid olema kättesaadavad kõigile, kes tahavad õppida. Haridus peab olema kättesaadav ka puudega lastele.

Liikmesriikide ja komisjoni prioriteediks peab olema, et vähemalt 90% alla 7-aastastest lastest oleks registreeritud sõimes või lasteaias. Sel moel on noortel emadel võimalik ühitada oma pere- ja tööelu.

Samuti soovin hariduse tõhusamaks muutmiseks õpetajate koolitamist ja motiveerimist.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). - (PL) Proua juhataja, ma tahan välja tuua mitu teemat.

Esiteks ma nõustun raportööriaga, et investeeringud koolieelsesse haridusse on kõige tulusamad, sest just siis saavutatakse parimaid tulemusi. Samuti on oluline toetada ülikoolide kaasajastamist, rõhutada vajadust kõrghariduse võrdse kättesaadavuse järele ning suurendada selle konkurentsivõimet.

Teiseks toob võrdne juurdepääs haridusele kaasa mitmeid positiivseid tagajärgi. See avaldab mõju sotsiaalsele arengule, majanduskasvule, innovatsioonile, inimpotentsiaali arengule ja uuele tehnoloogiale, samuti aitab vähendada töötust.

Kolmandaks, kuigi haridusinvesteeringute tasuvus ilmneb alles pika aja järel ning vajab pikaajalist kavandamist, peame meeles pidama, et sellised investeeringud on elulise tähtsusega.

Neljandaks, ma nõustun seisukohaga, et möödapääsmatu on siduda kutsekoolituse ja -hariduse poliitika tööhõivepoliitika, majanduspoliitika ja sotsiaalse lõimimisega.

Viiendaks on meil vaja investeerida oma noortesse inimestesse, sest noorem põlvkond esindab Euroopa Liidu tulevikku. Väga tähtis on takistada laste varajast koolist väljalangemist.

Kuuendaks oleme silmitsi demograafilise probleemiga, nimelt Euroopa rahvastik vananeb. Sellepärast peame edendama täiskasvanute elukestvat õpet.

Ning lõpuks: haridus, haridus, haridus.

Proinsias De Rossa (PSE). - (EN) Proua juhataja, mulle valmistab muret, et komisjon ei kritiseeri hariduseelarvete kärpimist liikmesriikides. Eriti silmatorkav on see Iirimaa, kus elanikkond kasvab, mille tulemuseks on ülerahvastatud klassiruumid. Ma olen pikalt propageerinud eelkooli- ja põhihariduse vajalikkust iga lapse arengus. Statistika kinnitab, et mida parem haridus, seda paremad võimalused. See on isegi seotud pikema ja tervislikuma eluga.

Ma usun, et komisjon ja liikmesriigid peavad tõhususe ja võrdsusega sarnast tähelepanu pöörama ka kvaliteedile. Tõhususe eelduseks on keskkonna ja õpetamise kvaliteet koolis. Õpilased vajavad häid õpetajaid ja terviklikku õppekava, mille eesmärk on õpetada õpilasi tegema ratsionaalseid valikuid, tulla toime mitmekesisuse ja muutustega, õpetada suhtlema ja anda laiapõhjaline eetiline baas, millele elus tugineda. Neid oskusi peavad võimalikult hästi valdama nii õppurid ise kui kogu ühiskond.

Samas on meie koolides veelgi kiireloomulisem ja elementaarsem probleem – näljased lapsed. Tuhanded lapsed Iirimaa lähedal kooli näljasena ja ma usun, et me ei ole ainukesed. Ei ole oluline, kui tõhus või võrdne on juurdepääs – nendel lastel ei saa hästi minna ja selle pikaajalised mõjud on suuremad kui kokkuhoid, mida riik nende laste tervisliku hommikusöögi arvelt saavutab.

Ján Figel, komisjoni liige. – (SK) Tahan teid tänada sihipärase arutelu eest, sest see kinnitab lisaks raportile ja sellekohasele komisjoni teatisele ka liikmesriikide seisukohta, mida nad väljendasid novembris toimunud ministrite kohtumisel ning hiljem selles 2007. aasta pooles, mil nõukogu võttis vastu järeldused, mis olid kooskõlas komisjoni teatise põhipunktidega.

Tahaksin esitada vaid mõned kommentaarid. Ma usun, et hariduse võrdsuse ja tõhususe edendamine on ühtaegu nii moraalne kohustus kui ka põhimõtteline finantsiline/majanduslik vajadus. Loogika ütleb, et meil on vaja teha haridusse paremaid ja suuremaid investeeringuid: esiteks peavad nad olema paremad, sest veel on ruumi iga euro, krooni ja naela tõhusamaks kasutamiseks.

Mitmed kõnelejad ütlesid, et oskused ning hariduse ja kutseõppe kvaliteet avaldavad otsustavat mõju nii isikute kui sotsiaalsete rühmade tulevasele olukorrale ning vajavad pidevat parandamist. Eelkõige saavad neid parandada näiteks õpetajad. Õpetajakoolituse kvaliteeti investeerimine on üks tõhusamaid viise, kuidas saavutada üleüldist paranemist, sest õpetajad mitmekordistavad selliseid mõjusid. Paranemisest rääkides on süstemaatiline vajadus kasutada näiteks kvaliteedihindamist kui ühte põhilist töövahendit, mitte kui erandit, mitte kui midagi erakorralist, vaid kui reeglit, kus hinnatakse sisendeid, väljundeid ja kõike nende vahele jäävat ning kvaliteeti hinnatakse ja tunnustatakse.

Tahaksin öelda, et vastavalt raporti ootustele jätkab komisjon sellele küsimusele keskendumist. Me tahame pöörata rohkem tähelepanu õiglase ja tõhusa hariduse küsimusele näiteks järgmise aasta hariduse ja rände teema juures. Praegu toimuvad konsultatsioonid 21. sajandi koolide teemal, kus uuritakse, mida koolidelt sellel uuel ajajärgul oodatakse, ning loomulikult tahame, et see protsess annaks tulemuseks värske pildi koolide rollist tänase Euroopa ühiskondades. Veel üks meie hiljuti tõstatatud teema oli augustis vastu võetud teatis õpetajakoolituse kvaliteedi kohta koos selles toodud väga oluliste järeldustega.

Kokkuvõtteks usun, et mainitud protsessid, näiteks Bologna ja Kopenhaageni protsess, samuti täiskasvanuhariduse, koolieelse hariduse ja elukestva õppe teemad peavad kõik koonduma kättesaadavuse ja kvaliteedi teema alla, kuna need on põhitegurid tõeliselt õiglasel haridussüsteemis, mida me täna ja tulevikus vajame.

Juhataja. – Arutelu on lõppenud.

Hääletus toimub neljapäeval, 27 septembril 2007.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Marianne Mikko (PSE), kirjalikult. – Aeg ei oota kellegi järele. On selge, et aastal 2010 ei ole Euroopal maailma kõige konkurentsivõimelisem majandus. Sobiv ja hästi liigendatud haridussüsteem aitaks tuua selle eesmärgi saavutamise käeulatusse.

Võimatu on eirata üksikute tippülikoolide akadeemilist ja rahalist taset. Erinevatel andmetel asub maailma 50-st tippülikoolist 20–30 Ameerika Ühendriikides. Veel viis või kuus asub Ühendkuningriigis. Ülejäänud Euroopa on nelja või viiega kolmandal kohal, aga kohe kannul on Kanada ja Austraalia.

Edulugudel on kombeks korduda. Kahjuks on selle eduloo taga peamiselt asjaolu, et ingliskeelsel haridusturul on juurdepääs mõjukate klientide miljarditele. Ülejäänud teeb juba mastaabiefekt. Selle tulemusena on Harvard kümneid kordi rikkam ja kuulsam kui selle lähim konkurent.

Ivy liiga ja Oxbridge'i eliitsüsteemi matkimine mandri-Euroopas on ohtlik projekt. Ma nimetaks seda isegi umbteeks. Nii Ameerika Ühendriikides kui Ühendkuningriigis peetakse paljude tavakodanike kirja- ja arvutamisoskust ebapiisavaks.

Soovides edu, eriti kiiret edu saavutada, oleks mõistlikum tugineda täielikult sellistele tegevustele, mida me tunneme. Hariduse osas on Euroopa Liidu kõige edukam riik kahtlemata Soome, mille riiklik strateegia hõlmab avalikku juurdepääsu kõikjal võrdselt kvaliteetsele haridusele.

Haridus on loomult strateegiline valdkond. Otsuste ja tegevuste mõjud ilmnevad alles aastakümnete jooksul. Seega oleks võrdsuse küsimuses mõttetult ohverdada veel veerand sajandit kõrgemate tippude vallutamise nimel. Isegi kui see oleks õige tee.

Euroopa parimaks trumbiks rahvusvahelises konkurentsis on jätkuvalt ühtlaselt kõrge haridustase.

18. Lapse õiguste Euroopa strateegia: õpiraskuste all kannatavate laste diskrimineerimise (“düskrimineerimise”) ja “düsinimeste” tõrjumise vastu (arutelu)

Juhataja. – (EN) Järgmine päevakorrapunkt on arutelu komisjonile suuliselt esitatud küsimuse üle, mis käsitleb lapse õiguste Euroopa strateegiat laste „düs“-krimineerimise ja „düs“-inimeste kõrvalejätmise vastu, esitajateks Anna Záborská, Amalia Sartori ja Marie Panayotopoulos-Cassiotou fraktsiooni PPE-DE nimel, Roberta Angelilli fraktsiooni UEN nimel, Zita Gurmai ja Catherine Trautmann fraktsiooni PSE nimel, Adamos Adamou fraktsiooni GUE/NGL nimel, Hiltrud Breyer ja Raül Romeva i Rueda fraktsiooni Verts/ALE nimel, Elizabeth Lynne fraktsiooni ALDE nimel ja Kathy Sinnott fraktsiooni IND/DEM nimel (O-0062/2007 – B6-0317/2007).

Anna Záborská (PPE-DE). – (FR) Proua juhataja, kodukirja artikkel 173 ütleb, et iga istungi kohta koostatakse kõigis ametlikes keeltes stenogramm.

Tahaksin juhtida teie tähelepanu asjaolule, et seda arutelu „düspuudega“ isikute tõrjumise kohta ei tõlgita Euroopa Liidu ametlikes keeltesse.

Sellest „abivahendist“ on praktikas lihtsalt loobutud, kuigi meie kodukord seda nõuab. Minu töökorralduslik küsimus on üsna lihtne: tänase õhtu arutelu on suuresti taotlenud paljud erinevate riikide kooliõpilased, lapsevanemate ühendused, õpetajad, kasvatajad ja arstid.

Ent selle parlamendi liikmeid valivad kodanikud ei oska kõiki täna õhtul kasutatavaid keeli ning seetõttu ei ole nad võimelised aru saama kõigest sellel parlamendiarutelul räägitust, kuigi see on mõeldud neile.

Juhataja. – (EN) Suur tänu tähelepaneku eest, mis kahtlemata puudutab meist igaüht sel Euroopa keelte päeval. Asja kaalutakse ja seejärel koostatakse raport, mis läheb esimeeste konverentsile, nii et teie seisukohta on kuulda võetud.

Jätkame nüüd arutelu komisjonile esitatud suuliselt vastatava küsimuse üle lapse õiguste Euroopa strateegia kohta.

Anna Záborská, autor. – (SK) Lubage mul alustada ühe kolmandat aastat ülikoolis käiva noore, 21-aastase naise pihtimusega.

„Kui ma olin 17-aastane, olin kogu aasta oma klassikaaslaste naerualune, sest nägin välja nagu 11-aastane. Minu aruandes küsisid õpetajad sageli, millal ma lõpuks otsustan õppima hakata. „Düspuudega“ inimestena teeme me palju rohkem tööd kui teised ja sellega on väga raske elada.“ Tsitaadi lõpp.

Ühiskond ei ole teadlik neist 10–20% lastest, kellel on „düspuue“, sest seda ei diagnoosita kunagi. Nende probleemid raskendavad suhtlust, takistavad normaalse hariduse omandamist ning kahjuks toovad mõnikord kaasa ka vaimse vapustuse ja sotsiaalse tõrjutuse. Meie poolest võib Euroopa Liit teha seda, mida ta kõige paremini oskab ehk siis olla eestkõnelejaks ning tuua piisavalt mitmekülgset välja probleem, mis teistes oludes võiks jääda tabuks ja peidetuks. Euroopa annab võimaluse teha kindlaks organisatsioonide ja valitsuste häid ideid ning läbiproovitud praktikaid, nagu on viidatud praegu Euroopa Parlamendi ees olevas kirjalikus avalduses 64/2007.

„Neuro-düs“ programm on juba olemas ning Euroopa Liit rahastab projekte, mis võivad olla väga sobilikud ka „düspuudest“ mõjutatud inimestele, näiteks konkurentsivõime ja innovatsiooni raamprogramm, info- ja sidetehnoloogia poliitika toetusprogramm, info- ja sidetehnoloogiaga seotud oskuste teadusliku uurimise toetamine, teadusuuringute seitsmes raamprogramm – tervishoid, elukestva õppe programm ning teine rahvatervise programm 2008–2013. Need programmid sõltuvad 2008. eelarve parandustest ja täiendusettepanekutest, mille on esitanud meie kolleegid viiest poliitilisest fraktsioonist.

Proua juhataja, daamid ja härrad, lubage mul kokkuvõtteks väljendada oma suurt imetlust, austust, tänulikkust ja julgustust neile, kelle elus oleks võinud olla piisavalt põhjusi muutuda lootuse kaotanud emadeks: *des mères désespérées*. Sellegipoolest ei loobu keegi neist võitlusest. Nad on oma laste huvide parimad kaitsjad koos isadega, kui viimased veel sellesse perekonda kuuluvad. Usutavasti näitab täna õhtune arutelu, et nad ei jää üksi ning nende probleem muutub mureküsimuseks ka Euroopa Parlamendile.

Teresa Riera Madurell, autor. – (ES) Proua juhataja, eelkõige tahan vabandada selle Sotsiaaldemokraatide fraktsiooni nimel esitatava suulise küsimuse autori Zita Gurmai puudumise pärast, kuna ta ei saa ootamatute asjaolude tõttu sellel istungil osaleda, ning teie loal, proua juhataja, tahaksin ma rääkida Zita Gurmai ja iseenda nimel, sest ka mina palusin sõna.

Minu soov, proua juhataja, on lihtsalt korrata, mida on juba öeldud. Me räägime õpihäiretest, mis mõjutavad olulist osa meie elanikkonnast. Ligi 10% Euroopa lastest kannatab nn düsprobleemide all: need lapsed on tavaliselt meie haridussüsteemidele nähtamatud ning liiga sageli kirjutatakse nende õpialane saamatus kõrvaliste põhjuste arvele.

Tuleb võtta vajalikud abinõud, et vältida selliste „düsprobleemidega“ inimeste diskrimineerimist ning kooliõpilased peavad saama spetsiaalset, õigeaegset, intensiivset ja multidistsiplinaarset ravi, seda soovitavalt oma tavapärasel õppekeskuses. Selleks on koolides vaja tuvastusprotokolle ja tegevuskavasid.

Minu riigis, Hispaanias, on sotsialistlik valitsus esmakordselt sisse viinud haridusseaduse, mis peab aitama spetsiifiliste õpiraskustega õpilasi. See on suur samm, sest meie erinevates riikides sõltuvad pered tavaliselt õpetajate heast tahtest ja nende vabatahtlikust valmisolekust läbida vajalik koolitus. Muude lahenduste valimisega kaasneb märkimisväärne majanduslik koorem, mida on sageli võimatu taluda.

Me peame meeles pidama, et düsfunktsioonidega poisid ja tüdrukud on intelligentsed ning vajavad vaid teistsugust õpimeetodit. Õpingutes edasijõudmine on nende jaoks täiesti

võimalik. Vaja on ainult poliitilist tahet rakendada õigeid mehhanisme, mis pakuvad reaalseid lahendusi.

Nende õpilaste nähtavaks tegemine ühiskonnale eeldab usaldusväärseid statistilisi andmeid, mille põhjal saaks teha korrektseid otsuseid; see eeldab, et igal huvilisel on juurdepääs selgele ja tõepärasele teabele ning algatatakse kõigisse meie riikidesse jõudvaid teadlikkuse tõstmise kampaaniaid. Nende nähtavaks tegemine meie haridussüsteemis tähendab ka seda, et lisaks õigeaegse ravi andmisele kõigile varastel kooliaastatel sellest mõjutatud lastele peame arvestama nende vajadustega ka kõigi haridustasemetes ainekavade koostamisel. Mitmed ülikoolid kasutavad juba eksameid ja töid, mis on kohandatud taolise probleemiga üliõpilaste jaoks.

Ühenduse rahastatavad haridusprogrammid, näiteks e-õpe või elukestev õpe, peavad samuti arvestama „düsinimestega“. Daamid ja härrad, me peame tulema vastu selle elanikkonna sektori vajadustele. Me ei saa jätkuvalt pöörata selga häirele, mis mõjutab enam kui 3 miljonit eurooplast.

Hiltrud Breyer, *autor*. – (DE) Proua juhataja, ka minul on hea meel, et see tähtis teema – düsleksia levik – on siin täna õhtul arutluse all. See on kindlasti esimene kord, kui me sellest teemast räägime, aga see ei tohiks jääda viimaseks. Ma tahan, et komisjon teeks kõik võimaliku selle teemaga edasi töötamiseks. Me ei alusta nullist.

Paljudes liikmesriikides on juba olemas programmid, on algatused. Minu arvates on oluline mitte rääkida düsleksiast kui haigusest või puudest, sest see pole õige. Eelnevalt juba mainiti, et paljud düsleksiaga lapsed on tegelikult väga intelligentsed. Me teame, et nende laste mõtlemine on kiirem kui nende motoorsed oskused.

Seega on esimene vajalik samm – ning see on minu tungiv palve volinikule – saada ülevaade sellest, mida on selles teadusuuringute valdkonnas juba tehtud, millised programmid ja algatused on Euroopa tasandil juba olemas, ning seejärel koondada kõik see teave kokku.

Ma leian, et on oluline mitte ajada düsleksiast segamini tähelepanu defitsiidi sündroomiga. Nende kahe ühte patta panek oleks katastroofiline viga. Me teame, et tähelepanu defitsiidi sündroom on tihedalt seotud liigse telerivaatamise ja ülestimulatsiooniga. Düsleksia puhul peaksime samuti kaaluma, kuidas suunata lapsi varakult raamatute ja lugemise juurde. Me teame, et palju lugevad ja palju raamatutega kokku puutuvad lapsed on düsleksia suhtes vähem vastuvõtlikud. See võib olla üks võimalus, kuidas ohjeldada düsleksia ohtlikku kasvutrendi.

Me palume komisjonil koostada ülevaade Euroopas esinevatest erinevustest ja erinevatest lähenemistest. Teine võimalus oleks pidada konverents, mis tooks kokku kõik need inimesed ja nende erinevad kogemused selles valdkonnas. Me teame, et lapsed on meie tulevik ja teadmised on meie kõige tähtsam ressurss Euroopas, seega peame andma siin endast parima.

Elizabeth Lynne (ALDE), *autor*. – (EN) Proua juhataja, hinnanguliselt on ELis ligikaudu 49 miljonit inimest mingi „düs“-häire vormiga. Kuni 10 %-l lastest on mingi „düs“-häire vorm, nagu düsfaasia, düspraksia, düsleksia, düskalkulia või tähelepanuhäired.

Võtke või Seani juhtum Ühendkuningriigis. Õpetajad kirjeldasid teda kui rumalat, imelikku, segavat ja üliemotsionaalset last. Selle probleemi tõttu kaasõpilased tõrjusid ja kiusasid teda ning õpetajad ei teinud praktiliselt midagi selle lõpetamiseks.

Seani vanemad olid lõpuks sunnitud Seani koolist ära võtma pärast seda, kui ta tuli koju raskelt läbipekstud ja verisena, kuid kohalik haridusamet keeldus koduõpet ja abi pakkumast ja haridus jäeti ta vanemate õlgadele, kellest üks oli sunnitud töölt ära tulema. Õnneks oli olemas kohalik tugirühm, kes pakkus Seanile ja tema vanematele abi. Mitte kõigil lastel Ühendkuningriigis ja mõnes teises liikmesriigis ei ole nii vedanud.

Me peame ELis kogemusi vahetama ja selles on oluline osa nõukogul ja komisjonil. Teave tuleb teha rohkem kättesaadavaks. Tuleb astuda samme nende häirete varajaseks avastamiseks, sõelumiseks, diagnoosimiseks ja ravimiseks. Struktuure tuleb kohandada selliselt, et puudega noored saaksid tööelus osaleda ja on oluline koostada Euroopa „düs“-probleemidega inimeste harta.

Suurendada tuleb ka seitsmenda raamprogrammi teadusuuringute osa. Puudega inimeste õiguste üle ei ole mõtet silmakirjatseda. Me peame jätkama võitlust selle nimel, et tagada, et selliseid inimesi nagu Sean koheldaks võrdselt ja antaks neile abi ja toetust, mida nad väärivad.

Kathy Sinnott (IND/DEM), autor. – (EN) Proua juhataja, on miljoneid, sõna otseses mõttes miljoneid, lapsi, kellel ei ole diagnoositud puuet, kuid kes maadlevad mingi olulise õpi-, liikumis- või suhtlemishäirega.

Kuigi düsleksia, düsfaasia, düskalkulia, düspraksia ja sarnaste häiretega diagnoosiga laste arv on dramaatiliselt suurenenud – USAs põeb ainuüksi düsleksiat hinnanguliselt 10% lastest – on enamik, kui mitte suurem osa, Euroopas neid häireid kannatavatest lastest diagnoosimata ja seetõttu suuremas osas ka abita.

Tihti muretsevad lapsevanemaid ignoreeritakse või palutakse lõpetada asjade ettekujutamine. Tihti kannavad heatahtlikud õpetajad ja haridusasutused lapsed – isegi andekad lapsed – maha kui intellektuaalselt nõrgad või saamatud, sest neil ei ole vajalikke oskusi häire äratundmiseks.

Haigusseisundi ignoreerimine ei muuda seda olematuks. See lihtsalt muutub lapse jaoks veelgi problemaatilisemaks ning heidutab ja häirib last järjest rohkem. Lapse minapilt võib saada tõsiselt kahjustada ja potentsiaal raisku minna.

Me koostasime selle küsimuse ja kirjaliku avalduse selleks, et rõhutada probleemi tohutut ulatust erivajadustega laste, nende perede ja kogukonna jaoks ning paluda, et komisjon, parlament ja nõukogu võtaksid oma teadusuuringute programmides, algatustes, suunistes ja strateegiatel neid lapsi tõsiselt.

Me peame rohkem „düs“-häiretest teada saama, kuidas neid võimalikult varakult tuvastada, kuidas edukalt sekkuda. Me peame ka teada saama, miks lapse arenevale ajule selline mõju avaldub ja kuidas „düs“-häireid ennetada, kui see üldse on võimalik. Samuti tuleb meil tagada, et kedagi ei peetaks nende häirete tõttu vähemoluliseks või vähemväärtuslikuks.

Ma kinnitan volinikule, et ka paljud täiskasvanud maadlevad nende õpi- või koordinatsioonihäiretega, kuid ei tea, mis neid vaevab. Paljudel on arenenud välja hoolikalt viimistletud tasakaalustavad tehnikad hakkamasaamiseks. Ma korjasin sel suvel allkirju kodanike pöördumisele puudega inimeste toetuseks ja mind üllatas, kui paljudel täiskasvanutel on raske isegi oma nime kirjutada.

Inimesed kannatavad vaikides, need peidetud puuded on peitnud ka nende anded, isegi nende endi eest. Millist hinda maksab ühiskond? Inimesed jätavad haridustee pooleli ja töötavad alla oma võimete, sest neil on probleem õppetöö ühes valdkonnas. Üks haritud

psühholoog üles mulle, et nende laste traagika seisneb selles, et paljud neist oleksid ülikoolis väga hästi hakkama saanud, kus nad oleksid saanud töötada oma võimete kohaselt, kuid neil ei õnnestunud seda võimalust saada, sest nad ei saanud läbi keskkoolist, sest üldhariduslik õppekava tähendab seda, et nende konkreetsest häirest saab standardses hindamissüsteemis ületamatu takistus.

Ma tunnen üht noort meest, kellel on õpiraskus. Ta kukkus läbi algkoolis ja keskkoolis ja pidi koolist lahkuma ilma lõputunnistusega, kuid sobivustesti alusel ja õpetajate soovitusel sai ta sisse väiksesse kolledžisse. Kaks aastat hiljem on ta osutunud erakordselt andekaks filosoofiaõpingutes ja temast on saanud populaarne üliõpilaste liider.

Meie haridussüsteem Euroopas kipub olema konkureeriv ja jäik. Tundub, et ametiasutused arvavad, et see toob kaasa haritud, oskustega kodanike klassi, kuid see paindumatus – ühe vitsaga löömine – hävitab lugematute noorte inimeste potentsiaali. Sellest ei piisa ja see toob kaasa sotsiaalse tõrjutuse, mis võib muuta paljud lapsed pettunud ja mõnel juhul isegi vihasteks täiskasvanuteks. Iirimaa on 76% Mountjoy vangla vangidest koolis läbi kukkunud, mille puhul on tõenäoliselt tegemist diagnoosimata õpiraskustega.

Nende laste ja täiskasvanute ignoreerimine on selge diskrimineerimine. Ma olen väga uhke toetuse üle, mida see parlament on kirjaliku deklaratsiooni puhul näidanud, kuid mul on siiski üks hoiatus. ÜRO lapse õiguste konventsioon ütleb, et igal lapsel on õigus algharidusele, kuid erivajadustega lapsed saavad abi üksnes vahendite piiratuse ulatuses. Enne kui me selle konventsiooni ratifitseerime ja oma strateegiasse võtame, tuleb seda lähemalt uurida. Muidu võtame selle vea enda poliitikasse ka üle.

Ján Figel, komisjoni liige. – Proua juhataja, ma tänan kõiki kohaletulnuid, eriti proua Záborskát ja kaasautoreid, sest minu meelest on see väga oluline mitte üksnes küsimuse ja aruteluteemana, vaid ka tegevuste suhtes, mille kaudu aidata neid inimesi, kes vajavad konkreetsemat abi või ravi või tingimusi ühiskonnaelus osalemiseks, hariduseks, koolituseks jne.

Eriti rõhutan ma seda, mida öeldi alguses: et me tahame olla nende häirega inimeste hääletoruks ja ma arvan, et see on väga tugev moraalne ja poliitiline kohustus.

Komisjon on teadlik milliseid negatiivseid sotsiaalseid ja tervishoiualaseid tagajärgi need probleemid võivad häirega inimestele või „düs“-probleemidega lapsi kasvatavatele peredele põhjustada.

Me oleme nõus, et tuleb võtta meetmeid laste igapäevase elu ja nende haridusele, teabele ja kultuurile juurdepääsu parandamiseks. Loomulikult langeb peamine raskus „düs“-probleemidega inimestega tegelemisel liikmesriikidele, kuid komisjon, nagu ka Euroopa institutsioonid, võivad liikmesriikide tegevust toetada.

Nii näiteks toetatakse meie puuetega inimeste tegevuskavas aastateks 2003–2010 puuetega inimeste ja nende perekondade juurdepääsu tugi- ja hooldusteenustele. Komisjoni ettepanek on sellisel tasemel teenus, kus on tasakaalus turvalisus, valikuvabadus ja iseseisvus elus.

Komisjoni rahvatervise valdkonna töökavades aastateks 2005, 2006 ja 2007 on konkreetselt viidatud, et aktiivsus- ja tähelepanuhäirete, kognitiivse retardatsiooni ning mootorsete, tajumuslike, keeleliste ja sotsioemotsionaalsete funktsioonide häirete kohta on vaja täiendavat teavet ja näitajate määramist.

Tehtud on mitmeid projektikonkursse „düs“-probleemide teadusuuringute toetamiseks. Siiani ei ole komisjon ühtki ettepanekut nendes valdkondades saanud.

Nagu te teate, on ühenduse programmi PROGRESS kaudu toetatud mitmeid suuri Euroopa võrke, sealhulgas Euroopa Puudefoorumit. Meie toetame Euroopa Eripedagoogika Arendamise Agentuuri. Agentuur annab poliitikakujundajatele ja spetsialistidele asjakohast teavet erivajadustega laste hariduse kohta ja aitab kaasa heade tavade vahetamisele.

Erivajadustega laste haridus on elukestva õppe programmi üks prioriteete ja kuna tegemist on üldise prioriteediga, tuleb seda käsitleda prioriteedina kõigi selle alla kuuluvate tegevuste puhul.

Elukestva õppe programmi selge eesmärk on erinevate erivajadustega inimeste integreerimine. Selle saavutamiseks rahastatakse koostööprojekte, mis aitavad kaasa teabevahetusele ja kehtiva korra arendamisele ja täiustamisele üldiselt, sealhulgas tava- ja erihariduse pedagoogilisele ülesehitusele, ning suuremaid toetusi pakutakse puudega õpilaste jaoks vajalike täiendavate korralduslike toetustegevuste rahastamiseks.

Peale selle on komisjon toetanud mitmeid uurimisprojekte, sealhulgas ka suulises küsimuses mainitud Neurodys projekti. Komisjon edendab ka „düs“-probleemidega inimeste juurdepääsu info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatele (IKT) ja uuele tehnoloogiale üldiselt.

Kuuenda teadusuuringute raamprogrammi raames kaasrahastati ka e-juurdepääsetavate ja abistavate lahenduste projekte. Ma tahan selles kontekstis tuua esile kaht projekti: AGENT-DYSL projekt, mis keskendus lugemist abistavatele järgmise põlvkonna süsteemidele ja, teiseks, ELi projekt „Kõigile“, mille eesmärk oli töötada välja tehnoloogiaid, mis muudaksid hariduse kättesaadavaks kõigile, sealhulgas düsleksia all kannatavatele inimestele. Seitsmes teadusuuringute raamprogramm jätkab „düs“-häiretega seotud projektide või teadusuuringute toetamist, muuhulgas ka tervishoiu ja e-juurdepääsetavuse prioriteetidena.

Me tunnustame asjakohase statistika kogumise olulisust. See teema oli siin tugevalt üleval. Kuigi komisjon praegu konkreetselt „düs“-probleemide kohta statistikat ei kogu, on Eurostatil statistika kogu ELi puuete ja sotsiaalse integratsiooni kohta.

Pärast puuetele suunatud tööjõu uuringut 2002. aastal koostab Eurostat nüüd kogu ELi hõlmavat uuringumudelit. See uuring on osa Euroopa terviseuuringute süsteemist ja keskendub üle 18-aastaste inimeste puuete ja sotsiaalse integratsiooniga seotud erinevatele aspektidele.

Me tunnustame raskusi, mida puudega (sealhulgas „düs“-probleemidega) inimeste eest hoolitsevad inimesed või perekonnad kannavad. Kooskõlas võrdõiguslikkuse juhistes võetud kohustusega käivitasime me 2005. ja 2006. aastal sotsiaalpartneritega konsultatsiooni töö- ja pereelu ühitamise meetmete kohta. Konsultatsioon hõlmas väga erinevaid teemasid, sealhulgas dekreeti, lapsehoolduspuhkust, isapuhkust, adopteerimispuhkust ja uut tüüpi puhkust ülalpeetava pereliikme hooldamiseks.

Lõpetanud 2007. aasta juunis konsultatsiooni teise etapi, tegeleb komisjon praegu mõjuhindamisega. Sõltuvalt tulemusest, on võimalik, et juba 2008. aastal esitatakse uued ettepanekud.

Komisjon jälgib pidevalt ELi diskrimineerimisvastaste õigusaktide ülevõtmist riiklikul tasandil. Direktiiv 2000/78/EÜ, millega keelatakse töö- ja kutsealane diskrimineerimine, hõlmab kõiki kodanikke, sealhulgas „düs“-probleemide all kannatavaid inimesi. Komisjon usub siiski, et õigusaktidega peaks kaitsma mitte üksnes puudega töötajaid, vaid ka töötajaid, kes hoolitsevad puudega ülalpeetava eest.

Sellega seoses jälgime me praegu suure huviga Euroopa Kohtus pooleli olevat Colemani juhtumit.

Lõpuks, ma tahan väga öelda, et see teema käsitleb peamiselt teadmist ja teadlikkust ning teie panusest on palju abi. Kahju, et juba nii hilja on, peaaegu südaöö. Kuid ma arvan, et pärast korralikku teavitustööd tuleks meil keskenduda abivajajatele suunatud konkreetsetele meetmetele.

Maria Panayotopoulou-Kassioutou, *fraktsiooni PPE-DE nimel.* – (EL) Proua juhataja, volinik, tänan teid nii hilja kohale jäämise eest ning selle teema väga põhjaliku käsitlemise eest.

Ma näen teie kohal veel kahte volinikku, sealhulgas ka tervishoiusektori eest vastutavat volinikku. Tema ülesanne on töötada selle nimel, et käitumis- ja õpiraskusi loetaks terviseprobleemiks, mitte puudeks. Samuti juhib ta varase diagnoosimise alaseid teadusuuringuid ning tagab, et meditsiinilised ravi- ja teraapiameetodid muutuksid uurimisprogrammides konkreetseteks ettepanekuteks. See omakorda edendab teie enda haridussektorit, andes töötajatele ja lapsevanematele spetsiaalset väljaõpet ja koolidele spetsiaalvarustust. Samuti edendab see uut tehnoloogiat, et kohandada kaasnevaid ja abivahendeid hariduslike erivajadustega õpilastele.

Hariduse võimalus toob kaasa koolituse ja ametialase reintegratsiooni. Samuti näen teie kohal kolmandat volinikku, kes vastutab tööhõive eest. Teda peaks huvitama meetmed tööelu, sotsiaalsete õiguste ja sotsiaalse lõimumise võimaldamiseks. See peab ennetama selliste inimeste sotsiaalset tõrjutust, kellel on teistsugused võimed ja erilised omadused, aga kellel ei ole puuet.

Te olete korduvalt kasutanud sõna „puue” ning olete esitlenud meile kõiki puudeprogramme. Siin aga on küsimus teistes düspraksia probleemides. Meil on võimalik need lahendada ilma hulga uute algatusteta; meil ei ole vaja midagi enam kui natuke kulutusi ja rahastamist, kuid peamiselt vaid hoolt, korraldust ja juba suhteliselt avaras sfääris liikmesriikide käsutuses olevate parimate tavade ülevaatamist.

Õiguslik tunnustus on põhiline eeltingimus ning võimaldab juurdepääsu tervishoiule ja koolidele, samuti sotsiaalsetele hüvedele. Tehniliste vahendite ja vanematele antava rahalise abi koos kasutamine hoiab ära ka diskrimineerimise perede suhtes: nemad kannatavad alates düspraksia probleemi diagnoosimisest kuni selle ravimiseni.

Ma loodan, et meie küsimus annab komisjonile võimaluse selles küsimuses tegutsema asuda.

Catherine Trautmann, *fraktsiooni PSE nimel.* – (FR) Proua juhataja, volinik, daamid ja härrad, meeldiv on näha, et nii sageli eiratud „düs“-tüüpi häirete teema on nüüd parlamendis tõstatatud, ning asjaolu, et see teema on toonud vastuseid praktiliselt kõigilt sellesse kotta kuuluvatelt poliitilistelt fraktsioonidelt, näitab, et meie arvates ei tohi diskrimineerida ühtegi Euroopa kodanikku, olenemata tema probleemidest. Selline on „düs“-probleemide all kannatajate olukord, sest üha põhjalikumad uuringud on näidanud, et sedalaadi puuded on endiselt väga levinud, aga tänaseni ei tegeleta nende korrektse kindlakstegemisega.

Ainsa täna kõneleva Prantsusmaad esindava parlamendiliikmena võin tunda uhkust tõsiasja üle, et Prantsusmaa on „düs“-probleemide lahendamise alal olnud suhteliselt aktiivne. Tänu lapsevanemate ühenduste ja erialarühmade algatusele peetakse nüüd 10. oktoobril Pariisis selleteemalist, omalaadsete seas esimest riiklikku päeva ning loodetavasti muudab see

ajakirjanduse teadlikumaks sedalaadi probleemidest puudutatud inimeste ja eriti laste olukorrast.

Samas ei ole minu täna õhtuse küsimuse eesmärk ülistada ühes või teises riigis tehtud edusamme, sest teha on veel tohutu palju tööd, vaid arutleda üheskoos võimaluste üle, kuidas me saaksime kokku koguda Euroopa tasandil välja töötatud parimad tavad, samas kui mõned liikmesriigid isegi ei tunnista sedalaadi häire olemasolu. Mulle tundub, et üleskutse konkreetsete õpiraskustega seotud Euroopa multidistsiplinaarse võrgustiku loomiseks, mis on osa kirjalikust avaldusest, teeb juba mõned head sammud selles suunas. Samuti oleks kasulik ühenduse meetmete, näiteks seitsmenda raamprogrammi, kaalutletud kasutamine.

Selles osas näib, volinik, teie poolt mainitud algatus, nimelt projekt NeuroDys, kus tahetakse välja tuua düsleksia kognitiivsed, ajuga seotud ja geneetilised põhjused ning mis koondab 15 teadusuuringute rühma üheksast liikmesriigist – ja kõrvalepõikena tahaksin märkida, kuna see on oluline, et selles üksuses on esindatud peaaegu kõik Euroopa keeled –, andvat head eeskju, sest lõppude lõpuks näib mulle, et Euroopa peaks olema maailmas juhtival kohal nende häirete mõistmise ja nendega seotud bioloogiliste andmete kogumise alal. Samas tuleb Euroopal näidata eeskju ka kõige tõhusamate taastusravi ja ravi vormide tunnustamise alal, et lastel saaks taas tekkida lootus ning nad võiksid optimistlikult elule vaadata.

Kas komisjonil on tulevikus kavas teisi sedalaadi programme? Volinik, te viitasite pakkumiskutsele, millele ei laekunud ühtegi vastust. Meie soov on, et praegu erinevate ühenduste ja deklaratsioonile alla kirjutanud parlamendiliikmete poolt läbi viidav teadlikkuse tõstmise kampaania suudaks ületada selle teabe ja motivatsiooni nappuse. Me loodame, et teie suutlikkus mobiliseerida nende ootuste täitmiseks vajalikke Euroopa rahasid aitab läbi viia vajalikke uuringuid teiste „düs“-häirete, näiteks düspraksia ja düsfaasia kohta.

Wiesław Stefan Kuc, *fraktsiooni UEN nimel*. – (PL) Proua juhataja, on üsna murettekitav kuulda, et düsfunktsionaalsete häirete alla kannatab 10% lastest. See tähendab, et üks laps kümnest kannatab mootorsete häirete all ning ei suuda oma mõtteid väljendada või ei suuda seda teha selgelt. Milline on siis mõne aasta pärast täiskasvanud elanikkond? See koosneb inimestest, kellel on raskusi tavapärase igapäevaelu ülesannete sooritamise ja kes ei suuda täita ühiskonnas normaalset rolli. Kas me võime kaaluda nende kohtlemist invaliididena ja invaliidide ühiskonna loomist? See oleks lubamatu. Kui neid häireid on võimalik ravida, peame tegema kõik endast sõltuva nende laste ravimiseks, selle asemel et keskenduda diskrimineerimise ja sotsiaalse tõrjutuse ennetamisele, sest iseendaga sarnanevaid isikuid pole võimalik tõrjuda. Ma ei arva, et asi jõuab nii kaugele. Ma usun, et on võimalusi selle olukorraga toimetulekuks.

Lõpuks tahan avaldada siirast tänu neile, kes juhtisid mu tähelepanu sellele küsimusele, ning öelda, et ma seisan nendega õlg õla kõrval.

Raül Romeva i Rueda, *fraktsiooni Verts/ALE nimel*. – (ES) Proua juhataja, soovin alustuseks õnnitleda töötajaid ja parlamendiliikmeid, kes näitasid üles initsiatiivi selle kirjaliku avalduse ja suulise küsimuse näol, samuti komisjoni tema kohalviibimise puhul sellel hilisel tunnil, et arutada seda küsimust, mis kahetsusväärset näib olevat mitte ainult salajane, absoluutset diskreetsust nõudev probleem, vaid teatud juhtudel ka täiesti nähtamatu probleem.

Seega, vaatamata sellele olukorrale, tähendab meie tänane sellekohane arutelu, et me tahame sellele nähtamatusele lõpu teha ning seega olen ma avaldanud oma entusiastlikku toetust mitte ainult kirjalikule avaldusele ja suulisele küsimusele, vaid ka sellele arutelule.

Ma arvan, et üldiselt tunneb igaüks meist inimesi, kes nende häirete, mis ei ole haigus, all on kannatanud ja kannatavad. Seetõttu oleme sellest vaatepunktist jõudnud arusaamisele, et need ei ole kindlasti inimesed, kes vajaksid näiteks selliseid eriteenuseid, mida tervishoid osutab haiguse puhul. Kõik, mida nad vajavad, on toetus, spetsiifiline toetus, abi ja mõistmine, mis ei pea lähtuma ainult asutustelt, vaid ka peredelt, õppekeskustelt ja eriti ühiskonnalt üldiselt.

Minu arvates on halvim, mis neil puhkudel võib juhtuda, teadmatusest sündiv diskrimineerimine, kui arvatakse, et need inimesed ei suuda elada täiesti normaalset elu, kuigi neil võib olla vaja vaid teatud määral tuge, ja eriti poliitilise tahte ja majanduslike ressursside puudumine vajalike programmide elluviimiseks, mis aitaks neil inimestel mitte lihtsalt omandada, ma kordan, normaalse elustiili, vaid lisaks anda täiesti teovõimeliste inimestena oma tarkuse, teadmiste, lootuste ja unistustega panus ühiskonda, mis neid sageli marginaliseerib ja diskrimineerib, kuigi nad ei ole seda millegagi ära teeninud.

Jan Tadeusz Masiel (UEN). - (PL) Proua juhataja, tahan õnnitleda neid, kes tõstasid selle küsimuse nende konkreetsete häirivate seisundite kohta. Need mõjutatud 10% lapsi kasvavad üles ja neist saab 10% elanikkonnast, millel on raske ühiskonnas tegutseda. Nende kannatused täiskasvanuna on suured. Siiski oleme täna keskendunud nende laste saatusetele, kes on ühiskonnast eraldatud mingitel põhjustel, mida ei ole täielikult mõistetud. Laste arenedes tekitab üks raskus teise ning ühest kompleksist kasvab välja järgmine.

„Düs-„tüüpi puudeid tuleks tunnustada kui spetsiifilisi seisundeid või vaegusi. Nendega kaasnevaid probleeme tuleks esmalt selgitada lapsele endale ja siis teda ümbritsevatele inimestele ehk vanematele, sõpradele ja koolikaaslastele. Sellised lapsed vajavad erilist lähenemist ja personaalset õpetamist. Nende seisundite kindlakstegemine ja täpne määratlemine on eriti oluline, kui võimalused nende raviks on piiratud.

Ján Figel, komisjoni liige. – (SK) Härra juhataja, tahaksin avaldada tänu paljude väga huvitavate sõnavõtude eest. Ma ei ole selle ala ekspert, aga meil on vaja selle teema kohta rohkem eriteadmisi.

Ma olen sellest küsimusest ka isiklikult teadlik, kuid konkreetselt sellega tegelemiseks on vaja erinevate asutuste ja poliitikakujundajate palju sügavamalt lähenemist. Siin on tehtud mitmeid ettepanekuid seoses sotsiaalpoliitika, võrdsete võimaluste, mittediskrimineerimise, tervishoiu, hariduse, kutsehariduse ja teiste selle teemaga seotud valdkondadega. Lähtepunktiks on tegelikult huvi ja soov praegust olukorda muuta, sest teadmatus sünnitab sallimatust. See kehtib iga probleemi, kaasa arvatud käesoleva kohta.

Üheks ülesandeks on kindlasti ühtlustada selle probleemi käsitletud liikmesriikides ja ELis ehk siis ELi liikmesriikides, sest kuskil ei ole olemas selle määratlust, kuigi mõnes riigis korraldatakse sellele teemale pühendatud riiklikke teabepäevi. Minu arvates võiks liikmesriikidele inspiratsiooniallikaks olla ÜRO poolt puudega inimeste konventsioonis kasutatud määratlus, aga selle üle peavad nad ise otsustama.

Tahaksin korrata alguses öeldut. Meil on mitmeid suuri programme, mis võivad aidata leida lahendusi kutsehariduse ning info- ja sidetehnoloogia kontekstis. Mõtlen siinkohal haridusprogrammidele, elukestva õppe programmidele, teadusuuringute programmidele ja rahvatervise programmidele.

Lubage mul isiklikult ja oma asutuse nimel tänada autorite rühma ning samuti teisi, kes tahavad tagada „dis“ puuetega inimestele võrdset kohtlemist ning juhtida tähelepanu, et nende olemasolu tegelikult sageli ei tunnista ning nende andeid, võimeid ja potentsiaali alahinnatakse. Komisjoni on kutsutud üles olema selles küsimuses aktiivsem ning ma tahan öelda, et komisjon on aktiivne ja tahab koostöös parlamendi ja eesistujariigiga olla veelgi aktiivsem, kui me oleme ehk varem olnud.

Juhataja. – Tänan väga, volinik, selle kinnituse eest.

Arutelu on lõppenud.

Kirjalikud avaldused (kodukorra artikkel 142)

Alessandro Battilocchio (NI), v pisni obliki. – (IT) Zahvaljujem se kolegom, ki so spodbudili to pomembno razpravo, in Evropski komisiji, ki jo predstavlja komisar Figel', s katerim sem že kar nekajkrat sodeloval, da so bili pripravljene upoštevati predloge, ki so bili predloženi Parlamentu.

Čeprav je zdravstveni sektor prvotno stvar nacionalne pristojnosti, cenim prizadevanje, ki ga je vložila Komisija, da poskusi in spodbudi države članice, naj sprejmejo strategije, ki bi invalidom omogočile dostop do oskrbe in predvsem, kolikor je mogoče, običajno življenje. Akcijski načrt o invalidnosti za obdobje 2003–10 in program PROGRESS se že odvijata v to smer. Vendar je pomembno okrepiti zavest med evropskimi državljani, da se spodbudi vključevanje teh ljudi, zlasti otrok, v družbo. Potrebni so vključevanje in kampanje ozaveščanja proti razlikovanju otrok z motnjami „dis“ v šolah, na delovnih mestih, v športu ter v vsakodnevnem življenju, da take težave (včasih zgolj fizične) ne ogrožajo zasebnega in poslovnega življenja trpečih in njihovih družin.

19. Järgmise istungi päevakord (vt protokoll)

20. Istungi lõpp

(Istung lõppes kell 23.55)